Mercator
Akcija
od 26.7. do 9.8.2001
v vseh živilskih
prodajalnah Mercatorja!
Mercator-Dolenjska, d.d., Livada 8, Novo mesto
V akciji 51 izdelkov!

DOLENJSKI LIST

Št. 30 (2709), leto LII • Novo mesto, četrtek, 26. julija 2001 • Cena: 240 tolarjev

Če bi Sava tekla proti Ljubljani

Ogorčeni prebivalci Radeč so prepričani, da bi se v Ljubljani hitro zganili, če bi se njim zgodil katastrofalen pogin rib - Stomilijonska škoda? - Doklej "Radeče greznica Slovenije"?

RADEČE - "Ko ribiči poribljavamo vode, da imamo ribji stalež, ko ribe kupimo in dokler jih imamo v kontejnerju so ribiške. Ko jih damo v vodo, so državne, niso več ribiške! Ko pa ribe crknejo, so pa spet ribiške, spet jih ribiči čistimo! Žalostno je, da ni nikogar z ministrstva za okolje in prostor, da se še do danes ni nihče odzval, čeprav gre za veliko ekološko katastrofo. Radoveden sem, kako bi se Ljubljančani obnašali, če bi Sava tekla proti Ljubljani!" je bil ogorčen predsednik zveze zasavskih ribiških družin in podpredsednik Ribiške zveze Slovenije Radečan Peter Titovšek, ko smo se z njim pogovarjali v petek dopoldne v Radečah med čistilno akcijo radeških ribičev, gasilcev in komunalcev, ki so predvsem z velikim turističnim splavom odstranjevali iz Save razpadajoče ribe.

Do katastrofalnega pogina - poginilo je kar okrog 8 ton rib - je prišlo v noči od sobote na nedeljo pri izlivu hrastniškega potoka Boben, zato so takoj posumili, da je pomor povzročila hrastniška industrija. Toda okoljski inšpektor med hrastniškimi "osumljenci" vsaj zaenkrat še ni našel niti najmanjšega dokaza, kdo je kriv za pomor ribjega staleža. Poleg velikih, kapitalnih, tudi več kot pol metra velikih mren, podusti, krapov in drugih rib je poginilo še na desettisoče manjših. Kdaj si bo ribji zarod opomogel, če si sploh bo? Težko bo šlo, zlasti bo pa preteklo veliko mrtve Save. Bodo odkrili krivca, ga primerno kaznovali, se pravi, da bo plačal ribičem odškodnino? Predsednik radeške ribiške družine Ferdo Barchini je glede na izkušnje s precej manjšimi pomori rib in odškodninskimi zahtevki prej pesimist kot optimist. "Če že dobimo kakšno odškodnino, je ta bolj simbolična. Še najbolj verjetno je, da bomo prej dobili kakšen tolar, če se s povzročiteljem pobotamo, kot pa da se spuščamo v dolgotrajno in drago pravdanje. Toda tudi pri nas se bo moralo nekaj korenito spremeniti v odnosu do okolja, če hočemo preživeti, ne le z našim rečnim bogastvom," pravi prvi mož radeških ribičev. O tokratnem pomoru rib meni, da bi krivca našli, če bi hoteli in smeli, o (ne)posredni škodi pa da bo večstomilijonska!!! Seveda če bi jo računali po merilih, kakršna veljajo v ekološko bolj osveščenih družbah, tudi v EU. "A o tem se ne sme govoriti," je še dodal prejšnji ponedeljek.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRI MOSTU ČEZ SAVO NA VRHOVEM - Takole so razpadajoče ribe pobelile gladino Save, da ljudje niso mogli verjeti. (Foto: P. Perc)

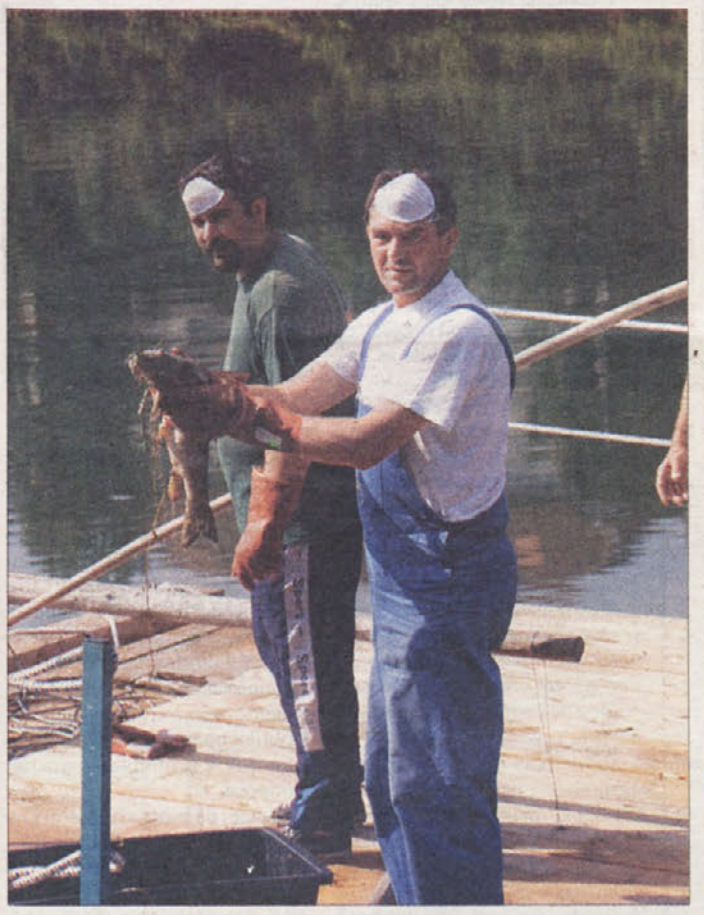

S TURISTIČNIM SPLAVOM - Ob pomoru rib je bil radeški turistični splav najbolj koristno plovilo, na katerem so v PVC vrečah za kafilerijo končali tudi številni kapitalni, več kot pol metra dolgi primerki. (Foto: P. P.)

Prevzemnik Iskre razkril načrte

V ponedeljek, 23. julija, je začel teči rok za sprejem ponudbe za odkup delnic semiške Iskre - Nemški prevzemnik tudi v prihodnje zagotavlja razvoj Iskre - Delitve dobička še vsaj tri leta ne bo

SEMIČ - Že v prejšnji številki Dolenjskega lista smo pisali, da je podjetje KuW Kondensatoren und Wandler Beteiligungsgesellschaft mbH iz Berlina najavilo odkup delnic družbe Iskra Kondenzatorji, industrije kondenzatorjev in opreme d.d. z Vrtače pri Semiču. Ponudba za odkup, ki je bila pretekli petek objavljena v dnevniku Delo, se nanaša na 425.470 navadnih imenskih delnic z glasovalno pravico, medtem ko ponudnik, torej nemško podjetje, že ima 144.600 Iskrinih delnic oz. 25,36-odstotni lastniški delež.

Nominalna vrednost ene delnice je 2.000 tolarjev, ponudnik pa za delnico ponuja 3.050 tolarjev. V imenu ponudnika je dala ponudbo za odkup GBD Gorenjska borzno-posredniška družba, d.d., iz Kranja, rok za sprejem ponudbe pa je začel teči 23. julija ter se bo zaključil 20. avgusta. Minimalno število delnic, za katere mora biti sprejeta ponudba za odkup, da se šteje za uspešno, je 140.436 delnic, kar znaša z delnicami, ki jih nemško podjetje že ima, več kot 50 odst. izdanih delnic semiške Iskre.

Nemški ponudnik je v prospektu zapisal razloge za prevzemno ponudbo. Poudaril je, da je trg kondenzatorjev za izmenično napetost sedaj na prelomnici. Število ponudnikov v svetu se bo v naslednjih nekaj letih zmanjšalo le na nekaj podjetij ali koncernov. Predvsem na področju bele tehnike bo ta proces še hitrejši, proizvajalci kondenzatorjev pa bodo morali imeti popolno ponudbo, torej poleg kondenzatorjev tudi elemente za odpravo radiofrekvenčnih motenj in filtre. Semiška Iskra in podjetniška skupina ponudnika, ki spadata med najkvalitetnejše proizvajalce, se v svojih proizvodnih programih sicer nekoliko prekrivata, a manj kot za 5 odst., ter se idealno tipično dopolnjujeta. Tudi na trgu se bosta, če prevzem uspe, v prihodnje lahko dobro dopolnjevala, saj Iskra sedaj večino izdelkov proda v Evropi in Aziji, nemško podjetje pa v Evropi in Severni Ameriki. Nemci so prepričani, da bi po uspešni integraciji podjetniška skupina z letnim prometom več kot 150 milijonov DEM spadala med globalne ponudnike.

Nemci prav tako zagotavljajo, da bodo posodobili strojni park v Iskri. Zgradili bodo oddelek za raziskavo in razvoj, ki bo osnova za rast in razvoj podjetja, obetajo pa si tudi, da bo v prihodnje mogoče čas od razvoja izdelka do ponudbe na trgu občutno skrajšati ter s tem povečati konkurenčnost. Ta se bo povečala tudi zaradi prihranka pri nabavi surovin. Srednjeročno pa se že ponujajo nove možnosti za širitev Iskre, če bodo stroški upravičeni. Dobavitelji nemškega podjetja so se že zanimali za prenos svoje proizvodnje v Semič, s tem pa bi odprli tudi dodatna delovna mesta. Nemci v prospektu zatrjujejo, da bo Iskra Kondenzatorji postala sestavni del podjetniške skupine ponudnika z vsemi operativnimi funkcijami, ohranjena bo slovenska identiteta njenih izdelkov in tradicija blagovne znamke, ki se bo v prihodnje še krepila. Vendar se ne glede na povečano proizvodnjo in racionalizacijo stroškov število zaposlenih ne bo povečevalo, pač pa načrtujejo večjo produktivnost. Ker pa v preteklih letih Iskra ni delila dobička, tega za prihodnja tri leta ne predvidevajo niti Nemci. Morebitni dobiček bodo namenili za učinkovitejše poslovanje družbe.

M. BEZEK-JAKŠE

DIRKE SO VEDNO BOLJ PRIVLAČNE - Nedeljske kasaške dirke v Šentjerneju so postregle z zanimivim in napetimi boji, kjer sta se med našimi kasači najbolje odrezala Suriya in Bukefalos. Več o dirki na 14. strani strani. Na sliki: včasih je za dobro uvrstitev odločilen že en sam centimeter (Foto: S. Dokl)

Berite danes

stran 2:
• *Dana ne bo odpuščala delavcev*
stran 5:
• *Pomembnost ali zbogom pamet?*
stran 13:
• *Kaznovani čistilci, ne onesnaževalci*
stran 16:
• *Ogenj v tovarniških zabojnikih*

Državno odlikovanje Belokranjskemu muzeju

METLIKA - Predsednik Slovenije Milan Kučan je ob 50-letnici odlikoval Belokranjski muzej iz Metlike za zasluge na področju kulture s Častnim znakom svobode Republike Slovenije. Za odlikovanje je muzej predlagala občina Metlika, predlog pa sta podprla ministrstvo za kulturo in komisija predsednika republike za odlikovanja. Odlikovanje bodo predstavnikom muzeja podelili na posebni slovesnosti.

Slovenija in Hrvaška parafirali pogodbo o NEK

LJUBLJANA - Slovenija in Hrvaška sta 20. julija v Zagrebu parafirali pogodbo med obema državama o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo. Dokument sta parafirala pooblaščena pogajalca Uroš Korže s slovenske in Roman Nota s hrvaške strani. S to pogodbo državi soglašata, da bodo ustanovili novo družbo NEK, d.o.o., ki bo začela delovati 1. januarja prihodnje leto. V zvezi z novo družbo bosta podpisala ustrezno pogodbo predsednika vlad obeh držav. Sledil bo postopek potrjevanja v slovenskem in hrvaškem parlamentu. Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije v sporočilu za javnost v zvezi s parafiranjem pogodbe izraža pričakovanje, da bodo vsi postopki končani do konca letošnjega leta in da bo pogodba začela veljati 1. januarja prihodnje leto.

RATIFIKACIJA MALOOBMEJNEGA SPORAZUMA

Ostanimo na trdnih tleh

Dolgo - nekateri so prepričani, da predolgo - smo čakali na slovensko ratifikacijo sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško, ki sta ga aprila 1997 podpisala takratna zunanja ministra Zoran Thaler in dr. Mate Granić, hrvaški sabor pa ratificiral nekaj mesecev pozneje. A čeprav velja, da mora pri sklepanju kompromisov vsaka stran nekoliko popustiti, je po drugi strani ob ratifikaciji razumljivo tako navdušenje enih, jeza in srd drugih kot tudi mešani občutki tretjih. Zagotovo pa drži, da je ratifikacijo sporazuma najtežje dočakalo ter hkrati sprejelo z največjim olajšanjem okrog 250 tisoč prebivalcev ob slovenski južni meji. Ne nazadnje zato, ker bodo - upajmo - končno postali enakovredni z državljani, ki živijo ob italijanski in avstrijski meji. Vsaj do uveljavitve šengenske meje bo gotovo meja za te ljudi tudi manj boleča, znova pa naj bi pomagala pri spletanju vezi s hrvaškimi sosedi, ki so se pretrgale z razpadom Jugoslavije. Ob tem bodo imeli pomembno vlogo maloobmejni prehodi, ki naj bi jih bilo 26, čeprav je nekaterim že sedaj jasno, da bi jih moralo biti več. S sprejetjem tega sporazuma bodo, tako pričakujejo prebivalci ob meji, tudi lokalni problemi postali državni, s tem pa obmejni kraji gotovo nekoliko manj pozabljeni od oblasti kot doslej. Vendar pa moramo biti realni in od sporazuma ne smemo pričakovati preveč. Predvsem pa ne, da bo rešil težave, ki jih imajo ljudje zaradi samega poteka meje.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Evropsko priznanje za Osnovno šolo pri Fari

FARA - Na osnovni šoli pri Fari so bili z letošnjim učnim uspehom več kot zadovoljni. Imeli so 18 odličnjakov, kar je več kot lani, 34 dijakov je šolsko leto zaključilo s prav dobrim uspehom, 26 z dobrim, 22 pa je bilo zadostnih. Vsi učenci so uspešno zaključili šolsko leto. Na šoli so zelo ponosni, da že četrto leto sodelujejo v projektu ekoloških šol kot načinu življenja, tri leta pa so bili nosilci eko zastave. Pred kratkim so dobili tudi evropsko priznanje za izredne dosežke pri izboljšavi ekoloških razmer v šoli in lokalni skupnosti. Koordinator projekta Franc Cimprič, ki se je pred kratkim upokojil, je med petnajstimi slovenskimi koordinatorji dobil posebno priznanje.

VREME

Ob koncu tedna bo sončno, vendar vročina ne bo prehuda.

ZA VAS ŽE 11 LET POSLOVNI IMENIKI
RUMENE STRANI SLOVENIJA TEL
tel.(01) 436 53 90, fax(01) 436 85 20, www.intermarketing.si
INTER MARKETING

BPH
BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
PE NOVO MESTO
Ali ste že razmišljali o varčevanju v vrednostnih papirjih?
Zdaj je pravi čas za to!
BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija) ☎ 07/33-42-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje ☎ 07/34-60-730
BPH, Kolodvorska ul. 4, Črnomelj ☎ 07/30-56-480

PVC OKNA VRATA SENČILA
tel.:07/3930-930
fax: 07/3930-947
25 let
ROLETARSTVO mele

ISSN 0416-2242
9 770416 224000

NAŠA ANKETA

Vi in zelo vroče sonce

Tokratno anketno vprašanje: Ali menite, da nam je sonce nevarno? Ali se sončite? Ali se pred vročimi sončnimi žarki skrijete pod zaščitne kreme ali raje kar v borovo ali katero drugo senco? Se vam zdi, da so obvestila o škodljivosti sonca smiselna, ali gre le za nepotreben strah pred nekoč tako opevanim naravnim obsevanjem, po katerem je vaše telo lahko podobno čokoladi? Anketa kaže, da svarila pred pretiranim nastavljanjem vročemu soncu ljudje jemljejo precej resno. Tako vsaj ravnajo takrat, ko so na morju na plaži. Drugače se verjetno še zmeraj obnašajo, ko so doma, npr. v vinogradu, kjer se menda še zmeraj kažejo soncu, ne da bi se predtem zaščitili s kremami. Kremo na kožo - da ali ne? je sicer pogosto vprašanje v zadnjem času, ko so nekateri prepričani, da različne maže mogoče res obvarujejo pred soncem, vendar hkrati tudi same škodijo telesu. Kdo bi vedel, kako se lahko vprašamo ob vrsti različnih kemičnih zvarkov, ki nam jih zoper vroče sonce priporočajo različni proizvajalci? Mogoče bi poskusili raje z olivnim oljem, odgovarjajo nekateri, tudi v tokratni anketi. Toliko več osebne modrosti bo najbrž potrebne, če imate radi rjavo, vendar bi to barvo na kožo radi dobili brez pretiranega izpostavljanja soncu. Tudi tukaj lahko uspete, mogoče vam bo tokratna anketa potrdila, da še kdo misli tako kot vi.

PRIMOŽ STRAJNAR, gostinec iz Kostanjevice: "Sonce po mojem vendar ni tako nevarno in ne vpliva na nas tako slabo, kot je slišati. Sončim se ob delu, ne nalašč. Sonce vpliva ugodno, saj če je sonce, je razpoloženje boljše. V gostinstvu je to dobro. Sonce je tudi drugače pozitivna stvar. Proti soncu naj bi se zavarovali s kremami, ampak kot slišimo, so te kreme škodljive."

MIRJANA LIPEJ, študentka iz Brezovice na Bizeljskem: "Nimam strahu pred soncem, a se pred njim zaščitim. Imam zaščitne kreme za obraz in telo z zaščitnim faktorjem. Uporabljam kremo za samoporjavitev, občasno grem tudi v solarij, da imam malo podlage. Rada se izpostavljam soncu in name deluje pozitivno. Pa lepše je, da je koža malo porjavela, kot da je čisto bela."

LIDIJA MAVRETIČ, kmetijska tehnica iz Drašičev: "Če grem na morje, vzamem s seboj veliko zaščitnih sredstev, četudi preživim na počitnicah le teden dni. A pri delu v vinogradu, kjer sem marsikdaj po ves dan, ne razmišljam o zaščitnem faktorju, čeprav je sonce prav tako močno. Takrat imam v mislih le to, ali nam bo uspelo rešiti letino, saj je včasih odločilnih že nekaj ur."

FRANC ČEMAS, voznik avtobusa iz Črnomlja: "Rad se sončim, ker imam rad toploto, in tudi na dopust grem, kolikor mi čas dovoljuje, v največji vročini. Vendar se zavedam nevarnosti sončnih žarkov za zdravje, tako da si, če je le mogoče, med 13. in 15. uro raje poiščem senco. Sicer pa se, kadar grem na sonce, namažem s kremo s primernim faktorjem, na glavo pa poveznem klobuk."

TANJA BAMBIČ, prodajalka iz Dobravice: "Zaščitno kremo za sončenje redno uporabljam, saj je zadnje čase dosti kožnih in rakavih bolezni. Sem precej občutljiva, zato uporabljam tudi večji faktor zaščite, ki je predvsem priporočljiv za otroke. Nego kože poleti dopolnim še s kremo za po sončenju, ki blaži in hladi rdečico ter vrača koži elastičnost."

MAJA RIFELJ iz Novega mesta: "V prvih dneh sončenja se redno mažem s kremo za sončenje z višjim faktorjem zaščite, nato pa uporabljam izključno olivno olje. Zelo je pomembno, da se s kremo mažejo otroci in ljudje z občutljivo kožo ter po možnosti uporabijo tudi kakšno pokrivalo, sicer pa je najboljša zaščita borova senca."

ŽIVKA KOMAC, upokojenka, iz Kočevja: "Danes je več spoznanj o škodljivosti sončnih žarkov kot takrat, ko sem bila rosno mlada. Zdi se mi, da smo včasih pripeko lažje prenašali. Zadnja leta tudi pri temperaturi okrog 25° tako močno greje, da je treba poiskati senco. Na plaži uporabljam mazila proti soncu. Na trgu jih je toliko, da ne veš, katero je najboljše."

BARBARA PIRC, natakarica, zaposlena v Gostišču Hribar v Trebnjem: "Nisem ljubiteljica kakšnega pretiranega izpostavljanja sončnim žarkom, tudi zato ne, ker verjamem, da je tako početje lahko zelo nevarno, da lahko dobiš celo kožnega raka. Sem za zmernost oziroma previdnost, sploh pa, če gre za strokovne ugotovljene in utemeljene stvari."

VOJKA ALIF, zaposlena v Mercatorju Dolenjski, doma v Sevnici: "Nimam kaj dosti časa za sončenje, saj če nisem hotela pristati pri 'sončni upravi', sem morala pri Mercatorju Dolenjski pristati na zgodnje vstajanje, da se pripeljem na novo delovno mesto. Domov pa se spet vrnem tako pozno popoldne, da ni veselja. Vedno pa se zaščitim pred soncem."

Če bi Sava...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na kritike domačinov, ki jim gre smrad najbolj v nos in se bojijo morebitnih nalezljivih bolezni, če bi domače in divje živali razpadajoče ribe raznosile naokoli, češ da so se prepočasi zganili oz. prepozno organizirali akcijo čiščenja brežin in površin reke Save, pa Peter Titovšek odgovarja: "Mi smo se že v torek pripravljali, da bi to speljali, toda to ne gre tako preprosto, kajti gre za ogromno površino, okrog 160 ha! To je velika količina rib. Sami ribiči temu ne bi bili kos, če nam ne bi pomagala radeška Komunala s svojimi delavci pa tudi gasilci, občina in civilna zaščita. Sumimo, da je povzročitelj pogina klor, kajti ribe so poginile najprej ribe na dnu Save, torej, talne ribe. Največ je bilo mren, okrog 30 odstotkov pa podusti. Največja riba je bil krap, dolg okrog 75 cm; ocenili smo ga na 10 kg teže. Največja žlahtna riba pa je bila potočna postrv, dolga okrog 80 cm; to smo včeraj potegnili ven. Poginule ribe odpelje zavod za zdravstveno varstvo oz. kafilerija v zažigalnico. Ne vem, kje jih sežigajo. Oni pravijo, da dokler so ribe v Savi, ni njihova stvar, ko so pa zunaj vode, jih morajo odpeljati. Včeraj je bila tu sanitarna inšpektorica. Včeraj so odpeljali 3,5 do 4 tone razpadajočih rib," je povedal Titovšek, ki je v torek med prvimi opazil ribe, obrnjene z belimi trebuhi navzgor, ko je bil na svojem vikendu tik nad Savo med Zidanim Mostom in Radečami.

Radeški ribiči so večji pogin rib opazili že pred desetletjem, a tedaj je bilo to manj moteče, zaradi hitrega toka Save so namreč ribe odplavale proti Posavju in Hrvaški in vsaj neznosnega smradu ni bilo! Tokrat pa so ribe ostale na zajezeni Savi pred HE Vrhovo in zaradi vročega poletja se je proces razpadanja rib le še pospešil. Tako kot Titovšek se lahko tudi Posavci sprašujejo, ali se ne bo sedanja "radeška greznica Slovenije" po izgradnji spodnjesavske verige hidroelektrarn vse do hrvaške meje, ob takih in podobnih primerih "solidarnostno" porazdelila med Posavce. Gotovo pa je, da bo prvi vedno najbolj občutil posledice brezvestnega odnosa do okolja. Velik korak bi naredili že, če bi zagotovili gradnjo čistilnih naprav v vseh večjih krajih ob Savi, začenši v slovenski prestolnici.

PAVEL PERC

Ponovno ravnatelja

ČRNOMELJ, VINICA - Črnomaljski svetniki so na zadnji seji pred poletnimi počitnicami dali pozitivno mnenje k ponovnemu imenovanju Silvestra Mihelčiča za ravnatelja Glasbene šole Črnomelj ter Jožeta Režka za ravnatelja osnovne šole Vinica. Oba sta bila že prej ravnatelja omenjenih vzgojno-izobraževalnih zavodov in hkrati edina, ki sta se prijavila na razpisa. Oba imata tudi dolgoletne izkušnje v vzgoji in izobraževanju: prvi skoraj 37, drugi pa 33 let.

Dana ne bo odpuščala delavcev

Naložba v novo polnilno linijo v PET embalažo v vrednosti okrog 7 milijonov mark dviguje zmogljivost za 2,5-krat na sedanje stanje - Slabši poslovni rezultati - Prodor na jug

MIRNA - Na vprašanje, ali je kaj resnice v govoricah, da naj bi v Dani odpustili večje število delavcev, novi direktor Dane, diplomirani ekonomist Drago Rabzelj, kategorično zanika, da bi bilo v tem kaj resnice. Kvečjemu vidi kakšno rezervo še med režijskimi delavci, pa še tu gre za število, ki nikakor ne presega števila prstov na eni roki.

Rabzelj je bil tri leta predsednik nadzornega sveta Dane, nazadnje pa je bil sedem let zaposlen v vodstvu NFD (Nacionalna finančna družba). In zakaj je prišlo do zamenjave uprave? "Na podlagi rezultatov poslovanja v lanskem letu in v prvem letošnjem četrtletju. Rezultati v prvi polovici lanskega leta so bili dokaj skladni s planiranimi, v drugi polovici pa je po oceni nadzornega sveta prišlo do prevelikega odklona predvsem pri vrednostni realizaciji, kajti količinska realizacija je bila še vedno ugodna. Očitno se je spremenila struktura prodaje iz bolj donosnih na manj donosne, kar je povzročilo teh 114 milijonov izgube. Razlog za to izgubo ni samo v poslovanju, ampak so tudi izredni dogodki, del odpisov iz preteklih let, povzročenih še v letu 1996. Gre predvsem za terjatev na hrvaškem trgu. Bilo je tudi večje nadomestilo za delavca, ki smo ga morali vzeti nazaj v službo. Ta zadeva je bila stara 10 let, zato je bil znesek precej visok. Sama izguba iz poslovanja je znašala okrog 20 milijonov tolarjev. Stvar ne bi bila tako zaskrbljujoča, toda ker se je trend nadaljeval v prvem trimesečju, je prišlo do zamenjave uprave. V NFD smo se odločili, da izstopim iz NS in prevzamem to dolžnost," pojasnjuje novi direktor Dane Rabzelj.

Drago Rabzelj, direktor Dane Mirna

Dana je lani in letos investirala v novo polnilno linijo v PET embalažo okrog 7 milijonov mark. Ker jim to dviguje zmogljivost za 2,5-krat, je bilo toliko večje vprašanje prodaje na domačem trgu, ki je že zelo zasičen. Zato zastavljajo prodajo na južnih trgih in se pravkar ubadajo s tem. Mimogrede: dosedanji direktor Jože Pravne je postal Rabzeljev pomočnik, zadolžen za proizvodnjo, od koder je, sicer nerad, prišel tudi v sam vrh firme.

P. PERC

POP TV tudi na Dolenjskem

LJUBLJANA - Od ponedeljka dalje program POP TV lahko spremljajo tudi Dolenjci. Na podlagi javnega razpisa Uprave republike Slovenije za telekomunikacije (zdaj Agencija za telekomunikacije in radiodifuzijo) je namreč POP TV dobil dovoljenje za oddajanje signala preko oddajnika na Trdinovem vrhu, pa tudi Svet za radiodifuzijo Republike Slovenije je dal pozitivno mnenje za oddajanje po Dolenjski. POP TV lahko vidijo gledalci na območju severozahodne Dolenjske, torej Novo mesto z okolico, Trebnje in Krško, in sicer na kanalu 29, vertikalna polarizacija (anteno je treba obrniti po vzdolžni osi za 90 stopinj). Po petih letih prizadevanj tako POP TV-ja kot Dolenjcev, da bi tudi na tem območju imeli izbiro med vsemi slovenskimi televizijskimi programi, so se želje mnogih gledalcev uresničile.

Občina promovira podjetniške prakse

NOVO MESTO - Mestna občina vzpodbuja in podpira razvoj podjetništva ter želi promovirati tudi uspešne podjetniške prakse, zaradi katerih so nastale nove blagovne znamke, urejena podjetja, nove zaposlitve ipd. Tako je v torek, 24. julija, s Podjetniškim centrom Novo mesto in s TV Novo mesto podpisala pogodbo o sodelovanju. Vsi trije partnerji bodo 3,7 milijona tolarjev namenili za pripravo oddaj Podjetniška praksa, ki jo bodo sofinancirali tudi predstavljeni podjetnik. V oddajah se jih bo predstavilo 16.

Terna spodbija lastninjenje

50 upravičencev je s predkupno pravico odkupilo večinski delež v Adrii Mobil - Na potezi je sodišče

NOVO MESTO - V Adrii Mobil, novomeškem proizvajalcu evropsko priznanih počitniških prikolic in avtodomov, si želijo, da bi dokončno uredili lastništvo, žal pa je to vprašanje zdaj v rokah novomeškega sodišča. Ker so številna novinarska vprašanja o lastninjenju že nekaj časa ostajala brez odgovorov, se je zdaj glavna direktorica družbe Sonja Gole odločila za javno pojasnilo.

V njem pravi, da so zaposleni v Adrii Mobil izkoristili predkupno pravico in odkupili večinski delež v podjetju od Slovenske razvojne družbe. Možnost za sodelovanje v odkupu je imelo 375 upravičencev, vendar se jih je za to potezo odločilo 50. Ti so v nakup vložili lasten denar ali pa so se za naložbo tudi zadolžili.

"Čeprav smo ustrezali razpisnim pogojem in tudi opravili nakup, se zaradi tožb še vedno ne moremo vpisati v sodni register kot zakoniti družbeniki, saj družba Terna izpodbija prodajo večinskega deleža zaposlenim Adrie Mobil. Tako izpodbija zakonito pravico tistim, ki smo družbo spravili s točke, ko se je borila za preživetje, do uspešnega proizvajalca tržno iskanega produkta," pojasnjuje Goletova. Petdeseterici zaposlenih so ob strani stali strateški partnerji, med njimi tudi ljubljanski Autocommerce, d.d., saj Adria Mobil sodeluje z njegovima podjetjema Avto Triglav in AC-Intercar. "S takšnimi strateškimi partnerji uresničujemo razvojno strategijo, širimo proizvodnjo, se uveljavljamo na evropskem trgu ter ohranjamo obstoječa in odpiramo nova delovna mesta. Takšne strateške partnerje imamo in navsezadnje tudi takšne strateške lastnike potrebujemo. Družbe Terna ne ocenjujemo za partnerja in lastnika z razvojno vizijo. Že iz registra podjetij je namreč razvidno, da gre za majhno družbo z omejeno odgovornostjo, ki zaposluje 4 ljudi in se predvsem ukvarja s posredovanjem delovne sile. Za razvoj Adrie Mobil je namreč potrebno mnogo več."

V Adrii Mobil upajo, da bodo sodni postopki hitro končani. Zaradi ugibanj o tem, ali je Autocommerce povezan z lastninjenjem novomeške Adrie Mobil, so se oglasili tudi iz tega podjetja. Ivanka Mihelčič, vodja odnosov z javnostmi, je tako sporočila, da kot strateški partner Adrio Mobil podpirajo v procesu lastninjenja, ki pa je sicer njena notranja zadeva. Autocommerce je Adriin dolgoletni poslovni partner, saj njegovi družbi Avto Triglav in AC-Intercar dobavljata Novomeščanom Fiatova oz. Mercedesova bazna vozila.

B. D. G.

vržena rokavica

Kaj bo regija in kaj občina?

Trebanjski župan Ciril Metod Pungartnik je minuli teden rokavico zalučal proti Novemu mestu, natančneje, svojemu novomeškemu kolegu Antonu Starcu. Njegovo vprašanje se je glasilo:

Anton Starc

• **"Sprašujem novomeškega župana Antona Starca glede na to, da je Novo mesto predvideno za regijsko središče in se za jugovzhodno Slovenijo delajo razvojni programi, kaj bi moral ta predel združevati na ravni regije, kaj pa je tisto, kar bi naj bilo še naprej domena občine?"**

"Ustanovitev regij je nujnost, saj današnja, po mojem mnenju, pretirana razdrobljenost lokalnih skupnosti onemogoča izvedbo nekaterih zahtevnih projektov. Že za mestno občino so nekateri življenjsko nujni projekti enostavno prevelik zalogaj, v manjših občinah pa je problem seveda večji. Želja po samostojnosti občin je razumljiva in minilo bo verjetno še nekaj časa, preden se resnično zavemo nujnosti povezovanja.

Vendar čas hiti, zato mislim, da mora biti vlada v tem pogledu korak naprej in se lotiti čimprej te nedvomno zahtevne naloge. Novo mesto velja že precej časa za regijsko središče in smo pripravljeni prevzeti svoj del bremena za razvoj regije. Novo mesto je upravno (uprava enota, pravosodni organi itd.) in gospodarsko središče regije, v Novem mestu je vrsta srednjih in višjih šol, ki jih obiskujejo učenci iz širšega regijskega prostora, razvijamo visoko šolstvo z željo po ustanovitvi univerze, v Novem mestu deluje vrsta kulturnih ustanov, omenim naj Knjižnico Mirana Jarca, Dolenjski muzej, Kulturni center Janeza Trdine, tukaj je tudi bolnišnica Novo mesto s porodnišnico, vrsta ustanov s področja socialne in humanitarne dejavnosti ter številne druge organizacije in dejavnosti, ki krepko presegajo občinske meje. V Novem mestu se akumulira precej materialne in ustvarjalne moči, zato je naša naloga spodbuditi intenzivnejše regijsko povezovanje z regijskim razvojnim programom, ki je v pripravi. Sodelovanje med vsemi dejavniki v prostoru je že od nekdaj dobro in je tudi nujno, razviti pa je potrebno sistem, ki ne bo odvisen od trenutnih želja posameznih interesnih krogov, temveč bo zagotavljal dolgoročen in stabilen razvoj vsej regiji."

• **Kaj pa naj bi torej ostalo še v pristojnosti občine?**

"O pristojnostih občin in prihodnjih regij bo odločal predvsem državni zbor in ne župani ali občine. Bomo pa seveda sodelovali v razpravi in glede na dosedanje izkušnje ob sprejemanju zakonodaje s področja lokalne samouprave lahko pričakujemo zelo burno diskusijo in politika bo morala vložiti veliko naporov v pridobitev ustrezne podpore.

Upam, da bosta vlada in državni zbor čimbolj sledila enostavni logiki: občinska pristojnost naj ostanejo stvari, ki zadevajo izključno prebivalce občin, medtem ko je potrebno na pokrajine prenesti pristojnosti, ki presegajo občinske meje. Pri tem ne gre samo za določitev vsebine in obsega pristojnosti, ampak je potrebno tudi zelo natančno določiti sistem financiranja. Kot primere nekaterih pomembnih regijskih projektov naj omenim oživljanje reke Krke, ki mora biti skupen regijski projekt, sicer je obsojen na neuspeh, prav tako tudi izgradnja deponije ali pa ustanovitev univerze."

• **In na koga vi vprašanje naslavljate?**

"Pred dnevi smo prejeli poročilo o primernosti Krke za kopanje, ki je za našo občino neugodno, medtem ko je v občini Žužemberk stanje nekoliko boljše, hkrati pa v Žužemberku tudi uspešno razvijajo programe oživitve reke Krke. Francija Škufco, župana Občine Žužemberk, sprašujem, kako so se lotili oživitve življenja na Krki in ob njej in kako odpravljajo negativne vplive okolja na reko in kako pristopajo k celostnemu trženju Krke kot turistične točke."

MOJCA ŽNIDARŠIČ

Novomeška kronika

VOZILO - Na občini so letos spomladi kupili službeno kolo. To je v kaotičnih prometnih razmerah v našem mestu res idealno in najhitrejše prevozno sredstvo. A očitno je bilo kolo bolj manekenski artikel. Odkar so se vsi pomembneži slikali na njem, zanj ni več zanimanja. Še posebej ne sedaj, ko so na občini kupili skuter. Sedeš nanj in se pelješ. Kot kolo, pa še poganjati ga ni treba!

PRIVILEGE - Medtem ko je nakup občinskega skuterja šel mimo brez rompa in pompa, tako rekoč inkognito, je imel nakup novega občinskega službenega avtomobila poseben poudarek. Če za reklamiranje aktualne občinske oblasti ni na voljo kakšnih epohalnih dosežkov, pride prav tudi predaja novega avtomobila. A ta "predaja" nove najmočnejše lagune privilege 3.0 je bila bolj reklama za Revoz kot za občino. Izkazalo se je namreč, da je občina novi avto kupila, Revoz pa ji je dal pri nakupu le popust, tako da je laguno dobila po taki ceni, kot bi jo tudi vsak Revozov koncesionar. Važno je, da se snema, slika in piše. Nekaj pa je gotovo: štirikolesna "privilegirana" laguna gotovo ne bo doživela neprivilegirane usode občinskega kolesa.

PLAČANCI - Pri obravnavi o izvrševanju poračuna novomeške občine v letošnjem prvem polletju na zadnji seji občinskega sveta se je k besedi priglasil tudi Lojze Zupančič, svetnik Bajukove Nove Slovenije. Lojze, s "partizanskim" imenom Frakeljč, eden najtrdovratnejših pomladinov v novomeški politiki (prejšnji svetnik SLS+SKS Slovenske ljudske stranke in še prejšnje SKD, pred časom tudi kandidat za novomeškega župana in potem podžupan mestne občine), se je izprsil z vprašanjem, kdo so nepoklicni funkcionarji, za plačilo katerih je letos v občinskem proračunu namenjenih 17 milijonov tolarjev? Dobil je odgovor, da so to on in ostali občinski svetnik ter nepoklicni podžupani, kar je jasno vsakemu burovžu. Kaže pa, da nekateri nepoklicni funkcionarji svoje delo opravljajo tako predano in zavzeto, da niti ne vedo, da so zanj dobro plačani.

Ena gospa je rekla, da ne ve, ali stoli pod novomeškimi svetniki tako škripajo pod težo argumentov ali riti.

Zelišča na Pohorju

NOVO MESTO - Društvo za zdravilne rastline Dolenjske vabi 5. avgusta na strokovni izlet na Zreško Pohorje, kjer bodo udeleženci spoznavali in nabirali gorske vrste zdravilnih rastlin, obiskali vasico Skomarje ter zeliščni vrt in zeliščno razstavo v Žički kartuziji. Odhod bo ob 6. uri s parkirišča nasproti avtobusne postaje Novo mesto, vstop pa je mogoč tudi v drugih krajih.

V ukradenem vozilu vozil ilegalce

POLJANE - 17. julija dopoldne sta policista med kontrolo prometa na hitri cesti št. 1 v Ždinji vasi opazila tovorno vozilo, ki se jima je zdelo sumljivo zaradi počasne vožnje. Odpeljala sta se za njim in ga ustavila na parkirnem prostoru pri Poljanah. Voznik se je ustavil nekaj metrov naprej in pobegnil v gozd, vendar so ga policisti prijeli. 17-letni Ljubljančan P. M. je v ukradenem vozilu vozil 22 tujih državljanov, ki so ponoči ilegalno prestopili mejo na področju PU Krško. Sodnik za prekrške jim je izrekel opomin in varstveni ukrep izgona iz države za 6 mesecev. Voznika so policisti pridržali, tudi on pa se bo srečal s sodnikom.

Omejene možnosti gradnje v Novem mestu

Občina črpa svoje zadnje rezerve, vendar bo do konca leta na voljo okoli 10 parcel za stanovanjsko gradnjo - Po urbanistični zasnovi predvidenih tudi nekaj možnosti v že obstoječih naseljih

NOVO MESTO - Stanje na področju možnosti stanovanjske gradnje v novomeški občini ni preveč rožnato. Po besedah novomeškega sekretarja za okolje, prostor in komunalne zadeve Jožeta Derganca že od leta 1997 ni bilo večjih sprememb prostorskega plana za zagotovitev novih stavbnih zemljišč za stanovanjsko gradnjo. Občina črpa zadnje svoje rezerve pri zagotavljanju stavbnih zemljišč, zatika pa se predvsem pri strogi zakonodaji za spremembo namembnosti zemljišč.

"V proceduri sprejemanja in potrjevanja so že od leta 1997 urbanistične zasnove Novega mesta, ki predstavljajo razvojni dokument mesta in plansko spremembo dela kmetijskih zemljišč, dolgoročno predvidenih za pozidavo. Prinašajo pa nova zemljišča za stanovanjsko pozidavo in gospodarske potrebe," je povedal Derganc. Po tem dokumentu, ki se še vedno usklajuje z obveznimi izhodišči države, se stanovanjska gradnja za okoli 40 hiš predvideva v Župenci v Krajevni skupnosti Bučna vas, za katere je zazidalni načrt sicer že izdelan, vendar zaradi planskih sprememb še ni dokončan. V KS Bučna vas bo po pridobitvi soglasja Vlade RS tudi v drugih delih na voljo več novih stavbnih zemljišč. T.i. zapolnitve v obstoječih naseljih pa se predvidevajo še med hitro cesto in naseljem Pod Trško goro v KS Ločna Mačkovec, v Šmihelu, Regrči in Žabji vasi ter na Brodu za okoli 150 stanovanjskih hiš. Slednja zemljišča so vsa še vedno v privatni lasti posameznikov, tako da bo sama prodaja prepuščena prostemu trgu. Po Dergančevih besedah lahko občina nastopa le kot investitor za komunalno opremljenost in v tem delu vodi postopke pridobivanja zemljišč le za javne ceste in druge javne površine.

V postopku je tudi priprava zazidalnega načrta v Češči vasi (območje nekdanjega zazidalnega načrta Pionir), v katerem investitor, ljubljansko podjetje Imos, načrtuje tako poslovno kot stanovanjsko gradnjo vseh možnih tipov (blok, vrstne hiše, individualne gradnje). Ta soseska, ki naj bi skupno imela okoli 450 stanovanj, bo postopoma rasla desetletje. Razvoj gospodarstva pa je predviden predvsem ob izteku severne obvoznice v Bršljinu in na območju Ločne (območje med Krko in Termotehniko) za centralne dejavnosti (oskrba, servisne dejavnosti, storitve itd.).

Občina ima trenutno na razpolago izredno malo stavbnih zemljišč v svoji lasti. Kot je povedal Jože Derganc, bodo izkoristili vse preostale možnosti, zato pripravljajo lokacijsko dokumentacijo, da bi še do konca letošnjega leta lahko na javnem razpisu ponudili okoli 10 komunalno opremljenih parcel za stanovanjsko gradnjo in nekaj lokacij za poslovne dejavnosti, predvsem v Žabji vasi, na Drski, v Straži in na Cikavi. Zemljišča v občinski lasti v Jedinščici in na Otočcu pa naj bi bila za gradnjo na razpolago prihodnje leto.

Težave pri širitvi naselij in spremembami namembnosti zemljišč iz kmetijskih v stavbna povzročajo predvsem strogi predpisi, ki jih je vlada še dodatno sprejela po letu 1999. "Ti predpisi onemogočajo zagotavljanje novih stavbnih zemljišč, če niso izkoriščena že obstoječa. Ta hip v postopkih spremembe prostorskega plana na celotnem območju občine obravnavamo preko 500 vlog za spremembo namembnosti zemljišča," je razložil Derganc in dodal, da so tudi pritiski, da bi se v stanovanjsko spremenila tudi območja zidanic. To praviloma ni sprejemljivo, saj omenjena sprememba potegne za sabo vrsto komunalnih problemov.

M. ŽNIDARŠIČ

• Infomacije, kje se lahko oziroma bo v prihodnosti mogoče graditi, ter vse, kar vas zanima v zvezi s tem, lahko dobite na novomeški občini. Tu lahko pridobite pisno urbanistično informacijo o slehernem zemljišču, naročite tudi izdelavo lokacijske dokumentacije na stavbnem zemljišču, medtem ko je pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja v pristojnosti Uprave enote Novo mesto.

Zlato za Carsko klobaso

Mesarstvo Graben: Letos končno tudi zlata medalja na ocenjevanju mesa in mesnih izdelkov v Gornji Radgoni!

NOVO MESTO - V poslovni enoti KZ Krka Mesarstvo Graben so veseli, da jim je mednarodno ocenjevanje mesa in mesnih izdelkov v Gornji Radgoni prineslo med drugim prvič v zadnjih letih tudi zlato medaljo. Prejeli so jo za svojo Carsko klobaso, medtem ko so za jetrni namaz Jutro odnesli srebrno, za štiri druge izdelke (šunkarico, mesni narezek, Krakovsko šunko in prekajeni svinjski vrat v ovitku) pa še bronaste medalje.

Kot je pojasnil direktor enote Ignacij Kralj, vsako leto v ocenjevanje pošljejo desetino iz palete svojih izdelkov. "V oceno pošljemo izdelke, ki so v redni prodaji in ki jih kupci že poznajo. Letos smo se odločili za 8 izdelkov. Čeprav že vsa leta prejemamo srebrne in bronaste medalje, smo letos prvič, odkar sem v enoti, dobili še zlato, kar nam potrjuje, da napredujemo," je povedal.

"V naslednjem tednu bomo za vse trgovce, ki bodo delali v novem trgovskem centru, pripravili seminar, na katerem jim bomo predstavili naše izdelke, jim povedali, iz česa so narejeni, kakšen je njihov rok trajanja in podobno. Za začetek bomo o tem spregovorili trgovcem v zadružnih trgovinah, če bodo seminarji uspešni, pa jih bomo pozneje najbrž pripravili tudi za druge trgovce, ki pogosto premalo poznajo mesne izdelke," je napovedal Kralj.

B. D. G.

ORGELSKA GLASBA EVROPSKIH NARODOV - Uspeh lanskega Bachovega orgelskega cikla 71 koncertov po številnih slovenskih krajih, ki ga je pripravil organist in umetniški vodja projekta Milko Bizjak, je organizatorja spodbudil k izvedbi novega cikla Baročna glasba evropskih narodov, v katerem sodelujejo štirje organisti, na koncertih pa igrajo orgelsko glasbo preteklih stoletij, napisano za orgle s tako imenovano kratko oktavo, kakršne prevladujejo po naših cerkvah. Eden od teh koncertov je uvrščen tudi na Novomeški glasbeni festival, in sicer koncert organistke Angele Tomanič. Nastopila je v petek, 20. julija, zvečer v župni cerkvi v Velikih Brusnicah na pred leti obnovljenih Eislovih orglah. Zaigrala je dela nemških, italijanskih, poljskih in angleških skladateljev. (Foto: M. Markelj)

ZADOVOLJNI Z OCENAMI IZ RADGONE - Ignacij Kralj, direktor PE Mesarstvo Graben, ki deluje v okviru KZ Krka, pravi, da sta po ena zlata in srebrna ter štiri bronaste medalje vzpodbuda vsem, ki delajo v poslovni enoti. Upa tudi, da se bodo ti dosežki poznali tudi v prodaji. Promocije nagrajenih izdelkov so se že lotili, po svečani podelitvi medalj na radgonskem sejmu pa bodo izdelke še opremili s posebno etiketo. Čeprav njihovih izdelkov ni v vseh trgovinah (na fotografiji pakirajo hrenovke), v Mesarstvu ugotavljajo, da kupci kar precej poznajo njihove izdelke in tudi povprašujejo po njih. (Foto: B. D. G.)

MLADI UŽIVAJO - Tudi na kopališčih je lahko zelo lepo, je treba samo najti družbo, s katero tekmuješ v plavanju, se potapljaš, škropiš in igraš z žogo. (Foto: M. R.)

V javno razsvetljavo in ograjo

PREČNA - Nekaj pred pol deseto zvečer je se je 23. julija v Prečni pri Novem mestu zgodila prometna nesreča, v kateri sta bila voznik M. G. in sopotnik J. P. iz Novega mesta lahko poškodovana. Zaradi prehitre vožnje po klancu navzdol je M. G. izgubil oblast nad vozilom in zapeljal s ceste. Trčil je v dva droga javne razsvetljave in bližnjo ograjo, nato pa se je vozilo še prevrnilo. Preizkus alkoholiziranosti je potrdil sum, da je M. G. vozil pod vplivom alkohola. Srečal se bo s sodnikom za prekrške.

Letos so kopališča zelo polna

Dež in nizke temperature v lanskem juliju poslabšale obisk, letos vroči dnevi privabljajo kopalce - V Dolenjskih Toplicah posodobitev in povečanje vodnih površin

NOVO MESTO - Ob hladni vodi so vroči poletni dnevi veliko prijetnejši. Veliko ljudi se vsaj za konec tedna odpravi na morje, eni uživajo v prekrasnem razgledu in čistem gorskem zraku, drugi pa se odpravijo do bližnjih kopališč.

Vodja zunanjega kopališča v Šmarjeških Toplicah Jože Črtalič in vodja hotela zdravilišča Dolenjske Toplice Jožica Kotar sta poudarila blagodejen vpliv letošnjega suhega in toplega vremena. Lani jim je julija nagajal dež, "letos pa nas je presenetil že vroči 1. maj, ko smo uradno odprli kopališče," je povedala Kotarjeva. V Dolenjskih Toplicah so tudi letos pred odprtjem bazena gostili različne plavalne klube, ki so pri njih trenirali. "Z obiskom smo zadovoljni, saj je primerljiv z lanskim," je povedala Kotarjeva in dodala: "Za popestritev smo konec maja pripravili razstavo podvodnih fotografij, z enim proizvajalcem pijač pa se dogovarjamo za nagradno igro," je povedala. Veliko pa si v Dolenjskih Toplicah obetajo tudi od prenovitve in razširitve bazenskega kompleksa.

Tudi v Šmarjeških Toplicah je obisk zunanjih bazenov podoben lanskemu. "Letošnji maj je bil zelo dober, junij povprečen, julija pa je bil obisk po načrtih," je povedal Jože Črtalič in dodal, da so z letošnjo sezono, ki so jo odprli že 27. aprila, zadovoljni. Zelo prijetno in raznovrstno pa je tudi v Termah Čatež, ki s svojo Termalno riviero predstavljajo velik izziv za kopalce. Direktor Termalne riviere Dalibor Fackovič se je pohvalil, da je letošnja sezona pri njih boljša od lanske, saj je lani precej deževalo. Ob takšnih čemernih dneh se v njihovem notranjem bazenu kopa tudi do trikrat več obiskovalcev kot v zunanjih. Terme Čatež sicer dolenjskima kopališčema gotovo odvzamejo precej gostov, saj za le nekaj sto tolarjev višjo vstopnico ponujajo veliko več vodnih radosti.

Kopalne sezone seveda še zdaleč ni konec. Pred nami je še cel avgust, s toplimi sončnimi žarki pa nas lahko preseneti tudi september.

MOJCA RAPUŠ

Tolar na tolar - morje

Anketa med dijaki in študenti, ki opravljajo počitniško delo - Z denarjem na morje, izlet, v šolo

NOVO MESTO - Mnogi dijaki in študenti si poleti nabirajo prve delovne izkušnje. Tako zaslužijo svojo prvo "plačo," ki je nekaj posebnega. S tem denarjem si ponavadi privoščijo kaj lepega - oddih na morju, novo oblačilo, ...

MOJCA RUPERČIČ, dijakinja ekonomske šole, dela v Drogerie marktu: "Delala bom do sredi avgusta, potem bom odšla na morje, kjer bom tudi porabila zaslužen denar. Za delo na blagajni, prevzemanje blaga in polnjenje polic bom dobila 550 tolarjev na uro.

MOJCA KRIŽMAN, gimnazijka, dela kot inkasantka parkirnine: "Zdaj končujem delo v Komunali, kjer sem v obeh izmenah in na različnih lokacijah pobirala parkirnino. Plačali bodo 500 tolarjev na uro. Denar bom porabila za maturantski izlet in nakupe."

JANEZ VRTAČIČ, študent strojništva, dela pri Jordanu, d.o.o.: "Začel sem junija, končal bom avgusta. Na uro dobim 500 tolarjev. Sem serviser števcev: števec razstavim, dam peskat, pobarvam in spet sestavim. Z denarjem bom registriral avto in odšel na morje."

NATALIJA STRUPEH, študentka Visoke šole za turizem: "Na Otočcu sem začela delati maja v sklopu obvezne prakse, potem pa so mi jo podaljšali v počitniško delo. Tukaj delam v recepciji: sprejemam telefone, rezervacije, goste... Z denarjem si bom plačala šolnino." (M. R.)

PRED 120-LETI - Ustanovni člani PGD Šentjernej leta 1881, pobudnik Franc Zagorc sedi v drugi vrsti v sredini. Kot takrat je društvo tudi še povezano s krajem in krajani. Slednji so jim pomagali tudi pri obnovi gasilskega inventarja po 2. svetovni vojni in novega gasilskega doma, ki je bil zgrajen leta 1958, nakupih društvenih gasilskih praporjev in opreme pa še bi lahko naštevali.

Sto dvajset let šentjernejskih gasilcev

Prostovoljno gasilsko društvo Šentjernej praznuje 120-letnico delovanja - Jubilej počastili tudi z nakupom dveh novih vozil - Gasilsko praznovanje bo 17. in 18. avgusta

ŠENTJERNEJ - Pisalo se je leto 1881, ko so Šentjernejčani ustanovili svoje gasilsko društvo oz. požarno brambo, kot so jo takrat imenovali. "Pobudo zanjo je dal Franc Zagorc, sin Jožeta Zagorca, takrat večjega posestnika in gostilničarja na sedanji lokaciji bivše Recljeve gostilne v Šentjerneju. Zbral jé več Šentjernejčanov, ki so začeli organizirano delati," je o začetkih gasilskega društva povedal sedanji predsednik Leopold Švalj.

O delu in humanem poslanstvu šentjernejskih gasilcev, ki so bili vsak trenutek pripravljeni reševati imetje, pridelke in življenja, govori bogata kronika. Švalj ob tem pove, da so bile v tistih časih tudi v Šentjerneju vse hiše lesene in krite s slamo, zato se je požar hitro širil in upepelil mnogo poslopij. V Šentjerneju sta bila dva večja požara, leta 1839 in 1849, in ker so se ljudje požarov bali, so nastavili posebne čuvaje. Ti so ponoči dežurali po vasi in v primeru požara poklicali vaščane k pomoči in gašenju. Vendar vaščani požarov niso mogli uspešno pogasiti, saj niso bili primerno opremljeni, zato so spredvideli, da jim bo pomagalo le organizirano delo.

Krajani so gasilstvo že od samega začetka podprli. Zbrali so denar za nakup prve brizgalne na ročni pogon, ki je danes v lasti PGD Dolenja Stara vas. Kljub težavam, ki v 120 letih niso prizanašali tudi razvoju gasilstva, so se nenehno trudili, da bi izpopolnili tehniko in opremo. Tako so po 16-ih letih kupili motorno brizgalno Rozenbauer, ki je delo gasilcev zelo olajšala in brezhibno delovala kar 38 let. V letih, ki so sledila, so nabavili še dve, pionirji pa so za svoje delovanje in usposabljanje od Gasilske zveze Novo mesto dobili novo 300-litrsko črpalko Tomos.

Nova oprema je narekovala tudi nekajkratno posodobitev voznega parka. Naj omenimo, da je društvo prvi avto dobilo leta 1964, do takrat pa so vso opremo prevažali s konji. "Zelo težko je bilo dobiti konje, marsikdaj pa so se ti tudi prehladili. Danes je to veliko lažje, kljub vsemu pa je še vedno najpomembnejše, da je oprema pripravljena in da lahko pomagamo," je povedal Švalj, ki član društva že 56 let, od leta 1992 pa mu tudi predsednikuje.

Pripravljenost na pomoč, strokovno izobraževanje članov in posodabljanje opreme so še vedno glavne smernice delovanja društva, ki danes šteje 140 članov, od tega je preko 40 gasilk. Tako bodo ob 120-letnici prevzeli novo orodno vozilo Renault Master in novo kombinirano vozilo Mercedez Benz na visoki tlak, ki ob manjši porabi vode omogoča večji učinek ter gašenje z vodno peno. Žal je slednje svoj pravi ognjeni krst že doživelo ob nedavni prometni nesreči s smrtnim izzidom pri Rojah.

M. ŽNIDARŠIČ

• Praznovanje 120-letnice PGD Šentjernej se bo začelo 17. avgusta s slavnostno sejo društva v Jernejevem hramu, osrednja prireditev pa bo naslednji dan, 18. avgusta. Ob 15.30 bo vaja zaščite in reševanja na šentjernejskem hipodromu, ob 17. uri pa bo iz hipodroma povorka gasilcev krenila proti prizorišču osrednjega dogajanja pred občinsko stavbo. Sledil bo krajši kulturni program in prevzem novih vozil, nato pa bo, kot se spodobi, še gasilska veselica z ansamblom Lojzeta Slaka.

SLOVESNOST Z GRENKIM PRIOKUSOM - Slavnostno sejo občinskega sveta ob 3. občinskem prazniku, ki jo je povezovala Barbara Barbič Jakše, so popestrili pevci zbora KUD Dolenjske Toplice (na sliki) in kitarista. Župan Franc Vovk se je ob tej priložnosti zahvalil Darinki Avguštin, Mateji Perko in Roku Barbiču, sodelavcem iz občinske uprave, za trdo delo, ki ga marsikdaj nihče ne vidi. Svetnik Robert Vinšek je predstavil grb in zastavo občine, ki ju lani ob prazniku še niso premogli. (Foto: B. D. G.)

Bojkotirali so slavnostno sejo ob prazniku

Spet nesoglasja v svetu

DOLENJSKE TOPLICE - Osrednja slovesnost v spletu dogajanj v okviru občinskega praznika v Dolenjskih Toplicah je potekala v slovesnem, a precej mračnem vzdušju. Čeprav je šlo za slavnostno sejo občinskega sveta, se je dogodka udeležila le peščica svetnikov, zbranih okrog topliškega župana Franca Vovka. Kot je sam ugotovil, jih ni bilo niti polovico, zato slavnostna seja ni bila sklepčna.

Nesporazumi znotraj sveta, ki se vrstijo že cel mandat, so spet izbruhnili tik pred občinskim praznikom, zato so svetniki, kot so opazili prisotni, bojkotirali slovesnost. Župan Vovk je v govoru presodil, da praznovanje rojstnega dne občine manjkajočim svetnikom očitno nič ne pomeni.

V zraku že več kot teden dni visi odločitev o zemljišču, na katerem stoji lep kos zdravilišča Dolenjske Toplice. Zaradi nje so svetniki prekinili zadnjo redno sejo občinskega sveta, saj niso želeli odločati v časovni stiski in nepremišljeno. Kot je slišati neuradno, pa naj bi morda do ponovnega odločanja prišlo še v tem tednu.

Udeležence slavnostne seje, ki jih je vendar bilo kar nekaj, so pozdravili načelnik novomeške upravne enote Jože Preskar ter župani sosednjih občin: novomeški Anton Starc, škocjanski Franci Povšič in mirnopeški Zvone Lah.

B. D. G.

Vrtna veselica v Maharovcu

MAHAROVEC - Prostovoljno gasilsko društvo Maharovec priredi v soboto, 28. julija, ob 20. uri pred gasilskim domom v Maharovcu veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom. Za ubrane viže bo skrbel ansambel Vrisk.

Zbor upokojencev

DOLENJSKE TOPLICE - V soboto, 4. avgusta, bo na jasi v Dolenjskih Toplicah tradicionalno srečanje upokojencev, ki ga pripravlja Območna zveza upokojencev Novo mesto. Na njem bodo sodelovali pevski zbori društev iz Novega mesta, Škocjana, Straže in Šmarjete, Brajdimir in Berta, belokranjski humorist Toni Gašperič, kulturna skupina DU Žužemberk in Gorjanski škratje. Slavnostni govornik bo predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Vinko Gobec.

Suhokranjske poti

ŽUŽEMBERK - Občani občine Žužemberk so dočakali prvo številko občinskega javnega glasila, ki so ga poimenovali Suhokranjske poti, ureja pa ga naš sodelavec Slavko Mirtič. Zgledno urejeno in pripravljeno glasilo je tiskano na ekološkem papirju in predstavlja dejavnost mlade občine ter prinaša pisano paleto dogodkov družbenega življenja v občini v zadnjih mesecih.

ŽUPANI SO LOVILI RIBE - Ribiči pododbora Straža so za zaključek praznovanja občinskega praznika v Dolenjskih Toplicah v nedeljo popoldne pripravili družabno srečanje dolenjskih in belokranjskih županov. Gostje so lovili ščuke in s plovcem tudi druge ribe, pri čemer je bil najuspešnejši topliški župan Franc Vovk, le malo pa je za njim zaostajal žužemberški kolega Franc Škufca. Tretje mesto sta si delila škocjanski župan Janez Povšič in mirnopeški Zvone Lah, ki si je takole dal opravka s palico (na sliki). Ribiči so opozorili tudi na problematično drstenje rib v Sušici, ki presahne, zato morajo ribe izloviti, medtem ko zarod pogine. Za zaključek so pripravili ribji paprikaš, ščuko, postrv in druge ribje specialitete. (Besedilo: B. D. G., Foto: Barbara Barbič-Jakše)

Odslej povezani z asfaltom

Lokalna cesta od Trebnjega preko Dobrniča do Mirne Peči je od preteklega petka bogatejša za 1,4 km asfaltne prevleke

JORDANKAL - Odsek med Rdečim Kalom in Jordankalom sta skupaj posodobili sosednji občini Trebnje in Mirna Peč, obe skupaj pa sta letos to skupno naložbo prijavili tudi na razpis za sofinanciranje projektov regionalne infrastrukture na območjih s posebnimi razvojnimi problemi, ki ga je objavila ribniška Agencija za regionalni razvoj.

850 metrov ceste, ki poteka po trebanjski občini, so razširili in utrdili že lani, preostanek, ki vodi po ozemlju mirnopeške občine, pa so v celoti posodobili letos. Naložba je stala skupno 28,5 milijonov tolarjev, od tega dobrih 22 milijonov v letošnjem letu. Polovico potrebnega denarja za zaključitev naložbe v letošnjem letu zagotavljata občini, medtem ko naj bi drugo polovico dobili iz proračuna ministrstva za gospodarstvo.

Cesta povezuje Jordankal s krajevno skupnostjo Svetinje v trebanjski občini in je tudi povezava proti Žužemberku, so pa tukajšnji vaščani kar dolgo čakali na zadnje zaplate asfalta, saj je cesta doživljala podobno usodo kot marsikatera povezovalna lokalna cesta med dvema občinama. Zbrane ob uradni otvoritvi minuli petek sta pozdravila župana Ciril Pungartnik in Zvone Lah, ki sta opozorila, da na posodobitev čaka še nekaj podobnih cest na mejah občin. Nekaj besed o pomenu nove pridobitve je dodal še predsednik KS Svetinje Drago Pirnar, ki je vaščanom zaželel, da bi kaj kmalu dočakali tudi asfalt na približno kilometer dolgem odseku proti Dečji vasi.

B. D. G.

EDEN PRVIH REGIONALNIH PROJEKTOV - Med prve skupne regionalne projekte na Dolenjskem, pa čeprav gre na začetku samo za sodelovanje dveh občin, se uvršča posodobitev odseka lokalne ceste med Jordankalom v mirnopeški in Rdečim Kalom v trebanjski občini. Obe občini se s projektom potegujeta za državni denar. Posodobljeni odsek, ki je stal 28 milijonov tolarjev, sta župana Ciril Pungartnik in Zvone Lah odprla v petek popoldan. (Foto: B. D. G.)

Denar v kmetijstvo po programu

Občina Mirna Peč je pred kratkim sprejela pravilnik o finančnih intervencijah v kmetijstvu in tudi program intervencij za letošnje leto

MIRNA PEČ - Mirnopeška občina, ki je morda bolj kot katerakoli občina na našem območju usmerjena v kmetijstvo, letos po sklepu občinskih svetnikov za intervencije v kmetijstvo namenja slabih 20 milijonov tolarjev. S tem denarjem želi doseči stabilnejše pogoje gospodarjenja in dohodka na kmetih, boljšo proizvodnjo in trženje proizvodov ter ponudbo zdravstveno neoporečne hrane. Svoje želje na tem področju je morala občina uskladiti s priporočili kmetijskega ministrstva o tem, katere ukrepe strukturne politike sploh lahko izvaja.

Tako bo 10 milijonov tolarjev namenila programom pospeševanja kmetijstva. Med njimi bo sofinancirala urejanje kmetijskih zemljišč: namakanje, agromelioracije, male melioracije, zložbe zemljišč in urejanje pašnikov. Občina bo preprečevala zaraščanje kmetijskih zemljišč s sofinanciranjem košnje brežin, sečnje in trajnega čiščenja zarasti ter čiščenja melioracijskih jaškov. Poleg tega bo sofinancirala obnovo naravne in kulturne dediščine na kmetijskih gospodarskih objektih ter podpirala razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, predvsem turizem na kmetiji, predelavo in prodajo kmetijskih pridelkov iz lastne pridelave ali proizvodnje, domačo obrt, predelavo sadja in zelenjave in podobno. Pri tem bodo prednost imeli tisti, ki se s kmetijstvom preživljajo.

Z občinsko podporo naj bi tudi pomagali mladim, ki želijo postati nasledniki kmetij, pri odločitvi za poklic kmeta, ali pa odraslim pri prekvalifikaciji v kmetijski poklic. Prav tako bo občina sofinancirala tečaje in izobraževanja s področja kmetijstva. Rejci bodo lahko uveljavljali tudi subvencije za pripust krav, telic, svinj in kobil iz kmečke reje. Sicer pa bodo na voljo tudi sredstva za analizo zemlje, krme in krvi pri govedu, za testiranja škropilnic in kombajnov za siliranje, za nakup mrež proti toči ter za delno pokritje zavarovalnih premij v rastlinski proizvodnji. Za kmete, ki so vključeni v Združenje ekoloških kmetov, bo občina krila tudi stroške kontrole ekološke pridelave, bo pa sofinancirala tudi društva in združenja, ki bodo skrbela za promocijo mirnopeškega kmetijstva.

Z dodatnimi 850 tisočaki bo sofinancirala še delovanje društev v kmetijstvu ter njihovih programov in strokovnih prireditev. Poleg vsega naštetega pa bo občina Mirna Peč letos še 5 milijonov tolarjev namenila za sofinanciranje priprav na projekte v kmetijstvu in za njihovo izvajanje.

B. DUŠIČ GORNIK

Šentjernejske črepinje

PETELINI - Lanskoletni zmagovalec šentjernejske Petelinjade petelin Jure na letošnji ni nastopil in tako ni branil laskavega naslova najhitrejšega med petelini. Žal je med tem časom končal v lisičjem gobcu. Kot kaže, bo treba letošnja slavljenca petelinjih dirk - Tedija, ki je zmagal v kategoriji raznovrstnih petelinov, in Franclja, zmagovalca tekme prve in druge generacije križancev šentjernejskih bartolomejčkov, bolj paziti ali pa ju naučiti hitreje teči.

DOBRODOŠLI - "Dobrodošli v občini Šentjernej!" se vije napis nad Novomeško cesto ob vstopu v prestolnico šentjernejske doline in prijazno pozdravlja obiskovalce. To je sicer lepo in prav, samo - kdaj pa so meje občine tako zelo skrčile, da se začenja za tablo Šentjernej?

Iz topliškega vodnjaka

SMRAD - Okoli občinskega praznika je nekaj smrdelo. Večina občinskih svetnikov, ki jih ni bilo na slavnostno sejo, očitno meni, da smrdi marsikaj v odnosih z županom in da nekoliko že zaudarja tudi županovo pretirano samodrštvo. Sumljivo smrdi tudi to, da je zdravilišče tako pozno in tik pred naložbo začelo reševati lastniška vprašanja. Ob vsem tem pa je neki gospe, ki se je zdravila v tukajšnjem zdravilišču, v času občinskega praznika smrdelo nekaj bolj oprijemljivega: kokošji kakci z bližnje farme. O tem, ali gre res samo za preobčutljivost njenega nosu, na tem mestu ne bomo razpravljali, prav tako ne o tem, kako stalno biva v Toplicah. Vsekakor pa drži, da udeležencev Topliške noči neprijetni vonji niso odgnali od zabave.

NI VADIL - Čeprav je topliški župan Franci Vovk pred pričami izjavil, da za ribiško tekmovanje ni vadil, mu le težko verjamemo. V nedeljskem popoldnevu je namreč kljub vsemu premagal svoje kolege iz Žužemberka, Novega mesta, Škocjana, Mirne Peči in Semiča. Razlag bi bilo lahko več. 1. Človek pač dobro pozna domače vode, kar se je poznalo tudi Žužemberčanu Škufci. 2. Župan Vovk se je prestrašil konkurence, pozabil na pošteno igro in zares, kot je napovedal kakšen dan prej, vzel s sabo za vsak primer konzervirane ribe. 3. V času županovanja se je že tako navadil ribariti v kalnem, da mu ribolov v bistri Krki ni delal več nobenih preglavic.

Suhokranjski drobiž

NOVICE Z DVORA - "Taborniški prostor ob Krki pod Podgozdom je ponovno oživel s taborniki iz Slovenj Gradca, dočakali pa smo tudi nujno potrebni odtočni kanal ob cesti sredi Dvora. Zdaj bo hoja ob cesti malo bolj varna, če pa bodo nekoč še pločniki, bo še toliko bolje. Zabojniki za smeti se napolnijo že v enem dnevu, saj vanje odlagajo smeti tudi dopustniki, ki vozijo mimo, in vikendarji. Če bi zabojnike praznili pogosteje, ne bi smeti okoli njih kazile okolice. Vseeno je bolje tako, kot da končajo v bližnjih gozdovih ali na bregovih reke Krke," sporoča z Dvora A. M.

NOČNI TURNIR - Nočni turnir v malem nogometu je letos spet odlično uspel, saj je na lepem igrišču sredi Dvora v noči od sobote na nedeljo igralo 12 ekip. Zmagala je ekipa Jaklič, redni obveščevalec Suhokranjskega drobiža pa dodaja, da je sodnik zaradi nešportnega obnašanja izključil ekipo Kurirček, medtem ko je v tekmi med tradicionalnima tekmecema Dvorom in Žužemberkom žužemberški igralec staknil poškodbo.

VETERANI - Dvorski gasilski veterani Mirko Repar, Stane Glavan in Karol Glavič so se spet imenitno izkazali na tekmovanju veteranov v Ratežu. Niso bili sicer pri vrhu, so pa vajo dobro opravili kljub častitljivim skupno 242 letom!

PRESENEČENJE IZ KLETI - Znani suhokranjski ansambel Poljub je, kot kaže, razpadel, že nekaj časa pa v kleti na Jami pridno vadijo mladeniči in pripravljajo svoj prvi nastop, ki bo sredi avgusta na srečanju ansamblov v gradu Žužemberk.

Sprehod po Metliki

HITROST - Metličani (in še kdo) bi se morali prav potruditi, da bi spregledali ali preslišali reklame Spara, ki so v sredo pretekli teden ob 10. uri vabile na otvoritev nove trgovine ob metliški obvoznici. A že tisti, ki imajo lepo navado, da so vedno točni, kaj šele tisti, ki se držijo pravila, da se v Beli krajini prav nič ne začne ob napovedanem času, so bili nemalo presenečeni, ko so ugotovili, da so trgovci z županom Slavkom Dragovanom vred prerezali trak že deset minut pred deseto uro. Očitno so podjetni trgovci hitro izračunali, koliko cvenka jim bo ob tolikšni množici ljudi prinesla deset minut prej odprta trgovina. Biznis je pač biznis.

PARKIRIŠČA - Pri Sparu, najboljšem in najbližjem sosedu Mercatorja, gotovo že od otvoritve ob predlanskem občinskem prazniku ne pomnijo, da bi imeli tako polno parkirišče kot ob otvoritvi Sparove trgovine. Ko je namreč pri Sparu zmanjkalo parkirnih prostorov, so jih vozniki našli pač tam, kjer so bili še na voljo: torej pri Mercatorju. Če v Mercatorju niso imeli nikakršnega izkupička od prodaje v trgovini, bi se lahko znašli vsaj na parkirišču in pobirali parkirnino. Da so parkirni prostori zastonj, so namreč reklamirali le pri Sparu.

OCENJEVANJE - Da bi spodbudili obrtnike k čim večji urejenosti poslovnih prostorov, so v Obrtni zbornici Metlika lani razpisali natečaj z naslovom "Moja dežela - lepa in gostoljubna". A glej ga, zlomka! Prijavilo se je premalo obrtnikov, in tako ocenjevanja ni bilo. Morda bi bilo zanimivo, če bi letos ocenjevali brez prijav. Razumljivo je namreč, da se tisti z zanemarjenimi obratovalnicami, ki bi jih morali najprej opozoriti na malomarnost, gotovo nikoli ne bodo prijavili.

Črnomaljski drobir

UDARNIŠKA - Zaposlene pri sodniku za prekrške v Črnomlju so sicer presrečne, da zadnje mesece službujejo v novih prostorih ob Zadružni cesti. Čisto nič pa jim ni bilo lepo pri srcu, ko so se njihove oči ob prihodu v službo in odhodu domov ustavljale na zelenici ob stavbi, kjer so zaposlene. Namesto rož so na njej rastli plevel, koprive, trnje. Pretekli teden jim je bilo potrpežljivosti dovolj. Od doma so prinesle motike, rokavice, delovne obleke in sadike rož ter temeljito uredile gredico. Če bo upravniku, ki bi sicer moral poskrbeti za to delo, žal, ker so ženske skočile v njegovo zelje, naj ga spomnimo, da je na drugi strani Zadružne ceste še ena zelenica, ki prav tako kar kliče po ureditvi.

TOLAŽBA - Sinjevrhovci so nedavno simbolično zaprli makadamsko cesto, ki pelje od Starega trga proti Vinici. Župan Andrej Fabjan je na zadnji seji občinskega sveta dejal, da za to cesto letos ni namenjenega prav nič denarja, da pa bodo v prihodnje vztrajali, da bo cesta, ko jo bodo asfaltirali, široka 5 metrov, kot so sklenili tudi svetniki. Županova tolažba sicer ni bogvekaj, je pa vseeno boljša kot nič.

Semiške tropine

RAZLIKA - Predsednica Turističnega društva Semič, Sonja Križan, je na začetku Semiške ohceti pohvalila vreme, ki da je za tovrstno prireditev kot naročeno. Alojz Serini, predsednik Turistične zveze Dolenjske, pa je bil nad vremenom vse prej kot navdušen. Predvsem se je jezil na veter. Razlika med Križanovo in Serinijem je bila očitna: prva je govorila na pamet, drugi pa je bral z lista, ki mu ga je veter tako mečkal, da skoraj ni videl črk.

PARKIRANJE - Redarji na Semiški ohceti so morali biti kar precej vztrajni, preden jim je uspelo prepričati voznika v avtomobilu z ljubljanskimi registrskimi tablicami, da ni parkiral sredi prireditvenega prostora pred župnijsko cerkvijo. Razumljivo, da je bil Ljubljančan korajžen, saj v Semiču pač nimajo ne lisic ne pajkov in celo policijske postaje ne.

NI LOČENIH - Se pa v Semiču radi pohvalijo, da so še vsi pari, ki so sklenili zakonsko zvezo na prireditvi Semiška ohcet, trdno v zakonskem jarmu. V dandanašnjih časih, ko ločitve niso nikakršna posebnost, je to zares vredno pohvale. A res je tudi, da kritično sedmo leto zakonske zveze šele prihaja...

ŠVEDI IN SLOVENCI PO BELI KRAJINI - Društvo slovensko-švedskega prijateljstva iz Ljubljane, Društvo švedsko-slovenskega prijateljstva iz Stockholma in Slovensko društvo v Stockholmu že vrsto let pripravljajo v Sloveniji poletno srečanje za svoje člane in njihove prijatelje. Vsako leto spoznajo del naše države, preteklo soboto pa so se odločili obiskati Belo krajini, v kateri mnogi niso bili še nikoli. Spoznavali so njeno zgodovino in pokrajino, domačo obrt ter kulinariko. Na podzemeljskem poopališču pa so prižgali svečo na grobu Jožeta Štefaniča, enega od starost Slovenskega društva v Stockholmu, ter se poklonili njegovemu spominu (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

Metličani sami razvijali turizem

Metliški svetniki so se odločili za samostojno lokalno turistično organizacijo - Kaj bo s članarino? - Strateški načrt razvoja in trženja turizma v občini preohlapen in preveč splošen

METLIKA - Metliški svetniki so na zadnji preddopustniški seji veliko časa porabili za razpravo o strateškem načrtu razvoja in trženja turizma v občini z načrtom vzpostavitve lokalne turistične organizacije (LTO). Pripravilo ga je podjetje Hosting s Ptuja. A večina razpravljalcev je menila, da je gradivo, ki obsega 120 strani in za katero so na občinski upravi odšteli 1,7 milijona tolarjev, presplošno, ohlapno, skratka primerno tudi za vse sosednje občine.

Svetnik **Jože Matekovič**, sicer tudi predsednik odbora za gospodarstvo, finance in premoženje, je bil prepričan, da v gradivu ni metliških posebnosti in zato ni zrelo za sprejem. Predlagal je, naj do naslednje seje pripravijo še osnutek odloka o članarini za LTO ter osnutek poslovnega načrta. O pobudi Črnomaljcev in Semičanov o skupni belokranjski LTO pa je menil, da bi jih morali sosedi prepričati z argumenti, ni pa se strinjal, da bi Metličani že vnaprej odklanjali skupno organizacijo.

Lojze Malenšek je bil prepričan, da bi gradivo o razvoju turizma lahko pripravili tudi na občinski upravi, kajti kdo bolje pozna občino kot Metličani. Po njegovem je gradivo le začetek iniciative, ne pa nečesa, na osnovi česar bi lahko gradili kaj trdnega. LTO pa naj po njegovih besedah živi od svojega dela in se torej financira sam. **Marjan Cerjanec** je predlagal 3 do 5-letni moratorij na plačevanje članarine za LTO, saj naj bi najprej videli, kaj bo LTO sploh prinesel. **Alenka Mežnaršič** je bila prepričana, da bi morali turistom najprej ponuditi prenočišča, saj so enodnevni izleti v Belo krajino premalo za razvoj turizma, a v Metliki skoraj ni mogoče prenočevati. **Branko Matkovič** pa je dejal, da bi morali domačine zadolžiti, da bi začeli končno razvijati turizem, saj bi bilo škoda, če bi obsežno gradivo obležalo v predalu.

Župan **Slavko Dragovan** je na očitke odgovoril, da so med večimi ponudniki izbrali Hosting, ki je bil najugodnejši in z vsemi priporočili. Strateški načrt pa je osnova za organiziran turistični pristop k turističnemu razvoju, ki je bil doslej "romantičen v smislu: bi, če bi". Svetniki so sprejeli strateški načrt razvoja in trženja turizma v metliški občini ter podprli skupen nastop belokranjskih občin na turističnem področju, ki bo pripomogel k večji promociji dežele ob Kolpi. Prav tako so se strinjali z odlokom o ustanovitvi LTO Metlika, do naslednje obravnave pa bodo pripravili še odlok o članarini za LTO.

M. B.-J.

Sparova trgovina v Metliki

METLIKA - Spar Slovenija je v sredo pretekli teden ob metliški obvoznici odprl že svojo dvajseto trgovino v naši državi. V tukajšnjem Sparu, ki ima 1.250 kv. metrov prodajnih površin, je 20 zaposlenih, ob prodajalni, ki jo je v petih mesecih zgradil Begrad, pa je tudi 120 brezplačnih parkirnih prostorov. Novo trgovsko središče je veljalo okrog 500 milijonov tolarjev. Sicer pa Spar, ki je v Sloveniji deset let, načrtuje, da bo letos odprl še štiri trgovine, prihodnje leto pa svoj največji nakupovalni center v ljubljanskem BTC ter štiri hipermarkete po slovenskih mestih.

Kitare, orgle in ikone

METLIKA - V okviru metliškega mednarodnega poletja "Pridi zvečer na grad" bo v petek, 27. julija, ob 21. uri na tukajšnjem grajskem dvorišču nastopil kitarski kvartet Aleph, v katerem igrajo Slovenka, Nemec, Jordanec in Španec. Uro pred tem bo v Ganglovem razstavišču v gradu otvoritev razstave ikon grškokatoliškega župnika iz Metlike Mihajla Jozefata Hardija, ki bo odprta do 10. avgusta. V četrtek, 2. avgusta, pa bo ob 21. uri v cerkvi pri Treh farah orgelski koncert Angele Tomanič. Otroci si bodo v sredo, 1. avgusta, ob 10. uri v metliškem kulturnem domu lahko brezplačno ogledali risani film "Dinozaver".

Pomembnost ali zbogom pamet?

Črnomaljski svetniki so se sicer strinjali, da nadaljujejo z gradnjo športno-rekreacijskega centra Loka, čeprav zanj nimajo dovolj denarja, a brez polemičnih razprav ni šlo

ČRNOMELJ - Po investicijskem programu za gradnjo športno-rekreacijskega centra (ŠRC) Loka v Črnomlju, ki so ga člani tukajšnjega občinskega sveta sprejeli lani, naj bi center zgradili v štirih fazah v štirih letih, torej do leta 2003. Naložba je bila takrat ocenjena na skoraj 173 milijonov tolarjev. A že pri prvi fazi, torej atletskem stadionu, ki naj bi bil končan konec lanskega leta in veljal 57 milijonov tolarjev, se je zalomilo.

Po prvotnem investicijskem programu naj bi konec letošnjega leta zaključili dela izven atletskega stadiona, vredna 35 milijonov tolarjev, prihodnje leto tribune v vrednosti 46 milijonov tolarjev ter leta 2003 polaganje umetne mase, imenovane tartan, po atletski stezi, kar bi veljalo 35 milijonov tolarjev. A na zadnji seji je župan **Andrej Fabjan** svetnike opozoril, da ne bi bilo gospodarno graditi ŠRC Loka po prvotno predvidenih fazah, sprememba pa bi prinesla tudi nove cene. Po ponovnem izračunu in 5-odst. rasti cen v gradbeništvu so ocenili vrednost 1. faze na 90 milijonov tolarjev. Zaradi dodatnih del, sprememb in položitve tartana pa bi naložba v letošnjem letu veljala skoraj 176 milijonov tolarjev. Ob tem ne bi opravili del na parkiriščih, pločniku, meteorne kanalizacije in kanalizacije izven igrišča. Na tribunah bi uredili le 500 sedežev, vse ostalo pa opravili po letu 2002.

Problem pa je, da imajo v letošnjem črnomaljskem proračunu zagotovljenih le 57 milijonov tolarjev, a se je večina svetnikov strinjala, da dela v ŠRC Loka nadaljujejo in zaključijo tako, da bo mogoča uporaba igrišč in atletske steze, prekrite s tartanom. V rebalansu proračuna bodo v okviru razpoložljivih možnosti namenili več denarja za ŠRC Loka, če pa ga bo premalo, bodo sprejeli predobremenitev za proračun za leto 2002.

Seveda pa ni šlo brez razprave. Predsednik odbora za družbene dejavnosti **Milan Krajnc** je povedal, da so v odboru menili, da bo cenejše, če naložbo nadaljujejo, kot da jo prekinejo. Vendar je bila njihova razprava vsebinska, medtem ko o finančnem vidiku naložbe niso razpravljali. Svetnik **Jože Strmec** je bil prepričan, da vsebinska razprava ni sporna, pač pa način dela, potrebe in možnosti. "Za naložbo bom rekel: "Zbogom pamet!", saj je preobsežna, nima kritja in svetniki pred rebalansom ne bi smeli glasovati zanjo. Cena je najprej od 57 zrastla na 90 milijonov, sedaj pa svetnikom vsiljujete naložbo za 176 milijonov tolarjev, ne da bi razmišljali, kdo jo bo pokril, saj se nam mandat izteče. Bil sem zraven pri številnih naložbah, a smo posel vodili javno, odkrito in pokrito," je poudaril Strmec. Župan Fabjan mu je odgovoril, da nikoli več ne bo tako, kot je bilo, z vso odgovornostjo pa zagotovil, da delajo pošteno in odgovorno ter da bo naložba velikega pomena.

Martin Lindič se je čudil, kako to, da gradijo ŠRC Loka, ko pa je bil na referendumu za samoprispevek zavrnjen, ves čas pa poudarjajo, da ima prednost gradnja vodovoda, ki je bila prav tako v programu za samoprispevek. Nasprotno je bil **Anton Vrščaj** prepričan, da je poceni kupljeno navadno drago plačano ter da gre pri ŠRC za naložbo v mladost in prihodnost. Strmec, ki je zatrdil, da ne prenese, da bi ga kdo žejnega peljal preko vode, ter vprašal, zakaj je naložba za 100 odst. dražja, kot je bilo predvideno, in na čigav račun. A je **Mojca Stjepanovič** z občinske uprave zagotovila, da nikamur od proračunskih porabnikov ne bodo vzeli denarja na račun ŠRC Loka.

M. BEZEK-JAKŠE

• Direktor Srednje šole Črnomelj Stanislav Vrščaj in ravnateljica osnovne šole Loka Danica Pucelj sta na črnomaljsko občinsko upravo naslovila pismi, v katerih opozarjata, da je nedograjeniŠRC Loka neprimeren za športno vzgojo. S tem pa bi ostali obe šoli brez zunanjih športnih površin in s tem brez možnosti, da bi imeli športno vzgojo na prostem. Zato je po njunem obnova ŠRC upravičena le, če je dokončana.

Koncert klasične glasbe

ČRNOMELJ - V nedeljo, 29. julija, bo ob 20.30 v cerkvi sv. Janeza Evangelista v Dobličah pri Črnomlju že peti večer kulturnih prireditev "Poletje v Črnomlju". Tokrat se bo na koncertu klasične glasbe s harmoniko predstavil Adam Seli iz Trsta, ki je prejel že več nagrad na pomembnih tekmovanjih. Vstopnine ne bo.

Na ogled dela z likovne delavnice

ČRNOMELJ - Od ponedeljka, 23. julija, do konca avgusta so v Upravni enoti v Črnomlju na ogled dela 19 likovnikov, ki so v začetku junija sodelovali na likovni delavnici v romskem naselju v Lokvah pri Črnomlju. To so Todorče Atanasov, Dušan Frice, Stane Lozar, Janja in Bogomir Jakša, Dirk Heij, Jurij Majerle, Konstantin Virant, Neva Vranešič-Virant, Sašo Pavlovič, Jože Zabukošek, Veljko Toman, Žarko Vrezec, Jože Marinč, Jožef Vrščaj, Jure Šuštarič, Mladen Vukšinič, Slavko Čečura in Milena Braniselj. Ob tej priložnosti je KUD Artoteka Bela krajina iz Črnomlja, ki je delavnico pripravil, izdal tudi katalog delavnice, ki je bila dobro sprejeta tako v romski skupnosti kot v domači javnosti. Sicer pa se bodo likovna dela septembra preselila na ogled še v prostore črnomaljskega Danfossa.

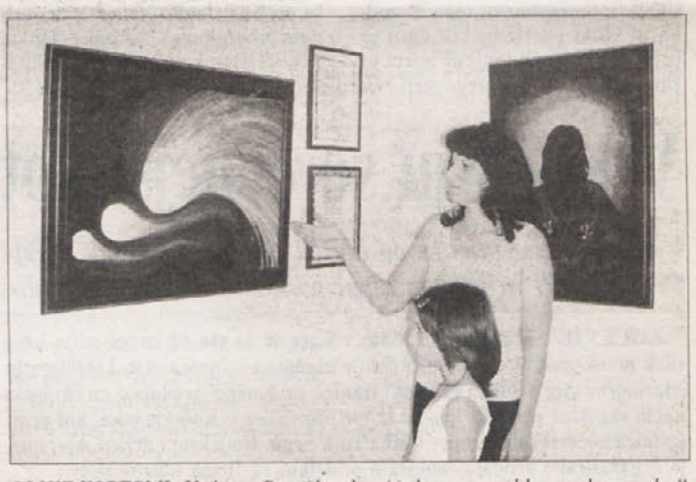

SLIKE IN PESMI - V okviru Semiške ohceti je konec preteklega tedna v galerijskem prostoru semiške muzejske hiše pripravila prvo samostojno razstavo Marija Mavsar z Vrtače pri Semiču (na fotografiji s hčerko). Razstavi je dala naslov „V sebi nosim pekel in nebo", poleg ogleda likovnih del pa je mogoče prebrati tudi nekaj njenih pesmi. Kot je poudarila ob svoji predstavitvi, slike in pesmi dajejo smisel njenemu življenju. Župan Janko Bukovec je ob otvoritvi dejal, da je vesel, da v semiški občini vedno znova odkrivajo talente. V kulturnem programu ob otvoritvi so se predstavili flavtistki Maja in Katja ter frajtonar Tine, Marijine pesmi pa je prebirala Anica Jakša. (Foto: M. B.-J.)

ŽABICE IN SONČKI - Ker je med poletnimi dopusti v semiškem vrtcu manj otrok, so lahko vsi v novem prizidku, medtem ko stari del še adaptirajo. Ob našem obisku smo v objektiv ujeli žabice in sončke, ki so risali s pomočjo pomočnice vzgojiteljice Lili Simonič in Martine Simonič, ki je v vrtcu na počitniškem delu. (Foto: M. B.-J.)

V semiškem vrtcu nihče odklonjen

S prizidkom k otroškemu vrtcu končno konec dolgoletne prostorske stiske - Na voljo še nekaj prostih mest za otroke - Jeseni tudi oddelek za romske otroke, če bodo privolili njihovi starši

SEMIČ - V skoraj 35 letih, odkar je v Semiču vrtec, so se nenehno srečevali s prostorsko stisko, ki so jo reševali, kakor so vedeli in znali. Zaradi tega sta bila vzgoja in varstvo otrok na različnih koncih, nazadnje kar na treh: poleg vrtčevske stavbe še v osnovni šoli in v stanovanjskem bloku. Ko pa so sredi lanskega oktobra položili temeljni kamen za prizidek, so otroci, njihovi starši in zaposleni v vrtcu končno lahko začeli upati, da bo dolgoletne stiske kmalu konec.

V začetku letošnjega julija so se otroci že preselili v nov del vrtca, saj so pričeli z obnovo starega dela in kurilnice, medtem ko so že prej prenovili razdelilno in čajno kuhinjo. Vse preureditve pa bodo nared do 1. septembra. V prizidku so v treh etažah na dobrih 600 kv. metrih štiri igralnice, dva kabineta, zbornica in večnamenski prostor, ki ga bodo uporabljali tudi za telovadnico. Kot je z zadovoljstvom povedala ravnateljica osnovne šole Semič **Silva Jančan** - vrtec je namreč enota šole - bodo odslej vsi predšolski otroci iz semiške občine v varstvu na enem mestu. In kar je še pomembnejše: v primernih prostorih, kar doslej za oddelek v stanovanjskem bloku ni veljalo.

Tako bo od septembra v semiškem otroškem vrtcu v sedmih oddelkih nekaj več kot sto otrok. Štiri oddelki bodo namenjeni otrokom do tretjega leta starosti, ostali pa starejšim. Doslej so ugodili vsem prošnjam staršev, kar se že dolgo ni zgodilo, Jančanova pa je povedala, da bi lahko sprejeli še kakšnega otroka. Osmo igralnico naj bi v vrtcu namenili za romske otroke, če jim bo skupaj s Centrom za socialno delo uspelo prepričati njihove starše, da bodo privolili v vrtčevsko varstvo.

Jančanova je poudarila, da je prizidek vrtca, ki je veljal dobrih sto milijonov tolarjev, za Semič zelo pomembna pridobitev. Z njim niso za precej let rešili le prostorskega problema v vrtcu, ampak tudi v osnovni šoli. Prepričana je, da so s tem za nekaj časa zaključili tudi naložbe v vzgojo in izobraževanje v Semiču. Semiški župan Janko Bukovec pa je na nedavni tiskovni konferenci obljubil, da bodo do občinskega praznika konec oktobra pripravili tudi projekt ureditve okolice šole in vrtca.

M. B.-J.

NA SVEČANOSTI - Udeležil se je je tudi Bojan Polak-Stjenka, prvi komandant kočevskega odreda, v imenu borčevske organizacije Slovenije pa je zbrane pozdravil Marjan Lenarčič. (Foto: M. G.)

Grozote vojne še opominjajo

"Brez OF ne bi bilo samostojne Slovenije" - Slavnostni govornik na spominskem srečanju pred Taborsko steno je bil kočevski župan Janko Veber

KOČEVSKA REKA - Pred Taborsko steno nad Belico v Čabranski dolini, kjer je bilo v času druge svetovne vojne tudi stičišče kurirskih poti med Notranjsko, Dolenjsko, Belo krajino in Gorskim Kotarjem, so občina Kočevje, KS Kočevska Reka in borčevska organizacija pripravile tradicionalno spominsko svečanost. Hkrati je to bila zadnja prireditev na Kočevskem ob deseti obletnici osamosvojitve Slovenije.

Zaradi izdaje so med drugo vojno italijanski vojaki lahko prišli do jame, v kateri se je naselilo poveljstvo 2. čete 3. bataljona Ljube Šercerja, v usodnem času pa je v votlini jame bival tudi štab kočevskega odreda. Italijanski vojaki so z bajoneti zaklali stražarja Tineta, na travniku pred steno pa še kurirja Jakca, bežečega otroka Vinka pa so ustrelili. V spopadu je bilo ubitih deset, enajst borcev pa se je rešilo. O pomembnosti tega dogodka in vlogi partizanskih enot je pred več sto nekdanjimi borci in simpatizerji NOB spregovoril Nace Karničnik, predsednik kočevske borčevske organizacije.

Slavnostni govornik na srečanju je bil kočevski župan Janko Veber. Povedal je, da je Osvobodilna fronta v svojem programu jasno zapisala neizprosno oboroženo akcijo proti okupatorju. Letos mineva 60 let od ustanovitve OF in deset let samostojne Slovenije. "Z gotovostjo lahko trdimo, da brez OF ne bi dočakali samostojnosti Slovenije, ker bi bili razdeljeni med Italijo, Nemčijo in Madžarsko. Z glasom za ljudsko fronto je bila izražene večinska volja ljudi, ki so se po vojni odločili za življenje v federativni Jugoslaviji. Cilj v povojnem obdobju pa je bil tudi socialno pravičnejša družba, toda vse hujši proces centralizacije in omejevanja suverenosti je pripeljal do boja za kulturne in jezikovne pravice, kasneje pa tudi do plebiscitarne odločitve za samostojno državo," je še povedal Janko Veber. V kulturnem programu so nastopile članice pevske skupine Odmev in recitatorka Živka Komac. M. G.

Tekstilni program bo kmalu največji

V Recinku bodo letos za naložbe namenili okoli 100 milijonov tolarjev - Največ zaposlenih še vedno v kmetijstvu in gozdarstvu

KOČEVJE - Invalidsko podjetje Recinko je v petih letih delovanja, kolikor jih bodo zabeležili oktobra letos, v grobem rešilo težave, s katerimi so se zaradi invalidov srečevali v podjetjih Trikon, Mercator-KG (sedanje Mesnine dežele Kranjske) in GG Grča, ki so poleg občine in podjetja Lik ustanovitelji Recinka. Iz vsega 15 zaposlenih ob ustanovitvi podjetja so prišli na 275 zaposlenih, ob 5. obletnici pa računajo, kot pravi direktor Branko Merhar, da bo zaposlenih okoli 330 ljudi.

Pred nedavnim so od podjetja La Mil odkupili objekt bivšega skladišča Trgopromet v Kočevju. "Investicija je vredna 85 milijonov tolarjev, omogočila pa nam bo, da bomo razširili proizvodnjo nogavic iz sedanjih 17 tisoč na 30 do 32 tisoč parov dnevno," pravi Merhar in dodaja, da bodo z delom v novih prostorih, v katerih bo delo dobilo 30 do 35 delavk in delavcev, začeli že konec septembra ali v začetku oktobra. Še pred tem pa bodo pričeli s proizvodnjo kosmičenih blazin v prostorih znotraj kompleksa Avto Kočevje. "Gre za proizvodnjo podjetja Šepič, d.o.o., ki naj bi se s Primorske, kjer je sedaj, prenesla v Kočevje," pojasnjuje Merhar. Naložba znaša 10 milijonov tolarjev in bo v prvi fazi, ko bodo v eni izmeni naredili 3 tisoč blazin, prinesla delo 16 delavcem, med katerimi bodo v večini presežni delavci Avto Kočevja in med njimi predvsem invalidi, nekaj pa jih bo tudi z zavoda za zaposlovanje. S proizvodnjo bodo pričeli že ta oziroma najkasneje prihodnji mesec.

Branko Merhar

Ko bodo uresničili obe za letos načrtovani naložbi investiciji, bo tekstilni program postal večinski, zaenkrat pa sta glavni dejavnosti, v katerih imajo največ zaposlenih, še vedno kmetijstvo in gozdarstvo. "Da ima podjetje več dejavnosti, je njegova prednost, saj nam to omogoča, da lažje najdemo delovna mesta za delavce invalide in delavce z omejitvami," pravi Merhar. Trenutno imajo 130 invalidov, ki imajo zagotovljeno delo. "Aprila letos smo v dveh hlevih na Mlaki pričeli s proizvodnjo talne reje jajc, kjer smo zagotovili šest novih delovnih mest za invalide," pravi Merhar in dodaja, da so za nakup in preureditev obeh objektov, ki so ju odkupili od M-KG, vložili 10 milijonov tolarjev. Če upoštevamo tudi vse letošnje naložbe, bo podjetje ob svojem jubileju lahko ocenilo, da so v petih letih za investicije namenili 2,5 milijona mark, kar pa je vsekakor že kar lepa številka.

M. L.-S.

Proslava na Ogenjci

LOŠKI POTOK - Krajevni odbor ZZB NOV je tudi letos sklenil, da bo osrednja proslava na Ogenjci. V tem kraju je pred 59 leti 31. julija italijanska okupacijska enota razdejala partizansko bolnišnico in pobila večino ranjencev. Istega dne so padli talci v Sodolu, pri Mrtalozu so pobili potoške učitelje, do tal je pogorel Travnik in del Šegove vasi, ljudi pa so brez krivde deportirali v taborišče na Rab.

Začetek proslave bo ob 11. uri. Kulturni program pripravljajo mentorji in učenci šole dr. Antona Debeljaka in sodraški tamburaši, za pogostitev pa bo poskrbelo PGD Travnik. Slavnostni govornik bo minister za obrambo Anton Grizold, spregovorila bo tudi žena dr. Petra Gale, ki je bil med vojno v tem kraju zdravnik in je kasneje dogodke tistega dne tudi opisal.

A. K.

Zamenjava bi skalila odnose

Maloobmejni sporazum bo omogočil izvajanje tudi nekaterih medobčinskih projektov

OSILNICA, KOČEVJE - Prebivalci Osilnice, najmanjše slovenske občine, so napeto spremljali priprave na določitev državne meje ter ratifikacije maloobmejnega sporazuma med Ljubljano in Zagrebom. V začetku prejšnjega tedna, ko so hrvaški mediji oznanili novico, da naj bi sporni zaselki ob Dragonji pripadli Hrvaški, domačija Jožka Jorasa, piranskega svetnika, pa bi v zamenjavo za dva hektarja zemljišč v okolici Osilnice še naprej ostala pod juridiksticijo slovenske države, so odločno povzdignili glas. "V takšno trgovino že ne bomo privolili," so grajali kleni možakarji v vaški gostilni v Grintovcu, idilični vasici tik ob Kolpi.

Sandra Žurga iz občinske uprave pa je povedala, da je bilo nezadovoljstvo tudi zaradi tega, ker je v osilniški dolini moten sprejem slovenske televizije, hrvaška pa se gleda v vsaki hiši. Ko je naslednji dan hrvaški premier znova predstavil različico državne meje, se je Osilničanom odvalil kamen s srca. Čabranka in Kolpa bosta še naprej meji tako kot mnoga leta.

Državi naj bi sklenili kupčijo z zemljo v vasi Sela, v bližini županove domačije oziroma gostilne. Tam je nekoč deroča Čabranka spremenila strugo in se v rahlem ovinku premaknila pod hrib. "Ta del slovenske zemlje je vpisan v hrvaški kataster. Sosedje so ga zdaj potegnili iz rokava, kar ni prav. Če bi res prišlo do zamenjave, bi se skalili sicer dobri medsosedski odnosi," pravi Jože Tomec s Sel.

Maloobmejni sporazum in "čista" meja bosta poslej obnovila nekdanje pristne stike med sosedi, kmetijska zemlja in polja bodo še bolj obdelana in urejena. Osilničani si bodo na vso moč prizadevali, da bi maloobmejni prehod na Selih (na slovenski strani še ni urejen) prekategorizirali v meddržavnega, med Selom in Srobotnikom pa zgradili meddržavni prehod.

Tudi v kočevski občini so z olajšanjem sprejeli mehčanje medsosedskih razmer. Sporazum bo pripomogel k poglabljanju stikov med občinami in neposrednemu sodelovanju turističnih, ribiških in lovskih društev ter podjetnikov in obrtnikov. V občini na območju od Bilpe do Dola ni maloobmejnega prehoda, za tamkajšnje prebivalce, predvsem v Poljanski dolini, pa je zelo pomemben prehod v Sodevcih (občina Črnomelj) v dolini Kolpe. V preteklosti je bil za tamkajšnje trgovce in krošnjarje okno v svet, najbolj pa je povezoval rodbino in kulturna izročila ljudi ob meji.

M. G.

V Kočevju so cenejši kot v Ljubljani

V drevesnici Pinus že od konca maja vsak petek deluje ekološka stojnica - Promocijski in informativni pomen - Zadovoljni tudi s prodajo

KOČEVJE - V drevesnici Pinus v Kočevju že vse od konca maja letos vsak petek med 9. in 17. uro deluje ekološka stojnica. Ob Ljubljani in Mariboru, kjer delujeta ekološki tržnici, na katerih prodajajo na ekološki način vzgojene pridelke kmetje iz vse Slovenije, je Kočevje tako, kot pravi lastnica kočevske drevesnice Ljuba Turk Šega, tretji kraj v državi, kjer imajo organizirano prodajo ekoloških pridelkov različnih kmetovalcev.

Ideja za ekološko stojnico se je porodila kmetovalcema Marku Kocjančiču in Ljubi Turk Šega ob razmišljanju, kako promovirati ekološko pridelavo, prvič pa so jo uresničili ob letošnjem dnevu odprtih vrat drevesnice. "Na stojnici lahko prodajajo kmetje, ki imajo certifikat blagovne znamke za ekološko kmetijstvo Biodar ali pa Demeter, ki je zaščitni znak biodinamične pridelave," pravi Turkova, ki je leta 1997 prva v državi pridobila blagovno znamko Demeter. "Za kmete z območja od Turjaka na severu do Kolpe na jugu, ki smo jih povabili k sodelovanju, je to tudi edini pogoj," pravi in dodaja, da se je njihovemu povabilu odzvala več kot polovica vseh ekoloških pridelovalcev s širšega kočevsko-ribniškega območja.

Za razliko od Ljubljane, kjer so ekološko tržnico ustanovili že pred dvema letoma, in štajerske prestolnice, kjer deluje eno leto, v Kočevju ne govorijo o tržnici. "Gre za manj kmetov in manjšo ponudbo, zato govorimo o stojnici," pravi. Vendar pa so tudi druge razlike, saj namen stojnice, kot pravi vodja projekta Mateja Grabrovec, ni samo v prodaji izdelkov na sami stojnici. "Stojnica ima predvsem promocijski in informativni značaj," pojasnjuje. Kupcem nudijo informacije o tem, kje lahko kupijo določene izdelke, kot je to denimo ovčje meso, ki jih na stojnici, kjer sicer lahko najdejo svežo zelenjavo in sadje, jajca, med, krhlje, blazine (polnjene s pirinimi luščinami), razna žita in moke ter izdelke iz ovčjega mleka, ne prodajajo.

S prodajo na stojnici so, kot pravi Turkova, tako glede števila kmetov, ki prodajajo svoje proizvode, kot kupcev "za začetek lahko povsem zadovoljni". Kupcem svoje izdelke ponujajo: Marko Kocjančič iz Gotenca (jajca), Ivan Ogrinc iz Brež (zelenjavo, sadje in med), Ivan Konda iz Dola (ovčje sire in izdelke iz pire), Jože Skender iz Kostela (zelenjavo in ovčje meso), Miran Krneža iz Novih Lazov (ovčje meso), Ivanka Šilc iz Dolenjih Lazov (zelenjavo in sadje), Marija in Anica Osvald iz Jurjevice (zelenjavo, sadje, žita in moke), Aleš Kersnik iz Cerknice (žita in moke), Ljuba Turk Šega (jajca, zelenjavo, sadje) ter Štefka Krkovič iz Kočevja (ročno poslikane blazine, polnjene s pirinimi luščinami).

M. LESKOVŠEK-SVETE

EKOLOŠKA STOJNICA - Za razliko od Ljubljane in Maribora, kjer so cene proizvodov, ki so jih kmetovalci vzgojili na ekološki način, precej višje od drugih kmetijskih proizvodov, so na ekološki stojnici v Kočevju enake ali pa, kot pravi Turkova, največ do 30 odstotkov višje. (Foto: M. L.-S.)

Odkrili še eno jamo

DOBREPOLJE - V občini Dobrepolje je okoli 150 kraških jam, pred kratkim pa so odkrili še eno. To se je zgodilo med vrtanjem pri vasi Tisovec v Strugah. Med vrtanjem jim je naenkrat zmanjkalo trdne površine. Jamarji so novo jamo že izmerili in ugotovili, da je globoka 83 m. Jama še nima imena.

SPOMENIK VSEM ŽRTVAM - Na pobudo vaščanov petih vaseh na Gori nad Sodražico so pred petimi leti pričeli s pripravami za namestitev spomenika vsem žrtvam prve in druge svetovne vojne. V nedeljo ga je na domačem pokopališču pri farni cerkvi blagoslovil pomožni škof Jože Kvas, zbrane sta nagovorila tudi sodraški župan Andrej Pogorelc in Janez Lavrič, predsednik vaškega odbora Gora. Vasi Betonovo, Janeži, Kračali, Kržeti in Petrinci sodijo v območje Gore. Sorodniki so se vojskovali in umirali v različnih vojskah, prepričani, da se borijo na pravi strani. Na spomenik je vklesanih 51 imen in priimkov (šest žrtev prve in 45 druge svetovne vojne). Blagoslov spomenika je za vse Gorane spravno dejanje. (Foto: M. G.)

Drobne iz Kočevja

LISKO VAS MA RAD - Ko prebirate te vrstice, je Jože Lisac, priljubljeni kočevski Lisjak, ki se je že v rosnih letih zapisal kot vsestranski športnik, kulturni delavec in umetnik, daleč od domovine. Skupaj z več kot petdesetimi Slovenci se v Los Angelesu udeležuje svetovnega sejma daril. Slovenija se v elitni družbi poslovnežev iz celega sveta predstavlja s posrečeno izbranim sloganom "Edinstveno iz Slovenije". "Čuj ti, neki Lisjak, ki je pognal korenine v kostelski dolini, bo izbrani eliti z vsega sveta prodajal svojo pamet. Kaj prodajal, krepko jim jo bo zaračunaval!" je malo za šalo, bolj pa za res pojasnjeval mojster unikatnih izdelkov z ročnim varjenjem. Živali, med katerimi bodo imeli na razstavi dominanten prostor medved, ribe s Kolpe in drugi motivi Kočevske, bodo poslej lahko priznan kočevski izvozni artikel.

POMOČ RDEČEGA KRIŽA - Kočevski odbor Rdečega križa tudi v teh vročih dneh nadaljuje akcijo zbiranja oblačil za najbolj revne posameznike in družine v občini. Največ potrebujejo prav otroških oblek. Oblačila, ki bi jih ljudje radi darovali, naj bodo čista, nikakor pa ni treba z njimi prej v kemijsko čistilnico. V avgustu pa pripravljajo novo akcijo in sicer zbiranje šolskih potrebščin, za tiste starše, ki jih sami ne bodo mogli priskrbeti svojim otrokom.

NA JEZERU MANJ KOPALCEV KOT LANI - Okolica kočevskega rudniškega jezera se kljub prizadevanjem, da bi jo po več letih delno uredili, nič ne spreminja. Novo je le to, da je letos manj tistih, ki se namakajo v čisti vodi, ki sicer na prvi videz ne daje takšnega občutka. Trsje in drugo rastlinje na obali, kamor nepridipravi odlagajo tudi smeti, močno kazi okolico. Dovolj razlogov, da bi jo (kdo?) počistil in prizvabili več kopalcev.

Ribniški zobotrebci

NADZORNIKI, KJE STE? - Ne tako davno je ribniški občinski svet sprejel sklep o uvedbi nadzornikov, nekakšnih redarjev. Tako bi moral mož v uniformi posredovati na parkiriščih in se tudi na primer odzvati klicu nekoga, ki se prvič znajde v deželi suhe robe, pa ne ve, po kateri poti naj se pelje naprej. Pred dnevi je tujec parkiral v okolici cerkve in ker ni vedel, po kateri cesti naj pelje proti morju, godrnjal. Bil pa je malce vzvišen. Mimoidoči so mu lepo pojasnili, katera smer ga bo najhitreje pripeljala k željenemu cilju, a je kljub temu želel govoriti z uradno osebo, ki pa je ni dočakal, zato je zaloputnil z vrati in se odpeljal.

KNJIŽNICA V KMETIJSKO ZADRUGO - Že pri odprtju prenovljenih prostorov v Miklovi hiši pred desetimi leti, kamor se je preselila tudi knjižnica, je bilo na dlani, da bo ta premajhna, da bi lahko zadovoljila vse potrebe ribniške bralske srenje. Vodstvo Miklove hiše je kmalu začelo biti plat zvona in je občinsko upravo seznanilo s prostorsko stisko in možnimi rešitvami. Pobuda, da bi za potrebe knjižnice odkupili stavbo že dalj časa zaprte Cenetove gostilne, je spodletela, zaradi denarja, seveda. Nato so potrkali na vrata Kmetijske zadruge, od katere jih loči le stena. Dogovorili so se, da bo knjižnica za svoje potrebe steno prebila in v prostorih, ki so bili nekdaj namenjeni za suhorobarsko dejavnost, uredila drugi del knjižnice. Da ne bo pomote, gre za nakup kotička za "knjižne molje".

STRELSKI KLUB NA ČRNO - Občinski svetnik Miha Klun je kolega Benjamina Henigmana, ki je tudi predsednik Športne zveza Ribnica vprašal, kako si je lahko Strelski klub Ribnica dovolil poseg v prostor TVD Partizan, katerega lastnik ni niti občina Ribnica niti tamkajšnja Športna zveza. Beno je Mihi odgovoril, da bila s strelskim klubom in Športno zvezo sklenjena pogodba za preureditev prostora za potreba strelcev, najemnik pa je moral pridobiti vso ustrezno dokumentacijo. Besedni dvoboj je presodil župan Jože Tanko in je strelcem naložil, naj morajo čimprej pridobijo vso ustrezno dokumentacijo. Županova beseda je torej kratka in jedrnata.

Trebanjske iveri

PRITISK(I) - V vročem poletju ima precej ljudi težave s pritiskom, takšnim ali drugačnim, visokim ali nizkim. Tudi v Trebnjem in Velikem Gabru živijo taki ljudje. V Velikem Gabru jim je zrasel pritisk, ko so dobili obvestilo trebanjske Komunale, naj se priključijo na novi vodovod, če hočejo boljšo preskrbo s pitno vodo. Če bi jim priključek napravila Komunala, za kar so se odločili redki posamezniki, bi seveda to morali plačati. Večina pa je bila proti in so obtožili občino in Komunalo, da sta odgovorni za poslabšanje oskrbe, za prenizek pritisk (seveda vode!) in njeno kakovost, saj je bila po njuni direktivi prekinjena prejšnja dokaj kvalitetna oskrba z vodo. Revolucije zaradi pritiska v Velikem Gabru sicer ni bilo niti ni bilo demonstracij na ulici, vse pa kaže, da bodo dosegli s povečanim pritiskom na občino in lobiranjem svetnikov, da se jim bo zastonj povečal vodni in znižal krvni pritisk oz. tlak.

JAZ GA PA IMAM! - Takole pa nam je hotel neki šentruperski gasilec povedati preteklo soboto

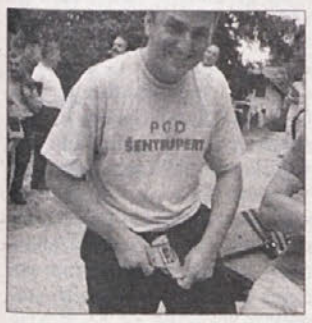

na Velikem Cirniku, da ga ima. Seveda zadosten pritisk za vsakovrstno gašenje... (Foto: P. P.)

Poletje v Šentrupertu

ŠENTRUPERT - Krajevna skupnost Šentrupert je postala z letošnjim letom član Imaga Sloveniae (Podoba Slovenije) in v sodelovanju prireja letos v okviru Poletja v Šentruperu tri vrhunske koncerte. Prvi koncert Tria Lorenz bo v soboto, 28. julija, ob 21. uri v cerkvi sv. Frančiška Ksaverja na Veseli Gori.

Sevniški paberki

SERVIS IN PRALNICA? Dobro obveščeni krogi trdijo, da naj bi v Boštanju še pred gradnjo HE Boštanj dobili tudi zasebni servis za popravilo težke gradbene mehanizacije. Podjetnik naj bi v načrtu predvideval tudi razkošno opremljeni konferenčni sobani in pralnico. Le kaj naj bi popravljali v takem servisu in kaj prali, se sprašuje ljudstvo, saj celotna občina ne premore toliko težke gradbene mehanizacije, da bi se splačalo toliko investirati v objekt in delovno silo?

SLAKI NA PLAY BACK - Trio Lojzeta Slaka in Fantje s Praprotna so nedvomno magnet za občinstvo, željno narodno-zabavne oz. po terminologiji nasprotnikov - goveje glasbe. Tudi v Trnovcu se je na sobotni veselici to znova potrdilo, saj se je v krasnem okolju za take dogodke, zbralo vsaj trikrat več ljudi, kot teden dni prej na Blanci. Slakom niso pretirano zamerili niti tega, da so Trnovec preimenovali v Trnovo in da so (že spet) igrali na play back.

HRIBOVSKA MORNARICA - To očitno premorejo zabukovški gasilci. (Foto: P. P.)

Računalniško opismenjevanje občanov

SEVNICA - Ministrstvo za informacijsko družbo je sevniški osnovni šoli Sava Kladnika odobrilo projekt računalniške učilnice za računalniško opismenjevanje občanov. Prostor in oprema bo na razpolago v šoli, tečaji pa bodo odprtega tipa, in sicer v popoldanskem času.

Čatež dobi jeseni čistilno napravo

Kanalizacija in čistilna naprava na Čatežu - Za naložbo preko 60 milijonov tolarjev prispeva 22 milijonov tolarjev občina Trebnje - Že septembra tudi mrliška vežica v Dolenji vasi

ČATEŽ POD ZAPLAZOM - Kako lahko, zna ali zmore majhna krajevna skupnost, kakršna je čateška, hkrati uspešno speljati dve tako veliki naložbi, kot sta gradnja čistilne naprave in mrliške vežice s skupno predračunsko vrednostjo kar okrog 85 milijonov tolarjev, je skrivnost za precej večje kraje. Dejstvo pa je, da bodo letošnjo jesen na Čatežu bogatejši za dva pomembna objekta, ki presegata običajno podeželsko omejenost, pretežno z posodobitvijo cestnih povezav in preskrbo s pitno vodo.

Gradnjo čistilne naprave v Dolenji vasi in kanalizacije so po javnem razpisu aprila lani zaupali najugodnejšemu ponudniku, novomeškemu Begradu. Veliko naložbo so zaradi pomanjkanja denarja razdelili v dve fazi. V prvi so zgradili dovozno cesto do čistilne naprave, sam objekt, napeljali električni priključek, poskrbeli bodo še za zunanjo ureditev. V drugi fazi pa so napeljali 704 m kanalizacije. Sekundarna kanalizacija od podjetja TEM ter Centra šolskih in obšolskih dejavnosti (CŠOD) Čebelica še čaka na izvedbo.

Te dni delavci celjskega Nivoja montirajo še hidromehansko opremo. V letošnjem oktobru naj bi mehansko-biološka čistilna naprava po tehnologiji češke firme Hidrotech z zmogljivostjo za 300 enot oz. ljudi pričela obratovati. Skupna vrednost naložbe, ki jo vodi trebanjska Komunala, je dobrih 60 milijonov tolarjev. 22 milijonov tolarjev investicijskega denarja zagotavlja trebanjska občina, 20,1 milijona tolarjev predstavljajo takse od obremenjevanje voda, 8,4 milijona tolarjev je nepovratnih sredstev ministrstva za okolje, po 5 milijonov tolarjev pa bosta primaknila še največja onesnaževalca TEM in CŠOD Čebelica.

P. P.

ČISTILNA NAPRAVA V DOLENJI VASI - Objekt s podzemnim delom iz armiranobetonskega bazena in nadzemni del, klasično pozidan s streho, se ujema z okoljem. Češka tehnologija zajema tudi proces denitrifikacije in vračanje povratnega blata v aerobni proces obdelave surove odplake in je po besedah Komunale inž. Pavla Jarca prva v občini Trebnje, ki bo v zaprtem prostoru, to pa je pomembna prednost, ker bo lahko nemoteno delovala tudi ob nizkih zimskih temperaturah, preprečeno pa je tudi širjenje neprijetnih vonjav v okolico čistilne naprave. (Foto: P. Perc)

MRLIŠKA VEŽICA NA ČATEŽU - Arhitekt Jože Motoh iz Ljubljane je, podobno kot čateški "mini župan" Ivan Zajc, zelo zadovoljen s kakovostjo del delavcev VGP Novo mesto pri gradnji mrliške vežice. Ta se, utesnjena med cerkvijo in cesto, zelo lepo, nevsiljivo vključuje v okolje. Predračunska vrednost naložbe, ki bo zaključena v letošnjem septembru, je 25 milijonov tolarjev, zvečine jo bo krila KS Čatež s samoprispevkom krajanov, 12 milijonov pa bo prispevala trebanjska občina.(Foto: P. Perc)

Tudi zamejci na EKO počitnicah

ČATEŽ - Učitelji, izvajalci Ekoangleških počitnic II so v soboto povabili v CŠOD, Dom Čebelica v Dolenji vasi pri Čatežu, na zaključno predstavitev dela. Predstavili so se vsi udeleženci, vsak s svojo vlogo v odigrani eko igri v angleškem jeziku. Med udeleženci-otroci je bilo tudi 6 zamejskih Slovencev.

Vodovodi morajo imeti upravljavca

TRŽIŠČE - Predstavniki KS Tržišče, občine Sevnica in Komunalea so se dogovorili o pogojih za upravljanje vodovodnega sistema Nova Gora. Vsi večji vodovodi, ki se bodo gradili s sredstvi proračuna in iz državnih virov, bodo morali v skladu z zakonodajo izbrati upravljavca. O politiki vodooskrbe in enotnih pogojih izkoriščanja vodnih virov za celotno občino bo na eni od sej razpravljal tudi občinski svet.

GASILSKA SMUKA - Zlasti med gasilsko smuko (na posnetku) je bilo zabavno. Zanimiva je bila tudi štafeta in vaja s staro brizgalno. (Foto: P. Perc)

Prihaja klovn Bilbo iz Češke

SEVNICA - Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - območna izpostava Sevnica vabi na prvo prireditev v okviru Sevniškega grajskega poletja. Predstava klovna Bilba iz Češke, ki bo v nedeljo, 29. julija, ob 18. uri na sevniškem gradu, v primeru slabega vremena pa v sevniški kulturni dvorani, je primerna predvsem za otroke. Prodaja vstopnic bo uro pred predstavo.

Tržiška vrtna veselica

TRŽIŠČE - Prostovoljno gasilsko društvo Tržišče priredi v soboto 28. julija ob 19. uri na šolskem igrišču v Tržišču vrtno veselico z bogatim srečelovom. Za prijetno vzdušje bo poskrbel ansambel Mladi Dolenjci, gasilci pa vam bomo postregli z dobrimi jedmi in odličnim malkovškim cvičkom. Vabijo tudi na ogled dirke starodobnih motorjev za pokal Malkovca. Trening bo ob 9. uri, dirka pa ob 13. uri s startom v Tržišču in ciljem na Malkovcu.

O parkiriščih in Partizanu

SEVNICA - Župan Kristijan Janc si je s predstavniki Mercatorja ogledal skladišče Železnine, ki ga Mercator namerava prodati. Ena od možnosti je tudi preureditev v parkirno hišo v središču mesta, kjer se bodo s prodajo prostorov v novem trgovsko poslovnem centru s tržnico potrebe po parkirnih mestih zagotovo povečale. Dogovorili so se o izdelavi idejne zasnove preureditve. Podžupan Andrej Štricelj pa se je sestal s predsednikom TVD Partizan Robertom Percem. Namen sestanka je bil pospešiti aktivnosti pri pridobivanju dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev državnih sredstev za izgradnjo novega doma.

Pomoč vodovodnemu odboru Artiče

BOŠTANJ - Sevniška občina je dodelila pomoč vodovodnemu odboru Artiče v KS Boštanj, kjer so pripravili projekt vodooskrbe iz naselja Konjsko. Občina bo krajanom in KS poskušala pomagati tudi pri izvedbi projekta, tako da bodo tudi občani, ki so eni zadnjih, kjer še ne teče voda iz pip, imeli zadovoljivo in času primerno rešeno vprašanje oskrbe z vodo.

PREDSEDNIK GZ SEVNICA PRIPENJA TRAK - Ob 10-letnici PGD Trnovec je društvo, za katero je slavnostni govornik sevniški župan Kristijan Janc dejal, da je doseglo v tem času toliko ali celo več kot nekateri v 50 letih, so gasilci razvili svoj prapor, ki ga je blagoslovil zabukovški župnik Tone Maroša, trak pa pripel tudi predsednik Gasilske zveze Sevnica Zvone Košmerl (na posnetku). Pokrovitelj prireditve in boter prapora je bilo Mesarstvo Županc. (Foto: P. P.)

Od cerkvene kleti do doma

Pred pol stoletja na Velikem Cirniku ustanovili svoje gasilsko društvo - Od desetine do 50 gasilcev - 18 ekip na igrah

VELIKI CIRNIK - Precej velika, trdna vas Veliki Cirnik, z okoliškimi zaselki, je prometno odmaknjena od povezave med Dolenjsko in Posavjem, zato je nekaj kmetov, rudarjev in obrtnikov ugotovilo, da brez dobre organizacije in opreme v slučaju požara ne bodo imeli uspeha, kajti do najbližjih gasilskih društev na Jesenicah in v Šentjanžu je bilo uro hoda. Zato so pred pol stoletja na Velikem Cirniku napredno misleči vaščani ustanovili svoje društvo, ki je od desetine naraslo na 50 gasilcev. Okrog te številke je ves čas do današnjih dni nihalo število članov. Ustanovitelji in prvi člani upravnega odbora PGD Veliki Cirnik so bili predsednik Anton Kos, poveljnik Franc Urbančič, tajnik Franc Jugovič, blagajnik Ivan Karlič, orodjar Anton Krnc in predsednik nadzornega odbora Sandi Urbančič. Cerkveno klet so predelali in dozidali; ob pomoči najprej trebanjske, zatem pa sevniške gasilske zveze pa so tudi posodobili opremo.

Zlati jubilej PGD so Cirničani obeležili s tradicionalnimi igrami, proslavo in veselico. 5. Igre brez meja na Velikem Cirniku so preteklo soboto privabile kar 18 gasilskih ekip, pretežno iz sevniške, a tudi iz sosednje trebanjske in radeške občine. Pomembno je bilo seveda predvsem druženje, za številne obiskovalce pa je bilo dogajanje še toliko bolj zabavno. Pri igrah je bila prva ekipa Tržišča 2, 2. je bil Breg in 3. Mokronog 1. Gasilce je pozdravil tudi sevniški župan Kristijan Janc in čestital PGD Veliki Cirnik za 50-letnico. Jože Kos, predsednik domačega društva, ki se je izkazalo z dobro organizacijo, pa je županu izročil ročnik, ker je bila občina njihov najmočnejši pokrovitelj.

P.P.

NOVO VOZILO PDG ŠEVNICA - Ševniški gasilci so navkljub težavam z nepoštenim izdelovalcem nadgradnje preteklo soboto vendarle lahko predali novo vozilo svojemu namenu. Na slovesnosti je predsednik PGD Ševnica Janez Sladič izrazil upanje, da bodo do prihodnjega leta le pridobili denar, da bodo vozilo, ki jih je stalo 6,4 milijona tolarjev, vsaj za silo opremili, kot zahteva tipizacija. Na posnetku: večina vodstva, upravnega in nadzornega odbora PGD Ševnica. (Foto: P. P.)

Gradnja HE Boštanj pred durmi?

Savske elektrarne vložile prošnjo za izdajo soglasja - Dogovori o organiziranja Holdinga slovenskih hidroelektrarn - Prijave za pozebo do 6. avgusta, za točo pa do 24. avgusta

SEVNICA - Predstavniki občine Sevnica, KS Boštanj in KS Sevnica so s predstavniki Savskih elektrarn, ki jim je bila z zakonom podeljena koncesija za izgradnjo HE na Spodnji Savi, usklajevali pogoje za izdajo soglasja za pripravljalna dela za HE Boštanj. Savske elektrarne so namreč vložile prošnjo za izdajo soglasja vsem dajalcem soglasja.

Po predvidevanjih se bodo po pridobitvi soglasij pripravljalna dela lahko začela. Občina bo zaščitila svoje interese, zato poskušajo poiskati rešitve, ki ne bodo otežile pridobitve dovoljenja za gradnjo, po drugi strani pa bodo zagotovile spoštovanje zakonodaje in odloka o lokacijskem načrtu HE Boštanj. Razgovori se bodo nadaljevali s podrobno projektantsko predstavitvijo izdelane dokumentacije. V zadnjem času potekajo tudi intenzivna dogovarjanja o načinu organiziranja Holdinga slovenskih hidroelektrarn, v katera se vključujeta tudi župan Kristijan Janc in podžupan Andrej Štricelj, ki sta tudi člana nadzornega sveta Savskih elektrarn.

Občinska komisija za oceno in popis škode, povzročene od pozebe in neurij s točo v letošnjem letu, je ob času teh naravnih nesreč pripravila predhodno oceno škode v sevniški občini in jo prijavila državni komisiji. Na občini so končno le dobili navodila in obrazce za popis poškodovanih površin, zato lahko vsi lastniki kmetijskih zemljišč, ki so spomladi utrpeli škodo zaradi pozebe v trajnih nasadih jablan, hrušk, breskev, orehov in jagod, dvignejo dokumentacijo in oddajo vloge za pridobitev sredstev državne pomoči. Ravno tako lahko vlogo oddajo tudi lastniki kmetijskih površin iz katastrskih občin Hubajnica, Studenec, Telče, Krmelj, Tržišče, Malkovec, Cirnik, Loka in sevniškega dela Bučke, kjer je stopnja poškodovanosti zaradi toče ocenjena z več kot 30 odstotki. Dokumentacija je na voljo na občini v pisarni št. 208 pri Mojci Janc, kjer jo je potrebno tudi oddati, in sicer za pozebo do 6. avgusta, za točo pa do 24. avgusta. Prijav, vloženih po tem datumu, ne bodo sprejemali niti upoštevali pri prijavi za pridobitev sredstev državne pomoči. Naj povemo, da prijava še ni zagotovilo, da bo občina tudi dejansko pridobila pomoč, kajti sklep o tem še ni bil sprejet.

P. P.

KOSTANJEVIŠKA NOČ - Sekcija Šelmarija pri Turističnem društvu Kostanjevica na Krki je 21. julija pripravila tradicionalno Kostanjeviško noč. V sklopu te so izvedli 10. srečanje pustnih skupin Slovenije, kjer so bili poleg domačega Prforcenhausa navzoči predstavniki skupin iz Markovcev in Liga pri Kanalu ter dva iz Benečije. Potem ko je imela promenadni koncert kostanjeviška godba, so navzoči nestrpno čakali obnovljeni splav, ki je po Krki pripeljal godbo in prezidij Prforcenhusa. Reko so tisti večer poživili tudi okrašeni čolni, med katerimi so izbrali posebno lepe. Številne udeležence Kostanjeviške noči je opolnoči pozdravil ognjemet. (Foto: M. L.)

Avstrijca ne motijo tožbe

Kostaku se bo pridružil tuj partner kljub tožbam med Kostakom in Togrelom zaradi lastniških razmerij

KRŠKO - Med Kostakom in njegovim hčerinskim podjetjem Togrelom poteka na sodiščih več tožb, s katerimi želijo rešiti lastniške spore. Kostak namreč nasprotuje ravnanju nekdanje direktorice Silvane Mozer, ki je kljub prepovedi večinskega lastnika Begrada skušala prodati 53-odstotni delež podjetja združbi posavskih obrtnikov, imenovani OSA I, danes GIP-u Posavje, Kostak pa zahteva od Togrela tudi vračilo kredita v vrednosti 171 mio tolarjev.

S svojim hčerinskim gradbenim podjetjem Togrelom so z julijem pretrgali vse stike. Že jeseni nameravajo z avstrijskim partnerjem, ki ga po besedah direktorja Kostaka Božidarja Resnika težave v podjetju ne motijo, začeti sodelovati na področju gospodarskih javnih služb. "Avstrijec bo postal manj kot tretjinski lastnik Kostaka, naš prvi skupni projekt pa bo sovlaganje v Vipap Vidmovo sortirnico odpadnega materiala. Naš partner dobro pozna racionalno sortiranje in ponovno uporabo odpadkov," je razložil Resnik in dodal: "Kostak postaja predvsem komunalno podjetje, ki bo opravljalo tudi specifične gradbene storitve, ki so povezane s komunalo, še naprej pa želimo sodelovati z Nuklearno elektrarno Krško."

Begrad, ki je še večinski lastnik Kostaka, namerava po besedah Resnika zamenjati ta delež v Kostaku za delež v Togrelu. Tako bi Begrad uresničil svojo strategijo, da kot gradbeno podjetje vstopi na komercialni prostor gradbeništva v Posavju.

M. R.

PETI RIBIŠKI CAR S SOPROGO - Na ribniku Ribiške družine Brežice na Prilipah so 22. julija pripravili 5. tradicionalno tekmovanje za ribiškega carja Ribiške družine Brežice. Udeležilo se ga je 36 članov družine, samo eden manj kot lani. Glavo za kronanje je ponosno nastavil Avgust Zupet s 3.250 gramov težko ribo; v točkovanju šteje najtežja riba, ne skupni ulov. Drugi je bil predlanski car Zvonko Budič z 2.400-gramsko ribo in tretji Sandi Suša z ribo, težko 2.000 g. Ribiški piknik, kot je prireditev imenoval organizator, je po mnenju udeležencev resnično zelo lepo uspel.

Center, ki še ni postal središče

KS mesta Krško središče istoimenske občine - Razvojni program se uresničuje prepočasi - Z leti spet park, že letos boljša cesta do tržnice - Kaj je v Krškem lokalno in kaj javno?

KRŠKO - Krajevna skupnost mesta Krško je v nekako posebnem položaju. Če je po eni strani krajevna skupnost kot druge, je po drugi tudi središče občine Krško. Predstavniki vodstva krajevne skupnosti večkrat poudarjajo, da bi moralo biti občinsko središče lepše, kot je zdaj. Sicer se ne zavzemajo samo za lepši videz območja.

Po besedah Mirana Resnika, predsednika sveta KS mesta Krško, se 4-letni razvojni program krajevne skupnosti uresničuje prepočasi. Zastoj je po predsednikovem mnenju posledica pomanjkanja denarja. "Stari del Krškega in levi breg Save sta precej zanemarjena, tam ni urejeno, kot bi radi mi v krajevni skupnosti," pravi Resnik. Kot primer omenja javno razsvetljavo. Ta je zastarela, dve večji ulici v Krškem sploh nimata javne razsvetljave. V starem delu Krškega na mestnem robu iz sevniške smeri bode v oči neurejena Valvasorjeva hiša. Neurejeni so še nekateri mestni objekti v krškem središču.

Mestni park motorizirani obiskovalci spreminjajo iz mestne zelenice v parkirišče. V nekaj letih ga bo krajevna skupnost postopoma obnovila. Pri krški tržnici krajevna skupnost ne bo samo lepšala objektov in okolice, ampak bo poskrbela tudi za večjo uporabnost. Radi bi jo razširili, saj jo ljudje obiskujejo in je tamkajšnji prostor že premajhen. Tržnici se resnično obetajo lepši časi. Dostop do nje je zdaj po slabi cesti od križišča pri hotelu in upajo, da bo cesto do tržnice letos uspelo izboljšati. Projekt za ureditev tržnice je po predsednikovih besedah sicer širši.

Resnik ugotavlja, da je KS mesta Krško sicer največja krajevna skupnost v krški občini, vendar ni najvplivnejša. "Ta občina ima 31 občinskih svetnikov, KS mesta Krško jih ima 9. Večina v svetu največkrat preglasuje naše svetnike, praviloma z obrazložitvijo, da ima mesto Krško itak že vse. V to 'vse' štejejo tudi take objekte, kot so srednja šola, zdravstveni dom in drugi. Vendar so to ustanove širšega družbenega pomena in je narobe, če jih štejejo za naše krajevne dobrine. Je pa res, da zaradi takih javnih ustanov k nam prihajajo ljudje od drugod. Tudi zato imamo težave mi, npr. s pomanjkanjem parkirišč. Poglejte: Senovo ali Kostanjevica imata dovolj parkirnih prostorov, tudi Krško ima zase dovolj parkirišč, prostorov pa je premalo za vse, ki pridejo v Krško, v središče občine, po opravkih. Kajti Krško je kulturno, upravno in še kakšno središče," pravi predsednik Resnik.

Miran Resnik

• Miran Resnik, predsednik KS mesta Krško: Turistično društvo Krško je pred leti nehalo delovati. Zdaj smo ga ponovno organizirali in mislimo, da bo to prispevalo k lepšemu videzu kraja."

M. L.

Bavarski koncert na gradu Podsreda

PODSREDA - V soboto ob 20. uri bo v atriju gradu Podsreda koncert rock in jazz pevskega zbora VoicesInTime iz Münchna. Bavarska pevska zasedba, ki jo vodi dirigent Stefan Kalmer, je ena redkih skupin, ki se poslušalcem predstavlja z zabavno in jazz glasbo, izvaja pa tudi rockovske in jazzovske priredbe klasičnih in ljudskih pesmi. Koncert organizira Kozjanski park v sodelovanju z Bavarsko-slovenskim društvom in Zvezo kulturnih društev Kamnik.

Zaradi traktorja ob avtobus

ZŠAM Brežice o poklicnih voznikih - I. Vogrinc: odvzem dovoljenja za vse kategorije je lahko krivičen - Spremeniti zakon - Poziv poslancema

BREŽICE - Ob 13. juliju so šoferji in avtomehaniki nezadovoljni, čeprav je ta datum njihov stanovski praznik. Težavo, ki jemlje veselje, že daljši čas poudarja tudi Zveza šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Brežice. Njen predsednik Ivan Vogrinc pravi o tem: "ZŠAM Brežice se zavzema za spremembo zakona o varnosti v cestnem prometu, in sicer v njegovi določbi, ki odreja odvzem vozniškega dovoljenja za vse kategorije ne glede na to, s katerim vozilom oziroma s katero zahtevano kategorijo je bil storjen prekršek. Naša organizacija je dala pobudo za zakonsko spremembo že lani in ponovno na letošnjem občnem zboru."

Vogrinc meni, da obstoječi zakon postavlja poklicne šoferje v neenakopraven položaj z državljani drugih poklicev. "Razumem," pravi brežiški predsednik, "če vozniško dovoljenje za vse kategorije odvzamejo za prekršek pri vožnji vozila tiste kategorije, ki jo šofer uporablja v poklicu, na primer, če poklicni voznik avtobusa, tovornjaka ali česa drugega pijan vozi avtobus, tovornjak ali kaj drugega. Ne morem pa soglašati s tem, da na primer poklicnemu vozniku odvzamejo dovoljenje za vse kategorije zaradi prekrška, ki ga je naredil s svojim zasebnim vozilom, celo s traktorjem, s katerim ne opravlja poklica. V sedanjih razmerah je poklicni voznik v nemilosti zakona. Si predstavljate, da bi zdravniku ali človeku s katerim koli drugim poklicem zaradi prekrška z osebnim avtomobilom vzeli ne samo vozniško dovoljenje, ampak tudi delovno dovoljenje, diplomo ali licenco?! Drugim ne vzamejo možnosti za opravljanje poklica, poklicnim šoferjem pa vzamejo prav to možnost. Zato mislim, da so s tem poklicni šoferji v neenakopravnem položaju z drugimi poklici. Na terenu so primeri, da so ljudje izgubili dovoljenje za vse kategorije. Poglejte: desetletja so delali pri podjetju kot šoferji, bili so dobri vozniki, če so lahko bili celih trideset let za volanom, potem pa naenkrat izgubijo vse. To je šok za človeka, ki se mu zgodi kaj takega."

Ivan Vogrinc

Brežiška zveza trenutno nima podatkov, kako daleč proti državnemu vrhu je prispela pobuda za zakonsko spremembo. Za podporo pri spreminjanju zakona so prosili tudi lokalna poslanca, ki sta jim obljubila podporo. Potem ko so pobudo zapisali in jo tudi opisali v glasilu slovenskih šoferjev, Brežičani zdaj nestrpno čakajo na dobro voljo višjih sil. V tem času članstvo brežiške organizacije šoferjev in avtomehanikov žal tudi na lastni koži doživlja vso težo tiste hude zakonske določbe.

M. L.

Tudi študentom o svoji nejevolji

Študentski etnološki raziskovalni tabor v Pišecah na temo Zgodovinska zavest in geografsko obzorje - Opazen lokalni razvoj in boleči spomini - Otroške delavnice skoraj brez otrok

PIŠECE - Tu je od 16. do 20. junija potekal etnološki raziskovalni tabor za študente, predvsem študente etnologije, ki so v sodelovanju s Kozjanskim regijskim parkom delali v KS Pišece. V organizacijo so se vključili še Osnovna šola Pišece, društvo Mladinski ceh, KS Pišece, Mladinski center Brežice in brežiška občina. Na taboru so raziskovali na temo Zgodovinska zavest in geografsko obzorje.

Domačini, ki so se znašli pod takim študentskim etnološkim drobnogledom, so povečini opozorili na pereč pišečki problem, o katerem so se v Pišecah in v Brežicah že večkrat pogovarjali. Ta problem je zgrešena državna politika novogradenj v Pišecah do devetdesetih let, zaradi katere so domačini zelo težko prišli do gradbene dokumentacije. Nemočni pred takim uradniškim odnosom do gradenj so se mnogi prebivalci krajevne skupnosti odselili v Brežice in drugam.

Izmed prebivalcev območja Pišec, ki so jih ob tokratnem študentskem taboru izpraševali bodoči etnologi, so nekateri izrazili povezanost z domačim krajem, medtem ko so drugi bolj povezani z Globokim. Skoraj vsi pa so menili, da se je v njihovih krajih v zadnjih letih veliko spremenilo, predvsem vodovod, elektrika, ceste in podobno.

Če so o vodovodih in podobnih znakih javnega razvoja govorili predvsem odrasli, so študentje za otroke in mladino pripravljali delavnice. "Študentje so načrtovali likovne, športne in ustvarjalne delavnice. O njih so obveščeni s plakati v posamaznih vaških skupnostih, tudi izpeljali so jih, vendar je bil obisk otrok zelo slab. Problem je bil morda v tem, da je tu in tam ponagajalo vreme in da je bilo veliko otrok drugod na počitnicah. Še najbolj se je posrečila torkova delavnica, ko so otroci barvali izdelke iz mavca in izdelovali vizitke, zanimiva pe je bila tudi igra v znanju narečnih besed," pravi Nina Gradič.

Študentje so raziskovali v Pišecah, Orehovcu, Dednji vasi, Blatnem, Pavlovi vasi in Podgorju. Domačine so spraševali o njihovi krajevni in državni zavesti, o poznavanju krajevne, slovenske in splošne zgodovine, o njihovem poznavanju etnologije, o spominih, o spremembah v kraju, o izkušnjah z drugimi svetovi in med drugim nekaj o Kozjanskem parku.

Bodoči etnologi, ki niso mogli iz svoje študentske kože, so domačine spraševali tudi o nalogah etnologije in o tem, zakaj je po njihovem mnenju pomembno, da raziskovalci prihajajo v Pišece in na taka območja. Naloge etnologije je poznalo malo domačinov. Te naloge so jim pojasnjevali študentje, ki pravijo, da etnološki tabori veliko povedo o pomenu kulturne dediščine in da so zato koristni.

M. L.

V OREŠJU NOVO GASILSKO VOZILO - Prostovoljno gasilsko društvo Orešje ima novo vozilo za prevoz ljudi in opreme. Oreški gasilci so se s kombijem predstavili na slovesnosti v soboto pri gradu, kjer so jih pozdravili predstavniki gasilske zveze Brežice in sosednjih gasilskih društev, med temi tudi prostovoljnega gasilskega društva iz Klanjca na Hrvaškem. Poveljnik PGD Orešje Ivan Jazbec (levo), predsednik Zvonko Kovačič (desno) in šofer Mitja Omerzu (v sredini) so tako kot vsi drugi člani društva veseli novega, zanesljivega kombija, ki je zamenjal njihov stari kombi IMV. (Foto: M. L.)

Krške novice

LOVCI PREVZAMEJO SKRB - Navdušenje in jeza nad nastajajočimi novimi občinami v sedanji Krški občini sta se do danes že nekoliko polegla. Še pred tedni pa je bilo zaradi želja po novih občinah zelo vroče. Če se bodo zagovorniki in nasprotniki novih občin tudi v prihodnje klali v besedah kot zverine, bo vso zadevo vzelo pod svoje okrilje Lovska zveza Posavja, potem ko županova beseda zaleže nekaj več kot nič.

ČEŠKO - Jana Hybaškova je doma na Češkem. Je veleposlanica in ima rada Krško. Ker zelo veliko govori, jo nekateri imajo za najbolj zgovorno žensko v Krškem. Če ji želijo domačini zaradi take domačnosti pisati pozdrave, ji lahko pišejo na papirju iz Krškega. Gospa Jana se bo počutila zelo domače. Saj je tudi papir iz krškega češki. Vprašajte papirničarje, ali so tega veseli!

POGLED NAPREJ - Na številnih cestah so dali postaviti tablo z napisom "Občina Krško". Ob nekaterih cestah so tudi table z obvestilom, da se tam začenja ta in ta krajevna skupnost, npr. Podbočje. Na cesti med Šentjernejem in Kostanjevico še ni table, ki bi obveščala mimoidočega, da vstopa v občino Krško in v KS Kostanjevica na Krki. Ob tej cesti sicer kmalu ne bo več potreben napis občina Krško in tudi ne napis krajevna skupnost Kostanjevica na Krki, saj bo Kostanjevica ustanovila novo občino. Verjetno tudi zato niso postavili obcestnih tabel, ker se jim je zdelo škoda dela in stroškov. Kostanjevica in Krško zmeraj vidita daleč naprej. Kaj je daleč, pa lahko vsakdo razume po svoje.

Novo v Brežicah

HLAČKE NA BIZELJSKEM - Nekdo, očitno gre za igrivo razpoloženega ljubitelja, nam je poslal predlog za razglednico Bizeljskega. Gre za fotografijo Bizeljskega, nad katerim je narisana napeta vrv za perilo, na vrvi pa so obešene ženske hlačke, tudi narisane s kemičnim svinčnikom. Bizeljsko ima znameniti hrast po katerem je znano daleč naokrog, lahko se pohvali z repnicami, poznajo ga po vinogradih itd. Nekdo se skuša obiskovalcem verjetno prikupiti še s hlačkami, kar je tudi njemu osebno najbrž v intimno zadovoljstvo. Za vsak primer je izbral damske hlačke. Lastnico garderobe je iz previdnosti zamolčal, da ne bi razkril kake svoje zasebne skrivnosti.

CESTA - Na Bizeljskem je vsem na očeh javna cesta proti Bistrici ob Sotli. Najbrž je še iz rimskih časov, kako bi drugače bila tako razkopana in neprimerna za vožnjo!

SKRIVNOSTI TAL - V brežiških tleh imajo naravno bogastvo toplo vodo in gramoz. Za izkopani gramoz morajo nekateri plačevati takso, za izčrpano toplo vodo drugi ne. Naj razume, kdor more in kdor sme!

Dediščina zanima obiskovalce

PIŠECE - Naravno in kulturno dediščino širšega območja Pišec skušajo domačini kar najbolje predstaviti javnosti. Pri tem veliko pomagajo dogodki, kot je bil junijski etnološko-raziskovalni tabor za študente v Pišecah. Udeležencem je KS Pišece pomagala pri spoznavanju lokalnih zanimivosti. Tako so si ogledali Podgorškovo kovaško muzejsko zbirko, kjer jih je vodila Mira Podgoršek, pod vodstvom Marjance Ogorevc so obiskali Pleteršnikovo domačijo, Marija Sušnik je predstavila svojo etnografsko zbirko, obiskali so tudi Najgerjevo repnico. Martin Dušič, ravnatelj OŠ Maksa Pleteršnika Pišece, jim je s spletnimi stranmi predstavil šolo. Študentje so v začetku tabora spoznavali z multivizijo Kozjanski regijski park in si ogledali Levstikov mlin, Bavarsko-slovensko hišo in Grad Podsreda, za katere skrbi park.

Strokovni ogled vinogradov

BRUSNICE, GABRJE - Društvo vinogradnikov Janez Trdina Brusnice - Gabrje obvešča vinogradnike, da bo svetovanje in strokovni ogled vinogradov v petek, 27. julija, in sicer ob 16. uri na Tolstem Vrhu ter ob 18. uri na Gabrski gori pri kapelici. Na vaša vprašanja bo odgovarjal kmetijski svetovalec Jože Maljevič.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na novomeški tržnici so branjevke v ponedeljek ponujale: solato in blitvo po 200 do 300 tolarjev kilogram, mladi krompir po 80 do 100, stročji fižol po 400 do 600, grah v zrnju po 800 do 1000, koren in kolerabo po 250 do 300, čebulo po 220, rdečo peso po 200 do 350, zelje po 150, rdeče zelje in ohrovt po 250, kumare po 150 do 200, kumarice za vlaganje, paradižnik in črno redkev po 300, bučke po 150 do 250, papriko po 300 do 350, feferone po 400 do 500 ter česen in šalotko po 600 tolarjev. Šopek peteršilja je stal 50 tolarjev, zavitek rezancev in mlincev 300, merica lisičk 300 do 500, liter borovnic 500 do 600 in ameriških borovnic 400, kilogram breskev 250 do 350, hrušk 250, jabolk 100 do 200, suhih jabolk 600, ajdove moke 450, liter borovničevca 1000, liter in pol sadjevca 1200 in domačega kisa 200. Za zavitek sadik radiča in endivije je bilo potrebno odšteti 200 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 62 do 3 mesece starih prašičev, 41, starih 3 do 5 mesecev in težkih po 40 do 70 kg, ter 4 prašiče, težke po 100 kg. Prve so prodajali po 410 do 480 tolarjev kilogram, kar pomeni 10.000 do 14.000 tolarjev za žival, druge po 360 do 400, kar je 18.000 do 24.000, in tretje po 300 do 320 tolarjev kilogram, kar znaša 30.000 do 32.000 tolarjev za žival. Na srednje obiskanem sejmu je bila kupčija dobra.

V sadovnjakih poleg ovc tudi kure

Vedno večja pozornost travniškim sadovnjakom - Bodo visokodebelna drevesa obrezovali tudi fantje na civilnem služenju vojaškega roka? - Kdo je pripravljen predelovati jakolka v sok?

BELA KRAJINA - Tisti, ki jih zanima oživljanje travniških sadovnjakov, so se pretekli petek zbrali na kmetijah Antona Nemaniča na Gornji Lokvici, Petra Režka v Močilah in Janeza Klobučarja v Velikem Nerajcu. Univ. dipl. inž. agronomije Jani Gačnik, organizacijski vodja slovenskega projekta Oživitev travniških sadovnjakov in sadnih vrtov, jih je seznanil predvsem z novostmi v projektu, kmetijska svetovalka Ana Bahor pa s slovenskim kmetijskookoljskim programom in ukrepi kmetijske politike.

Medtem ko so na spomladanskem srečanju predvsem obrezovali sadno drevje, so si na tokratnem poletnem ogledali učinek rezi ter razliko med obrezanimi in neobrezanimi drevesi. Slednja namreč niso osvetljena, imajo veliko suhih vej, sadežev je manj in so drobnejši. Gačnik je poudaril, da je pri ekološkem kmetovanju pomembno, da so veje redke, sicer pa je tudi pogoj za subvencijo, da je bilo drevo v petih letih vsaj enkrat obrezano. Kakšno pozornost zadnje čase namenjajo starim visokodebelnim drevesom, pove tudi to, da v krajinskem parku Kolpa preko javnih del trije delavci zastonj obrezujejo drevesa, financira pa jih delno črnomaljska občina in delno država. Razmišljajo celo, da bi pri obrezovanju dreves pomagali fantje, ki civilno služijo vojaški rok. Ker pa je na ekoloških kmetijah, ki prav tako vse bolj pridobivajo na pomenu pomembno, da je krog zaključen, je Gačnik priporočil, da v travniških sadovnjakih pasejo bodisi ovce ali kokoši. Zato tudi iščejo ljudi, ki bi bili pripravljeni poskusno gojiti kokoši v sadovnjakih.

Na letošnjem tretjem, jesenskem srečanju, bodo prikazali, kako pripraviti sadni sok in kis. Jani Gačnik je priznal, da želijo, da bi se v vsaki belokranjski občini odločil za mletje in stiskanje jabolk ter pasteriziranje soka vsaj en človek, storitve pa bi opravljal tudi za druge. Tako bi lahko predelali veliko zdravih, neškropljenih jabolk, ki sedaj vsako jesen obležijo in zgnijejo pod drevesi. Osnovna oprema velja okrog 2 milijona tolarjev, vendar pri nabavi s subvencijo pomaga ministrstvo za kmetijstvo. Upa pa, da bo končno zaživela tudi borza jabolk, o kateri govorijo že nekaj let. Na njej bi zbrali informacije o ponudbi sadja ter jih ponudili tistim, ki jih potrebujejo.

M. BEZEK-JAKŠE

O DELU V SADOVNJAKIH - Jani Gačnik (na skrajni levi) je v Nemaničevem sadovnjaku udeležencem poletnega srečanja, med katerimi so prevladovali člani Sadjarskega društva Bele krajine, razložil, da lahko letos visokodebelne jablane, ki so pozeble in nimajo sadežev, obrezujejo vse leto. Drevesa z jabolki pa je sedaj bolje pustiti pri miru. Kjer raste skupaj veliko jabolk, bi bilo dobro sadeže razredčiti, če drevesa niso previsoka. (Foto: M. B.-J.)

Klavnico bodo prodali

Nič več enovito podjetje MKG Kočevje - Za zdaj brez odpuščanja delavcev

KOČEVJE - Mercatorjeva mesnopredelovalna industrija, ki so jo sestavljale družbe Mercator Agrokombinat, Mercator Kmetijsko gospodarstvo Kočevje in Mesnine dežele Kranjske, je skupaj s pripojeno družbo Kraljeve mesnine Ljubljana od 11. junija registrirana kot nova družba z imenom Mesnine dežele Kranjske, d.d., s sedežem v Kočevju, skupaj pa zaposluje 900 delavcev.

Direktor nove družbe Anton Zorc iz nekdanjih Mesnin dežele Kranjske je povedal, da se trenutno intenzivno nadaljujejo postopki, ki bodo zagotovili optimalno uresničitev ciljev združevanja. Ti pa so: specializacija in koncentracija proizvodnje, posodobitev predelovalne dejavnosti, namenjene izvozu,ter večji delež tako v proizvodnem kot v prodajnem segmentu slovenske mesnopredelovalne industrije. Ob združitvi štirih podjetij se je tudi med zaposlenimi v nekdanjem Mercatorju kmetijskem gospodarstvu Kočevje čutila bojazen da bodo ukinjena nekatera delovna mesta. Kot so povedali, vsaj do jeseni (!) ne bodo odpustili (če jih bodo, bo to na "prijazen" način) nikogar izmed 344 zaposlenih. Res pa je, da se bodo morali nekateri, največ iz mesarske proizvodnje, voziti v Ljubljano, saj so pred leti sodobno in zelo drago klavnico zaprli; zaradi tega se klavniški del seli v Zalog pri Ljubljani. Prodali naj bi jo najbolj ugodnemu ponudniku; obstaja možnost, da bi v teh prostorih pričeli s pripravo divjačinskega mesa.

Ali so Kočevci pri tej reorganizaciji potegnili krajši konec, bo pokazal čas. Nekdanje vodstvo MKG Kočevje, ki se je dolga leta upiralo razbitju enovitega podjetja, je načrtovalo celo gradnjo sodobne, večje klavnice, a je namesto nove ostalo tudi brez stare. V Kočevju bodo še naprej obratovali nekdaj vitalni obrati: prašičereja v Klinji vasi, govedoreja Mlaka, mešalnica, trgovine in gostinski obrati (hotel Valentin je že poldrugi mesec naprodaj). Alojz Vidic, zadnji direktor MKG Kočevje, bo direktor kmetijstva v novi družbi, kamor sodijo prašičereji Klinja vas in Krško ter govedoreja Kočevje.

M. G.

Razpis za kmetije

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto objavlja razpis za dodelitev finančnih sredstev iz občinskega proračuna za dopolnilne dejavnosti na kmetijah. Višina razpisanih sredstev znaša 4 milijone tolarjev. Pomoč v obliki ugodnih kreditov s 3-odst. enotno letno obrestno mero bodo dodeljevali za dejavnosti, ki so opredeljene v 2. členu Uredbe o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti (Uradni list RS 46/01). Vsi podrobnejši pogoji glede javnega razpisa so objavljeni v posebnem navodilu, ki je objavljeno na oglasni deski občine. Rok za prijavo je 31. avgust 2001.

Regijsko tekmovanje v oranju

KRASINEC - Strojni krožek Bele krajine, Kmetijska svetovalna služba Metlika in Združenje oračev Slovenije bodo pripravili v nedeljo, 29. julija, ob cesti med Krasincem in Gribljami regijsko tekmovanje v oranju. Prvi start bo ob 13. uri, drugi pa ob 15.30, medtem ko bodo rezultate razglasili ob 18. uri. Obiskovalci si bodo lahko ogledali tudi razstavo novejših strojev članov Strojnega krožka ter starejših, ki jih bodo lahko tudi kupili. Pokazali bodo še tekmovalno oranje z obračalnim plugom. Sicer pa se vsi, ki bi se želeli preizkusiti v oranju s tekmovalnimi ali navadnimi plugi, lahko prijavijo v Kmetijski svetovalni službi v Metliki do danes, 26. julija.

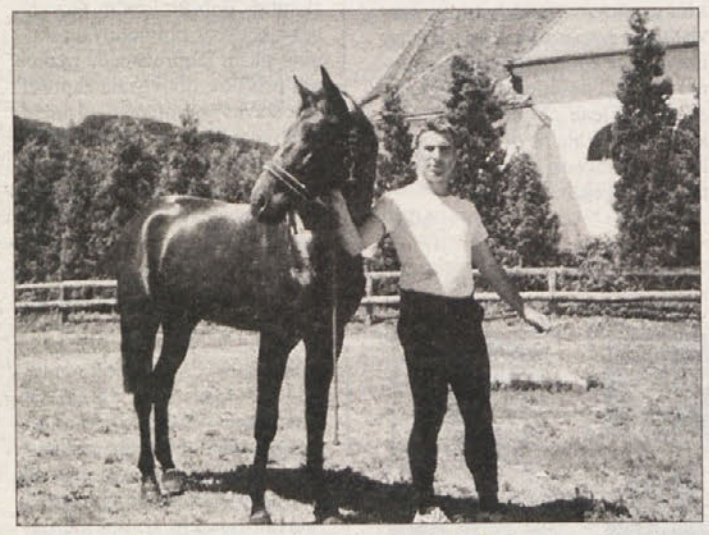

OBETAVNI GALOPER - Na nedavni galopski dirki, ki jo je na hipodromu Brege pri Krškem pripravilo Slovensko galopsko društvo iz Maribora, se je od konj z našega območja najbolj odrezal Love perun, lastnika in trenerja Toneta Zevnika s Čateža ob Savi. Zmagal je v dirki za dvoletne polnokrvne konje. Love perun je prvi potomec Zevnikovega Cadyka, ki velja za enega najboljših galoperjev v Sloveniji. Privlačne galopske konjske dirke se tudi pri nas na ta način vse bolj uveljavljajo. (Foto: M. Vesel)

kmetijsko svetovanje

Hrušeya rja (Gymnosporangium spp.)

Značilna bolezen hrušk, ki jih gojimo med okrasnim grmičevjem - Parazitira na hruški in brinih

V tem času v vrtovih ali okoli ohišnice na posamezno gojenih hruškah pogosto opazimo izrazito oranžno rumene pike na listih. Nekateri listi so že tako hudo prizadeti, da tudi odpadajo. Drevesa, ki so hudo prizadeta, so izgubila že kar nekaj listne mase, ostali listi pa so polni oranžno rumenih pik, tako da videz drevesa vleče na oranžno barvo. Osnovni videz drevesa se spremeni.

Omenjene spremembe povzroča hruševa rja, ki je značilna bolezen hrušk, gojenih na ekstenzivni način oz. na hruškah, ki jih gojimo kot posamezna drevesa med ostalim okrasnim grmičevjem. Značilno za rje, tako tudi za to vrsto, je precej zapleten življenjski ciklus.

Parazitira na hruški in brinih. Na listih opazimo majhne pege rumene barve, ki so nekoliko odebeljene. Čez čas se na spodnji strani pege na listu pojavijo rjavkasti rožiči. Večjo škodo je opaziti na mladih vejah, na katerih se pojavijo odebelitve ter veja lahko ob močnejšem vetru tudi poči. Okužbe se lahko pojavijo tudi na plodovih, vendar bolj poredko, navadno zaradi neugodnih razmer za širjenje bolezni. Iz omenjenih "rožičev " veter raznaša t.i. ecidiospore na brin in tako okuži veje brina. Na okuženem mestu se veje odebelijo, vendar preživijo še nekoliko let, nato pa se posušijo. V približno dveh letih se na okuženih vejah brina razvijejo želatinasti izrastki. Ti izrastki se pojavijo spomladi po obilnem dežju, ko se temperature zvišajo nad 8-10°C. Iz nastalih izrastkov se razvijajo trosi t.i bazidiospore, ki okužijo drugega gostitelja oz. hruško. Čez približno mesec dni se na listu pojavijo rumeno oranžne pege v velikosti 1-1,5 mm. Za razvoj bolezni je pomemba vlaga in temperatura vsaj 15-20° C. Pri temperaturi, večji od 25° C, ne more priti do okužbe. Vsi omenjeni pogoji se pojavijo spomladi, ko so tudi okužbe najmočnejše.

Za to bolezen nimamo posebnih pripravkov, vendar pa pripravki, ki se uporabljajo proti hruševemu škrlupu, dobro delujejo tudi na rjo. Škropljenje je potrebno začeti zgodaj spomladi, že pred cvetenjem.

mag. SMILJANA TOMŠE, univ. dipl. inž. agr.
Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Primerna obremenitev ni le odpovedovanje

Zaporedno redčenje pripelje do ravnovesja

Izkušnje kažejo, da zaporedno nekajletno vztrajanje pri redčenju odvečnega nastavka grozdja pripelje do ravnovesja, ko je redčenje le še postransko opravilo, ker trta nastavi svoji moči ustrezno količino grozdja. Seveda če z gnojenjem ne izsiljujemo pretirane bujnosti trte.

Do petega leta se mora mlada trta popolnoma razvejiti in razviti koreninski sistem, kar ji uspe le, če ni v tretjem in četrtem letu preobremenjena z grozdjem. Naravna zakonitost je, da tudi za ceno lastne prizadetosti v razvoju želi trta zagotoviti čimveč potomstva (pečke), če je pečk preveč, se ne razvijajo korenine. Posledice so: občutljivost na sušo, potreba po mineralnih gnojilih, kar povzroči občutljivost za bolezni in zimsko pozebo, ter slaba kakovost pridelka.

Za zagotavljanje zadostne listne površine potrebuje trta v 3. letu 8 do 12 mladic. To je pri sortah z večjimi in velikimi grozdi prevelika obremenitev, zato je nujno odstraniti, vse kar je nad 10 do 15 dag pridelka na razvito mladico. Izjema so le trsi, ki so obilno (nepotrebno) gnojeni v sadilno jamo in rastejo prebujno, zato jih moramo obrezati in obremeniti kot bi bili eno leto starejši. Vendar se to zaradi slabše razvejenih korenin v poznejših letih maščuje, ker trta opeša.

Zaradi preobremenjenosti mladih trt nastopi izmenična rodnost, ki jo je potrebno prekiniti z redčenjem odvečnega nastavka. Redčenje je možno opraviti v daljšem časovnem obdobju, vendar pozneje redčenje onemogoča naknadno pretirano debeljenje jagod, kar je s stališča kakovosti zlasti pri rdečih sortah bistveno boljše. Letos, ker so pogoji za razvoj trte ugodni, bo primeren čas za redčenje šele v začetku mehčanja jagod. Ustrezna obremenitev je določena z osvetljeno listno površino na posameznem trsu. Pravilno je razporediti 12 do 18 mladic na dolžinski meter vrste (odvisno od velikosti listov) in glede na moč trte. Na dovolj razvito mladico (12 do 15 popolnoma razvitih listov) je lahko 10 do 30 dag grozdja. Moč trsov je namreč lahko zelo različna, in če ne bi močnih trsov dovolj obremenili, bi v prihodnje rasli budneje ter se osipali. Nasprotno pa šibki trsi, če se preobremenijo, dajejo slabo kakovost, popolnoma shirajo ali propadejo.

V naših razmerah je zlasti ob dodatnem gnojenju je porast poganjkov prevelik in je vršičkanje nujno. Opravimo ga, ko se mladice nagnejo za 45 stopinj, da se ob dežju in vetru na žici ne zlomijo, ker bi bile brez zadostnega števila listov.

Vršičkanje povzroči hitrejši porast zalistnikov, ki so bolj zmogljivi kot starejši listi, vendar bolj občutljivi za bolezni in rabijo enkrat več vode. Ustvarijo več kislin, kar ni vedno zaželeno. Če povzročajo še zasenčevanje, zlasti grozdja, so nezaželeni in jih je potrebno odstraniti.

Posebno je potrebno odstraniti odvečne zalistnike na trsih, ki jih je močno poškodovala toča, in to zato, da se preostali dovolj razvijejo in les dozori. Listje odstranjujemo le ob grozdu, da bo možno natančneje škropljenje, vendar pazimo, ker lahko pride do ožigov na grozdju.

Načelno vprašanje je: čemu gnojenje, bujna rast, veliko pridelka, kar zahteva veliko ročnega dela in povzroča potrebo po veliki uporabi zaščitnih sredstev. Kljub temu da so le-ta nova in boljša, se je število škropljenj povečalo za 3-krat. Še vedno imamo precej težav z nekdanjimi boleznimi in pojavljajo se nove, pred katerimi ni zaščite. K temu še vprašanje: s čim smo povzročili občuten padec porabe vina? Kako ga lahko ustavimo in povrnemo zaupanje v koristnost vina?

JOŽE MALJEVIČ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Temeljna pravila za začetnike

Vsem, ki se šele uvajate v pripravo domačih sadnih in zelenjavnih shrankov, bodo v pomoč temeljna pravila, ki veljajo za določeno metodo konzerviranja. Vsa sveža živila po določenem času napadejo klice in se zelo hitro razmnožujejo. Če pa hočemo, da postanejo živila čim bolj obstojna, moramo klicam onemogoči delovanje s fizikalnimi, kemičnimi in biološkimi načini konzerviranja. Vodo, ki jo vsebujejo živila, delno odvzamemo s segrevanjem, preostanek pa nevtraliziramo z določenimi dodatki, kot so sladkor, sol, kis, alkohol, pektin in začimbe. S temi dodatki pa shranku tudi določimo okus.

Vse, kar imamo namen predelati, mora biti najboljše kakovosti in pri delu moramo poskrbeti za brezhibno čistočo. Steklene kozarce in pokrovčke ročno operemo z vročo vodo in razkužimo s 96-odstotnim alkoholom ali jih zložimo v pomivalni stroj in uporabimo program za zelo umazano posodo. Fizikalni načini so pasterizacija, sušenje, zamrzovanje in koncentriranje. Pri kemičnih načinih dodajamo živilom sladkor, sol, kis, kisline in etilni alkohol. Če pa želimo, da se živila naravno skisajo, uporabimo biološko metodo. Zelenjavo in sadje največkrat zamrznemo, posušimo ali živila pasteriziramo. Slednji postopek poteka s pomočjo različnih pripomočkov, kot so pasterizator, sokovnik, električna pečica, posoda z dvojnim dnom in podobno. Pogosto se ponavlja vprašanje, kako visoko napolnimo kozarce z vsebino. Če dajemo v kozarce na primer marmelado, džem, ajvar, jih še vroče napolnimo do roba in takoj zapremo s kovinskimi pokrovčki. Razne kompote in drugo, kar bomo še pasterizirali, pa napolnimo 2 - 3 cm po rob.

Za pripravo 4 litrov pasteriziranega korenčka z grahom potrebujemo 2 kg korenčka, 2,5 kg izluščenega mladega graha ter sol po okusu. Korenček dobro operemo in narežemo na enakomerno široka kolesca. V lonec nalijemo 2 l vode, dodamo sol in zavremo. Ko prevre, tekočino ohladimo. Grah opremo, dobro odcedimo in v plasteh napolnimo v 4 kozarce. Vsebino zalijemo z ohlajeno slano vodo in kozarce zapremo s kovinskimi pokrovčki. Pasteriziramo 2 uri pri 100° C. Delo pa lahko opravimo tudi hitreje, če korenje in grah na hitro zmehčamo v majhni količini vode. Z vročo zelenjavo napolnimo segrete kozarce, prilijemo vrelo slano vodo do roba in takoj ustrezno zapremo. Shranek z ustreznim prelivom uporabljamo kot prilogo h krompirju, rižu ali belemu mesu. Kozarce pregrnemo s tkanino, počakamo, da se počasi ohladijo in jih nato shranimo v hladen in temen prostor. Na enak način lahko shranimo fižol v stročju in zrnju, sladko koruzo, rdečo peso in podobno zelenjavo.

kultura

Marijan Maznik na razstavi v Šmarjeških Toplicah.

Novejša dela

Marijan Maznik razstavlja v Šmarjeških Toplicah

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Novomeški slikar Marijan Maznik, ki je pomagal številnim slovenskim slikarjem, da so se predstavili s samostojnimi razstavami v tukajšnjem Zdravilišču, je končno pripravil tudi svojo samostojno razstavo v prostorih hotelske recepcije in kavarne. Odprli so jo v petek, 20. junija, zvečer. Otvoritev je vodila Mojca Hočevar, ki je predstavila slikarja in razstavo, za prijetno vzdušje pa je z glasbo poskrbel Dolenjski kvintet trobil.

Marijan Maznik se slikarstvom ne ukvarja poklicno, vendar je likovnemu ustvarjanju namenil veliko svojega časa in moči, se likovno izobraževal in izpopolnjeval ter se pojavljal v javnosti na številnih skupinskih razstavah, sodeloval na ekstemporih doma in na tujem ter na likovnih kolonijah, na katerih je prejel tudi več nagrad in priznanj. Za samostojno razstavljanje se ni odločal pogosto, zato je razstava v Šmarjeških Toplicah, sedma po vrsti, toliko bolj vredna pozornosti. Zanjo je pripravil izbor 24 svojih novejših del, zvečine akrilov na papirju in platnu, nekaj akvarelov in grafik ter en suhi pastel. Na slikah prevladujejo motivi iz narave, krajine in mestne vedute (Novo mesto, Piran, Žužemberk), na razstavi pa je tudi nekaj slik z motivom konj, ki so, kot pravi avtor, njegov najljubši motiv. Slikar ostaja zvest jasnemu in vsem razumljivemu, na realistični percepciji zasnovanemu likovnemu jeziku, s katerim izraža svoje slikarske občutke in doživetja v stiku z izbranim motivom, opaznejši pa so poskusi doseganja enakih učinkov z manj slikarskimi sredstvi, kar mu je pri nekaterih delih lepo uspelo in prinaša svežino v zanimiv in pester Maznikov likovni opus.

MiM

Stoletnica Grumovega rojstva

NOVO MESTO - V počastitev bližnje stoletnice rojstva pisatelja in dramatika Slavka Gruma (1. avgusta) je Knjižnica Mirana Jarca pripravila razstavo v stavbi Dolenjske banke na Seidlovi cesti. Višja bibliotekarka Jadranka Zupančič, ki skrbi za postavitev razstav na tem prostoru, je pripravila izbor slikovnega in knjižnega gradiva iz posebnih zbirk Boga Komelja. V pripravi pa je že tudi posebna publikacija z rokopisom in diplomatskim prepisom rokopisa znamenite Grumove drame Dogodek v mestu Gogi in prispevki več literarnih strokovnjakov.

Koncert stare glasbe

NOVO MESTO - Tretji koncert Novomeškega glasbenega festivala, na katerem je nastopil komorni trio v sestavi Volodja Balžorsky, Cveto Kobal in Nedka Petkova, je bil včeraj, 25. junija, zvečer v Evangelijski cerkvi.

Dolenjski motivi

DOL - V paviljonih graščine Dol bodo danes zvečer odprli razstavo akvarelov in gvašev slikarja Dušana Lipovca, ki nadaljuje tradicijo slovenskega krajinarstva. Predstavlja se s ciklom dolenjskih motivov.

Nova pričevanja o prazgodovini

Zaščitna arheološka izkopavanja na Kapiteljski njivi v Novem mestu - Izkopavali gomilo št. 10 in št. 1 - Najdbe pomembne za spoznavanje starejšega halštata

NOVO MESTO - Tudi letos je tako kot že kar dolgo vrsto let s toplimi pomladanskimi in poletnimi meseci zaživela Kapiteljska njiva na Marofu v Novem mestu. Na tem slovitem arheološkem najdišču, ki bi mu le stežka našli par na Slovenskem, a tudi v Evropi, je arheološka ekipa znova zakopala v zemljo, da bi iz njenih nederij iztrgala in rešila pred propadom dragocena pričevanja o časih pred poltretjim tisočletjem. Po osemnajstih letih izkopavanj, ki so še posebej intenzivna v zadnjih desetih letih, velika prazgodovinska nekropola še ni do konca raziskana. Arheologi iz leta v leto presenečeni ugotavljajo, da se grobišče nadaljuje in da je večje, kot so si kdaj mislili.

Letošnja izkopavanja so se začela sredi aprila, zaključila pa se bodo prihodnji teden. Ekipo vodi arheolog Borut Križ iz Dolenjskega muzeja, v nji pa so poleg njega še restavratorji Dolenjskega muzeja in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, študentje arheologije in delavci iz javnih del. Za dva tedna se jim je na lastno željo pridružila tudi italijanska arheologinja Germana Perroni, saj glas o Kapiteljski njivi odmeva po vsej Evropi.

Letos so se lotili skrajnega zahodnega dela, za katerega pred leti niso pričakovali najdb, a se je izkazalo, da se grobišče kar nadaljuje. V celoti so izkopali gomilo št. 10 z 42 skeletnimi grobovi iz obdobja od 8. do 4. stoletja pr. n. š. V središču gomile sta dva ženska groba, obložena s kamni in z nekaj več grobnimi pridatki, kot jih je v drugih grobovih. "Gre za stare grobove iz časa, ko tedanji prebivalci socialno še niso bili tako razslojeni, o čemer pričajo sorazmerno skromnejši grobni pridatki," pravi Borut Križ. "Čeprav tako senzacionalnih najdb kot prejšnja leta tokrat nimamo, so za stroko letošnje najdbe zelo pomembne. Izkopali smo veliko zelo kakovostne in lepo okrašene lončevine, nekaj bronastih fibul, nekaj lepih steklenih jagod, v moških grobovih pa sekiro in sulične osti. Vrednost najdb je predvsem v njihovi starosti, saj smo iz tega obdobja doslej imeli zelo malo gradiva in nam bodo letošnje najdbe omogočile bistveno osvetliti vedenje o starejšem obdobju halštata v Novem mestu."

Ekipa je kopala tudi gomilo št. 1, ki jo je v osemdesetih letih raziskoval pokojni arheolog Tone Knez. Gre za izjemno veliko gomilo, največjo daleč naokoli, v nji pa so našli še nekaj doslej neodkritih halštatskih grobov in različne grobne pridatke. Zdaj so na vrsti čiščenje, konserviranje in natančneje raziskovanje izkopanega gradiva, prihodnjo pomlad pa se bodo arheologi spet odpravili na Kapiteljsko njivo, saj ta še vedno ni v celoti raziskana in še skriva nekaj skrivnosti iz prazgodovine.

M. MARKELJ

Med letošnjimi najdbami z arheološkega najdišča Kapiteljske njive je precej lončevine, ki je zelo kakovostna in lepo okrašena.

Toplice skozi stoletja

Knjiga o zgodovini Dolenjskih Toplic izpod peresa Mojce Kranjc - Bogato Henigmanovo fotografsko gradivo

DOLENJSKE TOPLICE - Ni prav veliko manjših krajev pri nas, ki bi imeli v samostojni knjigi zaokroženo in celovito predstavljeno svojo preteklost, četudi je zanimanje zanjo v precejšnjem porastu, saj se s krepitvijo lokalne samouprave pogosteje sprašujemo po koreninah in vsem tistem, kar neko skupnost zgodovinsko in kulturno določa. Četudi so Dolenjske Toplice znan kraj in znamenit že stoletja, navsezadnje gre za druge najstarejše toplice na Slovenskem, pa vse do pred kratkim niso imele svoje knjižne predstavitve. Zdaj jo imajo. Za občinski praznik, ki so ga Topličani kulturno zares bogato praznovali, je občina izdala knjigo Nekoč Toplica - danes Dolenjske Toplice in jo darovala vsakemu gospodinjstvu v občini. Knjižno novost so predstavili v gostilni Rog v sredo, 18. julija, zvečer pred številnim občinstvom, ki je z zanimanjem prisluhnilo pogovoru Barbare Barbič Jakše z avtorico Mojco Kranjc in Rajkom Henigmanom, lastnikom pretežnega dela fotografskega gradiva, uporabljenega v knjigi. Ob tej priložnosti so tudi odprli razstavo fotografij iz dotlej javnosti malo znane zapuščine Rajkovega očeta Karla Henigmana.

Mojca Kranjc, učiteljica razrednega pouka v topliški osnovni šoli, je knjigo napisala na osnovi diplomske naloge, s katero je zaključila študij na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Že prej jo je privlačila zgodovina rodnega kraja, zato ji ni bilo težko lotiti se pregledovanja že napisanega in zbiranja podatkov. Pot jo je vodila v Dolenjski muzej, v knjižnice in arhive pa tudi do starejših Topličanov, ki so ji pomagali s spominskimi pričevanji. Tako je zbrala potrebno gradivo in ga zaokrožila v pregled zgodovine Dolenjskih Toplic. V knjigi najprej oriše geografske značilnosti, nato spregovori o kraju in okolici v prazgodovini, antiki in srednjem veku ter v času do druge svetovne vojne, med njo in po nji vse do današnjih dni. V sklopu tega poglavja oriše tudi delovanje različnih društev in sekcij v kraju. Posebna poglavja namenja prikazu delovanja in razvoja zdravilišča, šole in cerkve, na koncu pa priobčuje še osnovne podatke o pomembnih osebnostih, povezanih z Dolenjskimi Toplicami.

Besedilo je obogateno s slikovnim gradivom, med katerim prevladujejo fotografije Karla Henigmana, ki je kot ljubiteljski in samouki fotograf desetletja vestno beležil na steklene plošče in film vse, kar se je v kraju in okolici dogajalo, to dragoceno gradivo pa skrbno hrani njegov sin Rajko.

MiM

Avtorica Mojca Kranjc, Barbara Barbič Jakše in Rajko Henigman pred predstavitvijo knjižne novosti. V ozadju del fotografske razstave.

Suhy razstavlja v Budimpešti

Dela Branka Suhyja v galeriji Platan

BUDIMPEŠTA - V galeriji Platan Poljskega inštituta je že dober mesec dni na ogled razstava izbranih del akademskega slikarja Branka Suhyja iz Novega mesta, znanega tudi kot organizatorja bienalov slovenske grafike. Razstavo je na dan slovenske državnosti, 25. junija, zvečer odprla direktorica Poljskega inštituta Barbara Wiechno, zaprli pa jo bodo konec prihodnjega tedna. Po pregledni razstavi v rimski galeriji Spazio Blu in razstavi v dunajski Albertini je to tretja predstavitev Suhyjeve likovne ustvarjalnosti v prestolnicah evropskih držav, hkrati pa je to tudi mednarodno potrjevanje slovenske sodobne likovne umetnosti, ki jo novomeški slikar in grafik zelo dostojno predstavlja.

Kiparka Milena Braniselj in pobudnik kiparske delavnice Jože Kumer med pogovorom na delovišču.

Topliška kiparska delavnica

Pet akademskih likovnikov ustvarjalo v prvi kiparski delavnici v Dolenjskih Toplicah - Kiparili v hrastu

DOLENJSKE TOPLICE - Ves prejšnji teden je bil travnik v parku pri odprtem bazenu v Toplicah zanimivo delovišče, ki je pritegnilo pozornost mnogih domačinov in gostov. Tu je namreč na prostem in vsem na ogled ustvarjalo pet akademskih likovnikov, udeležencev prve kiparske delavnice v Dolenjskih Toplicah. Z žago in dleti so iz hrastovega lesa oblikovali večje ali manjše skulpture, ki bodo našle svoj prostor v topliških parkih ali drugih javnih prostorih ter kulturno oplemenitile okolje.

Alenka Vidrgar kleše v hrast.

Pobudo za kiparsko delavnico je dal domačin, akademski slikar Jože Kumer, prisluhnilo pa mu je topliško kulturno-umetniško društvo, občina in zdravilišče, ki je poskrbelo za prehrano in namestitev kiparjev. "S kolonijo želimo predvsem kulturno oživiti dogajanje v našem kraju in okolici. Doslej namreč tu ni bilo likovnih ali kiparskih kolonij, kot jih poznajo in organizirajo skoraj v vseh turističnih krajih," pravi Kumer. "Ko smo tehtali, ali pripraviti slikarsko ali kiparsko delavnico, se je tehtnica nagnila na stran kiparske. S pomočjo Alenke Vidrgar mi je uspelo k sodelovanju pritegniti štiri akademske kiparje, njim pa sem se pridružil še jaz."

V Dolenjske Toplice so prišle kiparit kar tri akademske kiparke: Milena Braniselj iz Cerknice, Alenka Vidrgar in Dragica Čadež Lapajne iz Ljubljane, njim pa sta se pridružila še akademski kipar Stane Jarm iz Kočevja ter organizator, akademski slikar Jože Kumer. Po sestavi udeležencev, predvsem seveda po prevladi nežnega spola, je bila kiparska delavnica nekaj posebnega. Kiparstvo je med vsemi umetniškimi dejavnosti fizično najbolj zahtevno, od umetnika zahteva telesni napor in veliko obrtniškega znanja, če naj ustvari tisto, kar si je zamislil. Dolgo je bilo kiparstvo predvsem domena moških, zdaj pa je med "težaki v umetnosti" že več uspešnih žensk.

Milena Braniselj ima za seboj bogato razstavljalsko pot. Ima že več kot 30 samostojnih razstav in več kot sto skupinskih, je avtorica 19 javnih del, med njimi jih je več na območju širše Dolenjske, oblikovala pa je tudi zadnjo palico za Titovo štafeto. V topliški delavnici je ustvarila gibljivo skulpturo iz lesa in z veznimi kovinskimi elementi, ki jo bo v gibanje spravil veter.

Alenka Vidrgar, samostojna umetnica, ki se na samostojnih in skupinskih razstavah pojavlja že od leta 1981, se je delavnice z veseljem udeležila, saj zelo rada dela v lesu. V Toplicah je sklesala tri skulpture v simbolni obliki rastlinske vibe, plamena in vodnega vala, predvidela pa je, da bodo prosto visele v notranjem ali zunanjem prostoru. Z bivanjem in vzdušjem v topliški kiparski delavnici je bila zadovoljna, le z obiskovalci se je prevečkrat zapletla v pogovor, da je delo včasih predolgo mirovalo, kot je povedala.

Teh težav Stane Jarm ni imel. Pri svojem delu namreč uporablja motorno žago, s katero opravi večino kiparjenja in tako doseže posebno površinsko strukturo svojih kipov. Njegov priljubljen motiv je Kristus, na topliški delavnici je ustvaril lik vstalega Kristusa in še nekaj manjših skulptur.

Po pravilih delavnice ostane organizatorju po ena skulptura vsakega udeležence, lahko pa odkupi še kakšno ali pa mu jih avtor podari več. In kaj novimi umetniškimi stvaritvami? V Dolenjskih Toplicah je veliko primernega prostora, kjer bodo novoustvarjena kiparska dela na ogled ljudem, nedvomno pa bodo kulturno oplemenitila okolje in pridala starodavnim toplicam nekaj žlahtnega pridiha.

M. MARKELJ

Stane Jarm med kiparjenjem z motorno žago.

POMNIK SLOVENSTVU KOT SKUPNOSTI KNJIGE

Gradili naj bi jo vsi

Vsakdo naj bi podaril vsaj simboličnih nekaj tolarjev za uresničitev zamisli o Rastoči knjigi

Večina narodov si je in si še postavlja najrazličnejše spomenike, ki krepijo njihovo istovetnost, samozavest in državniško zavest, Slovenci smo s komaj nedavno uresničenimi težnjami po lastni državnosti v tem pogledu nekoliko bosi, zato se je v skupini "dobromislečih Slovencev", kot se je poimenovala skupina naših izobražencev različnih profilov, oblikovala zamisel o postavitvi spomenika, ki naj bi predvsem poudarjal našo temeljno zavezanost knjigi (kulturi) kot tistemu, s čimer smo Slovenci stoletja gradili svojo istovetnost. Projekt z imenom Rastoča knjiga se je začel širokopotezno, v konkretnih podrobnostih pa preveč odprto in ne povsem domišljeno, zato so bili prvi odzivi javnosti nanj bolj medli, saj ljudje niso vedeli, za kaj natančno gre. Vendar se je zamisel prijela, dobila podporo in njeni pobudniki so, zdaj organizirani v društvu Rastoča knjiga, lahko začrtali povsem konkretne naloge pri udejanjanju pomnika duhovni dimenziji slovenskega naroda.

V pripravi je ureditev hrama slovenske knjige v starem mestne jedru Ljubljane v starinski hiši v neposredni bližini Plečnikovih Križank, blizu naših osrednji hramov učenosti, Narodne in univerzitetne knjižnice ter univerze. V hiši urejajo galerijski prostor, kjer bo v stiliziranem panoramskem pregledu prikazana slovenska knjižna preteklost in njeni ključni mejniki. Dom rastoče knjige pa naj ne bi ostal le galerija, ampak naj bi postal živ prostor, shajališče ljudi, prizorišče različnih kulturnih dejavnosti in multivizijskih prikazov, nova atraktivna pridobitev slovenske prestolnice in vse dežele.

Denar za izvedbo se zbira s prostovoljnimi prispevki podjetij, ustanov in vseh državljanov. Na vseh poštnih enotah po Sloveniji so na voljo zgibanke s pojasnili o Rastoči knjigi, prav tako je mogoče brez poštnine vplačati za Rastočo knjigo. Torej ni nobenega pravega zadržka, da bi se med darovatelje ne vpisala velika večina slovenskih državljanov. Bolj kot denar je pomembno sodelovanje oziroma s prispevkom potrjena pripadnost skupnemu hotenju krepitve slovenstva kot zagotovila naše prepoznavnosti v skupnosti evropskih narodov.

M. MARKELJ

IKONOPISEC MIHAJLO JOZAFAT HARDI

Ustvarjanja ikon ni brez duhovne priprave

Mihajlo Jozafat Hardi iz Metlike je edini grškokatoliški duhovnik v Sloveniji, saj sta v metliški občini edini grškokatoliški župnijski cerkvi v naši državi, in sicer cerkev sv. Cirila in Metoda v Metliki ter Svetica pri Dolah. A to ni edina posebnost očeta Mihajla. Že iz gimnazijskih časov se drži starorimskega pregovora: "Niti en dan naj ne mine brez črtice". Tako torej ni dneva, da ne bi vsaj nekaj časa preživel v ateljeju, ki si ga je uredil v svojem metliškem župnišču, kjer ustvarja ikone, marsikdaj pa zlije na papir tudi verze.

Oče Mihajlo ni edini, je pa zagotovo najbolj zagnani ikonopisec v Sloveniji. Tudi drugi so imeli celo razstave, a ikonopisje jemljejo zgolj kot hobi. Njemu pa to pomeni veliko več. A kot edini ikonopisec med slovenskimi samostojnimi kulturnimi delavci ne samo čuti da dolg do države, da ustvarja in razstavlja, zanj je pomembno tudi, da na ta način ljudje spoznavajo drugo kulturo. "To je moj prispevek h kulturi slovenskega naroda," pravi umirjeno Mihajlo, ki se na slikanje ikon vedno najprej duhovno pripravi. "S pomočjo ikonopisja se poglobim v svet svetega in nekaj čudovitega je, da imam to možnost." Prof. ekumenske teologije dr. Stanko Janežič je v zgibanki ob njegovi zadnji razstavi ikon v Mariboru med drugim zapisal, da "je ikonopisje nekaj zahtevnega, saj naj bi vsaka ikona izžarevala duhovnost svete osebe, ki jo predstavlja, in tako pomagala častilcu ikone, da tudi sam sebe oblikuje po predstavljenem vzoru, to se pravi, da ob sveti podobi tudi sam postaja svetnik".

TAKO NASTAJA IKONA - Mihajlo Jozafat Hardi, rojen v Ruskem Krsturju v Vojvodini, je katoliški duhovnik vzhodnega obreda in pripada vzhodni škofiji Križevci na Hrvaškem. Njegova ljubezen je slikanje svetih podob, in čeprav je za to potrebno znanje, pravi, da je bistvena duhovnost in predvsem duhovna priprava, kot sta molitev in post. "Ob nastajanju vsake ikone se ponovi velika noč, saj na temne barve nanašam barve svetlobe, barve večnosti," pravi oče Mihajlo. (Foto: M. B.-J.)

Vendar pa se oče Mihajlo pri ustvarjanju ikon strogo drži pravil iz 9. stoletja, v katerih so določene drža oseb in barve. "Razumljivo je, da v vsako ikono vtkem tudi nekaj svojega, pristnega, a le v tolišni meri, da ne kršim pravil. Če pa bi naredil kaj povsem po svoje, to ne bi bila več bizantinska ikona, ki ima namen spodbuditi človeka k razmišljanju, duhovnemu dvigu, molitvi," pojasnjuje. Seveda naredi tudi ikone po naročilu, a je vesel, da jih ljudje ne obesijo na stene kot ostala umetniška dela, temveč jim namenijo častno mesto. Ni mu ušlo, da ljude spoštujejo ikono kot sveto podobo ne glede na versko poreklo.

Mihajlo Hardi je konec letošnjega maja na Razboru pod Lisco pripravil tudi prvo šolo ikonopisja, na kateri je bilo enajst udeležencev iz vse Slovenije, od študentov do upokojencev. "V šoli smo se tudi duhovno pripravljali, tako da sem jih seznanil z vzhodnim bogoslužjem. Zanimivo je, da nekateri niso držali čopiča v rokah že od osnovne šole. A ne glede na to, kako so jo ustvarili, je ikona vedno ikona. Na koncu smo vse podobe na lesu položili pred cerkveni oltar in jih po maši blagoslovili, januarja prihodnje leto pa bodo na ogled na razstavi v Ljubljani," pravi. Kako tudi ne, ko pa je zanimanje za ikonopisje tolikšno, da bo konec avgusta na Razboru pripravil še eno šolo!

Mihajlo, ki je jeseni leta 1992 prišel za župnika v metliško grškokatoliško faro, najsevernejšo vzhodnega obreda na tleh nekdanje Jugoslavije, je imel doslej devetnajst samostojnih razstav svojih ikon. Pred prihodom v Slovenijo leta 1991 je pripravil le eno, in še to v nemškem Freiburgu. Doslej je razstavljal v Nemčiji, Avstriji, na Hrvaškem in po Sloveniji. Pravi, da kot Metličan čuti obvezo, da se vsakih nekaj let predstavi someščanom. Naključje je hotelo, da bo prav jubilejno dvajseto razstavo odprl v okviru mednarodnih poletnih prireditev "Pridi zvečer na grad" jutri v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu. Tokrat bo na ogled okrog petdeset ikon, vesel pa je, da zadnje čase prejema vse več povabil na razstave. Tako letos načrtuje še razstavo v Mirnu pri Novi Gorici, v prihodnjem letu pa so ga povabili v Zavod sv. Stanislava v Šentvidu. Načrtuje tudi dve razstavi v Zagrebu, zaveda pa se, da to ne bo lahko, ker gre za bizantinske ikone. Njegova dela zadnja leta torej potujejo z razstave na razstavo, zatrjuje pa, da bo do leta 2003, ko bo metliška grškokatoliška cerkev sv. Cirila in Metoda praznovala stoletnico, naredil tudi veliko ikono za župnijsko cerkev.

Oče Mihajlo pa ni zgolj likovni umetnik, temveč piše tudi pesmi v rusinščini, ki je njegov materni jezik in v katerem se najlažje izraža. Maja 1993 je izdal tudi knjižico "Begunske noči" s pesmimi, prevedenimi v slovenščino. Posvetil jo je 250-letnici prihoda Rusinov v njegovo rojstno Bačko, v nakladi 300 izvodov pa jo je založila tedanja Skupščina občine Metlika. Pravi, da po malem še vedno piše pesmi, pač odvisno od razpoloženja. Kakor koli že, Mihajlu Jozafatu Hardiju ne mine dan, da ne bi naredil vsaj ene črtice, bodisi na papir ali desko.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

JUBILEJNI SALON POEZIJE - Novomeška pesnica Marjanca Kočevar je v soboto, 21. julija, zvečer pripravila tradicionalni, tokrat bolj slovesen salon poezije, saj je z njim obeležila drugo leto prirejanja teh svojskih kulturnih prireditev. Pri nji se je zbralo 15 ustvarjalcev. Pesniki Magdalena Svetina Terčon iz Sežane, Majda Kne iz Ljubljane, David Šušel, Živka Komac in Mojca Sporčič iz Kočevja, Ana Rostohar iz Krškega, Barica Smole iz Trebnjega ter Franci Šali in Klavdija Kotar iz Novega mesta so z gostiteljico vred prebirali svoje novejše pesmi, pesnika in urednika Danilo Japelj in Edelman Jurinčič sta ob branju svojih verzov predstavila še koprsko revijo za literaturo in kulturo Fontana, Jernej Zoran iz Novega mesta je večer obogatil z igranjem na kitaro, Erik Šuler iz Kočevja je predstavil glasbo Rahmaninova, likovna gostja Jožica Medle iz Šentjerneja pa je razstavila svoje novejše slike. Pesniško druženje je trajalo vse do zgodnjih jutranjih ur.

Od Hrvaškega Broda do Kostanjevice

Moja sopotnica je bila tisti dan spet Milena. Zdravko naju je mimogrede, ko se je peljal v službo, zapeljal kilometer ali dva od Dobruške vasi proti Drami in obrnil sredi Čučje Mlake. A namesto da bi šli po desni poti, sva zavili v levo po cesti proti Kostanjevici in se prav hitro znašli v vasi Hrvaški Brod med potokoma Martinek in Račna.

Tu je bila v 12. stol. meja med tedanjo hrvaško in nemško državo in na drugo stran Krke, na Otok, so ljudi prepeljavali z brodom. Od tod ime vasi. Daljna preteklost! Zdaj greva skozi lepo urejeno obcestno vas, malo naprej je že Zameško in šele tam spet lahko zavijeva proti Krki, ki si je v gostih vijugah izklesala pot naprej, na meji dveh zemljepisnih območij, predalpskega in kraško-dinarskega. Zdaj sem se že prepričala, da je tja do Straže res prava kraška reka, potem se njen tok umiri in razširi ter dobi več pritokov (Radešca, Sušica, Prečna,Temenica, Težka voda, Brusničica). V srednjem toku, ki se začne nekje pri Beli Cerkvi, že tudi občasno nevarno poplavlja, spodnji tok, ki ga začenjam spoznavati od blizu, pa je še bolj umirjen in len. Krka mi tako od blizu pokaže dva različna obraza, dve povsem različni podobi.

Postojiva na lesenem mostu v Mršeči vasi nad njo in se čudiva, kako je zožena in ob bregeh celo zaraščena s čudno travo. Od nekega domačina zveva, da je najbližja pot ob reki tista, ki gre od Čistega brega do Koprivnika.

"Od kot ime Čisti breg?" povprašam prijazno gospodinjo velike in lepo urejene domačije, ki je vsa v rožah. Tega sicer ne ve (Od nekdaj čistih bregov, se razume!), a naju prijazno povabi k mizi pod košato in polno brajdo. Med drugim pove, da se je sem priženila iz Koprivnika. Potok Lokavec je takrat ločeval italijansko Ljubljansko pokrajino in nemški tretji rajh. Takrat so Nemci med 23. oktobrom in 9. decembrom 1941 preselili 35 000 Slovencev iz Spodnjega Posavja! Najprej so jih selili v NDH, ko pa so se ti temu uprli, pa v različne kraje Rajha. Na njihove domove so naselili Kočevarje. Slovenci so s seboj smeli vzeti le najnujnejše, pustili pa so polne hleve in kašče. V izgnanstvo so morali vsi, od najstarejših do otrok. Mnogi so tam umrli, mnogi slovenski otroci so se tam rodili. Tudi ona.

Lokavec, ki rad poplavlja, je tudi sedaj mejni potok, a le med krško in šentjernejsko občino. Njeni otroci (zdaj pravzaprav že vnuki) hodijo v šolo Šentjernej, ki jo imajo zelo radi. Do njene rojstne vasi, ki je gručasta vas na obeh straneh Lokavca, je speljana mehka pot med travniki, tam pa spet stopiva čez leseni most in na asfaltno cesto proti Kostanjevici. Na levi strani poti se razprostira Krakovski gozd, edini v Sloveniji z ohranjenimi pragozdnimi ostanki, kjer raste hrastov dob in v katerem živijo številne, tudi že ogrožene živalske vrste, v poplavljenih logih pa je veliko prostora za živali, kot so črna štorklja, golob duplar, srednji detel, orel mali klinač, tu gnezdijo sive čaplje in bele štorklje... Prav je, da se spomnimo, da je ta gozd v začetku prejšnjega stoletja izmeril gozdni inženir Jožef Ressel, ki sem ga že omenila v zvezi z njegovim ladijskim vijakom in začetkom konjskih dirk v Šentjerneju.

Žal se nama Krka, ki v tem delu svojega toka zelo pogosto poplavlja, vedno bolj umika oziroma se ji je moral umakniti človek s svojimi naselji in cesto. "Vidiva" jo na svoji desni, pravzaprav jo slutiva med vrbami in drugim zelenjem ob njenih bregovih.

Ob robu Krakovskega gozda malo za Koprivnikom naletiva na podrt hrast, ki nama ponudi prostor za počitek in malico. Prijetno dopoldne je, prometa skoraj nobenega, zato ni čudno, da se preko travnika na svojih dolgih nogah primaje bela štorklja. Čisto se nama približa, potem malo poteče po prazni cesti, razpre svoja krila in vzleti kot avion. Nekam proti Krki usmeri svoj kljun. V naslednji vasi, v Malencah ob Cvelbarjevi domačiji, naletiva na 27 m visok hrast dob z obsegom 760 cm! Ob njem je tabla z vsemi podatki, saj je zaščiten kot naravna znamenitost. Menda je tretji največji hrast v Sloveniji. Kaj vse mi bo še razkril Krakovski gozd! Pred kratkim so v njem speljali učno pot. Z Mileno si obljubiva, da jo bova z vodičem enkrat zagotovo prehodili in se dali še o čem poučiti.

Od Malenc naprej naju presenetijo številni nasadi paprike, paradižnika, jagod, kumaric... Krka se je umaknila tako daleč, da tega področja najbrž ne poplavlja več, a hiše v dolgi obcestni vasi kljub vsemu niso podkletene. Lepe so, nove ali prenovljene, povsod je polno cvetja, na oknih in v vrtovih. Zunaj vasi pa spomenik, ki priča o tragičnem dogodku: Nemci so 21. oktobra 1943 prignali iz Kostanjevice 70 ujetnikov, jih 12 ustrelili pri hrastih za Krko, 13 v gozdu, druge pa odvedli na Rako.

Čeprav je dan prav primeren za pohod in raziskovanje, se mi zdi, da je današnja pot "ob" Krki najbolj dolgočasna in najmanj zanimiva, najbrž zato, ker dolgo ne moreva do nje. Še dobro, da naju na koncu poti čaka prvovrstna poslastica, Kostanjevica, mestece z najmanj prebivalci v Sloveniji. Spet se lahko od blizu zagledava v našo lepotico, ki je ena najbogatejših slovenskih rek. Tu živijo stalno ali prihajajo na drst iz Save: potočna postrv, lipan, izjemni so revirji sulca... Ob Krki živijo ptiči, navezani na vodno okolje (siva pastirica, vedomec, povodni kos). Prav tu obliva mestece z vseh strani. Sprehodiva se po njem, ki je poleg Višnje Gore naše najmanjše in najstarejše slovensko mestece in je v celoti spomeniško zavarovano in razglašeno za kulturni spomenik 1. vrste. Otok je umeten in je nanastal tako, da so prerezali največji okljuk ob pritokih Obrh in Studen. Ima obliko slikarske palete. Mesto ni dobilo imena po kostanjih, kot mnogi mislijo, pač pa po kostelu, trdnjavi, kjer so živele mejne vojske. Mesto je začelo nastajati v 12. stoletju in se oblikovalo v jedro z dvema vzporednima ulicama. Vse je prenovljeno in je tudi sicer čutiti delovni utrip, saj se Kostanjevičani že pripravljajo na veliko slavje, 750 - letnico obstoja svojega mesta, ki mu nekateri rečejo tudi Dolenjske Benetke, saj se je po 2. vojni razvila v pomembno kulturno središče.

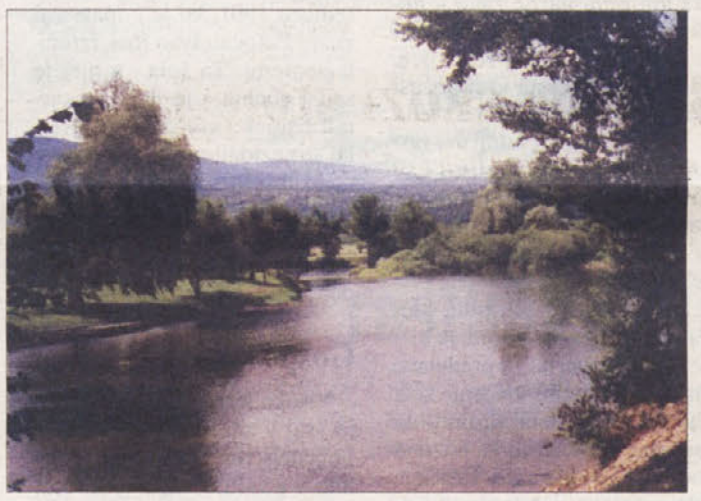

Pogled z enega od mostov v Kostanjevici

V Spanheimovem dvorcu iz 15. stol. je Lamutov likovni salon, v šolskem poslopju Gorjupova galerija, na južni strani v šoli pa največja mozaična freska v Sloveniji (Seljak - Čopić), ki predstavlja spopad srednjeveških kmečkih upornikov s plemiško vojsko. Sredi mesta je znamenita barokizirana župna cerkev sv. Jakoba s srednjeveškimi freskami in baročno opremo, južno od mesta pa "Grad", nekdanji cistercijanski samostan, ki je prvič omenjen že 1234. leta. Grajen je v obliki štirikotnika z 234 arkadnimi loki, ki obdajajo dvorišče, ki je eno izmed največjih v Evropi. Samostan je 1785. leta ustanovil koroški vojvoda, v njem pa so vzdrževali tudi rokopisno delavnico. Arhitekturno se tu združujejo romanski, gotski slog in barok. V njegovem jedru je zgodnjegotska Marijina cerkev. Med vojno je poslopje pogorelo, potem je bilo obnovljeno, v njem pa so danes:

Galerija Božidarja Jakca (v Kostanjevici se je namreč rodila njegova mati, zato je umetnik mestu poklonil popoln pregled svojega grafičnega ustvarjanja), v njej je tudi stalna razstava prezgodaj umrlega umetnika Jožeta Gorjupa iz bližnje Prekope pa Franceta Goršeta in Franceta in Toneta Kralja, ki je v svojem zadnjem obdobju ustvarjal izključno v Kostanjevici, pa Janeza Boljke, Zorana Didka in dragocena zbirka starih pleterskih mojstrov. Posebej bogat je lapidarij (muzejsko razstavljeni najlepši klesarski izdelki srednjeveške arhitekture), pa vinoteka s sortnimi vini iz vsega sveta. Tu potekajo tudi mnoge kulturne prireditve, na prostem pa je stalna kiparska razstava Forma viva z izdelki iz veljavne hrastovine iz Krakovskega gozda.

Za hip postojiva še nad potokom Studen, ki izvira v prostrani in lepi Kostanjeviški jami, potem si ob cesti nad Krko, ki se pretika pod tremi mostovi, privoščiva sladoled in se počasi napotiva na avtobusno postajo. Utrujeni, a polni lepih vtisov vrneva domov. Krka je spet na naši desni, a jo vidimo prav malo časa. Šentjernejsko polje je varno pred njenimi poplavami.

"Potujem" tudi še, ko stopim iz avtobusa. Razmišljam o tem, kako se v tej razgibani podobi neokrnjene narave sedanjost prepleta z dediščino davno umrlih stoletij. Tudi tu živijo neizpodbitni dokazi, da je pokrajina ob Krki bila tudi v nekdanjih časih vedno zanimiva in privlačna. Bila je pomembna prometna pot v smeri vzhod - zahod, pa tudi stoletja in tisočletja pričevalka in prenašalka najrazličnejših civilizacijskih dosežkov in kulturnih dobrin na širšem ozemlju jugovzhodnih Alp. Ob njej so potekali naselitveni tokovi različnih ljudstev. Šele z gradnjo železnice (1894) in avtoceste (1958) je izgubila pomen najkrajše poti, ki je povezovala Balkan z Ljubljansko kotlino in Notranjsko. Krka je vsem dajala pitno vodo, hkrati pa jo je bilo mogoče izrabljati tudi v prehrambene, gradbene in energetske namene.

Bolj ko se bližam koncu njene 110 km dolge poti, bolj jo spoštujem in bolj se zavedam njenega pomena za celotno našo Dolenjsko.

I. MESTNIK

Hrib, kulturno, občinsko in duhovno središče Loškega Potoka

Hrib je eno izmed šestih naselij na razgibanem kraškem podolju na nadmorski višini od 800 do 850 metrov. Umeščen je nekako na prisojno ali na severno pobočje doline, ki jo hrib Tabor deli na retijško in travniško polje. Na Taboru stoji farna cerkev sv. Lenarta in še starejša cerkev sv. Barbare, župnišče, mežnarija, nekaj gospodarskih poslopij in stara šola, ki pa že davno več ne služi svojemu namenu. Danes spada Tabor k vasi Hrib, nekoč pa je bilo to samostojno naselje in verjetno veliko starejše kot sama vas Hrib.

Naselje Hrib je začelo nastajati na vrhu in na obronku doline. Kot za vse vasi tudi za to naselje ne vemo niti približne letnice, ve pa se, da je nastalo mnogo pozneje kot prvotna dolinska naselja. Hrib so najprej poselili Srednjičani, iščoč predvsem prostor za vzrejo živine, ki ga je v dolini primanjkovalo predvsem zaradi visokih poplav, ki so bile v preteklosti pogostejše kot danes. O tem pričajo tudi imena krajine, ki je še danes v lasti nekaterih prebivalcev Srednje vasi, in nekatera domača hišna imena, ki so se podedovala, ko se je začela obsežna posest deliti, hkrati pa nastajati stalno naselje.

Kako je nastala vas Hrib

Ko smo pripravljali ta zapis, smo govorili z mnogimi: z domačinom Jefčevim Jožetom, Jožetom Bartolom - nam je povedal največ podrobnosti, saj je že prekoračil devetdeseta leta - župnikom g. Vidmarjem in Vladom Moharjem, ki raziskuje sicer drugo tematiko, a je pri tem zbral pomembne podatke o nastajanju vasi.

Da je Hrib prvotno resnično stal samo na vrhu hriba, priča vojaški zemljevid iz leta 1770, iz katerega je moč ugotoviti, da je bilo v tistem času na Hribu 26 do 30 hiš ali gospodarskih poslopij. Južneje od sedanje kapelice so bile same njive. Še natančnejši pa je katastrski posnetek, iz katerega je razvidno, da leta 1827 v spodnjem delu vasi, torej tam, kjer je danes center, še ni bilo nobene hiše. Okrog 1870 pa zasledimo prvo hišo, to naj bi bila današnja Birtkova gostilna.

Iz že omenjenega vojaškega zemljevida so razvidne tudi prometnice. Te so potekale v glavnem po vrhovih, torej skozi prvotno naselbino. Katera je bila glavna ali pomembnejša, je težko ugotoviti. Danes v naravi nekaterih ni več ali pa so ostali le posamezni deli. Naši informatorji pravijo, da sta bila na vrhu Hriba nekoč kar dva kovača, kar priča, da so tam potekale furmanske poti proti Ribnici, Dragi in Notranjski, koder je potoval ves les tja do morja kot edina kaj vredna surovina teh krajev. Tako vsi znaki o nastanku Hriba kažejo, da je pravo naselje začelo nastajati nekaj pred letom 1600.

Za poselitev spodnjega dela, torej verjetno najboljših njiv, se je morala takratna oblast odločiti potem, ko je sredi 18. stoletja stekla prava cesta v smeri Notranjske in verjetno tudi proti Dragi. Tako je spodnji del postal zanimiv za gradnjo poslovnih stavb. Ta nenadni razvoj pa je nedvomno pogojevala 1852. leta zgrajena parna žaga v sosednjem Travniku, ki je bila tudi prva v tedanji Kranjski. Tej so kmalu sledile še druge, ki pa so imele krajšo ali daljšo dobo. Samo deset let po izgradnji prve parne žage - mimogrede: ta stoji še danes - pa je stekla tudi Južna železnica. Tako je nova cesta kraj počasi približevala razvitejšemu svetu.

Medtem se je spodnji del vasi naglo razvijal, pojavile so se gostilne, trgovine, mesarije, pekarne, čevljarji, krojači in drugi obrtniki. Tudi kovaška obrt se je iz gornjega dela vasi preselila v spodnji del; tam, kjer danes stoji gasilski dom, je bila nekakšna tovarna za predelavo lubja, ki je služilo strojenju kož. Tako je Hrib postal zanimiv za tuje vlagatelje, ki so že poznali sodobnejše trgovanje. Takrat je bila zgrajena nekdanja občinska hiša, ki se je nekateri še spominjajo, kdaj je nastala občina, pa nam do danes še ni uspelo ugotoviti. Konec 18. stoletja in v začetku 19. stoletja je bilo ustanovljenih veliko društev in Potočani so že 1908. leta dobili za tiste čase velik kulturni dom, ki še stoji, a klavrno razpada. V tistih časih naglega razvoja so ustanovili Kmetijsko društvo in več manjših denarnih ustanov.

Danes spada Tabor pod vas Hrib. (Foto: A. K.)

Izobraževanje se je začelo na Taboru

Nekateri pisci opisujejo Loški Potok kot kraj, kjer je Bog mahal s prazno vrečo. Kljub odddaljenosti od razvitejših krajev pa se je v njem šolstvo začelo sorazmerno zgodaj. Prve zametke izobraževanja zasledimo že v terezijanskem obdobju. Po letu 1740 pa je bilo šolstvo organizirano že po takratnih državnih zakonih. Prvi pouk se je začel v stari lopi na Taboru. Ko je ta pogorela, pa so zgradili dvorazrednico, ki stoji še danes. Ko je poslopje postalo pretesno, so tretjo šolo začeli graditi v novo se razvijajočem delu Hriba in jo 15. septembra 1901, ko je županoval znani Potočan Ivan Rus, izročili namenu. Ta šola - v njej je sedaj občina - je služila svojemu namenu vse do 1972. leta, ko so sezidali novo. Danes je v njej kakšnih 200 učencev, medtem ko jih je bilo na primer leta 1941 532. Ta primerjava tudi nazorno pokaže, kako je kraj demografsko nazadoval.

Gospodarstvo nekoč

Visoko ležeča vas Hrib, ki se je vsaj v začetku preživljala s poljedelstvom, živinorejo in delom v gozdu, je bila velikokrat prizadeta od požarov, hudih zim in slan, ki so v preteklosti in še danes često pobrale dobršen del pridelka. Odkar kdo pomni, so Hrmiki odhajali na začasna dela v hrvaške in celo v romunske gozdove. Zrasli z gozdom in dokaj surovim podnebjem, so bili cenjena in poceni delovna sila. Na pomlad so se vračali, na hitro obdelali zemljo, potem pa so se do jeseni udinjali v grajskih gozdovih; tisti, ki so premogli vprežno živino, so furali. Po letu 1880 pa so začeli odhajati v obljubljeno deželo - Ameriko. V gozdovih ni bilo več pravega zaslužka. Kronist 1867. leta piše takole: "Gozdovi so do malega izsekani. Kmetom grozi velika revščina. Ko bi Potočani ne služili pri sečnji in vožnji lesa iz Rudeževih in kneza Ausperga gozdov, pa še nekaj pri vožnji žaganic, trla bi jih huda lakota." Zanimivo je tudi, da se je prav v teh kriznih časih na Hrib priselilo kar nekaj tujcev z namenom, da kaj zaslužijo, kar je nekaterim tudi uspelo. Nekaj denarja je prihajalo od izseljencev, tako da je od leta 1850 pa do 1910 zraslo najmanj 50 novih hiš. Električno napeljavo so začeli graditi leta 1938, prva žarnica pa je zagorela leta 1940. In še majhna, zanimiva primerjava: leta 1867 je imel Hrib 63 hiš in 381 prebivalcev, danes ima 128 hiš in samo še 332 prebivalcev.

Kultura

Za začetek organiziranega kulturnega življenja lahko štejemo obdobje, ko je začela delovati stalna šola in ko je Tabor postal župnija. Mnogo je k napredku pripomogel Franc Ksaverij Kramer, ko je, tako je sam napisal, 1833. leta prevzel razdejano župnijo. Kaže, da je župnik (tako se v zapisih imenuje sam, čeprav je bil Tabor le vikariat) nameraval obnoviti župnišče, vendar se je najprej lotil obnove farne cerkve. Kramar piše: "Kapela sv. Barbare je bila pravo strašilo. Rekel sem, ali jo bomo podrli ali popravili. Sledilo je drugo. Potem je zagorelo v župnišču. Dejal sem, ali novega ali pa grem."

Kramar je očitno veliko naredil. Leta 1836. je razsajala huda kolera. Na hitro je moral povečati pokopališče, potem je zgradil skedenj in dal očistiti vse grmovje. Po tej obnovi je tudi kultura v skromni obliki dobila svoje mesto. Kaplan Leopold Škulj, ki je prišel na Tabor 1907. leta, piše, da so začeli uprizarjati igre v farovški štali, ki je bila pod šolo. Za začetnika kulturnega življenja v kraju pa lahko štejemo župnika Rihtaršiča, ki je služboval na prelomu stoletja, in Škulja, ki ima zasluge za ustanovitev raznih društev in gradnjo kulturnega doma, ki smo ga že omenili.

Kulturno življenje se je v raznih oblikah odvijalo v novem kulturnem domu. Zelo živahno je bilo med obema vojnama in celo med vojno in po njej. Konec devetdestih let pa je popolnoma izumrlo.

Politično življenje

Kako je na narodovo prebujenje vplivala revolucija leta 1848, ko je cesarja Ferdinanda zamenjal nečak Franc Jožef, za Loški Potok ni znano. Znano pa je, da je bilo veliko Potočanov primernih kot hrana za topove. Morda je narodovo prebujenje Potočane doseglo šele v začetku 20. stoletja, ko je zaznati močna politična gibanja predvsem v občinski upravi in med nekaterimi veljaki, občani pa so največkrat pritrjevali tistemu, ki jim je zagotavljal boren zaslužek. Rivalstvo v prvi Jugoslaviji je končno pripeljalo do političnega razkola, ki je imel katastrofalne posledice tudi še po drugi vojni.

Povojna oblast in razvoj

Po vojni sta v Loškem Potoku delovala dva krajevna ljudska odbora, iz katerih je 1950. leta nastala občina Loški Potok na Hribu. Leta, 1954. se je potoški občini priključila še občina Draga, leta 1957. pa se občina priključila k občini Sodražica. Dve leti pozneje se je Loški Potok priključil občini Loška dolina, Draga pa Kočevju. Leta 1961. se je Loška dolina v celoti priključila Cerknici, a je Loški Potok v tej združbi ostal le dva meseca, potem pa se je priključil Ribnici in v njej ostal vse do 1994. leta, ko je bila skupaj z Drago osnovana nova občina.

Kljub temu da je politični tok Potočane nosil sem in tja, je kraj napredoval, zlasti industrijskem pogledu in glede zaposlovanja. Dobro je bila organizirana trgovska mreža, močno se je razvila lesna industrija Smreka (pozneje Inles), dolga leta je obratovala destilarna eteričnih olj, v začetku osemdesetih let je bil ustanovljen obrat Šivalnica in Saturnus. Delovala je tudi močna kmetijska zadruga, zrasla je tovarna Riko, da ne naštevamo manjših obratov. Zgrajen je bil sodoben zdravstveni dom, nova šola, trgovine, posodabljali so se gostinski lokali, marsikje je bil položen asfalt. Mnogo pa se k temu pa je pripomogli KS in samoprispevki. V Loškem Potoku ni bilo zaznati brezposelnosti, nasprotno, delavci so prihajali celo iz drugih krajev. Lahko bi omenili tudi številne stanovanjske gradnje, skratka, Potočani so bili lahko ponosni na svoje dosežke in dosegli popolno socialno varnost.

Sprememba družbene ureditve je prinesla zopet občino in hkrati velika pričakovanja, ki pa se le počasi uresničujejo. Napredek, ki je v pristojnosti občine, je viden na vsakem koraku. Žal pa se je sesula prav vsa industrija, če ne računamo nekaj malih obratov. Ljudje odhajajo na delo v večje kraje, ta delovna mesta pa so praviloma tista, ki jih zapuščajo tamkajšnji domačini. Mladi imajo torej pred seboj mračno bodočnost, s tem pa ves kraj, ki vidno odmira in se prazni. To stanje lahko spremene le državni organi, ki so še pred nekaj leti dajali zelo spodbudne obljube.

ALBIN KOŠMERL

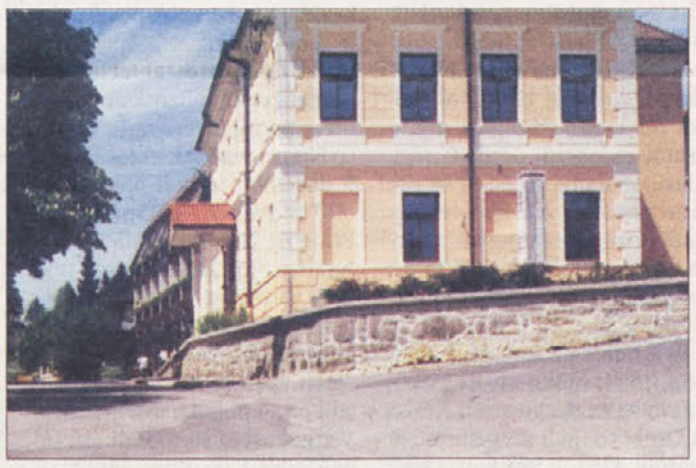

Tretja zgrajena šola (1901), danes občina.

Elektrika najprej v Kočevju

Pred 105 leti je v Kočevju po domovih in ulicah zasvetila elektrika, mestna občina pa je ustanovila posebno podjetje

19. novembra 1896 je v Kočevju po vodovodnih ceveh pritekla voda, po ulicah in v stanovanjih pa so zasvetile električne luči, ki jih je bilo skupaj 700, vsaka pa je imela moč 16 sveč. Mestne ulice so bile osvetljene s tremi obločnimi svetilkami v obliki škofovske palice in z 31 svetilkami z navadnimi žarnicami. Kočevje je tako postalo prvo mesto na Slovenskem, ki je bilo v celoti elektrificirano, hkrati pa tudi prvo mesto, v katerem je skrb za elektrifikacijo v celoti prevzela mestna občina, ki je tudi zagotovila potrebni denar.

Električno omrežje v Kočevju je takrat merilo 4 km, potekalo pa je od centrale v današnji Podgorski ulici, pod reko Rinžo in preko travnika do Ljubljanske ulice, kjer se je razcepilo z enim krakom proti železniškemu kolodvoru, z drugim pa proti središču mesta do Glavnega in Promenadnega trga, Rebri, Široke ulice, Ljubljanske ulice in mimo ljudske šole do pristav in delavskih hiš ter naprej v Gnadendorf (današnji Kmečki trg). Po isti trasi je bilo speljano tudi vodovodno omrežje, ki je bilo dolgo 4,5 km in je zagotavljalo 2000 l vode na uro.

Prva leta delovanja sta vodarna in elektrarna krili vse potrebe mesta. Kmalu pa se je pokazalo, da mesto raste hitreje, kot so načrtovali, in da vodarna in elektrarna ne bosta mogli zadovoljiti vseh potreb. Zato so se leta 1912 odločili za posodobitev. Med drugim so takrat parni stroj nadomestili z dieselskim motorjem.

AVGUST KRAPEŽ
Univerza za tretje življenjsko obdobje Kočevje

DEDIŠČINA ZA PRIHODNOST

Kozjanski čudež potrebuje čudež

V Kozjanskem regijskem parku že dlje časa organizirajo raziskovalne projekte. Po letu 1994 so še posebej skrbno pročevali socialno in duhovno kulturo Kozjanskega, na območju parka tudi popisujejo stavbno dediščino. Tudi letos so nadaljevali s študentskimi raziskovalnimi projekti in tako izvedli med 8. in 14. julijem delavnico Kozjansko 2001 - dediščina za prihodnost. Kozjanski park je pri tem sodeloval z ZOTKS iz Ljubljane ter oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Delavnico so tudi vključili v gibanje Znanost mladini.

Ob koncu delavnice so se 14. julija na upravi Kozjanskega parka v Podsredi predstavile z delnimi rezultati tokratne raziskave in svojimi predlogi vse štiri skupine, ki so v parku pročevale vsaka svoje področje.

"Ne Amerikanci, bodimo Kozjanci"

Kaj se bo v prihodnje dogajalo na Vetrniku, bodo domačini lahko predstavljali tudi na podlagi skupine, ki je tam proučevala tam in ki je imela posebej v mislih načrtovanje razvoja podeželja pod mentorstvom mag. Tadeje Primožič. Tamkajšnjemu Podlesnikovemu ranču, ki je po mnenju raziskovalk dobra turistična možnost, študentke odsvetujejo številen obisk, češ da tamkajšnje okolje ne bi preneslo množičnosti. Namesto ameriško zvenečega "ranča" so predlagale tri domača, z lokalnim izročilom obarvana imena.

Študentke predlagajo ljudem tukajšnjega podeželja poslovno sodelovanje in skupen znak, ki bi lahko bil - glede na tukajšnjo dediščino - božje drevo, okameneli pastirček in ovčke ter baba iz slame.

"Tukaj lahko naredite Lurd"

Kozjansko bi se moralo dati prepoznati tudi po prehrani in gostinstvu, menijo študenti pod mentorstvom Petra Simoniča, ki so si pobliže ogledali današnje gostilne ob nekdanji trgovski poti iz doline Sotle v dolino Savinje preko Kozjanskega. Prepričani so, da zdaj komajda lahko govorimo o taki prepoznavnosti. Predlagajo med drugim uporabo starih krajevnih kuharskih receptov, prilagojenih današnjemu okusu različnih skupin obiskovalcev, in menijo, da bodo gostilne brez celostne podobe nezanimive za goste. Ugotovili so, da gostilničarji želijo zaposliti šolane ljudi, zato jim predlagajo, naj štipendirajo kader.

Sicer pa Kozjansko potrebuje za gospodarski razvoj predvsem čudež, malo v šali malo zares predlagajo iz skupine za preučevanje religioznega življenja in romanj na Kozjanskem, kateri je bil mentor Boštjan Kravanja. Na Kozjanskem je nekaj znanih versko privlačnih krajev in drugih širše zanimivih posebnosti, ki so jih domačini v preteklosti že znali spretno vnovčiti, kot je ugotovila skupina, ki je letos proučevala svetišča na Stari gori in v Zagorju. "V turizmu imate na Kozjanskem veliko možnosti. Imate možnost narediti tukaj svoj Lurd," je zelo natančno predlagal eden od raziskovalcev.

"Kozjansko je že samo čudež. Mogoče smo mi malo premalo samozavestni, mogoče je to ta čudež," razmišlja Helena Rožman, ki je bila vodja delavnice.

Tisto, kar naj bi se na Kozjanskem nekoč zgodilo na čuden način ali pa skrivnostno deluje še danes, izpovedujejo stare zgodbe, ki jih je po pripovedovanjih domačinov zapisovala skupina za duhovno kulturo Kozjanskega pod mentorstvom dr. Mirjam Mencej. Tudi take zgodbe so dediščina, ki pa je po izkušnjah študentov mlajša generacija ne sprejema.

Ne revno Kozjansko, revna Slovenija!

Če Kozjansko lahko kar veliko ponudi obiskovalcem, teh pa je zelo malo, kot je na predstavitvi dela mladih raziskovalcev v Kozjanskem parku opozorila Marija Sušnik, znana po svoji zbirki starih predmetov s širšega območja Bizeljskega. "V zvezi s turizmom se moramo domačini odločiti, katerega želimo: ali skupinskega ali posamičnega," trdi Helena Rožman. Po njenem park kot zavarovano območje v nekaterih pogledih omejuje razvoj.

Ali bo kljub takim omejitvam Kozjansko nekoč posejano s počitniškimi hišicami? Eden od raziskovalcev, ki so sodelovali v projektu Kozjansko 2001 - dediščina za prihodnost, misli, da si bo "tisti, ki ima res rad te kraje, skušal tukaj narediti vikend in si narediti svoj raj".

Ali sta Kozjanska dediščina, ki so jo letos spet vzeli pod lupo študentje, in kozjanska podjetnost dovolj za napredek na območju parka? "Razvojne možnosti, ki ste jih nakazali v raziskavi, se bodo uresničile, ko bodo vsi Slovenci boljši višji življenjski standard, da bodo lahko potovali, zavili v gostilno in plačevali vstopnino. Slovenci imajo danes premalo denarja za vse to," je na predstavitvi dejala Milena Jesenko, brežiška podžupanja.

M. LUZAR

GRAD, PARK IN KOZJANSKO - Grad Podsreda poznajo mnogi po različnih kulturnih prireditvah, ki jih v njem organizira zavod Kozjanski park. Dobro ohranjeni objekt z dogajanjem v njem je sicer premalo za turistični razcvet širšega območja. Domačini si zato prizadevajo, da bi ponudili gostom še več. Park, kjer je grad pomemben razpoznavni znak, predvsem s pomočjo direktorja Francija Zidarja premišljeno spleta vseevropske vezi in na daljše obdob

STANE LOZAR O OBVAROVANJU KOLPE

Kaznovani čistilci, ne onesnaževalci

Med tistimi, ki so se v Beli krajini med prvimi začeli zavedati pomena ekologije, so bili tudi člani Ribiške družine Črnomelj. Imeli so srečo, da so imeli v svojih vrstah ljudi, ki jim že v času, ko so si okoljevarstvene ideje med Belokranjci začele šele dobro utirati pot, ni bilo vseeno, v kakšnem okolju živijo in predvsem kakšno dediščino bodo pustili prihodnjim rodovom.

Med najbolj zagnanimi ribiškimi ekologi pa je bil in je še vedno Črnomaljec Stane Lozar. Kar petnajst let je vodil ekološko komisijo v Ribiški družini Črnomelj, a četudi je sedaj predsednik družine, še vedno na prvo mesto postavlja okoljevarstvo. Lozar je začel načrtno ekološko osveščati ljudi okrog sebe, še posebej mlade. A ne z besedami, temveč z dejanji. Z neštetimi ekološkimi akcijami, pa s sajenjem dreves ob Kolpi, Lahinji in Dobličici. Zamislili so si, da bodo ob rekah zasadili tisoč dreves, in akcija, ki traja že dobro desetletje, še vedno ni končana. Ne čudi torej, da je bila prav črnomaljska Ribiška družina med prvimi v Sloveniji, ki so se ekološko doregistrirale. Pohvalno pa je, da ves ta trud ni ostal neopažen. Stane Lozar je namreč zanj dobil občinsko ekološko priznanje brezo, čez nekaj let pa jo je še Ribiška družina.

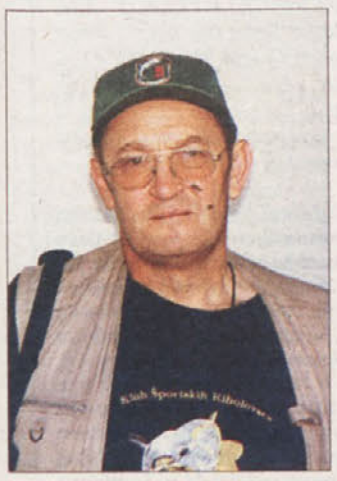

Stane Lozar

Lozar je kot ekolog neizprosen. Njegova ideja je bila, da mora vsak član njihove Ribiške družine na leto prebiti deset ur na čistilnih akcijah, kar pomeni, da se mora udeležiti najmanj dveh. Kdor ne opravi tega udarništva, mora za vsako uro plačati tisoč tolarjev, sicer nima pravice do letne dovolilnice, ki pa jo mora seveda tudi plačati. Zato pa se zdi ribičem včasih prav noro, da morajo plačati, če ne čistijo za drugimi, medtem ko onesnaževalci niso kaznovani.

Stanetu pa so največji trn v peti nekateri neurejeni kampi ob Kolpi in dostopi do reke. "Zato pa prihajajo na Kolpo, za katero še vedno trdim, da je najlepša slovenska reka, ljudje, ki počneje ob njej in v njej, kar koli se jim zdi, ni pa jim mar, kakšno bodo pustili za seboj. Za vse svoje početje pa sploh nič ne plačajo. Prav zato moramo Belokranjci začeti prodajati naravne lepote, dokler jih še imamo. V tujini, a tudi ponekod pri nas, je divjina draga. Zato jo bodo tudi naša občina in turistična društva morala začeti zaračunavati. Potem bo gotovo kakšen obiskovalec Bele krajine in predvsem Kolpe manj. A tisti, ki se bodo odločili priti k nam, bodo bolj pazili, kako se obnašajo in kaj bodo pustili za seboj," je prepričan Lozar, ki prizna, da imajo ribiči kar močno čuvajsko službo in se trudijo stopiti nepridipravom na prste, a zaradi velikega rajona ne morejo bdeti nad vsakim kotičkom.

Tisti, ki dandanes vidijo v ribičih le možakarje, ki v vodi namakajo trnke z vabami, so v veliki zmoti. Stane trdi, da v njihovi družini predstavlja lovljenje rib samo petino vsega dela, ki ga opravijo. Njihova prva skrb je namenjena vodotokom, da so živi, urejeni. Zavedajo se, da jim jih je država dala v upravljanje in da njenega zaupanja ne smejo izigrati. Zato črnomaljski ribiči kar 60 odstotkov članarine in izkupička od dnevnih ribiških kart namenijo za nakup avtohtonih ribjih vrst, ki jih vlagajo v vodotoke. "A množice čolnov, ki jim v poletnih mesecih skoraj ni videti konca, uničujejo drstišča. Včasih naredijo v reki pravi pokol, ribe pa so tudi sicer močno vznemirjene. Predstavniki občine, države, turističnih društev in ribiških družin bi se morali usesti skupaj in razmisliti, na kakšen način bi uredili režim ob Kolpi, predvsem v turistični sezoni," pravi Lozar, ki najbolj vztraja pri ureditvi vstopnih in izstopnih mest ob reki ter plačilu ekološke takse, pri čemer so črnomaljski ribiči pripravljeni vsakemu podariti vrečko za smeti.

Stane prizna, da bi bil krivičen, če bi trdil, da so vsi, ki se pridejo poleti hladit h Kolpi, ekološko neosveščeni. A žal je še vedno tako, da zna marsikdo bolj spoštovati dobrine, če mora zanje tudi kaj odšteti. "Sam sem prvi pripravljen plačati ekološko takso. Za zgled. Celo udeleženci ekološkega spusta po Kolpi morajo poseči v žep, da sploh lahko pobirajo smeti v reki. A se nihče ne pritožuje. Hvala bogu, da so na svetu še takšni zagnanci!" pravi. Seveda pa je prepričan, da bi se morali o tem, kako ravnati z reko, dogovoriti tudi s sosedi, tako z Metličani kot s Hrvati onkraj državne meje. "V črnomaljski občini je bilo sprejetih vsaj nekaj odlokov o režimu ob Kolpi, medtem ko v metliški občini, kot mi je znano, nobeden. Zadovoljen sem, da nam na naši občinski upravi stojijo ob strani pri naših ekoloških akcijah, kar le še potrjuje, da smo na pravi poti. Še bolj pa sem zadovoljen, da smo znali pritegniti mlade iz osnovnih in srednjih šol, ki se nam radi pridružijo pri čistilnih akcijah," poudarja Stane Lozar, ekolog po srcu in duši. Kako je že rekel? "Hvala bogu, da so na svetu še takšni zagnanci!"

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

S STROKOVNE EKSKURZIJE

Zdravilne rastline ljubijo burjo

Na pot smo se odpravili iz Žužemberka in med potjo pobrali udeležence iz Novega mesta, Trebnjega, Ljubljane, Vrhnike, Pivke, Nove gorice in Ajdovščine. Nekako je dišalo po vseslovenski odpravi. Zbralo se nas je krepko čez 60. Najprej smo se ustavili na Otlici, kjer nas je gospod Čibej, doma iz Dolenjskih Toplic, po rodu pa s Predmeje oz. Gorjan, peljal do Otliškega okna. Če pozabimo vse zdravilne rastline, katere smo spoznavali ob poti in ob katerih je mag. Jože Kukman, sicer strokovni vodja odprave, imel obilo dela, da je zbranim vse pojasnil, nam je pogled iz skalnega roba nad Ajdovščino navdahnil dušo z najlepšimi mislimi. Malo je takih čudovitih krajev na zemlji, kot je skalni rob nad Vipavsko dolino.

Domačini pravijo, da se pri njih rojeva burja. To drži, so se pa tudi rodile tako krasne stvari, da človeku zastane dih. Na eni strani prepadne stene z čudovitim naravnim pojavom, ki se mu reče Otliško okno, na drugi strani prostrani zeleni gaji, kjer se prelivajo čudovite barve rož, med katerimi prednjači cvetoča vinska rutica, drobnocvetni vrbovec, vse vrste kobulnice in ostale travniške cvetoče rastline. Po dobrih dveh urah smo krenili naprej.

Toda glej ga zlomka! Na Predmeji nas je čakalo prijetno presenečenje. Članice društva kmečkih žena so nam pripravile tak sprejem, da nam je vzelo sapo. Ko smo preizkusili njihove dobrote, so nas povabile na ogled etnografske razstave. Človek težko verjame, da je vas, ki premore nekaj več kot 300 duš, sposobna pripraviti takšno razstavo. Predmeja je lahko ponosna, da ima takšna dekleta, ki imajo smisel za naravno in kulturno dediščino. Kot pa so nam povedala, jim to uspeva le, ker so složne in delavne. Nekaj članov je odkrilo, da se v vasi dobi odličen domač kravji in kozji sir. Glede na našo številnost, ni treba posebej poudariti, da je v trenutku zmanjkalo obojega.

Prijetno utrujeni smo se podali proti koči na Čavnu. Šofer Frenk je moral uporabiti vso spretnost, da nas je pripeljal do planinske koče. Po okrepčilu z joto in ričetomsmo se v trenutku prelevili v vnete zeliščarje in pod vodstvom magistra odšli na pohod. In res smo kmalu našli to, kar smo si vsi želeli. Pobočje se je lesketalo v soncu in na njem prekrasno rastišče košutnika oziroma encijana. Človeku zaigra srce ob pogledu na te rastline. Še sreča, da so zaščitene in da se planinci tega tudi držijo. Ob povratku smo našli še rastišča srebrne plahtice in drobnocvetnega lučnika, ki ga je tod v izobilju.

Po krajšem počitku smo se še enkrat ustavili na skalnem robu in si z višine več kot 1200 m ogledali Vipavsko dolino vse od Podnanosa in Gorice. V daljavi smo uzrli tudi morje. Potem pa navdol skozi tunele in nad prepadi, skozi Ajdovščino do Vipave. V Vipavi, ki jo sicer intenzivno obnavljajo, smo si ogledali izvire Vipave, njene mostove, grad in cerkve. V senci stoletnih dreves, ki krasijo izvire, smo se še zadnjič ohladili in se polni lepih spominov vrnili proti domu.

In kot pravi mag. Kukman, ki nadaljuje nedokončano delo patra Ašiča, smo imeli od ekskurzije nekajkratno korist. Spoznali smo nove zdravilne rastline, izvedeli dosti novega o njih uporabiter se ves dan gibali na svežem zraku. Kaj je še lepšega? In ob slovesu smo si dejali: Vidimo se v avgustu na zreškem Pohorju!

J. MAJES

ASISTENCA
Nikoli ne veš, kaj se bo zgodilo na poti.
S promocijsko kartico do brezplačne organizacije pomoči!
Pokličite brezplačno št.
080 30 30
SLOVENICA
zavarovalniška hiša d.d.
Zavarovani od A do Ž.

Suriya je dosegla trideseto zmago

Na dirki v spomin Jurija Levičnika je Suriya v Šentjerrneju pod vajetmi Voja Maletiča prepričljivo zmagala - Na hipodromu je bilo kakih 3000 ljubiteljev konj

ŠENTJERNEJ - Organizatorji druge letošnje kasaške dirke na šentjernejskem hipodromu prav gotovo niso pričakovali tako množičnega obiska, saj smo sredi dopustov. Med številnimi gledalci so bila tudi znana imena iz slovenske politike, kot so mag. Franc But, Ivo Bizjak, Jože Osterc in še kdo, ki so jih v Šentjernej privabili zanimivi petelinji boji, kjer so najboljšim tekmovalcem, ne pa petelinom, podeljevali praktične nagrade in odličja.

Tekmovanje, ki je teklo tako kot švicarska ura, je že v četrti dirki postreglo z zelo zanimivim tekom, ki ga je dobil Jasin GL pod vajetmi Mihe Gregorca iz Komende, ki mu je bila v enajstih nastopih to že 8. zmaga. Nadaljevalo se je s 6. dirko, kjer so se kasači v petem predteku potegovali za finale, kjer si bodo delili veliko nagrado Mobitela, d.d.; v finalu bo nastopilo samo pet konj. Ker sta si Suriya in Dali že pritekla finalni tek, so se za boljši prostor pod soncem borili še Vili Lobell, Bukefalos in Patrezze Lobell, ki so tudi uspeli. Zmagal je Vili Lobell pod vajetmi Fredija Bedekoviča iz Lenarta v Slovenjskih Goricah z najboljšim dnevnim kilometrskim časom 1:18.8, kar je bilo manjše razočaranje za organizatorje, saj so po tihem računali, da bo ta konj porušil rekord hipodroma (1:17,1), ki je le preveč časa nedotaknjen. V tej dirki se je izkazal tudi Bukefalos pod vajetmi Voja Maletiča, ki je dosegel drugo nagrado.

Ko je že kazalo, da bodo organizatorji ostali brez tako zaželjene zmage, so ti imeli v ognju še eno železo. Šlo je za fenomenalno kobilo Suriyo, ki že nekaj let svetla zvezda na slovenskem kasaškem nebu. V osmi memorialni dirki, kjer so se organizatorji spomnili na nekdanjega direktorja novomeške IMV Jurija Levičnika, ki je za časa svojega življenja veliko pomagal, da je KK Šentjernej shodil, so številnimi gledalci pričakovali ponovno zmago Suriye, kar je bila velika obremenitev za kobilo in tudi njenega voznika Voja Maletiča. Sam štart ni obetal nič dobrega. Suriya se je med tekom v glavnem držala v sredini, potem pa je kakih 500 metrov pred ciljem močno pospešila in zanesljivo prva švignila skozi cilj, in to z veliko prednostjo, česar ni nihče ni pričakoval. Gledalci so veliko pomagali, to je bila njena že trideseta zmaga, da je Suriya zmogla ta enkratni in skorajda neponovljivi tek, ki je bil krona izredno lepe in privlačne kasaške prireditve, ki bo doživela svojo ponovitev še 19. avgusta, ko se bodo v sulkije usedli tudi dolenjskih župani, in sicer samo tisti, ki jih je nekaj v hlačah.

SLAVKO DOKL

VOJO MALETIČ MED ZEMLJO IN NEBOM - Ker ljubitelji konj niso mogli dvigniti fenomenalne Suriye v zrak, je tega bil deležen njen vodnik, ki se prav gotovo bolje počuti na zemlji (Foto: S. Dokl)

Maja je vse presenetila

Devetnajstletna Šentjernejčanka Maja Nose je na mladinskem EP za atlete do dvajsetih let osvojila v teku na 200 bronasto odličje - Izboljšala mladinski državni rekord

GROSSETO - V tem italijanskem mestu je bilo evropsko atletsko prvenstvo na atlete do dvajsetih let, kjer je bila Slovenija zastopana samo s petimi atleti, kar je zaskrbljujoče. Med temi je trener Djordevič skozi zadnja vrata na tekmovanje vrinil mladega ljubljanskega skakalca v daljino Jana Žumra, ki se je oddolžil svojemu trenerju s tem, da je presenetljivo osvojil srebrno odličje in ponovno potrdil, da so postavljene norme nekaj povsem drugega kot samo tekmovanje.

V tej konkurenci se je odlično odrezala mlada Šentjernejčanka Maja Nose, ki je v disciplini 200 metrov dvakrat izboljšala mladinski državni rekord (24.01 in 23.60) kar ji je zadostovalo za osvojitev bronastega odličja. Tako je Maja, ki je bila zelo razočarana nad tekom na 100 metrov, na dvakrat daljši progi pokazala, kaj zmore, in je ponovno potrdila, da bo kmalu dihala za vrat naši prvi dami Alenki Bikar.

Veliko zaslug za veliki uspeh mlade atletinje ima tudi njen trener Slavko Antončič, ki se je ravno tako zelo razveselil prijetnega presenečenja. Resda Slovenci nimamo obilico mladih in nadarjenih atletov, vendar je ta peščica pripravljena postreči s prijetnim presenečenjem, kar velja za Kranjčana Rožleta Prezlja, ki je postal evropki prvak v skoku v višino, s srebrom in bronom pa sta se mu pridružila tudi Ljubljančan Jan Žumer in Šentjernejčanka Maja, tako da so mladi Slovenci osvojili komplet kolajn, čeprav gre za dve različni tekmovanji.

Pred leti je šentjernejskim atletskim delavcem uspelo vzgojiti državnega prvaka in olimpijca Jožeta Vrtačiča, zdaj pa imajo v ognju novo železo: če bo Maja napredovala tako, kot kaže zdaj, bo ta mali dolenjski kraj čez štiri leta spet imel olimpijsko kandidatko. Morda bo pa to tudi njen sokrajan 17-letni Matej Kralj, ki te dni nastopa na olimpijskih dnevih mladih v španski Mursiji, kjer bo tekel tudi na 200 metrov.

SLAVKO DOKL

• LJUBLJANA - Pred sejo upravnega odbora AZS v Ljubljani je predsednik Roman Jaklič čestital mladima atletoma Janu Žumru in Maji Nose, ki sta nas tako uspešno zastopala na evropskem mladinskem prvenstvu v Italiji. Dejal je, da sta veliko prispevala k novemu velikemu uspehu slovenske atletike.

Presenečenje pod Akropolo

ATENE - Amaterski tajski boks res ne sodi med tiste športne panoge, ki bi imele veliko popularnost in publiciteto. Ko pa mladi Novomeščani in Krčani mešajo štrene favoritom na svetovnem pokalu, potem je vredno o tem spregovoriti. Na tekmovanju za svetovni pokal, kjer je v Atenah nastopilo 80 tekmovalcev iz dvanajstih držav, je veliko presenečenje pripravila sedemnajstletna Novomeščanka Ida Srebrnjak, ki je v kategoriji tekmovalk do 60 kilogramov osvojila tretje mesto in je postala tako prva Slovenka, ki je nastopila na takšnem tekmovanju. Tretje mesto je zasedel tudi Rožle Jazbinšek (TBK Scorpion Krško). Še višje sta se zavihtela Novomeščana David Župevec in Dejan Madžarevič, ki sta se oba uvrstila v finale in tako osvojila drugi mesti.

S. D.

Janez Muhvič zmagal na Hrvaškem

VARAŽDIN - Na mednarodni kolesarski dirki v bližini Varaždina sta kolesarja kolesarskega kluba Krka Telekom Janez Muhvič in Janez Brajkovič zasedla 1. oz. 3. mesto. Dirka je bila dolga 70 km in je potekala na krožni progi Varaždin - Gornji Kneginec - Turčin - Varaždin. Ves čas dirke je deževalo, kar je verjetno ustrezalo Janezu Muhviču, ki si je priboril prvo mesto, in sicer s pobegom v zadnjem krogu.

Bosta Štangelj in Murn videla svetovno prvenstvo?

NOVO MESTO - Gorazd Štangelj in Uroš Murn, ki sta nas uspešno zastopala na Giru d'Italia, trenutno ne vrtita pedal in počivata ob gledanju Tour de France, ki trenutno zaposluje najboljše svetovne kolesarje. Gorazd zdravi poškodbo ključnice, Uroš pa nabira nove moči, ki jih bo verjetno poleg Gorazda potreboval, ko se bo udeležil svetovnega kolesarskega prvenstva v portugalski Lizboni. Avgustovske dirke bodo za zbiranje točk, ki Sloveniji odpirajo nova mesta na svetovnem prvenstvu, zelo pomembna, česar se poleg drugih najboljših slovenskih kolesarjev zavedata tudi Gorazd in Uroš, ki se jima odpira pot za tekmovanje na tej največji preizkušnji kolesarjev v letošnjem letu.

Novo mesto gosti mlade košarkarje

NOVO MESTO - V Novem mestu so bili in še bodo na večdnevnih pripravah mladi slovenski košarkarji do 2o let, ki so evropski prvaki in se pod vodstvom priznanega trenerja Zorana Martiča pripravljajo na bližnje svetovno prvenstvo v tej tekmovalni kategoriji. Med Martičevimi izbranci je tudi novomeški visoki center Dragan Miletić.

Kdo bo novi trener rokometašic?

Ni še povsem jasno, ali bodo v ekipi tudi v prihodnji sezoni igralke iz preteklih let

KOČEVJE - Kot po nepisanem pravilu je tudi letos, tri tedne pred začetkom priprav za novo prvenstveno sezono v prvi ligi državni ligi, za rokometašice v kočevskem Gramizu veliko ugank. Potem, ko se je vodstvo po končani sezoni razšlo s trenerjem Cirilom Andoljškom, se je podalo na lov za njegovim namestnikom, a do konca prejšnjega tedna neuspešno. V igri je ves čas Peter Karpov.O njegovem delu ne gre izgubljati besed, saj je bil do zdaj vedno uspešen. Peter ima namreč nekatere osebne zadržke in se ne more v celoti posveti rokometu.

"Če nam bo spodletelo, bo sezona 'trenerskega lova' še odprta. To pomeni, da bomo napeli moči in v kratkem igralkam predstavili prvo osebo kluba. Priprave se bodo začele 6. avgusta," pojasnjuje Dušan Zamida. "Kristina Mihič je uspešno prestala operacijo noge in bo največja okrepitev v novem prvenstvu. Ana Starc in Kristina bosta veliko pripomogli k hitrejši in učinkovitejši igri."

Nekaj sprememb se obeta tudi v vodstvu kluba, Gramiz pa ostaja glavni pokrovitelj. Zaledje kluba je zelo solidno. "Potemtakem od prvenstva pričakujemo veliko več kot lani. Če nam bo uspel met s Karpovim, a pod pogojem, da ostanejo vse igralke, v čemer ne dvomim, se lahko nadejamo uvrstitve okrog petega mesta," je še povedal Dušan Zamida.

M. G.

V Leskovcu bodo igrali mali nogomet

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Sekcija za mali nogomet pri športnem društvu Veliki Podlog MNK Gorica - bar Arh organizira v soboto, 28.julija, ob 19. uri nočni turnir v malem nogometu, ki bo na asfaltnem igrišču na Gorici. Ekipe se lahko prijavijo pred začetkom tekmovanja, kjer plačajo tudi prijavnino 7.000 tolarjev. Prvouvrščena ekipa bo prejela pokal in 80.000 tolarjev nagrade, drugo- in tretjeuvrščena ekipa pa precej manj.

Sara Hojski je bila tretja

RADOVLJICA - Na letnem kadetskem prvenstvu v plavanju, ki je bilo v Radovljici, je nastopilo pet plavalcev krškega Celulozarja. Najvidnejšo uvrstitev je dosegla Sara Hojski, ki je bila tretja v disciplini 100 m delfin, poleg tega pa še šesta na 50 m delfin, oziroma na 50 m hrbtno. Nina Andrijašević je osvojila 5. mesto na 200 m mešano, 7. mesto na 200 prosto in 8. mesto na 100 m prosto. Maja Marušič je osvojila 7. mesto na 200 prsno in 8. mesto na 100 m prsno. Petra Rostohar je bila šesta na 200 m delfin in Vedrana Sember osma na 200 m delfin. Mitja Furst je osvojil 4. mesto na 100 m delfin, 6. mesto na 200 m mešano in 7. mesto na 400 m mešano.

S. P.

Matej Fürst trikrat srebrn

LJUBLJANA - Na državno plavalno prvenstvo za mlajše deklice in dečke, ki je bilo preteklo soboto in nedeljo v Ljubljani, sta trenerja Damjan Herakovič in Matej Božovič peljala šest mladih Celulozarjevih plavalcev. Največ je dosegel Matej Fürst, ki je osvojil kar tri srebrne kolajne, in sicer v plavanju na 50 m, 100 m in 200 m hrbtno, na 50 m padelfin je bil peti in na 50 m prosto šesti. Leto mlajši Matejev vrstnik Jaka Kramaršič pa je bil na 200 m prsno tretji, na 50 m prsno četrti na 50 m prosto pa sedmi.

Mednarodni ju-jitsu kamp v Grčiji

SEVNICA - V času od 15. do 21. julija je na otoku Krfu v Grčiji potekal tradicionalni letni ju-jitsu kamp v organizaciji mednarodne ju-jitsu zveze. Letošnjega kampa se je udeležilo več kot 200 tekmovalcev, trenerjev in sodnikov iz 12 držav. Predzadnji dan kampa je potekalo tudi tekmovanje Greek Open. Slovenski predstavniki so se na turnirju v športnih borbah odlično uvrstili: Zlatko Rizvič, kategorija do 94 kg, 2. mesto (v finalu je izgubil z aktualnim svetovnim prvakom v tej kategoriji); Dejan Bahč, kategorija do 69 kg, 3. mesto;

Peter Gregl, kategorija do 77 kg, 5. mesto (zaradi lažje poškodbe mišice na nogi se je moral dopovedati medalji).

Vsi trije tekmovalci so člani Društva borilnih veščin Katana iz Globokega pri Brežicah.

Matjaž je fant iz pravega testa

Šestnajstletni Novomeščan Matjaž Berus je pod vodstvom trenerja Roberta Dragana naredil velik napredek - Matjažev cilj olimpijske igre v Pekingu

NOVO MESTO - Mladi novomeški srednjeprogaš Matjaž Berus je opravil svoj ognjeni mednarodni krst na pravkar končanem svetovnem atletskem prvenstvu za mlajše mladince, ki je bilo v madžarskem Debrecenu. S trenerjem Draganom nista bila preveč zadovoljna z Matjaževo uvrstitvijo na 28. mesto (4:04.93), v teku na 1.500 m vendar sta oba povedala, da sta plačala davek neizkušenosti.

Matjaž, ki je državni prvak v krosu na 4.000 m in v teku na 2000 m (5:40,74), je računal, da bo v hudi konkurenci najboljših mladih atletov sveta tekel pod štirimi minutami in izboljšal svoj rekord (3:59.91), a je kratko malo pogorel. Letos, ko se glavna atletska sezona že počasi končuje, nima nadobudni atlet, ki je sicer dijak tretjega letnika novomeške gimnazije, kaj veliko možnosti, da bi se spet spustil pod magično mejo štirih minut. Ker pa je mladi nadarjeni atlet zelo marljiv športnik, ima še veliko časa, da svoj čas spusti na sanjskih 3:35.00, kar bo verjetno čez 8 let zadostovalo za nastop na olimpijskih igrah na Kitajskem.

Trener Robert Dragan verjame v svojega varovanca, ki mu bo posvetil vso pozornost, da bo iz tega 181 centimetrov velikega in slokega fanta zrasel vrhunski atlet, ki se zgleduje po odličnih severnoafriških srednjeprogaših.

• Matjaž, ali se lahko predstaviš?

"Izhajam iz športne družine. Oče Alojz je bil nogometaš, enako se tudi mlajši brat Aleš, mama Viktorija pa je igrala pri novomeških rokometašicah. Z atletiko se ukvarjam komaj dve leti. Začelo se je pa takole: zmagal sem na šolskem prvenstvu v krosu, pa me je trener Robert Dragan povabil v vrste AK Krka Telekom, katerega sem tudi član. Od tedaj delam po posebnem "receptu", ki mi ga je pripravil trener, in vidim, da napredujem.

Šoli in atletiki se bom povsem posvetil. Gledam osem let naprej, ko bom star štiriindvajset let, do tega časa se bo pokazalo, ali sem iz pravega testa. Če ne bo šlo naprej, ne bom rinil z glavo skozi zid, se bom pa ogrel za kakšen drug šport, saj je atletika bazična športna disciplina. Vem, da bodo nastopila tudi krizna obdobja, kar se dogaja tudi vrhunskim športnikom, vendar me to ne bo omajalo od končnega cilja, ki ga vidim kot udeleženec olimpijskih iger v Aziji. V tem času bo potrebno pretočiti potoke znoju, veliko bo tudi samoodpovedovanja, vendar verjamem trenerju, da imam dobre preddispozicije, da se razvijem v vrhunskega atleta, seveda če mi bo poleg vsega služilo tudi zdravje."

• Kako združuješ šport in šolo?

"V srednji šoli še kar gre, saj sem dober dijak, kako pa bo malo kasneje, ko nameravam študirati na visoki šoli, bomo še videli. Mislim, da bom dvoje področij obvladal (šport in šolo), za kaj drugega pa mi ne bo ostalo časa. Dobro se zavedam, da se od športa zelo težko živi, zato bo potrebno priti do poklica, ki mi bo zagotavljal bolj zanesljiv kruh."

• Kaj pa pogoji za delo?

"Zaenkrat sem še kar zadovoljen. Potrudil se bom, da bom čimprej dosegel soliden rezultat, takega, ki bi zbudil zanimanje pri kakšnem sponzorju, saj vsi vemo, da prazen žakelj ne stoji pokonci."

SLAVKO DOKL

NAČRTUJETA VELIKO - Atlet Matjaž Berus (na levi) in trener Robert Dragan sta že uigran tandem, čeprav se še ne moreta pohvaliti s posebnimi izkušnjami, ki so tudi pomembne pri doseganju vrhunskih atletskih rezultatov.

Prenovljen stadion na Loki

Nogometaši Bele krajine začeli s pripravami na novo sezono - Cilj je obstati v 2. ligi

ČRNOMELJ - Nogometaši Bele krajine iz Črnomlja so se po lanskem velikem uspehu, ko so prvič v svoji dolgoletni zgodovini napredovali v 2. državno ligo, zavzeto lotili priprav za novo sezono. Najlepše darilo ob 75-letnici kluba bo prenovljeni stadion na Loki, ki naj bi v prihodnjih dneh dobil dokončno podobo.

V igralskem kolektivu je po pričakovanju prišlo do velikih sprememb. Klub je zapustilo kar nekaj igralcev, ki so minulo sezono bili med nosilci igre, v moštvo pa so pritegnili nekaj znanih nogometašev z dolgoletnimi izkušnjami z drugoligaških tekmovanj. Med njimi je največ nekdanjih nogometašev novomeškega Elana: Nikola Drkušič, Dejan Majerle, Srečko Pavlovič. Na trenerski klopi bo namesto Dinka Vrabca, ki je Belo krajino pripeljal v 2. ligo, sedel Tomaž Kavčič, pomočnik prvega trenerja je Branko Vrščaj. V klubu so odločeni, da bodo postali spoštovanja vredno drugoligaško moštvo, šele nato se bodo odločili o višjih ciljih.

S treningi so črnomaljski nogometaši, kot se za dobro organiziran klub spodobi, začeli dober mesec pred začetkom drugoligaške sezone. Nogometaši trenirajo na pomožnem ograjenem nogometnem igrišču tekmovalnih mer na Vražjem kamnu pri Črnomlju, na območju nekdanjih vojaških skladišč. S takšnim pomožnim igriščem se ne morejo pohvaliti niti najboljši slovenski nogometni klubi z evropskimi izkušnjami.

Pomembna pridobitev ne samo za nogometaše temveč za celotni belokranjski šport bo prenovljeni športni park Loka v Črnomlju. Na zadnji seji so namreč črnomaljski svetniki soglašali, da se stadion skoraj v celoti posodobi že letos. Nogometaši bodo najbolj veseli nove igralne površine z uvoženo travnato rušo, novim namakalnim sistemom in 500 plastičnimi sedeži na glavni tribuni. Atleti pa bodo bogatejši za tartansko atletsko stezo in novo skakališče.

J. Ž.

• Navijači nogometašev Bele krajine živijo z uspehi kluba. Na klubskem pikniku po koncu lanske sezone so predstavniki navijačev z vrtnicami in knjižnimi darili nagradili tri najbolj dejavne člane v minuli sezoni. Po mnenju navijačev so bili to predsednik kluba in črnomaljski župan Andrej Fabjan, podpredsednik kluba in direktor Begrada Franc Panjan ter klubska zdravnica in direktorica Zdravstvenega doma Črnomelj dr. Lilijana Špec.

ŽUPAN SPREJEL TENISAČE - Novomeški župan Anton Starc je pred kratkim sprejel tenisače Športnega društva Krka Teniški center Otočec. S sodelavci jim je čestital ob uvrstitvi v prvo slovensko teniško ligo in jim zaželel veliko tekmovalnih uspehov v tej elitni skupini. Od leve proti desni stojijo: Tadej Pucelj, Allen Peterka, Alen Jaklič, Gordan Janković, Viktor Turk (predsednik športnega društva), župan Anton Starc, Rok Štamcar, Blaž Turk, Nejc Klisarič in Gregor Vučajnk, od leve proti desni pa sedijo Tomi Kastelec, Bojan Erak in Žiga Deržič.

Petelin Srečko ni imel sreče

Petelinijada 2001 je med odmori med kasaškimi točkami dobro zaposlila gledalce - Zmagala sta petelina Tedi in Francelj, nagrade sta prejela lastnika Jože Krhin in Stane Bregar

ŠENTJERNEJ - Med odmorom kasaških dirk je šentjernejsko društvo Gallus Bartolomaeus pripravilo tradicionalno petelinijado, kjer je nastopilo štiriindvajset petelinov z območja Dolenjske, največ pa seveda s šentjernejskega konca, saj je petelin zaščitni znak kraja pod Gorjanci.

Že na začetku tega članka naj zapišemo, da ne gre za nikakršno mučenje živali, saj petelin, če hoče, teče, če pa noče, pa je ravno tako dobro. Petelina so na drugi strani pokrite tekmovalne proge čakale kokice, za katere pa se jih je le malo zmenilo, ker je pač poleg bilo preveč "firbcev". Večina jo je pobrisala kar v zrak, oziroma na drugo tekmovalno progo, kot da bi hoteli tekmecu preprečiti uspešen tek. Nekateri so le našli pravo smer in ti so prinesli svojim lastnikom kar lepe praktične nagrade, ki so jim jih podeljevali naši znani politiki mag. Franc But, Ivo Bizjak in Jože Osterc. Zmagovalec v kategoriji raznovrstnih petelinov Tedi je dobil lepo umetniško sliko, ki pa jo bo seveda gledal njegov lastnik Jože Krhin iz Šentjerneja, v kategoriji petelinov Gallus Bartholomaeus pa Francelj oziroma njegov lastnik Stane Bregar, ki bo vozil gorsko kolo.

Po podelitvi nagrad in odličij je bilo veliko smeha in zabave. Tako je lastnik Franclja dejal, da mu je dal tako ime, ker ima slab spomin in se tega imena najlažje spomni. Ko so drugega lastnika petelina vprašali, kako to, da je bil njegov petelin tako dober, je odgovoril: "Pred tekmo sem mu dejal, da bo šel v lonec, če ne bo zmagal."

Rezultati - kategorija raznovrstnih petelinov: 1. Tedi (Jože Krhin - Šentjernej), 2. Srečko (Dejan Pavlin - Šentjernej), 3. - 4. Rudl (Jernej Blatnik - Šentjernej) in Tory (Jože Pungerčar - Gruča). Kategorija petelinov Gallus Bartholomaeus: 1. Francelj (Stane Bregar - Šentjernej), 2. Jaka (Drago Drnovšek - Zameško), 3. - 4. Pepi (Janez Makše - Jordan Kal) in Janez (Simon Udvanc - Pleterje).

SLAVKO DOKL

Igor Primc gre na svetovno prvenstvo

LJUBLJANA - Upravni odbor Atletske zveze Slovenije je na ponedeljkovi seji potrdil devet potnikov, ki nas bodo zastopali na bližnjem svetovnem atletskem prvenstvu, ki se bo začelo 3. avgusta v Edmontonu. Med njimi je tudi Novomeščan Igor Primc, ki bo skušal doseči čim boljšo uvrstitev v disku. Morda bo v tej hudi konkurenci dosegel tudi nov državni rekord? Razveseljivo je, da bo na svetovno prvenstvo kot trener potoval tudi Novomeščan Slavko Malnar.

ZANJE BO KMALU KONEC POČITNIC - Škocjanske rokometašice so se takole postavile pred fotoaparat pred zasluženimi počitnicami. (Foto: S. Dokl)

Rokometašice še počivajo

Rokometašice si na morju nabirajo novih moči, klubska uprava pa se poti - Bojazen, da se bo ponovila stara napaka

ŠKOCJAN - Rokometašice ŽRK Škocjan, ki so tako uspešno zastopale Dolenjsko na tekmovanju v republiški ligi B in si prigrale nastopanje v najvišjem slovenskem tekmovanju, so trenutno na počitnicah. Njihovih počitnic bo konec 5.avgusta, ko bo trener Jože Mitag pripravil zbor rokometašic, ki se bodo potem marljivo pripravljale za tekmovanje v 1. republiški ligi.

Počitnic pa ni za klubsko upravo na čelu s prizadevnim športnim delavcem Bojanom Sajetom, ki mora v kratkem času rešiti kar dve težki vprašanji. Prvič: potrebno je od donatorjev zbrati denar za tekmovanje, drugič: verjetno bo potrebno kljub obilici mladih rokometašic v našem prostoru za okrepitev ekipe poiskati izkušene rokometašice, ki jih je kar nekaj.

Opozorimo naj na napako, ki je bila pred leti storjena na Dolenjskem, ko smo imeli v prvi republiški ligi kar dva predstavnika; in sicer Novo mesto in Iskro iz Šentjerneja. Nekateri športni delavci so tedaj realno ocenili, da obe ekipi dolgo časa ne bosta uspevali, zato so predlagali združitev najboljših rokometašic v en klub, ki bi potem lahko uspešno zastopal dolenjske barve. Uresničil se je najslabši scenarij: obe ekipi sta zaradi trme nekaterih športnih delavcev izpadli iz najvišjega tekmovanja in ženski rokomet na Dolenjskem je dolga leta šel rakovo pot. Končno je fortuna bila radodarna. Ponudila je še eno priložnost, ki jo morajo tisti, katerim je kaj za ženski rokomet na Dolenjskem zagrabiti. Priložnost zamujena ne povrne se nobena. Zato bi bilo prav, da bi Janez Štrukelj, Bojan Saje, Jernej Klemenc, Jože Mitag in še kdo zastavili svojo besedo, da škocjanski ženski rokomet, ki je zasvetil kot meteor, še dolgo ostane na jasnem nebu.

S. D.

Semiški Orli zmagali v Črnomlju

ČRNOMELJ - Športno društvo 113 je pri Vražjem kamnu pripravilo 3. tradicionalni turnir v malem nogometu, kjer je nastopilo 24 ekip. Zmagali so Orli iz Semiča, ki so imeli tudi najboljšega igralca turnirja, in sicer Matjaža Pintariča. Najboljši strelec turnirja je bil Jože Pezdirc (NK Avtomehanika), ki je dosegel šest golov. Vrstni red: 1. NK Orli - Semič, 2. Avtomehanika Štukelj Črnomelj, 3. NK Torcida Ljubljana, 4. NK Marof Kočevje.

Tenisači za pokal Krka sun mix

OTOČEC - ŠD Krka teniški center Otočec je ob koncu prejšnjega tedna organiziral teniški turnir za člane, kjer so se tekmovalci kosali za pokal Krka sun mix. Zaradi odsotnosti poškovanih Tomaža Kostelca in Blaža Turka mladi novomeški tenisači niso dosegli kakšnih večjih uspehov. Še najdlje je prišel Tadej Pucelj, ki ga je v drugem krogu premagal Igor Ogorevc (TK Standox Domžale), in to kar z rezultatom 6:2, 6:1, Igor je bil tudi končno zmagovalec, saj je v finalu porazil Matjaža Pogačnika in tako osvojil pokal prireditelja. Nastopila sta tudi Gregor Vučanjk in Žiga Deržič, vendar sta v prvem krogu izpadla.

Denis zmagal na McDonald's

FRIESACH - V tem avstrijskem kraju je na tretji dirki za pokal McDonald's nastopilo pet mladih krških motokrosistov, članov FUN Športa. Najuspešnejši je bil Denis Dolinšek, ki je zmagal v kategoriji motorjev s 85 kubiki, drugi pa je bil njegov klubski kolega Tomaž Salobir. Za las je bron zgrešil Fanovec Domen Jarc, ki se je potem moral zadovoljiti z nehvaležnim četrtim mestom. Nastopila sta tudi Nik Goran, ki je bil lanski zmagovalec tega pokala, ter Niko Hrstič, in sicer s starejšimi tekmovalci v kategoriji motorjev razreda 85 ccm. Zasedla sta tretje oziroma peto mesto, kar je lep mednarodni uspeh mladih tekmovalcev.

G. ROVAN

Karate ni nasilen šport

Raje prazna glava kot razbit nos, pravi Andrej Kerin, lastnik črnega pasu in trener v Borilni šoli Dren

LESKOVEC - Za nepoznavalce je karate morda nasilen šport, za Andreja Kerina ne. "Karatejci smo mentalno izurjeni, da ne odgovorimo na vsako izzivanje. Svoje znanje lahko uporabimo le v samoobrambi, v življenju pa nam karate pomaga pasti brez poškodb, dvigati težka bremena..." pripoveduje lastnik črnega pasu 1. dne, trener v Borilni šoli Dren in mednarodni mojster karateja Andrej Kerin.

Leskovčan, ki je v mladosti plesal, streljal in igral šah, danes poje v cerkvenem pevskem zboru, obiskuje gasilske vaje, igra nogomet in predvsem - na mlade prenaša svoje desetletne karatejske izkušnje. "Ko pridejo prvič na trening, mnogi rečejo, da se želijo naučiti tepsti, potem pa kmalu spremenijo svoje mnenje." Bistvo karateja namreč ni le v udarcih po vitalnih točkah, pač pa tudi sproščanje. "Včasih izvajamo kate tudi miže, kar zahteva veliko zbranosti," pripoveduje Andrej, ki je vesel vsakega napredka svojih učencev, pa tudi hvaležnosti staršev.

Ker v Drenu niso usmerjeni v tekmovalni karate, je vzdušje na treningih bolj sproščeno, potek pa bolj spontan. "Če so utrujeni, predvsem dekleta razveselimo s tae-bojem." Edino ene razvade pri svojih varovancih pa Andrej ne prenese - malomarnega ravnanja s kimonom. "To je sveto oblačilo, na katerega mora biti vsakdo ponosen," razlaga Andrej, sicer privrženec bele različice oblačila. Letos so vsi člani Drena na njih dobili tudi našitke šole.

ANDREJ KERIN - H karateju je Andreja v srednji šoli zvabil njegov sosed Aleš, mojster Stane Iskra pa mu je ta borilni šport znal približati. (Foto: M. R.)

Vsako leto okoli prvega maja se Borilna šola Dren za en teden preseli v Nerezine, kjer mladi polagajo izpit za višji pas, trenirajo na skalah tik ob morju in pečejo palačinke. Letos so jim delovni oddih omogočili nekateri krški obrtniki. Oktobra pa se na Hrvaško na druženje z velikimi mednarodnimi mojstri karateja odpravi Andrej brez svojih varovancev.

Poleti počivajo tako mladi nadebudni karateisti kot njihov trener, ki ga prijetno zaščemi, ko v trgovini zasliši šepetanje: "Poglej, oči, to je naš tovariš." Je pa zato več časa za tenis, nogomet in ženo Tanjo.

M. R.

Kaj se gre Plannja?

NOVO MESTO - Košarkarji Krke Telekoma, uradni viceprvaki, bi se na septembrskih kvalifikacijah za evroligo med drugim morali srečati s svojimi starimi znanci iz tekmovanja v suproligi 2000/2001 švedsko Plannjo. S severa prihajajo zmedene in najrazličnejše informacije, med drugim tudi take, da Švedov v teh kvalifikacijah ne bo, kar pomeni, da bo Krka Telekom v prvem krogu prosta. Temu ni verjeti, ker se Švedi gredo neko čudno igro, kot da bi hoteli zmesti nasprotnika. To meče slabo luč na kvalifikacije, kjer se bodo klubi borili za dve prosti mesti.

S. D.

Že sama udeležba je uspeh!

Ekipa veteranov Košarkarskega kluba Snežnik bo med udeleženci 6. svetovnega veteranskega prvenstva v košarki v Ljubljani - Dokončna sestava moštva bo znana prihodnji mesec

KOČEVJE - Na letošnjem 6. svetovnem veteranskem prvenstvu v košarki, ki bo potekalo od 18. do 26. avgusta v Ljubljani, bo med šestimi slovenskimi ekipami tudi ekipa veteranov iz Kočevja. Gre za košarkarje, kot pojasnjuje vodja ekipe Brane Dekleva, ki so prenehali z igranjem v letih 1980 in 1981, kot člani veteranske ekipe Košarkarskega kluba Snežnik pa so do sedaj nastopili že na številnih mednarodnih turnirjih, na katerih so dvakrat tudi že zmagali.

Udeležba in uspehi kočevskih veteranov na raznih mednarodnih tekmovanjih so botrovali temu, kot pravi Dekleva, da jih je predsednik organizacijskega odbora 6. svetovnega veteranskega prvenstva v košarki dr. Vincenc Butala na zadnjem mednarodnem turnirju na Češkem konec marca letos povabil k sodeluvanju na svetovnem prvenstvu. "Že sama udeležba je za nas uspeh, če nam bo uspelo odigrati še kakšno tekmo več od štirih, kolikor jih bo najmanj odigrala vsaka ekipa, pa bo naš uspeh še toliko večji," pravi Dekleva. Nastopili bodo v kategoriji +45 (starost igralcev od 45 do 50 let), ki bo najštevilčnejša kategorija in v kateri bodo poleg kočevske še dve slovenski ekipi.

"Skupno se bo pomerilo okoli 120 ekip, v katerih bodo zagotovo tudi tako znana imena kot so Ubiratan, Oscar Schmit, Srečko Jarič in drugi košarkarji, ki so pred desetletji navduševali ljubitelje košarke po vsem svetu," pravi Dekleva. Člani kočevske ekipe se tudi zato čutijo še dodatno "dolžne", da se na prvenstvo kar najbolje pripravijo. "Ta trenutek veliko delamo na pridobivanju moči in utrjevanju igralnih akcij, posebno intenzivni pa bodo naši treningi v prvih dneh avgusta," je povedal Dekleva v odsotnosti trenerja ekipe Cveta Arka prejšnji četrtek po treningu v Dolenji vasi, kjer so novinarjem predstavili ekipo. Dodal je še, da načrtujejo več prijateljskih srečanj ter da bodo svojo pripravljenost testirali predvsem z ekipo Prul iz Ljubljane, ki sodi med najboljše veteranske ekipe v državi.

Ekipo trenutno sestavlja 14 igralcev in trener. Vsi igralci, razen dveh in trenerja, vsi ostali še vedno živijo v Kočevju. "Med člani so košarkarji, ki so se kot mladinci udeležili dveh državnih prvenstev in so enega svojih največjih uspehov dosegli leta 1971, ko so kar dvakrat premagali dotlej nepremagano moštvo KK Slovan, ki je v tistem letu postal državni prvak," je povedal Dekleva. Prav tako pa ekipo, katere dokončna sestava (12 igralcev in 3 trije spremljevalci) bo znana šele prihodnji mesec, sestavljajo tudi nekdanji člani ekipe, "ki bi se morala, če se slučajno ni", kot je dejal Dekleva, z rezultatom 0:111 za Kočevje, ki so ga dosegli kot ekipa TVD Partizan Kočevje na prvenstveni tekmi proti KK Moste leta 1968 v Ljubljani, zapisati v Guinnessovo knjigo rekordov. "Težava" je namreč v tem, kot je pojašnil, da so tekmo odigrali okoli 1. aprila in da zato v medijih objavljenega "edinstvenega rezultata v košarki" nihče ni jemal drugače kot prvoaprilsko šalo.

"Naša osnovna naloga na prvenstvu bo uspešno predstavljati Kočevsko - tako kar zadeva šport, kot tudi drugače," je povedal Dekleva. Grbi Kočevja, s katerimi bodo opremili svoja športna oblačila (za njihovo nabavo še vedno zbirajo denar oziroma iščejo pokrovitelje, saj jih bo udeležba na prvenstvu stala med 800 tisoč in milijon tolarjev!), bodo le del promocijskih aktivnosti, za katerim se je ekipa zavezala. V dogovoru s kočevsko občino, ki jim je prispevala 380 tisoč tolarjev, kolikor so potrebovali, da so prijavili svojo udeležbo na svetovnem prvenstvu, bodo vseh okoli 2000 udeležencev in spremljevalcev prvenstva oskrbeli s propagandnim gradivom Kočevske in jih, kolikor bo to v njihovi moči, predvsem pa preko Centra za razvoj in promocijo turizma Kočevske, povabili, da jo obiščejo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

EKIPA KOČEVSKIH KOŠARKARJEV VETERANOV - Ekipo trenutno sestavljajo (na posnetku od leve proti desni in od zadaj naprej): Franc Štemberger, Tone Malnar, Stane Malnar, Brane Dekleva, Vojko Pongračič, Franc Janež, Bogdan Ambrožič, Franjo Smole, Dušan Henigman in Marjan Gergar ter člani, ki jih tako kot trenerja Cveta Arka na četrtkovem treningu v Dolenji vasi ni bilo: Roman Papež, Janez Pezdirc, Savo Vovk in Milko Lovše. (Foto: M. L.-S.)

Na vseh igralnih mestih po dva

Rokometaši Sevnice spet v 1. A državni ligi - Cilj vsaj 9. mesto - Okrepitev s petimi mladinskimi oz. kadetskimi reprezentanti Slovenije in Hrvaške

SEVNICA - Rokometaši Sevnice so se po 3 letih spet uvrstili v elitno 1. A državno rokometno ligo. Trener Iztok Godec, profesor športne vzgoje na boštanjski osnovni šoli, poudarja, da cilj moštva ni boj za obstanek, temveč vsaj spodnja sredina lestvice. Skratka, Sevničani želijo postati stabilni prvoligaši, ki zlasti v domači dvorani ne bodo dovolili, da bi dolgoletni prvoligaši prihajali v Sevnico le na "izlet". Takšno usmeritev, torej zavzet boj za vsako žogo na vsaki tekmi, bodo še najtežje rezultatsko uresničili na prvi tekmi 1. kola 6. oktobra na domačem parketu proti RK Celje Pivovarna Laško.

• Trener Iztok Godec, s kom se boste v ligi lahko enakovredno kosali?

"Liga bo letos precej bolj izenačena, ker je kar nekaj moštev oslabljenih z odhodom igralcev. Sicer smo tudi mi izgubili odlična igralca, saj sta Aleš Sirk in Matjaž Mlakar odšla k velenjskemu Gorenju, ki se je okrepilo zaradi nastopov v evropskem pokalu. Hkrati pa je zanimanje za naše rokometaše v močnejših klubih tudi ponovno priznanje naši rokometni šoli, ki očitno daje dobre igralce in rezultate. Naše ambicije so vsaj 9. mesto. Naši konkurenti bodo Izola, Ribnica, Termo Škofja Loka, s starimi tekmeci iz Velike Nedelje imamo tudi še neporavnane račune. Prevent je veliko slabši kot lani, saj so odšli glavni igralci, tudi Trebnje je zapustilo veliko igralcev."

• Ste uspeli zapolniti to vrzel po odhodu Sirka in Mlakarja?

"Zapolnili smo jo s samimi mladimi igralci, mladinskimi in kadetskimi reprezentanti Slovenije in Hrvaške. To so: Miladin Kozlina, Luka Štuhec, Luka Kisovec. Vsi trije so kadetski reprezentanti, prihajajo pa iz Celja. Štuhec je naš, zanj smo plačali odškodnino, Kozlina in Kisovec pa sta na posojo."

• S Celjani očitno dobro sodelujete?

"Začeli smo lani, ko sem dobre stike navezal s Slavkom Ivezičem, ko je bil Slavko z nami, z mladinsko reprezentanco na evropskem prvenstvu in sva se spoprijateljila. Celjski večni konkurent v evropski ligi prvakov zagrebški Badel nam je posodil mladinskega reprezentanta Vedrana Miceviča in kadetskega reprezentanta Nikolo Raiča. Njihov interes je, da igrajo v urejeni ligi."

Iztok Godec, trener RK Sevnica

• Kakšno je jedro ekipe in finančno "zdravje"?

"Jedro je ostalo: Marcola, Simončič, Teraš, Povše, Močivnik, Božič. Zdaj se je vrnil iz vojske še Požek. Tu so še mladi igralci, tako da imamo na vseh igralnih mestih po dva. Zelo obetavni mladi igralci bodo pa letos igrali v 1. A mladinski ligi. Tam se bodo kalili, da bodo lahko vskočili v prvo člansko ekipo v primeru kakšnih poškodb. Igralci imajo vsi pogodbe, prejeli so nagrade za uvrstitev v 1. A ligo. Klub je na pozitivni ničli."

• Kdaj pričnete s pripravami za 1. A ligo?

"Kot pomočnik mladinske reprezentance bom od 19. avgusta do 2. septembra na svetovnem prvenstvu v Švici, med tem časom bo z ekipo v pripravljalnem obdobju delal kolega Bojan Dernovšek. Pričel bo 13. avgusta, tako kot lani, ko sem bil z mladinsko reprezentanco na evropskem prvenstvu v Grčiji."

P. PERC

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

POTA IN STRANPOTA §

dežurni poročajo

KRADEL IZ ODKLENJENIH AVTOMOBILOV - Med 14. in 15. julijem je dolgoprstnež na parkirišču v vinorodnem okolišu Stara gora pri Mirni iz dveh odklenjenih avtomobilov ukradel denar. Oba lastnika je tako oškodoval za 175 tisoč tolarjev.

VLOMIL V AVTO - Neznanec je 18. julija popoldne na parkirišču na Topliški cesti v Novem mestu iz osebnega avtomobila ukradel avto radio, zgoščenko in mobilni telefon. Lastnik M. J. iz okolice Žužemberka ima za okoli 70 tisočakov škode.

IZ HLAČ UKRADEL DENAR - 19. julija je neznanec vlomil v osebni avto, ki ga je A. T. iz okolice Novega mesta parkiral v gozdu med Petanami in Velikim Podljubnom. Iz hlačnega mu je ukradel denar v domači in tuji valuti ter ga tako oškodoval za 160 tisočakov.

KOSIL IN ŽAGAL BO - Med 17. in 18. julijem je dolgoprstnež iz vikenda v Radencih, last I. K. iz Ljubljane, odnesel motorno žago, rotacijsko kosilnico in hidravlično dvigalko ter povzročil za 80 tisočakov škode.

IZPULIL CVETLICE - Med 18. in 19. julijem je nekdo pri vrtcu v Čardaku iz cvetličnih gredic odnesel 40 cvetic in tako črnomaljsko Komunalo oškodoval za 20 tisoč tolarjev.

ODPELJAL KOLO - M. N. iz Novega mesta je ostal brez 50 tisočakov vrednega gorskega kolesa, ki mu ga je 21. julija iz Sokolske ulice v Novem mestu odpeljal neznanec.

ODNESEL OVCE - Neznanec je 19. julija I.G.-ju iz Podgrada ukradel 8 mlajših ovac in mu povzročil za 120 tisoč tolarjev škode.

OB DOKUMENTE IN DENAR - Med 10. in 11. uro 22. julija je dolgoprstnež iz osebnega avtomobila J. T. iz Brežic, parkiranega pred motelom Čatež na Čatežu, ukradel torbico z osebnimi predmeti, dokumenti in denarjem. Lastnica je oškodovana za okoli 60 tisočakov.

po dolenjski deželi

• *"NAKUPOVALI" V TUJIH AVTIH - Navadni smrtniki kupujejo mobilne telefone in avtoradie v za to namenjenih trgovinah, dogodki minulega konca tedna pa kažejo, da se nepridipravi v Beli krajini radi poslužujejo tudi nakupovanja brez denarja. Najbolj aktualen dan za tovrstno početje pa je bila, sodeč po poročilih, nedelja. Tako je nekdo iz enega osebnega avtomobila, parkiranega ob regionalni cesti Gradac - Klošter, Črnomaljcema vzel potni list in mobilni telefon, iz drugega pa Črnomaljčan pogreša mobilni telefon in moški pulover. Dolgoprstnež (dolgoprstneža?) pa se je sprehajal tudi po Gradcu. Iz avtomobila Metličana, ki je stal na parkirišču ob tamkajšnji železniški postaji, je vzel mobilni telefon, slednjega pa ga pogreša tudi Metličan, ki je avto parkiral v bližini stanovanjske hiše. V središču pozornosti dolgoprstnežev je bila med soboto in nedeljo še regionalna cesta Ručetna vas - Semič. Črnomaljcu so iz parkiranega avta ukradli radiokasetofon, Kranjčanu pa športno torbo. "Pester" konec tedna, mar ne?*

• *PO NAFTO V TOVORNJAK - Do 150 litrov brezplačne nafte pa je prišel neznanec, ki jo je na parkirišču v Zajčjem vrhu med 13. in 19. julijem iztočil iz rezervoarja tovornjaka.*

Ogenj v tovarniških zabojnikih

Tudi domačini na Bizeljskem pozorno o požaru in eksploziji v Klanjcu na Hrvaškem - Slovenska inšpekcija: ni pomembnih razlik med prizadetimi in zdravimi rastlinami - Hrvaška še nič

Potem ko je bil požar v mestu Klanjec na Hrvaškem, so bili tudi prebivalci na Bizeljskem na slovenski strani zaskrbljeni. Zanimalo jih je predvsem to, kaj se je od kraja požara razširilo v okolico, hkrati pa so si želeli tudi čimprejšnjih uradnih obvestil o dogodku.

Do uradnih informacij je bilo potrebno počakati kar precej časa. Požar v Klanjcu je nastal 5. julija. 23. julija je krška enota Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo sporočila naslednje: "Na prizadetih rastlinah so bile opravljene preiskave na fosfor in žveplo, katera naj bi prišla s strupenimi plini iz tovarne na Hrvaškem. Odvzeti so bili vzorci rastlin s prizadetega območja in za primerjavo tudi vzorci rastlin izven prizadetega območja. Rezultati analiz vzorcev prizadetih in neprizadetih rastlin na fosfor in žveplo kažejo, da med obema skupinama ni pomembnih razlik. Če pa so, so minimalne, za katere smatramo, da so posledica agrotehničnih ukrepov, ki jih kmetje izvajajo v tem času." Tako piše v sporočilu, ki ga je podpisal Roman Baškovič, svetovalec glavnega kmetijskega inšpektorja RS in ki so ga poslali krajevni skupnosti Bizeljsko.

Brez odgovora o rezultatih analiz pa so še zmeraj v Klanjcu na Hrvaškem. V torek, ko nastaja ta zapis, so v tajništvu župana mesta Klanjec Žarka Broza povedali, da jim pristojni še niso sporočili ničesar o tem, kako utegne požar vplivati na okolje. Tako tudi ne morejo koristno odgovoriti svojim meščanom, ki vse od požara precej število trkajo na občinska vrata in sprašujejo o morebitnih škodljivih posledicah omenjenega ognja.

Informacije o požaru in o morebitnih posledicah smo skušali pridobiti tudi pri osebi, ki živi v Zagrebu in ki jo uvrščajo med lastnike tovarne, kjer je zagorelo. Izvedeli smo, da je trenutno nedosegljiva po telefonu, vendar tudi, kdaj naj pokličemo znova.

Na požar v tovarni v Klanjcu so se na Bizeljskem odzvali različno. Nekateri so zelo zaskrbljeni tudi zaradi dejstva, da so uradne ustanove tako počasne pri preiskavi požara. Milko Veršec je to uradno počasnost označil - v pogovoru prejšnji teden - takole: "Razočaran sem, da smo danes na ravni gosjega peresa. Mogoče zaradi požara ni nič hudega, ampak naj povedo, kaj je." Veršec je takrat tudi dejal, da razmišlja, da bi napisali v zvezi s požarom kazensko ovadbo zoper neznanega storilca.

Kmetijska inšpekcija v Sloveniji je napisala, kot rečeno, svoje, hrvaška še molči. Prav tako ni še ničesar odgovoril zagrebški zavod za varovanje zdravja, od katerega Klanjec pričakuje odgovor, ali so povrtnine in poljščine blizu kraja požara užitne ali neužitne.

O hitrosti ali počasnosti mogoče še tole: na krajevni skupnosti Bizeljsko so zatrdili, da so o požaru v Klanjcu obvestili inšpektorja Romana Baškoviča in potem seveda lahko le čakali na odgovor inšpekcije. Čakali so dolgo. Kot so bili obveščeni, tudi zato, ker je Slovenija pri ugotavljanju morebitnih škodljivih posledic požara čakala tudi obvestilo hrvaškega obrambnega ministrstva o vsebini kontejnerjev v Klanjcu.

Nekako je razumljivo, da preiskovalci v Sloveniji in na Hrvaškem potrebujejo za ugotavljanje posledic požara, saj so preiskavo začeli pri repu, ko očitno niso izvedeli, kaj je bilo v dveh zabojnikih v Klanjcu. Očitno so vsi pristojni pozabili, kaj je v kontejnerjih, če niso pozabili, pa nočejo povedati.

Vsebino kontejnerjev smo skušali ugotoviti s pomočjo gasilcev. Vinko Šoban, član Prostovoljnega gasilskega društva Klanjec in v preteklosti tudi poveljnik Gasilske zveze Klanjec: "Bilo je 5. julija, ko je eksplodiralo. Bila je eksplozija z malo plamena. Gasilci smo to videli in tudi obvestili so nas o dogodku, zato smo šli tja. Prišli so tudi poklicni gasilci iz Zaboka. S čim so kontejnerja gasili poklicni, ne vem, vem, da vode nismo mogli uporabljati. Približno deset gasilcev je dobilo na koži nekakšne izpuščaje. Šli smo na pregled v bolnišnico, a so nas odpustili domov."

Vrsta gasilnega sredstva bi sicer verjetno razkrila nekaj podrobnosti o vsebini kontejnerjev.

M. L.

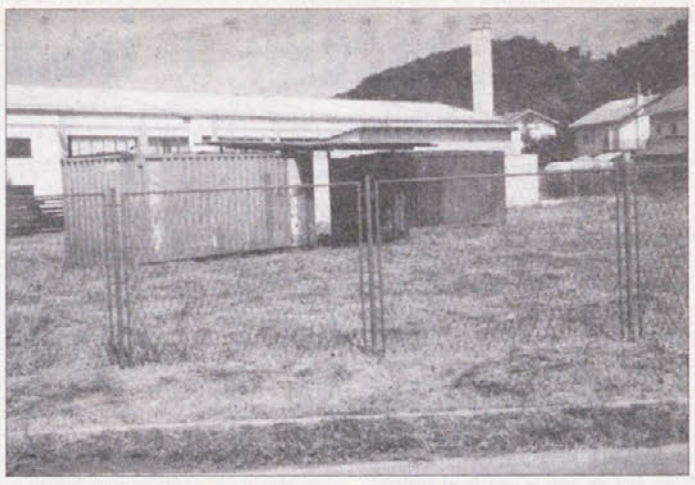

KRAJ POŽARA - Podjetje Suis v Klanjcu, na katerega dvorišču sta shranjena sporna kontejnerja, daje vtis zapuščene tovarne. Zabojnika sta očitno že dlje časa na prostem z nekaj valovitimi ploščami nad seboj čakala - očitno dan, ko se bosta vžgala. Okrog njiju so pokosili travo že po požaru. (Foto: M. L.)

Zgorel v avtu

ROJE - 18. julija ob 23.25 je 27-letni T. Z. s Sel pri Raki vozil osebni avto iz Šentjerneja proti Dobruški vasi. V Rojah ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo z vozišča, da je silovito trčil v drevo. Po trčenju se je avto vžgal, v njem pa je ostal ukleščeni voznik in zgorel. Po nestrokovni oceni je na avtu za okoli milijon tolarjev škode.

Zasegli preko 4 kg konoplje

Skrita v rezervnem kolesu

OBREŽJE - Minulo soboto je okoli 13. ure na mejnem prehodu Obrežje v Slovenijo vstopal 30-letni B. A. z Jesenic, z njim pa je potovala tudi njegova sedemletna hči. Pri mejni kontroli se je policist odločil za temeljit pregled avtomobila in oseb.

Pri pregledu je policist na zadnjem spodnjem delu vozila opazil rezervno kolo in v njem nato našel 11 zavitkov, oblepljenih z rjavim lepilnim trakom, v katerih je bilo več kot 4 kilograme posušene snovi zelene barve. Po videzu in vonju je ustrezala prepovedani drogi konoplji, to pa je potrdil tudi preliminarni test na mamila. B. A. so policisti pridržali in ga skupaj s kazensko ovadbo privedli preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Krškem, sedemletno hčer pa prišla iskat mati.

M. Ž.

Tudi s kolesom za kršitelji

Po mesecu dni delovanja policije na kolesu zadovoljni - Večja gibljivost po prometnih delih mesta

NOVO MESTO - Po evropskih in svetovnih mestih tamkajšnja policija ob standardnih policijskih patruljah v avtomobilu skrbi za varnost na različne načine. To so lahko policisti na motorjih, konjih ali celo rolerjih, pred mesecem dni pa je novomeška policijska postaja dobila prvo policijsko enoto na kolesih. Zaenkrat jo sestavljajo trije policisti in dve posebni kolesi z vso potrebno opremo za njihovo delo.

Po besedah Toneta Kosa, pomočnika komandirja PP Novo mesto, se je ta oblika policijskega dela, ki predstavlja nadgradnjo že obstoječega, pokazala za zelo učinkovito in primerno za Novo mesto - policist je zelo gibljiv in hitreje na različnih koncih mesta. Eden treh novomeških policistov na kolesih je Janez Ramovš: "Na začetku so se nekateri ozirali za mano: eni so bili presenečeni, drugi spet začudeni - "Poglej, policist na kolesu v kratkih hlačah!", tretji pa celo nezaupljivi, saj na daleč niso prepoznali policijskih oznak. Vendar ko pridem bliže, steče vse kot ponavadi. Težav še nisem imel pa tudi povratne informacije so zelo pozitivne."

Večinoma se pojavljajo po središču mesta, kjer je koncentracija ljudi večja (Glavni in Novi trg, bršljinski trgovski center, avtobusna in železniška postaja), zato je tudi njihov delovni čas predvsem dopoldne, seveda pa je zelo odvisen od vremenskih razmer. Policist na kolesu pokriva področje celotnega policijskega dela, posebno pozornost pa posveča varnosti v prometu. Pri tem sta sogovornika opozorila, da se vsakodnevno na križiščih po Novem mestu pojavljajo iste kršitve: vozniki prevozijo rdečo luč, med vožnjo uporabljajo mobilne telefone, pa tudi privezani niso.

M. Ž.

POLICIJA NA KOLESU - Na kolesu ima policist (na sliki Janez Ramovš) v kovčku vso potrebno opremo za svoje delo, med drugim tudi aparat za preizkušanje alkoholiziranosti. (Foto: M. Ž.)

Razdejanje, da te kap!

Divjanje objestnežev bo oškodovance stalo poldrugi milijon tolarjev - Težka naloga Centra za socialno delo

RIBNICA - Delež ribniških Romov je v statistiki kršenja javnega reda in miru v občini vse večji. Mlajši Romi se lotevajo drznih dejanj, med katere največ sodijo tatvine in celo pretepi. Že dolgo je znano, da se Romi radi vozijo z dotrajanimi, neregistriranimi in seveda tehnično neprimernimi avtomobili. V preteklosti so se opogumljali po gozdnih in stranskih cestah, zdaj pa svojega jeklenega konjička večkrat pripeljejo tudi na glavno cesto.

Skupini objestnih kratkohlačnikov so bila že dolgo časa trn v peti vozila za ograjo nekdanjega podjetje Riko, bližina njihovega naselja na robu Male Gore in verjetno tudi neprimerno varovanje premoženja pa sta mladcem dvignila krila. Trije otroci - tako je ugotovila policijska preiskava - so v ponedeljek, 16. julija, v večernih urah nasilno vdrli v proizvodne prostore enega od podjetij, kjer so z ukradenim dostavnim avtomobilom znamke golf cadu dirkali po delovnih prostorih in dvorišču, preizkusili pa so se tudi po bližnji lokalni cesti. Ko so ugotovili, da so kos nalogi, so se z avtom zaleteli v delovni stroj, poškodovali pa so tudi več drugih izdelkov.

Ko je bilo divjanja z golfom dovolj, so spretnost merili z nekoliko počasnejšim, a močnim strojem viličarjem. Brez težav so ga pognali in kmalu trčili v večja vrata podjetja. Možje postave so izračunali, da bo zabava romskih objestnežev oškodovance stala skoraj poldrugi milijon tolarjev, račun pa bodo "izstavili" trem otrokom, starim 13 oziroma 12 let. O njihovem pogumnem dejanju so obvestili Center za socialno delo v Ribnici in okrožno državno tožilstvo v Kočevju.

M. G.

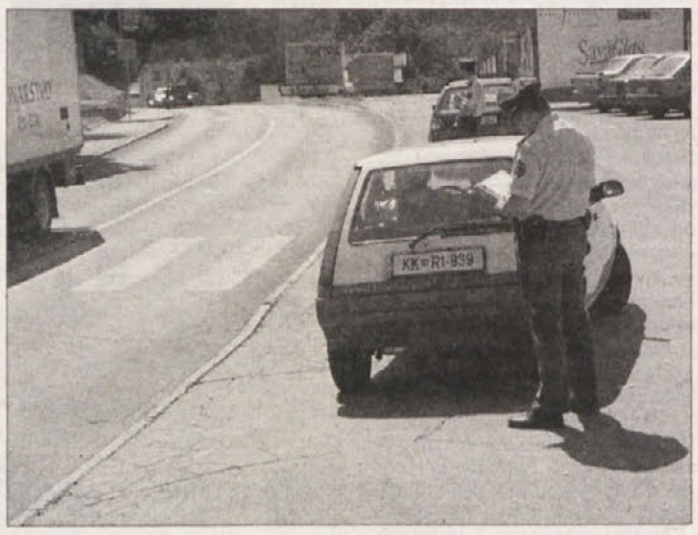

AKCIJA - Sevniški policisti v manjših patruljah večkrat letno, posebno ob začetku novega šolskega leta, preverjajo varnost v cestnem prometu oz. kako udeleženci spoštujejo cestno-prometne predpise. Pretekli petek (na posnetku) so tako ugotovili, da je še nekaj voznikov, ki se ne privezujejo z varnostnim pasom in ki radi telefonirajo z mobitelom v roki. ((Foto: P. P.)

Trčila v drevo

KOROŠKA VAS - 17. julija je V. E. iz Malega Cerovca vozila osebni avto iz Metlike proti Novemu mestu. Pri Koroški vasi je zaradi vožnje preblizu desnemu robu vozišča zapeljala na travnik, nato pa v gozd, kjer je trčila v drevo. Voznico so hudo poškodovano odpeljali v novomeško bolnišnico.

Prvenstvo v alkoholu in mamilih

Policijska postaja Sevnica v prvem polletju leta 2001 - Sevničani še vedno na prvem mestu v Posavju kot povzročitelji prometnih nesreč pod vplivom alkohola - Letos "črni" peskokopi

SEVNICA - Komandir PP Sevnica Sandi Hervol in njegov pomočnik Jani Vimpolšek dokaj ugodno ocenjujeta razmere glede prometne varnosti v letošnjem prvem polletju, čeprav je bilo prometnih nesreč za 6 odstotkov več kot lani in čeprav je umrl pešec pri Tržišču. Zato pa je bilo za 9 odstotkov manj prometnih nesreč s telesno poškodbo, materialna škoda pa je bila za desetino večja.

Statistično gledano, vsekakor razveseljivo, če vemo, da je lani huda prometna nesreča pri Artu vzela kar tri mlada življenja! Bolj pa je zaskrbljujoče, da so Sevničani, ki med vožnjo radi pogledajo v kozarec, še vedno na prvem mestu v Posavju kot povzročitelji prometnih nesreč pod vplivom alkohola (12,61 odst.) in po tem med vodilnimi tudi v Sloveniji. Nekoliko presenetljivo pa je prvenstvo Sevničanov, spet upoštevaje Posavje, ki so vozili pod vplivom mamil, kajti po (ne)uradnih podatkih je "mamilašev" neprimerno več v krški in brežiški občini. Od 24 udeležencev v cestnem prometu jih je odklonilo preizkus 21, ker so menili, da to nima smisla, trije pa so se s tem le sprijaznili in pri vseh so ugotovili, da so bili za volanom pod vplivom kanabisa oz. heroina. Mimogrede: sevniški policisti so v preteklem polletju zabeležili le en primer nedovoljenega prometa z mamili. Kakšnih izrazitih črnih točk na cestah v sevniški občini ni, njenih 18.000 prebivalcev pa je, seveda samo hipotetično, še najbolj ogroženih, če potujejo po glavni cesti Vrhovo - Krško, kjer je bilo od januarja do junija že 24 prometnih nesreč. Policisti pa so prijavili sodniku za prekrške kar 190 primerov vožnje brez voziškega dovoljenja. Vsem, ki imajo opravke v novem mestnem središču in se tja odpravijo z jeklenimi konjički, greni življenje pomanjkanje parkirišč. Dostikrat so razmere nevzdržne prav na parkirišču pri HTC-ju in zdravstvenem domu. Pa nikar ne mislite, da sevniški policisti ne kaznujejo zaradi nepravilnega parkiranja; samo za tovrstni prekršek v najožjem mestnem središču so izrekli kar 80 mandatnih kazni!

P. PERC

• V prvem letošnjem polletju je bilo približno za četrtino več kršitev javnega reda in miru kot v enakem obdobju lani. Zanimivo pa je, da so se kršitelji preselili iz gostinskih lokalov in ulic v zasebna stanovanja. Letos so policisti prijeli 25 ilegalnih prebežnikov, kar je za Sevnico, dokaj oddaljeno od meje, kar precej. Kot je povedal komandir PP Sevnica Sandi Hervol, bo letos sevniška policija podobno kot slovenska in evropska posvetila posebno pozornost ekologiji, zlasti odkrivanju in sankcioniranju črnih peskokopov, saj ponekod ogrožajo že stanovanjske hiše, lani pa je občan, ki je kopal v takem peskokopu, celo izgubil življenje.

Izteklo okoli 7500 litrov plina

NOVO MESTO - Delavec podjetja Istragas je 19. julija obvestil policiste, da iz cisterne pred podjetjem v Podbevškovi ulici v Novem mestu uhaja utekočinjen gospodinjski plin. Policisti so takoj zaprli ulico in poskrbeli za varnost delavcev. Ugotovili so, da je počila cev, tako da je izteklo okoli 7500 litrov utekočinjenega plina propan-butan. Na kraj dogodka so prišli tudi gasilci novomeškega GRC-ja.

Razbil je vrata in vstopil

KRŠKO - Krški policisti so 18. julija zvečer odvzeli prostost 40-letnemu državljanu Bosne in Hercegovine J. J., ki začasno biva v Krškem. Okoli 18. ure je prišel do stanovanja svoje zunajzakonske partnerice in hotel na silo vstopiti. J. J., ki naj bi bil vinjen, jo je tudi žalil. Ker mu ni hotela odpreti vrat, jih je razbil in vstopil v stanovanje, kjer jo je žalil še naprej, iz stanovanja pa ni hotel oditi. Policisti so že podali predlog sodniku za prekrške, primer pa je poznan tudi centru za socialno delo.

Popravki in odgovori

Sporočilo bralcem

V zakonu o medijih, ki je bil sprejet 25. aprila 2001, so v členih od 26 do 44 natančno določena pravila za (ne)objavo popravka objavljenega obvestila oz. odgovora na objavljeno informacijo. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Popravki in odgovori"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu popravek oz. odgovor ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo popravka oz. odgovora, ki se ne nanaša na objavljeno obvestilo oz. informacijo; ne navaja dejstev in okoliščin v zvezi z objavljenim obvestilom oz. informacijo; navaja neresnične ali nedokazljive podatke in trditve; je napisan žaljivo; je nesorazmerno daljši od obvestila oz. informacije, na katero se nanaša.

Vržena rokavica

DL št. 28, 12. julija

Pod naslovom "Vržena rokavica" je 12. julija ga. Elizabeta Vardijan predlagala v obravnavo tudi tematiko predpisovanja zdravil na recept iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja. Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod) pozdravljamo javno in strokovno obravnavo te teme, saj na nedorečenosti na tem področju že predolgo opozarjamo tako javnost kot pristojne institucije.

Prva in najpomembnejša nedorečenost na področju zdravil je dejstvo, da v Sloveniji nimamo vzpostavljenega nadzora nad cenami zdravil, ki se predpisujejo v breme javnih sredstev, ki zbranih s prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje. V veljavi je sicer Pravilnik o merilih za oblikovanje cen zdravil na debelo (Uradni list RS, št. 72/2000), ki pa ne uravnava cen v skladu z javno-finančnimi pričakovanji in interesi zdravstvene blagajne. Za razliko od Slovenije pravzaprav vsaka evropska država izvaja skrben nadzor nad cenami zdravil, ki se financirajo iz javnih sredstev, s čimer nedvoumno ščiti javno-zdravstveni interes svojih državljanov pred apetiti farmacevtske industrije za dobičkom. V Sloveniji poleg naraščanja cen zdravil zaznavamo tudi nekatere trende pri predpisovanju zdravil. Skupno število predpisanih receptov sicer ne narašča, pač pa narašča število predpisanih receptov za zdravila iz pozitivne liste, in sicer za 6 % zgolj v prvem polletju letošnjega leta. Izdatki za zdravila iz teh razlogov naraščajo z realno polletno rastjo 10,8 % in so nedvoumno pomemben vzrok za vedno težjo finančno situacijo Zavoda. Naraščajoči izdatki ogrožajo tudi izvajanje drugih zdravstvenih storitev, zagotavljanje nekaterih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja pa bi bilo lahko ob nepravočasnem ukrepanju manj kakovostno v smislu daljših čakalnih vrst, doplačil itd.

Poleg obvladovanja izdatkov za zdravila pa smo na Zavodu dejavno opozarjali strokovno in širšo javnost na nestrokovno predpisovanje nekaterih zdravil s strani zdravnikov. Pri tem je imela še posebno vlogo prav komisija za razvrstitev zdravil na liste, ki deluje v okviru Zavoda in je sestavljena izključno iz strokovnjakov s področja medicine in farmacije. Ga. Vardijan torej zelo netočno navaja, da o razvrstitvah na liste zdravil odločajo "strokovno neusposobljeni, temveč le finančno usmerjeni" posamezniki. Komisija za razvrstitev zdravil na liste je tako v znani polemiki o zdravilih za otroke s strokovnimi priporočili opozarjala, da je uporaba sirupa za kašelj v določenih primerih otrokovemu zdravju celo škodljiva. Z nestrokovnim predpisovanjem sirupa za kašelj so otroci prejemali neprimerno zdravilo, obenem pa so se izdatki za zdravila po nepotrebnem povečevali. Strokovna priporočila komisije za zdravila pri Zavodu so navsezadnje vendarle zalegla, saj so o pojavu nestrokovnega predpisovanja zdravil, zlasti antibiotikov, opozorili tudi zdravniki na lanskoletnih Tavčarjevih dnevih pa tudi zdravniki pediatri na letošnjih Derčevih dnevih. Več informacij o delovanju Zavodove komisije za zdravila pa tudi o listah zdravil lahko ga. Vardijan in bralci Dolenjskega lista dobijo na internetu: www.zzzs.si/zdravila.

Novi rubriki Dolenjskega lista želim veliko uspeha.

SUZANA JARC,
direktorica Območne enote Novo mesto,
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Komu in koliko? To je vprašanje!

DL št. 28, 12. julija

V Dolenjskem listu št. 28 z dne 12. julija 2001 je bil objavljen komentar z zgoraj navedenim naslovom. V njem avtor piše o turističnorekreacijskem centru "Ostanek" v Zalogu in med drugim omenja pismo, ki ga je župan MO Novo mesto naslovil na vodjo inšpekcijskih služb. Avtor komentarja je povzel navedbe časopisa Finance, med drugim tudi vsebino županovega pisma, ki pa ni točna. V njem je župan namreč predlagal ohranitev opornega zidu v obsegu, kot ga dovoljuje Odlok o ureditvenem načrtu (UN) za kompleks Ostanek, "ostali del opornega zidu pa je neobhodno potrebno odstraniti", je med drugim zapisano v omenjenem pismu. Občinski svet je na seji dne 12. julija 2001 sprejel odloke, ki investitorju narekujejo vrsto sprememb na objektih in v celotnem kompleksu ureditvenega načrta Ostanek. Sprejeti odloki ne posegajo v sankcije zoper črnogradilelja zaradi nezakonitega posega v prostor. Župan in občinska uprava MO Novo mesto so sledili rešitvam, ki v celoti ustrezajo zakonodaji in strokovnim kriterijem, hkrati pa investitorju nudijo izhod in dajejo možnost legalizacije objekta pod natančno določenimi pogoji.

Avtor v komentarju omenja tudi investitorjevo izjavo o podkupninah. Izjava gospoda Ostanka je preveč splošna, da bi lahko na njeni podlagi ukrepali. V primeru, da se dokaže, da so v podkupovanju sodelovali uslužbenci občinske uprave, bodo izpeljani ustrezni postopki in tudi izrečene ustrezne sankcije.

SLAVKO GEGIČ,
Kabinet župana MO Novo mesto

Kam s pošto?

MARIBOR - Pošta Slovenije obvešča, da lahko na vsaki pošti uredite hrambo vaših poštnih pošiljk za čas trajanja dopusta ali drugih odsotnosti. Izjema so sodna pisma, pisma v upravnem postopku in pisma v postopku zaradi prekrška.

KAKO KAŽE NA BORZI?

Zanimivi pokojninski boni

Na borznem trgu so v večini primerov tečaji ostali na ravni preteklega tedna. Z Lekom se še vedno trguje okoli 45.000 SIT, s Krko okoli 26.000 SIT, z Banko Koper okoli 83.000 SIT, s Petrolom okoli 26.500 SIT, s Kolinsko nekoliko nad 2350 SIT, s Savo okoli 16.500 SIT... Še vedno se krepi vrednost Istrabenzu, katerega tečaj je že dosegel 3.650 SIT, kar je že blizu najvišje doseženemu tečaju nasploh.

Bistvenih sprememb prav tako ni bilo zaslediti pri pidih. Dvojke se še vedno tržijo nekoliko nad 32 SIT razen Triglav 2, ki nekoliko presega 36 SIT, ter Zlata moneta 2, ki še vedno dosega najvišji tečaj, ki sega nekoliko nad 38 SIT. Pri enkah dosegata še vedno najvišjo ceno Pomurski pid, in sicer okoli 113 SIT, ter TG1N okoli 110 SIT. Nekoliko je sicer pridobil na vrednosti ZV1N, ki je ponovno dosegel ceno 73 SIT.

Kljub počitniškemu času in nekoliko okrnjenemu obsegu trgovanja je dovolj novosti, ki popestrijo borzno dogajanje. Kot novico tedna lahko označimo predlog Kapitalske družbe, da bi si v prvem pokojninskem skladu lahko zagotovili dodatno pokojnino na osnovi 30.000 in ne le 10.000 bonov. Predlagano je tudi, da bi se pokojnina začela izplačevati po 60. ali 65. letu starosti, ter da bi zavarovanci lahko prosto prestopali med pokojninskimi skladi. Navedene spremembe naj bi povečale interes za tovrstno dodatno pokojnino, ker trenutna cena bonov, ki znaša okoli 43 SIT, zagotavlja relativno ugodno dodatno pokojnino z državnim jamstvom.

Vsem tistim, ki še imate delnice pidov iz certifikatov in pokojninske bone, predlagam, da si z zamenjavo pidov v bone ter dokupom vsaj do 10.000 bonov zagotovite dodatno pokojnino. To priporočilo velja še toliko bolj tistim, ki se približujete upokojitvi ali ste že upokojeni, kakor tudi tistim, ki še nimate nobene dodatne pokojnine. Vrednost omenjene pokojnine namreč znaša preko 2.500.000 SIT, za katero plačate trenutno manj kot 450.000 SIT. Pri vseh ostalih dodatnih pokojninah morate plačati celotno vrednost. Bone si lahko zagotovite še do 13. 07. 2002.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba, Novo mesto
Tel.: 07 371 82 22, 07 371 82 28

Koga motijo spomeniki NOB?

Metliški borci zbirajo sredstva za obnovo uničenih spomenikov, oblasti pa ne naredijo nič, da bi storilca odkrile

V Belokranjskem muzeju v Metliki, kjer je zbrano veliko gradiva o delu in življenju naših prednikov, je tudi zbirka našega Narodnoosvobodilnega boja. Ob vhodu v Belokranjski muzej so doprsni kipi belokranjskega kiparja Alojza Gangla, etnologa dr. Nika Županiča, zaslužnega Metličana Engelberta Gangla in belokranjskega pesnika Otona Župančiča. V sosednji stavbi je Slovenski gasilski muzej, ki ga ljudje z zanimanjem obiskujejo.

Pred obema muzejema je lepo urejen spominski park, kjer so tudi spomeniki Belokranjski partizan, doprsni kipi treh metliških narodnih herojev, doprsni kip Tita ter spominske plošče 376 padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja v II. svetovni vojni iz občine Metlika. To so bili naši očetje, sinovi, bratje, sestre in sosedje, ki so torej žrtvovali vse, kar so imeli, tudi svoje življenje.

Očitno pa spominski park nekoga zelo moti, saj so neznanci že dvakrat poškodovali enega od doprsnih kipov narodnih herojev, ostale pa popackali z barvo. Večkrat pa je bilo v parku tudi potrgano okrasno cvetje in ostalo zelenje. Vandalizem brez primere! Do danes storilca še niso odkrili in tudi ni videti, da bi ga pristojni iskali, saj smo iz Zveze združenj borcev Metlika dvakrat pismeno opozorili župana občine, da bi poškodovani spomenik postavili v prvotno stanje, odgovora pa nismo prejeli skoraj več kot leto dni. Pri županu smo zato zaprosili za osebni sprejem. Sprejel nas je, toda z njegovo obrazložitvijo, da za obnovo spomenikov ni denarja, se nismo strinjali. Odšli smo brez komentarja in sami zbrali sredstva od posameznikov in drugih organizacij ter v celoti obnovili poškodovana obeležja.

Na Trgu svobode se izvajajo pomembne kulturne prireditve, kot so koncerti mestne godbe, nastopi folklorne skupine Ivan Navratil, vsakoletna Vinska vigred ter številna zborovanja, zato je prav, da je tudi ta park dostojno urejen.

Občinski odbor ZZB Metlika

Obredni zakoli v Sloveniji

Nedosleden slovenski zakon o zaščiti živali dopušča islamsko ritualno klanje in mučenje živali

Islamski način klanja živali je eden najokrutnejših masakrov nad živalmi. Žrtev (v tem primeru bik) pri polni zavesti prisostvuje "umetniško-verskemu" obredu in na svoj način čuti, kaj se bo z njo zgodilo.

Klavniški mesarji-silaki vržejo bika na tla (sicer živali ni mogoče spraviti v hrbtno lego), mu s silo obrnejo glavo in vrat tako, da pride v pravilno lego za vratni prerez. Vse to povzroča živali paničen strah, ki bi ji ga lahko prihranili, če bi imeli Weinbergski aparat oz. napravo, ki bi sicer mirno stoječo žival v sekundi spravila za 180° v hrbtno lego. To obrtniško klanje pa se ne izvaja v tihem in mirnem okolju, temveč so kraval, vpitje, suvanje, zvijanje repa in udarci po nogah običajna surova stvarnost klavnic. Tudi spretnemu mesarju se lahko pripeti, da mu ne uspe prerezati hkrati obeh karotid, vratnih utripalnic, ki dovajata kri v možgane. Zgodi se, da je ena od žil zamašena, tako da olajševalna in predvidena nezavest NE nastopi in je potreben še drug urez. Religiozni žid mesa take živali ne sme zaužiti, kar ima za posledico, da morajo zaklati naslednjo žival (tako dr. Ehrmann, rabin). Po islamu krvavo meso ni užitno, kajti v krvi plava duša.

Žal slovenski zakon o zaščiti živali (Ur. l. RS št. 98/99, čl. 25) dopušča obredni zakol. V tistih osnutkih in predlogih ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVALI PRED MUČENJEM, ki smo jih sestavili varstveniki živali in ga tudi vložili v Državnem zboru, nikjer nismo niti omenili kaj šele dopuščali ritualno klanje. Naš predlog pa je sprejel v prečiščevanje veterinarski, živinorejski in ne vem kateri lobi še in ga zelo oklestil. Zato še vedno trdim, da je ta edini in prvi slovenski zakon o zaščiti živali ohlapen, popustljiv in premalo rigorozen z mnogo premilimi sankcijami. V tujini take zakone predlagajo ministrstva za kulturo, ker je etika, etologija, stvar srčne kulture, ne pa lobijev, ki jim ni mar trpinčenje živali ali pa je vmes pohlep po denarju, ki ne smrdi!

Zanimivo pa je naslednje dejstvo: kot berem v tisku, je v Gornjo Radgono v klavnico slovenskim mesarjem v pomoč pripotoval mesar Safet Emrić iz okolice Bihaća v BiH. Za to je vedelo veliko veterinarjev! Zanima me, kdo je dal zeleno luč za grozljivo mučenje živali v MIP klavnici. So bili to "upravni organi" veterinarji iz Gornje Radgone, Murske Sobote, Maribora, Ljubljane...?

Ob tem kričečem dogodku v naši lepi Sloveniji je ostal neizbrisen krvav madež. Zato se mnogi vprašujemo: kaj se bo dogajalo okrog predvidene džamije na ljubljanskem barju, katere gradnjo je odobrila ljubljanska županja Vika Potočnik, medtem ko za zavržene živali na Barju ni bilo prostora?

LEA EVA MÜLLER

Z orožjem čez mejo

OBREŽJE - Pri 24-letnemu Hrvatu E. D. so delavci carine - Enote za zatiranje tihotapstva na mejnem prehodu Obrežje pri temeljitem pregledu osebnega avtomobila našli plinsko pištolo s pripadajočim nabojnikom in sedmimi naboji. Cariniki so orožje zasegli in ga predali policiji, zoper E. D. pa so podali predlog sodniku za prekrške.

Rjavi medved na poti v Evropo

Predlagana nova strategija upravljanja z rjavim medvedom - Evropska unija za širitev, prebivalstvo je proti

LOŠKI POTOK - Medved vedno bolj buri duhove. Po mnenju Ministrstva za kmetijstvo naj bi svoje domovanje imel zgolj v kočevsko-snežniškem predelu in obrobnih krajih, kot je npr. Loški Potok, vendar ta trditev ne drži. Danes se rjavi medved namreč širi tudi v Avstrijo in Italijo. Torej Slovenije pripravlja pot medvedu v Evropsko unijo, torej prav tisto, kar Evropska Unija priporoča sedanjim in bodočim Članicam, žal pa razen bruseljskih uradnikov medvedov ne mara nihče.

Kmetijsko-gozdarska zbornica pravkar pripravlja strategijo upravljanja z rjavim medvedom, ki bo predložena vladi. Po mnenju inž. Janka Debeljaka, člana omenjene zbornice in kmetijskega svetovalca za področje Ribnice in Loškega Potoka, prebivalstvo iz osrednjega medvedovega bivališča logično sklepajo, da je medvedov toliko, da so ti prisiljeni iskati življenjski prostor tudi izven stalnih območjih in tako tudi onstran meja Slovenije. V preteklosti naj bi bilo v Sloveniji do 160 medvedov, danes pa ocenjujejo, da jih je 350 do 500. To pa je že število, pri katerem ne moremo govoriti o ogroženosti medveda, temveč o veliki ogroženosti ljudi.

Da medved zapušča stalna prebivališča, priča tudi, da je bilo leta 1998 izplačanih kar 84 odst. škod v predelih izven območja medveda. To so medvedi, ki so navajeni na krmišča, in ker se ta delno opuščajo, iščejo hrano v naseljih in živalskih oborih. Tu velja zapisati še nekaj podatkov iz predloga o upravljanju z rjavim medvedom: Škoda, ki jo povzroči medved na premoženju in je dokazljiva, se povrne iz državnega proračuna, žal pa ni opredeljeno, kaj bo v primeru, če je prizadeto človekovo zdravje in življenje. Do izjemnega odstrela medveda lahko pride le, če neposredno ogrozi človeka, se zadržuje v neposredni bližini bivališč ali vsaj trikrat napade domače živali (seveda so mnenja lovskih družin nekoliko drugačna in trenutna praksa povsem nasprotna temu predlogu). Živine, predvsem drobnice, naj ne bi več pasli na osrednjem območju gibanja medveda, prav tako se državna zemlja - primeri so znani največ iz okolice Kočevja - ne oddaja v njem za vzrejo živali.

Pri vsem tem se, ko se z različnimi projekti načrtuje kultiviranje vse bolj zaraščajoče se krajine, zastavlja vprašanje, kako in do kdaj bodo ti predlogi, če bodo seveda sploh sprejeti, uresničljivi tudi v praksi.

A. KOŠMERL

Sedež energetskega holdinga v Posavje

Poslanci pisali Drnovšku

POSAVJE - Mag. Andrej Vizjak, Branko Kelemina, Jože Avšič in Branko Janc, posavski poslanci, so poslali predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku odprto pismo, s katerim ga želijo seznaniti "z našimi pogledi na aktualno vprašanje ustanovitve energetskega holdinga".

"Naš prvi skupni interes je, da se glede na desetletna prizadevanja vseh oblastnih sestav in posavskih lokalnih skupnosti v najkrajšem možnem času prične uresničevati strateški slovenski projekt - izgradnja verige savskih elektrarn," so zapisali poslanci. Ne nasprotujejo ustanovitvi energetskega holdinga, vendar je po njihovem mnenju holding sestavljen neustrezno. Ustrezen bi bil holding "hidrašev", saj tak pomeni večje zagotovilo, da bodo res zgradili verigo spodnjesavskih elektrarn. Če bo holding sestavljen širše in če misli zgraditi verigo savskih elektrarn, mora biti po mnenju posavskih poslancev na čelu holdinga kandidat iz Posavja. "Odločno se zavzemamo, da se sedež holdinga oziroma sedež inženirskega vodenja izgradnje savskih elektrarn umesti v Posavje, kar bo prispevalo k racionalnejšemu in bolj učinkovitemu poteku izgradnje," so še zapisali v odprtem pismu premieru Drnovšku Vizjak, Kelemina, Avšič in Janc.

M. L.

Ljubljansko pismo

Najdražji je Portorož

Pred "razprodajo" nas varujejo cene

LJUBLJANA - Dnevni tisk tudi v teh "pasjih dneh" redno poroča o napornih prizadevanjih naše vlade in drugih "merodajnih", da bi čimprej prišli v Evropsko unijo, le poredko pa doda, da nam potem, ko se bo to zgodilo, ne bo postlano le z rožicami. Da nas v Evropi čaka tudi trnje, smo zvedeli pred približno petimi leti, ko se je Slovenija ob podpisu pridružitvenega sporazuma obvezala, da bo sprostila nepremičninski trg. Že pred polnopravnim članstvom pa lahko nepremičnine v Sloveniji kupujejo tisti, ki so vsaj tri leta bivali pri nas. Ob polnopravnem članstvu pa bo Slovenija lahko brez omejitev prodajala nepremičnine vsem državljanom EU. V kratkem bo naša država iz ustave črtala še določilo, ki zahteva, da pri nakupu nepremičnin med državljani evropskih držav ne velja več načelo vzajemnosti, saj tega določila tudi druge evropske države nimajo vpisanega v ustavo. In ker bodo te (razen Danske) dopuščale Slovencem kupovanje nepremičnin, bomo morali tudi mi ob vstopu v EU enako ravnati, ko se bodo pri nas oglasili tuji "trgovci z novci".

Je to resna grožnja, da bodo lahko pri nas pokupili vse, kar je kaj vrednega? Ni. Tujci so lahko že v jugoslovanskih časih kupovali zemljišča, in sicer tako, kot to najpogosteje počno še danes - z ustanavljanjem podjetij v naši državi. Toda takšnih nakupov je bilo malo. Zakaj? Na našem trgu primernih nepremičnin primanjkuje, postopki nakupa so zapleteni, največja ovira za takšne kupčije pa so cene, ki so skoraj tako visoke kot v drugih evropskih državah. Tudi tiste tujce, ki so vsaj tri leta bivali v Sloveniji in lahko zato kot fizične osebe kupujejo nepremičnine, bi lahko našteli na prste treh rok. Zato je bojazen, da bi tujci čez noč razgrabili naše nepremičnine, povsem odveč.

Evropska unija je ponudila kandidatkam (brez Slovenije) možnost prehodnega obdobja za nakupe nepremičnin v zameno za prepoved zaposlovanja državljanov zdajšnjih kandidatk v zdajšnjih članicah. Ta "trgovina" pa potiska Slovenijo v neenak položaj, saj Slovenci ne ogrožamo evropskega trga delovne sile. Če Slovenija dopušča zaposlovanje tujcev v lastni državi, ni razloga, da ne bi to načelo vzajemnosti veljalo tudi pri zaposlovanju, čeprav je zainteresiranih za zaposlitev v Evropi le nekaj sto, v najslabšem primeru pa nekaj tisoč Slovencev.

Odnos Evrope do Slovenije bi lahko prav ob takih (na videz obrobnih) vprašanjih v nekaj letih usodno krojili slovensko razpoloženje do polnopravnega članstva v EU. In kako je s cenami nepremičnin kot glavno oviro za "razprodajo Slovenije" tujcem? Cene nepremičnin so Slovenijo že zdavnaj obvarovale pred morebitno "razprodajo". V Portorožu so lani prodajali opremljene apartmaje v nekdanjem hotelu Vesna, zdaj Villa Vesna pri Metropolu, po 4350 do 4700 mark kvadratni meter. Letos so sredi Portoroža, v nekdanjem hotelu Jadranka, prodajali delno opremljene apartmaje po 5000 mark kvadratni meter. Med kupci sta dve podjetji, katerih ustanovitelji so tujci. Za primerjavo: v italijanskih Miljah gradijo marino Porto San Rocco, v kateri bo 550 privezov in 420 apartmajev. Cena za kvadratni meter delno opremljenega apartmaja (samo kuhinja) je do 3300 do 6000 mark. Ti apartmaji so torej cenejši kot takšni pri nas. Na Hrvaškem so počitniška stanovanja še cenejša. Razumljivo je, da si evropski kupci počitniških stanovanj po Jadranu radi ogledujejo predvsem hrvaško obalo in se za Slovenijo zmenijo le redki.

VINKO BLATNIK

95 LET ANE TEKSTOR - Ana Tekstor z Lešnice pri Otočcu je 13. julija praznovala 95 let. Rodila se je v številni družini, bila je namreč štirinajsti od petnajstih otrok. Z možem Antonom iz Jelš sta se poročila leta 1943 v Trstu, kamor jih je povabila moževa sestra Alojzija, saj so Anini domači poroki nasprotovali. Po končani vojni sta se vrnila domov. Ana je za doto dobila parcelo, na kateri sta z možem zgradila hišo. Anton je bil izučen čevljar, imel je tudi po več vajencev in je delal doma. V zakonu sta se jima rodila sinova Tonček in Zdravko, s katerim Ana živi še danes. Osrečujeta jo vnuka Toni in Erik. Še posebej je navezana na slednjega, saj je večino otroštva preživel pri njej. Ob njenem visokem življenjskem jubileju so Ano Tekstor obiskale tudi aktivistke KORK Otočec so s svojo predsednico Špelo Tominšek. (Foto: H. Murgelj)

VISOKI JUBILEJ ANE JANKO - 90. rojstni dan je 22. julija praznovala Ana Janko, po domače malnarjeva mama, z Gorenjih Sušic 1. Poleg sorodnikov so ji čestitali in zaželeli še veliko let župan občine Dolenjske Toplice Franci Vovk, predstavnici krajevne organizacije Rdečega križa Dolenjske Toplice ter predstavnici KO ZZB NOV Uršna sela. (Josip Bevc)

SREČANJE 70-LETNIKOV - Po podatkih organizatorjev jubilejnega srečanja 70-letnikov se je v letu 1931 v Loškem Potoku rodilo 105 otrok. Štirje so umrli takoj po rojstvu, danes pa je živih še 65. Nedavno se je v gostilni Pri Kapcu v Loškem Potoku na srečanju zbralo 21 jubilantov in nekaj njihovih življenjskih sopotnikov. V prijetnem vzdušju so obujali spomine: rojeni so bili v kraljevini Jugoslaviji, preživeli so italijansko in nemško okupacijo, potem drugo Jugoslavijo in končno zaživeli v državi Sloveniji. Zanimivo je, da se še vsi spominjajo vsaj delov državnih himen, ki so se jih učili v šoli in pozneje. Višek večera je bil malce nenavaden - opolnoči so jim postregli enolončnico iz boba in zelja, zabeljeno z ocvirki, ki je zbudila spomin na mladost, ko je bila ta jed v Loškem Potoku na krožniku večkrat na teden, pa tudi na čase, ko še te ni bilo vedno v izobilju. (Foto: A. Košmerl)

IZGNANCI V ROGAŠKI SLATINI - Enodnevnega izleta se je udeležilo 48 članov sevniškega Društva izgnancev Slovenije, ki sta jih vodila predsednica komisije za rekreacijo pri KO DIS 1941-1945 Sevnica Milena Krajnc in predsednik te organizacije Drago Lupšina. Iz Sevnice so se odpeljali ob 7. uri preko Planine pri Sevnici. Najprej so se ustavili ob lepem Slivniškem jezeru, nato pa so si v Šentjurju pri Celju ogledali muzejsko zbirko znamenitih Ipavcev. V Rogatcu so videli muzej na prostem, v Rogaški Slatini pa Terme in Kristalno dvorano (na sliki pred njo). Na koncu so odšli na kosilo na turistično kmetijo Orehovec in tam z družabnim srečanjem ob zvokih sevniškega harmonikarja Zupana zaključili svoj izlet. (Janez Blas)

PRIJETNO DRUŽENJE - V sončnem četrtkovem popoldnevu v začetku meseca se je v prijetni senci brajde pri upokojenskem domu v Šentjerneju zbralo šestnajst starostnikov, med njimi nekateri tudi na invalidskih vozičkih. Prisrčnega srečanja in pogostitve, ki sta ga pripravila predsednica društva Tinca Kuhelj in Tone Kovačič, so bili zares veseli, saj so vsaj za kratek čas ob pogovoru in pesem pozabili na vsakodnevne težave in bolezni. (R. Jakše)

Pretekel bo 1.375 kilometrov

Radovana Skubica-Hilarija maraton po najdaljši slovenski pohodniški transverzali - Tudi v naših krajih

Slovenski ultramaratonec Radovan Skubic-Hilarij se je v ponedeljek, 23. julija, podal na trinajstdnevni maraton po Poti kurirjev in vezistov NOV Slovenije. Ta najdaljša slovenska pohodniška transverzala, dolga 1.375 kilometrov, se je začela v prekmurskih Gračanih, končala pa se bo na primorskem Slavniku.

Maratonec, ki je svoj tek posvetil 60. obletnici upora proti okupatorju in desetletnici osamosvojitve Slovenije, ima za sabo že več odmevnih tekaških podvigov. Tekel je že ob mejah samostojne Slovenije, dvakrat je pretekel Slovensko planinsko pot, lani pa od Kuma do Mont Blanca.

Hilariju so med potjo, ki ga bo vodila tudi po našem koncu države, pripravili krajše slovesnosti. Tako bo danes, v četrtek, 26. julija, predvidoma ob 17. uri pritekel na Planino pri Sevnici, dve uri kasneje do Koče na Bohorju in ob 20.30 na Senovo, kjer bo sprejem pripravilo domače planinsko društvo.

V petek, 27. julija, bo tekel čez Bučko (ob 8. uri) in Otočec (ob 12. uri), ob 14. uri ga bo na Gospodični sprejelo Planinsko društvo Novo mesto, nato bo nadaljeval čez Suhor (ob 16. uri) do Črnomlja, kjer bo sprejem ob 20. uri pripravila Pošta Slovenije.

V soboto, 28. julija, bo ob 10. uri v Občicah sprejem zanj pripravil Republiški odbor kurirjev in vezistov, nato pa bo tekel skozi Pugled (ob 14. uri), Kočevje (ob 17. uri) in dan zaključil ob 20. uri v Ribnici. Vsak dan bo pretekel več kot 100 kilometrov.

Anton Potočar

Pred kratkim smo se na novomeškem pokopališču v Srebrničah poslovili od Antona Potočarja, partizanskega borca in komandanta. Doživel je kljub vsem zdravstvenim težavam častitljivih 88 let.

Njegova življenjska pot je bila pot borca in revolucionarja. Kmečki fant s Trške gore se je zaposlil kot vojaški uslužbenec v starojugoslovanski vojski. Vojaška znanja so mu prav prišla v narodnoosvobodilnem boju, v katerega se je vključil že julija 1941. Bil je borec Notranjskega in Polhograjskega odreda ter Gubčeve brigade, nato tudi oficir v Gubčevi brigadi ter 15. in 18. diviziji NOV Slovenije, na našem območju pa je bil posebej znan kot namestnik komandanta Prve artilerijske brigade NOV Slovenije. Po osvoboditvi je bil še nekaj let aktiven oficir Jugoslovanske armade, vendar jo je zapustil zaradi neustreznega ravnanja njegovih predpostavljenih.

Prišel je v Novo mesto, se tu zaposlil in si postavil dom na Mestnih njivah. Tudi po upokojitvi je Anton Potočar ostal družbenopolitično dejaven, predvsem v organizacijah Zveze borcev NOV. Nekaj časa je bil tudi predsednik borčevske krajevne organizacije Mestne njive. Vse življenje je ostal zvest idealom narodnoosvobodilnega boja, zato je odločno nasprotoval poskusom njegovega razvrednotenja in diskreditiranja. Ta boj, v katerem je bil tudi sam pomemben akter, je vrednotil kot boj za svobodno Slovenijo. Ustanovitev samostojne in neodvisne Slovenije pa je razumel kot naravni zaključek narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda. Prepričan je bil in z njim večina slovenskih partizanov, da takšne Slovenije, kot jo imamo danes, brez narodnoosvobodilnega boja slovenskega naroda na strani protifašističnih sil ne bi bilo.

Odšel je borec in komandant. Njegov prispevek k skupnemu osvobodilnemu boju je bil veličasten in ne sme biti pozabljen.

MIROSLAV VUTE

Dolenjski Pomežik soncu

NOVO MESTO - Na prošnjo društva prijateljev mladine "Mojca" Novo mesto za prispevek k akciji Pomežik soncu - odprimo počitnice vsem otrokom se je na Dolenjskem odzvalo kar 135 podjetij, obrtnikov in posameznikov, Svoj prispevek pa sta primaknili tudi Mestna občina Novo mesto in občina Žužemberk. Skupaj se je tako zbralo skoraj milijon tolarjev, kar je omogočilo brezplačno letovanje 40 otrokom iz revnejših družin, ki bi sicer počitniške dni preživljali doma. V Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah jih otroci "Pomežika" preživljajo skupaj z 80 mladimi Trboveljčani in Novogoričani. Teden dni se bodo družili v športno zabavnih dejavnostih, ki so jih delavci Tabora pripravili ob pomoči mentorjev - prostovoljcev. Vsem, ki so pristopili k akciji Pomežik soncu, so otroci s počitnic poslali zahvalno razglednico, člani društva Mojca pa se jim še enkrat v imenu otrok najlepše zahvaljujejo in upajo, da bodo tudi prihodnje leto tako množično pomagali.

Dolenjski, revirski in goriški otroci bodo v taboru ostali še do petka, že ta dan pa jih bo zamenjalo več kot 200 mladih iz 23 držav Evrope, zbranih v taboru Društva za razvoj človeških vrednot. Člani Mojce sporočajo, da je v terminu od 12. do 18. avgusta, ko se bodo na Veselih počitnicah družili dolenjski osnovnošolci, na voljo še nekaj mest.

Srečanje podeželske mladine iz vse Slovenije

GRIBLJE - Društvo podeželske mladine Črnomelj bo pripravilo na igrišču Športnega društva Griblje pri kopališču ob Kolpi v soboto, 28. julija, v sodelovanju z Zvezo slovenske podeželske mladine srečanje društev podeželske mladine iz vse Slovenije. Ekipe se bodo pomerile v malem nogometu na travi, odbojki na mivki ter kegljanju, tekmovanja pa se bodo pričela ob 10.30. Ob 19. uri bodo podelili priznanja, pokale in nagrade, še dolgo v noč pa bo za zabavo skrbel ansambel Double trouble.

Mučenje kopalcev

Verjetno poznate tudi vi koga, ki misli, da je sam na svetu. Ali vsaj to, da je vse na tej ljubi Zemlji zgolj in samo zaradi njega. Še več: da se morajo drugi ljudje prilagajati njemu, njegovim trenutnim željam in potrebam, njegovi sebičnosti, napihnjenosti in puhlosti, njegovemu (ne)okusu.

Vam je že kliknilo, kakšne tipe imam v mislih, kajne? Oglejmo si jih. Na kopališče se je pripeljal z odprto streho. Prav, saj je peklensko vroče. Da pomembnež prihaja, se je slišalo minuto, preden so ga uzrli. Iz zvočnikov je bobnelo, hropla je Severina Raste trava zelena. Ko je ugasnil motor, je pustil igrati radio. Na vse pretege, na vso moč, na vso pevkino grlo. Samozavestno je stopil do šanka, neopazno je skušal opazovati, če se vse oči kopalcev pasejo na njegovem trupu, če vsi slišijo njegove decibele (to ne prihaja iz besede debil, čeprav je koren podoben in oba pojma odlično sodita drug k drugemu).

Z muziko, ki bi jo Neron gotovo uporabil za mučenje kristjanov, je vznemiral kopalce cel popoldan, in ni se našel mož, ki bi ga opozoril na njegovo nesramnost, nekulturo in primitivnost. Napihnjenec seveda ni mogel pomisliti, kakšna glasovna zmeda bi zavladala na kopališču, če bi vsak, ki se je to nedeljsko popoldne namakal v Kolpi, prižgal svoj radio, svoj kasetofon, svoj CD, kajti za razmišljanje so potrebni možgani. Splošno znano pa je, da imajo nekateri betice samo zato, da ne nosijo slame pod pazduho.

TONI GAŠPERIČ

Ivan Zobarič

Prejšnji mesec smo na pokopališču na Čatežu pospremili k prezgodnjemu počitku soseda in prijatelja Ivana Zobariča z Žejnega. Številni pogrebci so dokaz, da smo izgubili zares dobrega soseda in prijatelja.

Ivan se je rodil v letu, ko je vojna vihra prizadela skoraj vsakega človeka, slovenskega še posebej. Ko mu je bilo komaj tri mesece, so v dom njegovih staršev na Malencah prihrumeli nacisti in družino izgnali v Nemčijo. Tam so jo prestavljali po več taboriščih, a vsako naslednje je bilo slabše. Družina se je vrnila po osvoboditvi.

Po osnovni šoli je Ivan kot elektrikar delal v več podjetjih v občini in se spoznal s kasnejšo življenjsko sopotnico. Ves čas sta živela skupaj, skrbela za srečno otroštvo hčerke in jo spravila do kruha. V zadnjem letu sta se upokojila. V Straži sta si zgradila nov dom in načrtovala še veliko skupnega.

Sosedje in prijatelji smo imeli Ivana radi. Mnogim bo ostal v spominu kot človek, ki je rad poskrbel za veselo razpoloženje mnogih druščin. V zadnjem letu je hudo zbolel in vsi, ki smo spremljali njegov boj za življenje, smo bili v skrbeh. Hude bolečine in mnoge bolezenske tegobe so ga prisilile, da je o sebi odločil sam. Zelo ga razumemo.

Hvaležni smo mu za vse trenutke, ki smo jih lahko preživeli z njim in za vso pomoč, ki nam jih je nudil kot sosed in prijatelj.

Spomin nanj živi.

IVAN KAPUŠIN
v imenu sosedov in prijateljev

Ukradel avtoradia

DOLENJSKE TOPLICE - Na parkirišču pri zunanjem bazenu v Dolenjskih Toplicah je neznanec 18. julija med 9.30 in 16.30 vlomil v dva osebna avtomobila in ukradel dva avtoradia. Lastnika B. K. iz okolice Domžal in I. D. iz Višnje Gore imata skupno za okoli 80 tisočakov škode.

NARAVNI VIR ZDRAVJA

Mineralna voda odžeja in zdravi

Mirko Lebar, ki je brez nog osvajal gorske vrhove, Ida Krajačič, ki je brez govora in sluha uspela v svetu manekenstva, Marija Zakušek, ki je postala mati več kot 40 slovenskim otrokom, za katere starši niso zmogli poskrbeti, Evgen Bavčar, ki brez vida ustvarja čarobne fotografske stvaritve, so ljudje, ki jih žene posnemanja vredna ljubezen do življenja. Kot tri srca: pokrajina ob Muri, kjer že stoletja bubljajo mineralne vode; ljudje, ki so iz Radenske ustvarili legendo; in tisti, ki znajo življenje uživati in ustvarjati na svoj način.

Radenska je znana že več kot stoletja. Cenjena je bila že na dunajskem dvoru, zdaj pa je v Sloveniji letna poraba naravnega vira zdravja in dobrega počutja manj kot 40 litrov na prebivalca. To je tudi do trikrat manj kot v nekaterih evropskih državah. Glede na dostopnost zelo kakovostnih mineralnih voda je pričakovanje povečanja pitja mineralnih voda tudi v Sloveniji še kako upravičeno. Za življenje nepogrešljivi minerali, kot so kalij, kalcij, natrij, magnezij, klorid, jodid, fluorid, dajejo mineralni vodi svojevrsten okus, skupaj z ogljikovim dioksiom, ki je v radenskih vodah popolnoma naraven, pa osvežilnost. Z mineralnimi vodami lahko bolje kot z običajno pitno vodo nadomestimo izgube soli iz telesa zaradi znojenja ob povečanem telesnem naporu ali zaradi visokih temperatur.

Mineralne vode lahko izbiramo po svojih okusih in potrebah. Na uravnavanje krvnega tlaka dobro vpliva mineralna voda z veliko minerali in zmerno količino mehurčkov. Srednje mineralizirana voda s fluoridom skrbi za preventivo lomljenja kosti (osteoporozo), z magnezijem pa za pravilno delovanje srca in preprečevanje mišičnih krčev. Mineralna voda pa je lahko tudi brez mehurčkov, z malo natrija in z ugodnim razmerjem kalcija in magnezija. Pred vplivi okolja so mineralne vode iz Radenske pod zemljo zaščitene z debelimi plastmi gline.

Poletje je čas, ko potrebujemo več tekočine. Tudi z mineralnimi vodami se lahko odžejamo in osvežimo!

Aleksandra - najboljša dolenjska maturantka

Dijakinja novomeške Ekonomske šole Aleksandra Tonić med 11 slovenskimi maturanti, ki so dosegli najvišje število točk - Vseh 78 kandidatov za maturo uspešno opravilo zrelostni izpit

NOVO MESTO - Novomeščanka Aleksandra Tonić, dijakinja 4. b na Ekonomski šoli Novo mesto, je svoj nedavni zrelostni izpit opravila več kot odlično. Je med tistimi 11-imi maturanti iz vse Slovenije, ki so dosegli najvišje možno število točk - 34, poleg tega pa je tudi prva in edina dijakinja srednje strokovne šole v Sloveniji, ki ji je, odkar poteka matura, uspelo osvojiti vse točke.

"K maturi se je v spomladanskem roku na novomeški Ekonomski šoli prijavilo 87 dijakov in prav vsi so jo uspešno opravili. Dosežena povprečna ocena je za strokovno šolo zelo visoka in je za celo točko višja od državnega povprečja. Od vseh dijakov jih je 14 doseglo odličen, 51 pa prav dober uspeh. Vse točke sta pri matematiki dosegli Aleksandra Tonić in Urška Becele, dijakinja Nina Piškur pa je dosegla največji odstotek v slovenskem merilu pri predmetu ekonomija," pravi zadovoljni pomočnik ravnatelja ekonomske šole Božo Gašperšič in dodaja, da je bila ta generacija dijakov, ki so se pripravljali na maturo, zelo delavna in dobra, razumeli pa so se tako s profesorji kot med sabo.

Aleksandra je svojega uspeha zelo vesela, zanj pa je izvedela na malce nenavaden način. Ko je v nedeljo prišla z oddiha, je na svoj mobilni telefon dobila SMS sporočilo od razredničarke prof. Mojce Plut, ki ji je čestitala za uspeh. Takoj jo je poklicala nazaj in čez nekaj trenutkov se je Aleksandra smejala in jokala od sreče. "Pomembno je, da sem dobila vsaj 30 točk, saj bom tako lahko kandidirala za Zoisovo štipendijo," je povedala ob mojem srečanju z njo, ko se je prvo razburjenje že poleglo.

MATURANTKA ALEKSANDRA - Aleksandra Tonić bo svoje maturitetno spričevalo prejela 1. septembra na državni slovesnosti v Ljubljani skupaj z ostalimi 200 dijaki, ki so na maturi dosegli 30 ali več točk. (Foto: M. Ž.)

Vsa štiri srednješolska leta je bila odlična učenka, gotovo pa bo tudi odlična študentka prava. "Odločila sem se za študij prava, saj se mi zdi poklic pravnika precej perspektiven. Sem komunikativna in bi rada pomagala ljudem," je razlagala Aleksandra, "danes je namreč preveč diplomiranih ekonomistov in glede na to, da rada potujem, se bom v 3. letniku prijavila na izmenjavo študentov v tujini. Pomembno je, da delaš tisto, kar si želiš. In jaz vem, kaj bi rada od svojega življenja."

Za večino dijakov so sedaj nastopile prave počitnice. Kot je povedala zgovorna Aleksandra Tonić, bo najprej zaslužila še kakšen tolar, na dopust pa se bo odpravila septembra. "Tudi sicer sem med svojim prostim časom veliko delala preko študentskega servisa. Tako se namreč naučiš ceniti denar. Zapraviti svojih 5000 tolarjev je nekaj popolnoma drugega kot zapraviti 5000 tolarjev od staršev," je dodala z nasmehom.

M. Ž.

Topliška noč

DOLENJSKE TOPLICE - Topličani in njihovi obiskovalci so lepo sprejeli tudi nastop domačih in gostujočih pevskih zborov, predstavitev domačih društev, folklorne skupine in pravkar iztekle se kiparske delavnice ter nastop uspešnega domačega plesnega para in vsega drugega, kar se je dogajalo v okviru sobotne Topliške noči. Mladi so imeli svoj kotiček na Sokolskem trgu, kjer je bil rock koncert s skupino Holder, za ostale pa se je večer zaključil z uspešno in dobro obiskano veselico. V nedeljo zvečer je za zadnje dejanje občinskega praznovanja s koncertom poskrbela mestna godba iz Metlike.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 26.7.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Zgodovinski parki in vrtovi v Sloveniji; Pod klobukom; Zgodbe iz školjke; Enciklopedija znanja; Svet narave, nad.; Vino moje dežele; Umetnost bivanja; Gradovi - 13.00 Poročila - 13.40 Talk show - 14.25 Ivana Orleanska, nad. - 16.00 Slovenski utrinki - 16.30 Poročila - 16.45 Risanka - 17.10 Enajsta šola - 17.45 Slovenski pesniki in pisatelji - 18.10 Oddaja o znanosti - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tednik - 21.00 Na vrat na nos, nan. - 22.05 Odmevi - 22.55 Kulturno poletje 23.45 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 14.05 Videospotnice - 14.35 SP v plavanju - 15.35 Naše 20. stoletje, nad. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Razdeljeno mesto, ameriški film - 19.30 Videospotnice - 20.05 Osamljeni planet - 21.00 Poseben pogled, film - 22.10 Sopranovi, nad. - 23.05 Zločinski tango, nan.

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policist s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Mozaik Slovenije - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Princ z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Zvezdne steze, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Jack in Jull, nan. - 20.00 Pri pujsu 3, ameriški film - 21.40 Seinfeld, nan. - 22.10 Zvezdna vrata, nan.

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Bolnišnica upanja, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nan. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Nikita, nan. - 21.40 Seks v mestu, nan. - 22.10 Špiclji, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Pogovor z... - 18.00 Agencija za šport - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pokličite župana (Črnomelj) - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Tedenski kulturni pregled - 21.40 Iz združenja lokalnih TV - 22.10 Avtomobilsko zrcalo - 22.45 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.00 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.30 Poletni program - 16.25 Glasba - 16.35 Risanka - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Alpe-Donava-Jadran - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.10 Hrvaške planine - 20.40 Kulturno poletje - 21.40 Euromagazin - 22.20 Odmevi - 22.40 Seks v mestu, nad. - 23.05 Družina Soprano, nad. - 23.55 Nikita, nad. - 0.40 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 17.15 Poročila za gluhe in naglušne - 17.20 La tramontane, nan. - 18.05 Naša zemlja, nad. - 19.00 Na zdravje, nan. - 19.30 Policija, nan - 20.10 Čarovnije, nad. - 21.05 Poročila - 21.15 Urgenca - 22.05 Nevidni človek, nan. - 22.50 Umetnine svetovnih muzejev

PETEK, 27.7.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Prisluhnimo tišini; Kljukčeve dogodivščine; Risanka; Enajsta šola; Slovenski pesniki in pisatelji; Odkrivajmo znanost; Alpe-Donava-Jadran; Ulica je naša, drama - 13.00 Poročila - 13.40 Alpe-Donava-Jadran - 14.10 Na vrat na nos, nan. - 15.05 Vsakdanjik in praznik - 16.00 Mostovi - 16.30 Poročila - 16.45 Rdeči grafit - 17.10 Ole Aleksander, nad. - 17.45 Zgodbe iz Amerike - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 V dobrem in slabem, nan. - 21.00 Deteljica - 21.10 Fina gospa, nan. - 22.00 Odmevi - 22.50 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 14.05 Videospotnice - 14.40 SP v plavanju - 15.40 Mogočne konstrukcije, nan. - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan, nan. - 18.00 Fant sreča dekle, film - 19.30 Videospotnice - 20.00 Genialni šimpanz, ki izraža čustva, dok. oddaja - 21.00 Plemstvo, nad. - 21.55 Mož proti možu, nemški film - 23.15 Zgodbe Ruth Rendell, nan. - 0.05 Iz slovenskih jazz klubov

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Pop'n'roll - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Princ z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Zvezdne steze, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Jack in Jull, nan. - 20.00 Ugrabljeni razvajenci, ameriški film - 21.40 Felicity nan. - 22.30 Rock v Riu, koncert - 0.30 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Nikita, nan. - 21.40 Seks v mestu, nan. - 22.10 Zlata krila, nan. - 23.00 Nevarne dirke, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Avtomobilistično zrcalo - 17.30 Turistična oddaja - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Tedenski kulturni pregled - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Povej! - 21.00 Novice - 21.20 Brez panike, pon. - 21.40 Motosport mundial - 22.10 Kako biti zdrav? - 22.40 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

7.00 Dobro jutro, Hrvaška - 9.00 Čarovnija, nan. - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.40 Naša zemlja, nad. - 13.35 Poletni program - 16.25 Glasba - 16.30 Naravni parki - 17.05 Hugo - 17.30 Hrvaška danes - 18.00 Alpe-Donava-Jadran - 18.35 Kolo sreče - 19.13 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.05 Skupaj do zvezd - 21.10 Nesmrtna ljubezen, film - 23.10 Odmevi - 23.30 Seks in mesto, nad. - 23.55 Družina Soprano, nad. - 0.50 Nikita, nan. - 1.35 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 17.20 Urgenca, nan. - 18.05 Naša zemlja, nad. - 19.00 Zakonske vode, nan. - 19.30 Policija, nad. - 20.10 Zakon in red, nan. - 21.00 Poročila - 21.10 Zabavna oddaja - 22.15 Pravi čas - 23.45 Umetnine svetovnih muzejev

SOBOTA, 28.7.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura, Odmevi; Zgodbe iz školjke; Radovedni Taček; Male sive celice; Nosorog Otto, danski film; Lingo; Tednik - 13.00 Poročila - 13.25 Bila sva mlada oba - 13.55 Mostovi - 14.25 4 x 4 - 14.55 Nov začetek, film - 16.30 Poročila - 16.45 Pika Nogavička, ris. nan. - 17.10 Carski sel, ris. nan. - 17.50 Na vrtu - 18.15 Ozare - 18.20 Novi raziskovalci, nan. - 18.50 Risanka - 19.00 Danes - 19.05 Utrip - 19.30 Dnevnik - 20.05 Gostišče, film - 21.30 Oko viharja, dok. nan. - 22.00 Poročila - 22.30 Oz, nad.

SLOVENIJA 2

9.30 Tedenski izbor: Videospotnice; Caroline v velemestu; Murphy Brown, nan.; Štafeta mladosti; Venček narodnozabavnih - 13.10 Osamljen planet - 18.25 SP v plavanju - 19.30 Videospotnice - 20.05 Festival melodij morja in sonca - 21.30 Praksa, nan. - 22.20 Sobotna noč

KANAL A

10.00 Šivankino uho, ameriški film - 12.00 Beverly Hills 90210 - 13.00 Pop'n'roll - 14.00 Mladoporočenci - 14.30 Komedija zmešnjav - 15.00 Na sever, nan. - 15.50 Skrita kamera - 16.15 Vojne igre, film - 18.05 Hughleyjevi, nan. - 18.35 Beverly Hills 90210, nan. - 19.30 Hughleyjevi, nan. - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.50 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.40 Pozirala sem za Playboy, film - 23.30 Najbolj neumni roparji, nan.

POP TV

8.30 Risanke - 12.30 Brata, nan. - 13.00 Formula 1 - 13.40 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.00 Prva izdaja, nan. - 16.00 Taksisti - vožnja z divje strani, dok. oddaja - 16.30 Otroški zdravnik, nan. - 17.30 Zakaj moja hči?, film - 19.15 24 ur - 20.00 Neiztrohnjeno srce, film - 21.50 Jeklene magnolije, film

VAŠ KANAL

12.35 Ste sinoči spregledali? - 13.00 Formula 1 - 14.00 Video strani - 17.00 Kako biti zdrav? - 17.30 Motosport mundial - 18.00 Iz združenja LTV - 18.30 Dolenjski obzornik - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Rezerviran čas - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Povej! - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

HTV 1

8.25 Veter nad mčvirjem, film - 10.00 Poročila - 10.05 Program za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.30 Glasbena oddaja - 13.00 Prizma - 13.55 Poročila - 14.05 Oprah show - 14.50 Nadnaravno - 15.25 Zlata dekleta, nan. - 15.55 Vinarjeve hčere, nad. - 16.40 Risanka - 17.25 Dok. film - 17.50 Zabavno informativni program - 19.30 Dnevnik - 20.10 Ameriški film - 21.50 Moške svinje, nan. - 22.20 Poročila - 22.30 Serijski zločini, nad. - 0.00 Nočni program

HTV 2

8.00 Panorama hrvaških turističnih središč - 13.25 Hišni ljubljenci - 14.10 Risanka - 14.35 Čarovnije, nad. - 18.00 Odplešiva, film - 19.30 Policija, nan. - 20.10 Največje romance 20. stol. - 20.40 Svet zabave - 21.10 Poročila - 21.20 Festival - 23.20 Umetnine svetovnih muzejev

NEDELJA, 29.7.

SLOVENIJA 1

8.00 Živžav: Telebajski; Krtek; Mali leteči medvedki; Promenadni koncert; Med valovi; Srečanje z živalmi; Obzorje duha; Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 13.50 Pod klobukom - 14.40 V dobrem in slabem, nan. - 15.30 Fina gospa, nan. - 16.00 Umetnost bivanja - 16.30 Poročila - 16.45 Vsakdanjik in praznik - 17.45 Slovenski magazin - 18.15 Vino moje dežele - 18.45 Risanka - 18.50 Žrebanje lota - 19.00 Danes - 19.05 Zrcalo tedna - 19.30 Dnevnik - 20.05 Ivana Orleanska, koprod. nad. - 21.40 Talk show - 22.35 Poročila - 22.55 Mali veliki mož, film

SLOVENIJA 2

9.55 Tedenski izbor: Videospotnice; Plemstvo, nad.; Obljubljena dežela; V duhu glasbenega in plesnega izročila - 13.00 Plenilci, nad. - 14.50 Stikalo, film - 16.25 Odbojka na mivki - 17.25 SP v plavanju - 18.25 Speedway grand prix - 19.30 Videospotnice - 20.05 Naše 20. stoletje, dok. nan. - 20.55 Murphy Brown, nan. - 21.30 Turistična oddaja - 22.00 Končnica - 23.00 Kanadska plesna oddaja

KANAL A

9.40 Kockar, ameriški film - 12.00 Melrose Place, nad. - 13.00 Pop'n'roll - 14.00 Komedija zmešnjav - 14.30 Na sever, nan. - 15.20 Pustolovščine Hucka Finna, film - 17.10 Adijo, pamet, nan. - 18.05 Hughleyjevi, nan. - 18.35 Melrose Place, nad. - 19.30 Hughleyjevi, nan. - 20.00 Lov za zakladom, nan. - 20.50 Sheena, kraljica džungle, nan. - 21.40 Maščevanje je sladko, film - 23.15 Adrenalina

POP TV

8.30 Risanke - 12.30 Brata, nan. - 13.00 Skoraj popoln par, nan. - 13.30 Formula 1 - 16.00 Taksisti - vožnja z divje strani, dok. oddaja - 16.30 Gorski zdravnik, nan. - 17.30 Skrivne solze, film - 19.15 24 ur - 20.00 Nadine, film - 21.30 Tat za vedno, nan. - 22.20 Ljubezenski hrošč, film

VAŠ KANAL

13.00 Če boste danes z nami - 13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.30 Formula 1 - 16.00 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.10 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Dolenjski obzornik - 20.40 Brezskrbne počitnice - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi - 22.00 Doma v divjini - 23.00 Novice - 23.15 Od sobote do sobote

PONEDELJEK, 30.7.

SLOVENIJA 1

8.00 Tedenski izbor: Utrip; Zrcalo tedna; 4 x 4; Risanka; Rdeči grafit; Ole Aleksander, nad.; Svet divjih živali; Zgodbe iz Amerike; Na vrtu; Novi raziskovalci; Sledi - 13.00 Poročila - 13.10 Ljudje in zemlja - 14.00 Polnočni klub - 15.10 Kulturno poletje - 16.00 Dober dan, Koroška - 16.30 Poročila - 16.45 Tomažev svet - 16.50 Telebajski - 17.20 Radovedni Taček - 17.45 Zakaj ravno jaz, dok. oddaja - 18.35 Žrebanje 3 x 3 plus 6 - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Klinika pod palmami, nan. - 21.00 Apartheid ni umrl, dok. oddaja - 22.00 Odmevi - 22.50 Brez reza - 23.30 Magritte - poskus nemigočega, film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Genialni šimpanz, ki izbira čustva, dok. oddaja - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Peta hiša na levi, nan. - 18.30 Jasno in glasno - 19.30 Videospotnice - 20.05 Mogočne konstrukcije, nad. - 21.00 Studio City - 22.00 Med sosedi, nan. - 22.30 Metropolis - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Dannyjeve zvezde - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Princ z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Zvezdne steze, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Odštevanje v kaos, ameriški film - 21.30 Seinfeld, nan. - 22.00 Zvezdna vrata, nan. - 23.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Newyorška policija, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Nikita, nan. - 21.40 Prijatelji, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Posnetek dogodka - 18.10 Športni pregled - 18.35 Brezskrbne počitnice - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Pokličite župana! - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Klepet z... - 22.00 Športni pregled - 22.30 Rezerviran čas - 23.00 Novice

TOREK, 31.7.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Odmevi; Mostovi; Čarobni šolski avtobus; Radovedni Taček; Tomažev svet; Lahkih nog naokrog; Zakaj ravno jaz, dok. oddaja; Naokoli po Nemčiji; Klinika pod palmami, nan. - 13.00 Poročila - 15.05 Apartheid ni umrl, dok. oddaja - 16.00 Oddaja TV Maribor - 16.30 Poročila - 16.45 Oddaja za otroke - 17.15 Izpodnebnik, nad. nad. - 17.45 Odmevi preteklosti, dok. oddaja - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Tramontana, francoska nad. - 20.55 Aktualno - 22.00 Odmevi - 22.45 Sofie, skandinavska drama

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 14.55 Videospotnice - 15.30 Studio City - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Sklati zvezde z neba, film - 20.10 Venček narodnozabavnih - 21.05 Vertikalna ljubezen, film - 22.40 Sopranovi, nan. - 23.25 Pri psihologu, slovenski film - 23.35 Dobre stanovalke poznaš, kratki slovenski film - 23.40 Prodajalci biblij in pušk, ameriški film

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policist s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Mozaik Slovenije - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Princ z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Jekleni orel, film - 22.00 Seinfeld, nan. - 22.30 Zvezdna vrata, nan.

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser, nad. - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan - 13.30 Bolnišnica upanja, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan - 20.50 Nikita, nan. - 21.40 Prijatelji, nan. - 22.10 Zahodno krila, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 16.30 Dober večer, gospod predsednik! - 17.30 Povej! - 18.20 Športni pregled - 18.50 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Voodoo, film - 21.35 Novice - 22.00 Športni pregled - 22.25 Brez panike - 22.50 Nas poznate? - 23.00 Novice

SREDA, 1.8.

SLOVENIJA 1

7.55 Tedenski izbor: Kultura; Odmevi; Dober dan, Koroška; Risanke; Izpodnebnik, nad.; Lingo; Odmevi preteklosti, dok. oddaja; Tramontana, nad. - 13.00 Poročila - 13.40 Obzorje duha - 14.10 Nosorog Otto, kanadski film - 15.30 Aktualno - 16.30 Poročila - 16.45 Pod klobukom - 17.45 Svet narave, nad. - 18.45 Risanka - 19.00 Kronika - 19.30 Dnevnik - 20.05 Sedmi pečat, film - 22.20 Odmevi - 23.10 Simfoniki RTV predstavljajo

SLOVENIJA 2

10.30 Vremenska panorama - 15.00 Videospotnice - 15.35 Turistična oddaja - 16.05 Oddaja o VIP - 16.30 Rad imam Lucy, nan. - 17.00 Dr. Quinnova, nan. - 18.00 Conspiracy of Hearts, angleški film - 19.45 Videospotnice - 20.05 Športna sreda - 22.00 Kulturno dok. oddaja - 23.00 Sopranovi, nad. - 23.45 Umori, nan.

KANAL A

9.30 Mladenič v modrem, nan. - 10.25 Policisti s srcem, nan. - 11.50 Ricki Lake - 12.45 Dannyjeve zvezde - 14.15 Skrita kamera - 14.45 Princ z Bel Aira, nan. - 15.15 Ricki Lake - 16.15 Temna luka, nan. - 17.10 Providence, nan. - 18.00 Družina za umret, nan. - 18.30 Tretji kamen od sonca, nan. - 19.00 Obalna straža, nan. - 20.00 Komedija zmešnjav - 20.30 Mladoporočenci - 21.00 Mesto angelov, nan. - 21.50 Seinfeld, nan. - 22.20 Zvezdna vrata - 0.00 Dannyjeve zvezde

POP TV

8.30 Oprah show - 9.30 Vse za poljub, nad. - 10.30 Črni biser, nad. - 11.20 Obala ljubezni, nad. - 12.10 TV Dober dan, nan. - 13.30 Bolnišnica upanja, nan. - 14.20 Zakon v Los Angelesu, nan. - 15.45 Oprah show - 16.40 Obala ljubezni, nad. - 17.30 Črni biser, nad. - 18.20 Vse za poljub, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 TV Dober dan, nan. - 20.50 Raztresena Ally, nan. - 21.40 Prijatelji, nan. - 22.10 Zahodno krilo, nan. - 23.00 Zlobni dvojček, nan. - 23.50 M.A.S.H., nan.

VAŠ KANAL

13.05 Ste sinoči spregledali? - 13.40 Video strani - 17.00 Voodoo, film - 18.20 Klepet z... - 18.45 Nas poznate? - 19.00 Novice - 19.15 24 ur - 20.00 Slovenica, kontaktna oddaja - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez panike - 21.45 Turistična oddaja - 22.10 Smo dobri gospodarji? - 22.40 Brezskrbne počitnice - 23.00 Novice

NE ZAMUDITE NA VAŠEM KANALU

- V nocojšnji **oddaji v živo** bo ob osmih zvečer naš gost črnomaljski župan **Andrej Fabjan**. Z njim se bo pogovarjala Verica Marušič. Če vas karkoli zanima iz te največje belokranjske občine, lahko pokličete v naš studio po telefonu na številko **07/ 39 30 868** in povprašate župana o tem, kar vas teži in odgovor boste dobili iz prve roke.
- V petek vas vabimo pred male zaslone ob 20. uri, ko bomo predvajali mladinsko oddajo **Povej**. V zanimivem pogovoru boste lahko zvedeli, kako, kje in zakaj mladi uporabljajo lepotne pripomočke, kot so t. i. tatuji in drugi različni okraski. S petimi dekleti se je pogovarjala Irena Potočar Papež.
- **Dolenjski obzornik** je na vrsti v soboto ob osmih zvečer. Med drugim boste lahko videli prispevek o humanitarni pomoči družini iz Šmarjete, ki ji je nedavno pogorela hiša.
- Ljubitelji hitrosti ste vabljeni pred televizorje v nedeljo ob pol dveh popoldne, ko bomo prenašali **dirko Formule 1** za Veliko nagrado Nemčije.
- Kako poskrbeti za rože in hišne ljubljenčke med dopustom, boste lahko zvedeli v ponedeljek ob 18.35 v oddaji **Brezskrbne počitnice**. Ob 21.20 pa bomo predvajali zanimiv pogovor z Boštjanom Papičem v oddaji **Klepet z...**
- V sredo ob osmih zvečer ste vabljeni k ogledu **oddaje v živo**, ko bomo gostili predstavnika **Zavarovalnice Slovenica**.

Razpis za Emo 2002

Prijave do 25. oktobra letos - Prireditev bo februarja

LJUBLJANA - Po dveh mesecih od odmevnega nastopa Nuše Derenda na Evrosongu 2001 je RTV Slovenija že pripravila javni razpis za izbor slovenske pesmi za Evrosong 2002. Slovensko tekmovanje Ema 2002 bo februarja prihodnje leto, zmagovalka pa bo 25. maja sodelovala na prireditvi v estonskem Talinu.

Na razpisu lahko sodelujejo le slovenski državljani, besedilo skladbe, ki je lahko dolga največ tri minute, pa mora biti napisano in zapeto v slovenščini. Na odru lahko nastopi največ šest izvajalcev, ki morajo v prihodnjem letu dopolniti najmanj 16 let. Avtorji morajo poslati tonski zapis skladbe na zgoščenki, po pet izvodov notnega zapisa in besedila skladbe, fotografijo in kratko biografijo izvajalca, naslov in telefonsko številko osebe za stike, naslov morebitnega založnika in njegovo soglasje, da lahko TV Slovenija posname pesem na fonogram za svoje promocijske namene, in soglasje, da se pesem lahko uvrsti na morebitni fonogram ali videogram s skladbami z izbora ali kompilacijski fonogram ali videogram s pesmimi s predhodnih izborov.

Oba končna posnetka (glasba in vokal ter le glasbena podlaga) morajo avtorji izbranih skladb dostaviti do 15. januarja 2002 in s podpisano izjavo zagotoviti, da gre za njihovo izvirno delo ter da sprejmejo vso moralno in materialno odgovornost za morebitne zahtevke tretjih oseb in škodo, ki bi s tem nastala za TV Slovenija. Hkrati s podpisom zagotavljajo, da pesem ni bila še nikoli javno predvajana, objavljena ali poslana na noben drug razpis.

Skladbe pošljite na naslov: **Razvedrilni program, TV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana**, s pripisom *Za razpis "EMA 2002"*. Upoštevali bodo le popolne prijave, ki bodo prispele z žigom 25. oktober 2001, izbrane skladbe pa bodo objavili 30. novembra. Razpis je objavljen tudi na strani 715 teleteksta TV Slovenija in na spletni strani www.rtvslo.si/razpisi.

NAGRADNA KRIŽANKA 30

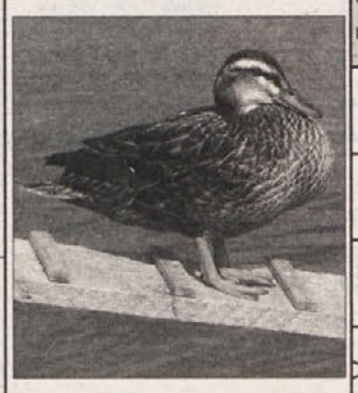

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST | VIOLINA, IZDELANA V DELAVNICAH DRUŽINE STRADIVARI | CELOTA DELOVANJA ZA DOSEGO KAKEGA CILJA | UNIFORMIRAN SLUŽABNIK | ETIOPSKI PLEMIŠKI NASLOV | MLEČNA ŽLEZA SAMIC NEKATERIH KOPITARJEV | KDOR IMA ANEMIJO | NAKODRANA VOLNENA TKANINA

KDOR SPLAVARI

TRAVNATA POVRŠINA

IGRA Z ŽOGO / SLOVEN. SKAKALEC S PALICO

LONDONSKI GLASBENI KONCERN / KALCIJEV GLINENEC

AVTOR: JOŽE UDIR | Z BEŽANJEM PRITI DRUGAM, V DRUG KRAJ | ŽENSKO IME | TEKSTIL. IZDELEK ZA POKRIVANJE / UPRAVITELJ | PLUS / ČLOVEKOVO ZASEBNO ŽIVLJENJE

VEČ KOT ZA 90 STOPINJ NAGNJENA STENA | GRŠKA BOGINJA ZMAGE / NAJNIŽJI MOŠKI GLAS

DEL OBLEKE | VRSTA VREDNOSTNEGA PAPIRJA | POLJSKI KONJENIK | PRESTOLNICA ITALIJE (ORIG.)

LJUBLJANA V RIMSKEM ČASU | MIT. KRALJ KELTOV / GERM. MIT. OREL

PREDSTOJNIK BANOVINE | STANJE, KO RASTLINA ŠE RASTE / JOSIP STRITAR

ENICA | VERSKI POGLAVAR MUSLIMANOV

LOVEC NA GAMSE | ETIOPSKO JEZERO

Nagrade v Tržišče, Semič in Črnomelj

Do roka smo prejeli 133 rešitev in žreb je izmed reševalcev 28. nagradne križanke izbral **Marijo Fuks iz Tržišča, Marto Šimic iz Semiča** in **Malči Dragoš iz Črnomlja**. Fuksovi je pripadla denarna nagrada, Šimicova in Dragoševa pa bosta za nagrado prejeli knjigo. Nagrajenkam čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 6. avgusta na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 30"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Rešitev 28. križanke

Pravilna rešitev 28. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKRNOBA, TRIOLET, RASTILO, NOJ, AKAN, APNO, AKO, POTONIKA, RN, IBO, IKRICA, KEKEC, ARIJA, ORATAR, ORIS, LOTO, OBLINE, ONAN, PODLAN.

OSNOVNA ŠOLA FRANA METELKA ŠKOCJAN
Škocjan 51
8275 ŠKOCJAN

razpisuje prosta delovna mesta

- **UČITELJA FIZIKE in TEHNIČNE VZGOJE**, za nedoločen čas, z zmanjšano učno obveznostjo,
- **DVA UČITELJA RAZREDNEGA POUKA**, za določen čas, nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu, s polnim delovnim časom,
- **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom, in bodo opravljali poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela: 1. september 2001.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

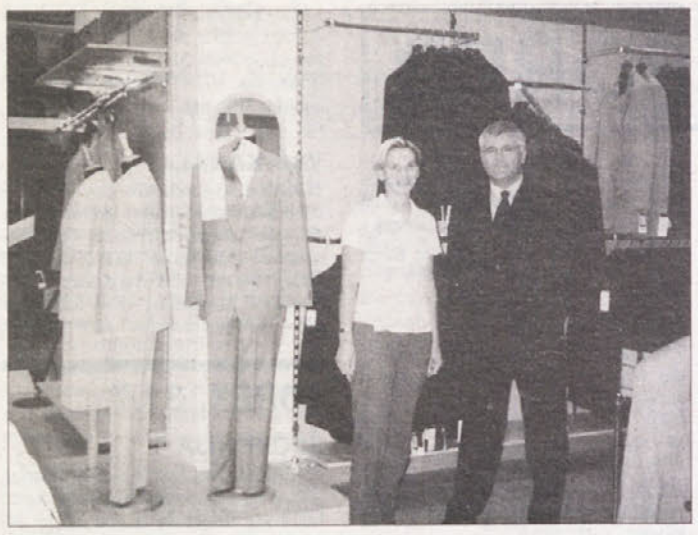

VARTEKS V BTC-ju - V petek so v novomeškem BTC-ju odprli novo Varteksovo trgovino. Varaždinska tekstilna industrija, že v bivši Jugoslaviji največja proizvajalka in izvoznica tekstila, danes pa podjetje z zaokroženim proizvodnim procesom ter lastno proizvodnjo preje, tkanin in konfekcije, se ponaša s priznanimi blagovnimi znamkami, kot so njihova lastna Varteks, Di Caprio, Edora, Focus, Bumble Bee in druge. Kot sta ob odprtju povedala direktor Branko Gregorec in vodja trgovine Nataša Lešnjak, se želijo izkazati s kvaliteto, s konkurenčnimi cenami pa pridobiti čimveč zadovoljnih kupcev. (Foto: Majda Luzar, EPS)

V METLIKI ŽE DVAJSETI SPAR - V sredo, ko je Spar Slovenija v Metliki odprl že svojo dvajseto trgovino pri nas, je kazalo, da ni Belokranjca, ki bi obupal nad dolgimi vrstami pred blagajnami. Kot je povedal Aleš Graj iz službe marketinga, so trgovino zgradili v rekordnem roku, ponudba proizvodov, tudi svežega mesa in rib, ter konkurenčne in zanje značilne akcijske cene naj bi zadovoljile še tako zahtevnega kupca. Lokacija ob metliški obvoznici je pravšnja tudi za kupce od drugod, v poletnih mesecih predvsem za turiste. (Foto: Majda Luzar, EPS)

DOLENJSKI LIST
Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:
- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 07/ 33 21 878
Vabljeni!
DOLENJSKI LIST

STUDIO 103.0 MHZ

RADIO SRAKA 94,6 MHz

RADIO UNIVOX 107.5 MHz
e-mail: info@univox.si

MANA turistična agencija
Kandijska 9, Novo mesto
KATALOG POLETJE 2001
Pokličite, poslali vam bomo brezplačni izvod.
ŽE 10 LET Z VAMI!
tel.: 07/33 21 115, 33 25 477 • faks: 07/33 42 136

Potoške vesti

STOLPNICE NE BO - V potoški občini pravkar poteka letošnja največja naložba - obnova zdravstvene postaje, načrtovanega tretjega nadstropja pa ne bo. Pravijo, da je prvotnemu načrtu botrovala vsevednost nekaterih posameznikov. Lahko bi celo dejali, da rada zmaga politika nad stroko, vsekakor pa zaradi trhlih temeljev zdravstvene postaje potoške stolpnice ne bo.

PROSLAVA - Ob deseti obletnici državnosti so občani zaman spraševali, če bo kje kakšna proslava. Običajno se ob takih priložnostih potrudijo šolniki, pa morda še pevski zbor planinskega društva, govorce pa je že težko najti. Tokrat ni bilo ne enih ne drugih.

V VIŠAVE - Že preteklo leto je bilo veliko besed namenjenih organizaciji kmečkih iger ali česa podobnega. Rečeno je bilo, da bo vzletel tudi balon, ki naj bi v višave odnesel domiselne veljake, da bi si občino ogledali tudi s ptičje perspektive. Trenutno pa še nič ne kaže, da bo kaj od te zamisli.

DENAR - Vaške skupnosti bodo letos kar se tiče denarja tenko piskale. Pričakovane vrnitve vaške zemlje in gozdov nikakor ni. Občinski proračun - vsaj tako se govori - bo komaj zadostoval za (pre)drago popravilo zdravstvene postaje, kaj šele za druge projekte, ki so že dolgo na papirju. Sicer pa tudi ti papirji niso ravno poceni.

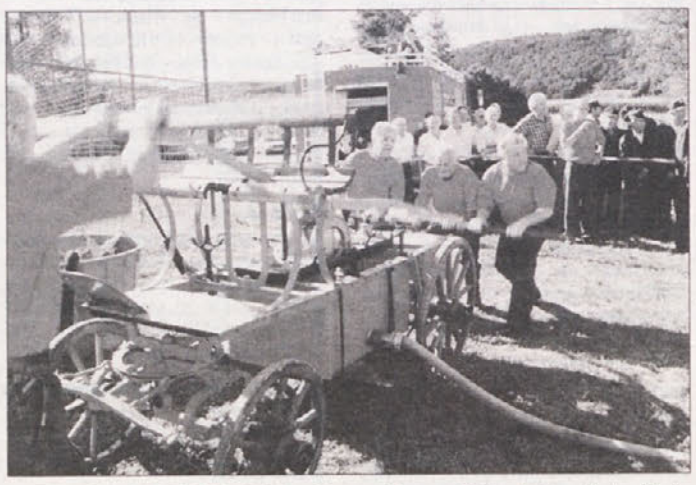

SPET S STARO BRIZGALNO - Prostovoljno gasilsko društvo Krka, ki deluje že od leta 1896 in danes premore nov gasilski dom in sodobno tehnično opremo, je v soboto 21. julija, uspešno izpeljalo prvo gasilsko tekmovanje veteranov Gasilske zveze Ivančna Gorica (Krka 1, Krka 2, Zagradec, Ambrus, Hudo) na štirikolesni ročni gasilski brizgalni. V ta namen so za nekaj ur prestavili staro brizgalno iz leta 1920 iz gasilskega muzeja na poligon. Priznanja najboljšim sta podelila predsednik domačega PGD Miroslav Svetin in podpredsednik GZ Ivančna Gorica Janez Kastelic, posebej pa so nagradili še najstarejšega tekmovalca, 87-letnega Jožeta Podržaja iz Les, in najstarejšo ekipo Krka 2, ki je skupaj štela 614 let. (Foto: S. Mirtič)

IZ ARGENTINE V ŽUŽEMBERK - Maše v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata, ki je potekala v okviru Trških dni, se je udeležila tudi skupina 26 slovenskih maturantov iz Argentine. Po besedah vodje Bogdana Magistra gre že za enajsto skupino maturantov, ki prihaja v poletno šolo v Ljubljano. Tri srednje slovenske popoldanske šole z imenom Rast XXX so ob pomoči organizacije Slovenija v svetu iz Ljubljane preživele 14 dni v Sloveniji, med drugim tudi nekaj čudovitih ur v Žužemberku in drugod na Dolenjskem. Na sliki so maturantje skupaj z vitezi in grajskimi gospemi pred cerkvijo v Žužemberku. (Foto: S. M.)

IVAN SLAPNIČAR DOBIL ISO 9002 - Naše malo gospodarstvo se vedno bolj približuje razviti Evropi, kar lahko sklepamo tudi po številnih certifikatih kakovosti ISO 9002, ki so jih v zadnjem času dobili dolenjski obrtniki. Me take sodi tudi strojni ključavničar Ivan Slapničar iz Cegelnice, ki je ob svojem 25-letnem jubileju in obratovanju izpolnil vse normative za ISO 9002, ki velja do leta 2003, ko ga bo moral ponovno potrditi. Na sliki: Ivan Slapničar, tudi predsednik Sklada za izobraževanje delavcev Novo mesto, s pomembnim priznanjem. (Foto: S. Dokl)

Taborniki v Francijo

KOČEVJE - V Dolu ob Kolpi se je končal desetdnevni tabor roda Rjavega medveda iz Kočevja. Štirideset nadobudnežev, ki jih je vodil dejavni in prizadevni predsednik Marko Muhič, se je izkazalo pri vseh nalogah v naravi, zlasti so bili natančni pri izvrševanju številnih opravil. To jim bo dobra popotnica pred odhodom v francoski Halluin, prijateljsko mesto s Kočevjem, ki bo 3. avgusta. (M.G.)

ŽETEV V ZAGRADU - Tako kot marsikje po Sloveniji, si tudi v Zagradu pri Škocjanu prizadevajo oživiti stare kmečke običaje. Tamkajšnje turistično društvo je minulo soboto pripravilo ročno žetev rži. Zjutraj so se ob čaju in potici zbrali večinoma starejši prebivalci Zagrada in okoliških vasi, katerim je delo, kljub temu da tega že dolgo niso počeli, šlo dobro od rok. Prav jim je prišla tudi pomoč mlajših za vezanje in nalaganje snopov, ki so jih z lojtrnikom in konji zvozili do kozolca, kjer se bodo sušili do mlačve. Ta bo prav tako izvedena po starih običajih, saj bo tako pripravljena slama služila za streho lesene hiše, ki jo turistično društvo namerava postaviti v Zagraškem logu. Udeleženci so se med delom okrepčali s hrano, pripravljeno in postreženo po starih običajih, slišala se je tudi ljudska pesem, po zaključku žetve pa je sledil likof. (Foto: Franci Kocjan)

MEDTEM KO SMO ČISTILI, JE MORJE ŠEPETALO: Hvala!

BISER POD SONCEM
POD MORJEM BISER

Hvala vsem potapljačem iz skoraj vsej koncev Slovenije, ki so v treh vikendih oz. šestih dnevih zagnanega čiščenja, potegnili z mojega dna skoraj 27 kubičnih metrov smeti, da zdaj moji valovi še bolj igrivo in radostno skakljajo ob robovih slovenske obale. Predvsem hvala:

žito
Okus po dobrem
tudi, ko gre za okolje

GENERALNEMU POKROVITELJU ŽITO D.D.,
SLUŽBI ZA VARSTVO OBALNEGA MORJA (SVOM),
G. MILANU KALAUZU (INDUSTRIAL COMMERCE DEKANI)

Hvala tudi vsem, ki so kakorkoli - finančno, materialno, moralno - podprli širjenje ekološke zavesti in drugačnega odnosa do tako dragocene in lepe dobrine, kot je naše morje.

NORIK SUB PK LJ., VIRGO.COM., MESTNA OBČINA KOPER, MESTNA OBČINA PIRAN, LUKA KOPER, KRKA, BAYER PHARMA, BANKA KOPER, ADRIATIC ZAVAROVALNA DRUŽBA, PERSIL - HENKEL SLOVENIJA, KOLINSKA, ETIKETA TIŠKARNA, PRESS CLIPPING, ADRIA - TURISTIČNO PODJETJE, POMURSKE MLEKARNE, GALA - ŽIVILSKA INDUSTRIJA, LJUBLJANSKE MLEKARNE, RADENSKA, PIVOVARNA LAŠKO, HOTELI BELVEDER, KRKA ZDRAVILIŠČE STRUNJAN, ISTRABENZ - MARINA KOPER, AC MARKETING, SIMONOV ZALIV, MI LESNINA KOPER, FRIGOMAR, POMURKA, SI.MOBIL, TKK SREPENICA OB SOČI, NORIK SUB d.o.o.,
še posebej hvala vsem radijskim in TV postajam, časopisom in revijam,
ki so prispevali svoj delež pri popularizaciji akcije
in časopisu ***DOLENJSKI LIST***, ki je omogočil objavo tega obvestila.

SLOVENSKI POTAPLJAČI (ZE SEDMO LETO) ZA ČISTO MORSKO DNO

Neodplačna objava

Mercator

Mercator-Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto:

MESAR

v OMO I/B Metlika za nedoločen čas

Pogoji:

- končana IV. stopnja srednje šole za mesarja-sekača,
- opravljen izpit iz higienskega minimuma,
- vozniški izpit B kategorije,
- 2-mesečno poskusno delo.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

Mercator-Dolenjska, d.d., Livada 8, 8000 Novo mesto, kadrovska služba.

Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po izbiri.

krka

KZ KRKA z.o.o., Rozmanova 10, Novo mesto, objavlja v okviru dejavnosti PRODAJE VOZIL in LEASINGA **javno licitacijo** poškodovanih in rabljenih vozil, ki bo **v soboto, 28.7.2001, na Knafelčevi 2, Novo mesto v prostorih OC Agroservisa.**

Zap.št.	Znamka in tip vozila	Letnik	Izklicna cena v SIT
1.	R-LAGUNA 1,8 16V comfort	2000	1.500.000
2.	C-JUMPER35 MH 2,5 D	1997	350.000
3.	HONDA AP1 S 2000	2000	2.500.000
4.	R-CLIO 1,4 16V klima	2001	1.300.000
5.	R-CLIO 1,4 klima	2000	1.000.000
6.	HYUNDAI LANTRA 1,6 GLSI	1997	300.000
7.	HYUNDAI LANTRA 1,6 GLSI RD	1998	400.000
8.	DAEWOO MATIZ	1999	150.000
9.	PEUGEOT 306 BREAK 1,6i	2000	600.000
10.	TAM 80 A50 PREKUCNIK	1992	1.150.000
11.	TAM 110 T10	1980	250.000
12.	ELEKTRIČNA ČRPALKA GROCO ZA PLESKARJE	1999	700.000
13.	R-4 GTL	1989	70.000
14.	VW POLO 60 1,4	1996	750.000
15.	PRIKOLICA TIMA ATH400/2,6G	2001	1.260.000

Licitacija bo **v soboto, 28.7.2001, ob 9. uri v prostorih Agroservisa, Knafelčeva 2, Novo mesto**. Ogled vozil bo **v petek, 27.7.2001, od 8. do 12. ure**, ter **eno uro pred začetkom licitacije.** 10% vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Vozila in oprema pod zap. številko: 10, 11, 12, 13, 14 in 15 so rabljena in v brezhibnem stanju.

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

Dober dan jutri!

RADIO OGNJIŠČE

Kum 105,9 Boč 107,3

Odeon Radio 100,2 MHz

iz brežiške porodnišnice

V času od 13. do 20. julija so v brežiški porodnišnici rodile: Breda Žnidaršič iz Krškega - Matica, Anica Žibert s Podnjega Pijavškega - Anjo, Alison Teodorovič s Sel pri Dobovi - Nino-Rebeko, Helena Cimperšek-Delopst iz Topolšice - Lariso-Gajo, Simona Prah iz Jelš - Amadeja, Renata Pavlovič z Breg - Davida, Mirjana Jovanović s Senovega - Niko, Sonja Jeveršek iz Brežic - Domna, Polonija Cetin z Mosteca - Stelo, Marija Abram iz Gorenjega Leskovca - Jasmino, Ida Dornik, z Dovškega - Simona in Suzana Uršič z Bistrice ob Sotli - deklico.

Čestitamo!

Popravek

V prejšnji številki časopisa je v poročilu iz brežiške porodnišnice prišlo do napake. Rodila je: Stanka Brilej-Kokotec s Senovega - Sama.

Za napako se opravičujemo.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26
Novo mesto
☎ 07/33 70 200
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

ALOJZ HUTAR

iz Črnomlja

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče, govornikoma za poslovilne besede ter vsem, ki so pokojnega pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nenadoma nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in dedi

JOŽE NAGODE

S srcem in dušo je bil zapisan prelepim dolenjskim gričem, ki jih je prekolesaril vse po dolgem in počez. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti je tiho odšla od nas draga mama, stara mama in prababica

ALOJZIJA GORJANEC

roj. Pavlič

(16.5.1914 - 18.7.2001)

iz Gor. Suhadola 8

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala vsem, ki ste jo obiskovali na domu. Zahvaljujemo se g. župniku za poslovilni obred, pogrebni službi Oklešen, izvajalcu Tišine ter Francu Srebernjaku za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustil naš dragi

JOŽE ROJC

Lopata 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našega dragega očeta v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, za darovano cvetje in sveče ter za izraze sožalja. Zahvala pogrebni službi Oklešen, govornici ZB Žužemberk, govorniku DU Dvor. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Odšel si tja, kjer ni solza,
ni trpljenja, ni gorja.
Ostala tvoja je dobrina
v naših srcih bolečina.

V 74. letu starosti nas je tiho in nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

JOŽEF PETRIC

iz Trnovca pri Metliki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, organizacijam in društvom za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju ZD Metlika, župniku za lepo opravljen obred, obema govornikoma za poslovilne besede na domu in pri odprtem grobu, pevcem za občutene žalostinke, gasilcem PGD Lokvica za spremstvo in zadnji pozdrav ter pogrebni službi Piškurič za organizacijo pogreba. Hvala najbližjim sosedom Škofovim, Hauptmanovim in Šukljetovim za pomoč v težkih trenutkih. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 19. letu starosti nas je nenadoma in tragično zapustil naš sin, brat, nečak, bratranec in prijatelj

JURIJ ŠPELIČ

Jurčičeva 9, Žužemberk

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste mu v zadnje slovo darovali cvetje, sveče in nam izrazili sožalje ter nam stali ob strani. Zahvaljujemo se tudi vsem njegovim sošolcem iz 8. razreda in sošolcem iz 4. b Elektro šole Novo mesto, prijateljem, Vesni Košiček za lep govor, zaposlenim v Stelemu, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, pogrebni službi Novak ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

PAVLA VOLČANŠEK

upokojena upravnica Pošte Globoko

Od nje smo se poslovili v sredo, 18. julija 2001, na pokopališču v Artičah.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o.

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

ZAHVALA

Po težki in mučni bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil naš dragi

JOŽE ŠTRUS

Kranjčanov atek

iz Zagorice 29 pri Vel. Gabru

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem tistim, ki ste mu v tako velikem številu izrazili spoštovanje, nam pa pomagali z izrazi sožalja premagati globoko bolečino. Zahvaljujemo se osebju ORL klinike v Ljubljani, posebno sestram Tončki, Jožici in Brigiti, sosedoma Ivi in Ani za vsestransko pomoč, župniku iz Velikega Gabra za opravljen pogrebni obred ter gasilcem za opravljeno pogrebno slovesnost in občuten poslovilni govor. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 26. julija - **Ana**
Petek, 27. julija - **Sergij**
Sobota, 28. julija - **Zmago**
Nedelja, 29. julija - **Marta**
Ponedeljek, 30. julija - **Julita**
Torek, 31. julija - **Ignac**
Sreda, 1. avgusta - **Alfonz**

Lunine mene
27. julija ob 12.10 - **prvi krajec**

kino

BREŽICE: Od 26. do 29.7. (ob 19. uri) Shrek. Od 26. do 31.7. (ob 21. uri) V pajkovi mreži. 1.8. (ob 21. uri) Podmornica.

GROSUPLJE: 27.7. (ob 20. uri) Poker.

KOČEVJE: 28. in 29.7. (ob 20.30) Poker.

KRŠKO: Od 26. do 29.7. (ob 20. uri) Zamujena priložnost. 1.8. (ob 20. uri) Kdo je tu nor?

METLIKA: 1.8. (ob 10. uri) Dinozaver.

NOVO MESTO - Dom kulture: Od 26.7. do 1.8. (ob 19.30) Temni planet. Od 26.7. do 1.8. (ob 21.30) Podmornica.

NOVO MESTO - KC Janeza Trdine: Od 26.7. do 1.8. (ob 20.30) Malena.

MALE OGLASE
sprejemamo osebno, po pošti in na telefonsko številko
07/39 30 512
Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

OSMRTNICE in ZAHVALE
sprejemamo osebno, po pošti in na faks številko
07/39 30 540

Male oglase, osmrtnice in zahvale sprejemamo tudi po elektronski pošti na naslov:
info@dol-list.si

Male oglase brezplačno ponovimo na internetni strani Dolenjskega lista na naslovu:
http://www.dol-list.si

MOTORNA VOZILA

AUDI A3, vsa oprema, letnik 1999, prva lastnica, prodam. ☎ (041)615 947 ali ☎041)609 007. 1585

UGODNO prodam dobro ohranjeno zastavo 101, skala 55, letnik 1990. ☎ (07)4959 124.

LAGUNO, 1,8, RT, break, letnik 96/97, prodam. ☎ 041/730 151.

ŠKODO FAVORIT 1,3 LX, letnik 4/94, rdečo, prvi lastnik, registriran do 4/2002, prodam. ☎ (041)692 621, od 15. do 21. ure. 1621

ŠKODO FAVORIT GLX, letnik 1993, registrirano do 6/2002, prodam. ☎ (07)3065 623.

ŠKODO PICK UP, letnik 1994, prodam ali menjam za govedo, kobilo ali žito. ☎ (07) 3931 965 dopoldne ali ☎ (07)3089 622 popoldne. 1612

PREPIS VOZIL
041/546-159

OBVESTILA

CENJENE STRANKE obveščamo, da bo MESARIJA HOČEVAR Agro trgovina d.o.o., Dol. Težka Voda 7b, NOVO MESTO, zaprta zaradi letnega dopusta od 06.08.2001 do 19.08.2001. Hvala za razumevanje, se priporočamo. 1605

PRODAM

LEPO ohranjeno belo otroško posteljico 120 x 60 in jogi, prodam za 15.000 SIT. ☎ (031)221 228. 1601

VINO cviček prodam. ☎ (07)4987 342. 1599

MEŠANA suha drva prodam. Možnost nažaganja in dostave. ☎ (07)3078 428. 1593

VINO trškogorski cviček ugodno prodam. ☎ (07)3326 802, po 15.uri. 1606

DRVA bukova, kalana, lahko tudi razžagana, z dostavo na dom, prodam. ☎ (041)693-219.

RDEČE vino prodamo. ☎ (041)443 815.

SUHI hrast 3, 5, 8, cm - cca. 3 m³, prodam. ☎ (041)609 068. 1598

HLEVSKI GNOJ in mešana drva z dostavo (Novo mesto) prodam. ☎ (041)392 515. 1595

RDEČE vino po ugodni ceni prodam. ☎ (07)3071 346. 1600

VINO cviček, 300 L, prodam. ☎ (07)3081 879. 1609

SUZUKI
Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 07/30 24 791

Promocijska ponudba:
LIANA FAMILY s klimo
za 2,900.800 tolarjev
in darilo: *brezplačne počitnice*

DOLENJSKI LIST

Št. 30 (2709), leto LII • Novo mesto, četrtek, 26. julija 2001 • Naklada 16.009 izvodov

Izdajatelj: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*
Naslov: *Dolenjski list, Germova ulica 4, 8000 Novo mesto, p.p. 212*
Direktor: *Drago Rustja*
Uredništvo: *Jožica Dorniž (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc, Igor Vidmar in Mojca Žnidaršič*
Izhaja ob četrtkih. *Cena izvoda v kolportaži* **240 tolarjev**; *naročnina za 26 izvodov v 2. polletju* **5.980 tolarjev**, *za upokojence* **5.382 tolarjev**, *za pravne osebe* **11.960 tolarjev**; *za tujino letno* **70 evrov** *oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni kolportažnega izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.*
Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.
Oglasi: *Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb)* **3.100 tolarjev** *(v barvi* **3.300 tolarjev**), *na prvi ali zadnji strani* **6.200 tolarjev** *(v barvi* **6.600 tolarjev**); *za razpis* **3.700 tolarjev**. *V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV.*
Mali oglas do deset besed **2.000 tolarjev**, *vsaka nadaljnja beseda* **200 tolarjev**. *V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.*
Poslovni račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto:
11970-0011425175 (tolarski); **970-7100-4405/9** (devizni)
Telefoni: *tajnica* **07/39 30 500**, *direktor* **39 30 502**, *odgovorna urednica* **39 30 528**, *propagandna služba* **39 30 514**, *naročniška služba* **39 30 508** *in* **39 30 510**, *mali oglasi in osmrtnice* **39 30 512**, *računovodstvo* **39 30 504** in **39 30 506**
Telefaks: **07/39 30 540**
Elektronska pošta: *info@dol-list.si* Internet: *http://www.dol-list.si*
Računalniški prelom in filmi: ***Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.***
Tisk: ***DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5***
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

STANDOM NEPREMIČNINE
Novo mesto, Novi trg 1
GSM: **040/28-75-97**, tel.: **07/33-80-455**
faks: **07/33-80-456**

PRODAMO
Hiše: Novo mesto (Cankarjeva, Lebanova, Nad mlini, Šegova, Bršljin), Otočec, Šmarješke Toplice, Vinji Vrh, Draga, Dolenjske Toplice, Stopiče, Mirna Peč, Birčna vas, Jablan, Veliki Kal, Smolenja vas, Žabja vas, Krška vas, Stara vas pri Šentjerneju.
Stanovanja: garsonjera (Slavka Gruma), 1-sobno (Jakčeva), 1-sobno (Ragovska), 1-sobno (Smrečnikova), 2-sobno (Šegova), 2-sobno (Seidlova), 2-sobno (Slavka Gruma), 3-sobno (Nad mlini, 2 x), 3-sobno (Mestne njive), 3-sobno (Turkova ulica), 3-sobno (center).
Vikendi: Vinji Vrh (2 x), Šmarješke Toplice, Knežija, Straška gora, Čatež.

BIVALNI VIKEND (zidanica) v bližini Dolenjskih Toplic z opremo prodam. ☎ (031) 322 194, po 16. uri. 1618

RAZNO

HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizijo pri prodaji delnic, ki kotirajo na ljubljanski borzi, nudimo. BPH Medvešek Pušnik, d.d., Ljubljana, poslovalnica Mercator center Novo mesto, ☎ (07)3930262. 1386

GRADITELJI! Po konkurenčnih cenah in kakovostno izdelujemo strojne tlake, strojne omete in termo fasade. ☎ (031)623 000.

ROLETARSTVO BAYER
Bayer Aleksander, s.p., Stopiče 37 a
07/ 30 80 210
040/ 202 868

GOTOVINSKA POSOJILA
MEDIAFIN, d.o.o.,
Dunajska 21, Ljubljana
Novo mesto:
041/538-235
delovni čas:
vsak dan non-stop
REALIZACIJA TAKOJ !!!

KAM NA POČITNICE?
V HOTEL DELFIN IZOLA,
kjer vam, poleg ugodnih cen penzionskih storitev, nudimo kopanje v bazenu z morsko vodo od 28 do 32° C, lastno plažo, pestro izbiro izletov in zabave.
ZA UPOKOJENCE in VNUKE veljajo posebne cene, popusti za otroke do 15. leta.
NUDIMO VAM MOŽNOST PLAČILA NA TRI OBROKE S ČEKI.
PRIČAKUJEMO VAS!
Informacije in rezervacije:
telefon 05/66-07-000, 66-07-400
faks 05/66-07-420

DEŽURNE TRGOVINE

Mercator Dolenjska, d.d.
Livada 8, Novo mesto
ob sobotah: od 7. do 13.ure: vse živilske prodajalne
• od 8. do 20. ure: Hipermarket Cikava
ob nedeljah: od 8. do 12. ure: Hipermarket Cikava
• od 8. do 11. ure: PC Ločna, Market Drska, Market Smrečnikova

•

Kmetijska zadruga Krka, z.o.o.
ob nedeljah: od 7. do 11. ure: Samopostrežba Mirna Peč
• od 8. do 11. ure: samopostrežbe Brusnice, Straža (vsako drugo nedeljo), Dol. Toplice, Škocjan
• od 8. do 12. ure: samopostrežba Bršljin

mizarstvo
Jože Zupančič s.p.
Sevno 12a, 8000 Novo mesto
- lesena okna in vrata po naročilu
- suhomontažna obnova oken in vrat
- panoramske stene
- vhodna vrata in vrata za zidanice

Telefon: **07/30-99-262**
GSM: **041/682-512**

Uredim sprejem POP TV, ki je začel z oddajanjem s Trdinovega vrha. Vaši antenski sistemi, ki že sprejemajo ostale programe s tega oddajnika, tehnično ne ustrezajo za kvaliteten (ocena 5) sprejem te frekvence.
Pokličite: ***Antene Zupančič***, tel. **041/ 542 020.**

PREŽIVITE ugoden in poceni dopust v Ližnjanu pri Puli! Otroci brezplačno! ☎ (00385) 5257 8398. 1510

HITRO IZPLAČILO gotovine z nizko provizijo pri prodaji delnic, ki kotirajo na ljubljanski borzi, nudimo. BPH Medvešek - Pušnik, d.d., Ljubljana, poslovalnica Mercator center Novo mesto, ☎ (07)3930262. 1521

HLADILNIKE, zamrzovalne skrinje in omare vseh znamk popravljamo na domu. Menjamo tudi izolacije na skrinjah, če puščajo vodo. ☎(041)414-078. 1577

PEKA domačega peciva (piškoti, rezano pecivo, potice, torte) po ugodnih cenah. Dostava brezplačna. ☎ (07)3073 083, (041)746 330. Slaščičarstvo Rogljiček, Gornje Kronovo 8, Otočec. 1586

ŽENSKO športno kolo, najdeno v okolici Trebelnega! Informacije na telefon ☎ (041) 492 200. 1588

RABLJENE, vendar lepo ohranjene bukove stole Lesne ind. Pivka. Primerno za gostinstvo ali druge namene (dvorane). ☎ (01)7885 063. 1589

VINOGRADNIKI - SADJARJI, preženite ptičje tatove iz vaših vinogradov in sadovnjakov! To vam zagotavlja elektronsko strašilo KROKAR. Pet različnih naključnih efektov. ☎ (01)518 13 11 ali (040)234 490. 1594

NA OTOKU Pagu oddam vikend hišico ob morju mirni družini ali upokojencem v mesecu septembru. ☎ (041)230 393. 1603

FIESA - ugodno polni penzion, za odrasle 4.400 do 5.500 SIT, do 12 let 3.400 do 4.200 SIT. Informacije ☎ (01)5153 576 ali (031)692 227. 1608

ZA OPAŽ posodim opažne plošče in kovinske podpore. ☎ (07)3346 106. 1604

PODARIM kamin. ☎ (07)3021 051, (040) 570 206. 1590

SLUŽBO DOBI

VOZNIKA C- kategorije na relaciji Nemčija - Slovenija in voznika C- in E- kategorije na relaciji Italija - Slovenija zaposlim. ☎ (041)632 975. 1597

NUJNO iščemo delavca za pomoč v vinogradu, Cerklje ob Krki. ☎ (041)730 967. 1607

PRIKUPNO DEKLE ali FANTA iščemo za delo v šanku v novomeški okrepčevalnici Caffe de Paris. Omogočimo opravljanje pripravništva. ☎ 07/33 22 765 ali 041/628 385.

COMMEX service group d.o.o. zaposli več čistilk. Informacije ☎ (031)790 622. 1611

KAVARNA v Krškem nudi delo v strežbi prijetnim in urejenim dekletom. Zaželjeno predhodno znanje, ni pa pogoj. Možnost redne zaposlitve, zagotovljeno stanovanje, ugodno plačilo. Informacije ☎ (031)676 146. 1613

Zaposlimo kuharja in **natakarja** za nedoločen čas, z najmanj 2 leti delovnih izkušenj. Inf. na tel. **07/ 33-82-015** ali **041/609-233**.

Papilot
PŽ
CENTER ZA POMOČ ŽRTVAM KAZNIVIH DEJANJ
VAM JE NA VOLJO VSAK DAN V TEDNU 24 UR NA DAN.
Če ste bili žrtev kateregakoli kaznivega dejanja (rop, tatvina, spolni napad, ogrožanje varnosti), če se nad vami izvaja nasilje (fizično, psihično, spolno), če ne vidite poti iz situacije, v kateri se počutite kot žrtev, ne glede na to, ali je storilec znana, neznana oseba ali institucija:
POIŠČITE POMOČ!
Prijazne svetovalke so vam na voljo po telefonu ali osebno. Vse kar morate storiti, je da pokličete telefonsko številko ali se oglasite osebno na centru.
☎ 07/33-74-030, Florjanov trg 2, Novo mesto
☎ 07/49-93-576, Černelčeva 3a, Brežice
ZVEDELI BOSTE VSE, KAR VAS ZANIMA.
POMOČ JE ZAUPNA IN BREZPLAČNA!
Neodplačna objava

PRIPRAVNIŠKO, redno ali honorarno zaposlimo dekle za delo v bistroju. ☎ (041)609 044. 1619

STANOVANJA

ENOSOBNO ali 1.5- sobno stanovanje vzamem v najem v Novem mestu v bloku (z opmljeno kuhinjo). ☎(041)508-150. 1568

V NOVEM MESTU ali bližnji okolici kupim eno ali enoinpolsobno stanovanje. ☎ (041) 871 891. 1592

ŽENITNE PONUDBE

ŽENITNA POSREDOVALNICA JUPITER, moški kličejo na (090)52 12, 185 SIT/min, ženske kličejo na ☎ (01)28 110 37, Jupiter, s.p., Ljubljana. 1382

ŽIVALI

NESNICE, mlade, hisex, rjave in grahaste, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih cenah. Naročite jih lahko pri Jožetu Zupančiču, Otovec, Črnomelj, ☎ (07)3052806, v Gostilni Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (07)4967587, in pri Dušanu Sajovcu, Vavta vas, ☎ (07)3084111. 1402

TRI telice, sivke, breje 8 mesecev, prodam. ☎ (041)354 421. 1591

PERUTNINARSTVO Gunjilac in valilnica s Senovega obvešča cenjene stranke, da sprejema naročila za kilogramske bele piščance, grahaste ter rjave nesnice, katere bodo lahko prejeli 7. in 8. septembra. Vse informacije na telefon ☎ (07)4973 190 ali ☎ (041)676 724.

KRAVO in telico, obe simentalki, breji po 5 mesecev, prodam. ☎ (07)3078 350. 1602

BIKCA simentalca, starega 9 tednov, prodam. ☎ (07)3089 167. 1615

TELICO, brejo 7. mesecev, prodam. ☎ (07)3089 775. 1616

RJAVE jarkice, bele piščance za nadaljno rejo, prodam. Možna dostava na dom. ☎ (041)488 264. 1617

salon za pse
Budja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 07/33 24 377

MESARSTVO KRUŠIČ
Bezenškova 11, 1000 Ljubljana
tel.: 01/540-37-42
PO NAJVIŠJIH CENAH ODKUPUJEMO ŽREBETA IN KONJE.
ROK PLAČILA 15 DNI!
tel.: 041/653-525, 041/644-711, 041-755-848

Gostilna OOOK
GOSTILNA - PRENOČIŠČA
☎ 07/30-85-603
RATEŽ
pri Novem mestu

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha
na kanalu 41

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek:_____ **Upokojenec: da ne**

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

_____

_____ **Pošta:**_____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: 2001

Kraj: Datum: Podpis:

Odlična oprema, omamna cena.

Slika je simbolična.

Mazda Premacy 1.8i 16V, 114 KM

3.454.792 SIT ali 30.500 DEM

www. mazda.mms.si

Mazda Premacy je gotovo najboljša možna izbira ta hip. Bogata serijska oprema vas bo navdušila. Da o ceni sploh ne govorimo. Zato pohitite v salone z vozili **Mazda** in izberite najboljše.

MAKOMA, ***Novo mesto,*** 07/393 42 12

mazda

VARTEKS trade d.o.o.

BTC, Ljubljanska 27, Novo mesto

Tel. 07/33-16-121

Vabimo vas v pravkar odprto novo Varteksovo trgovino v novomeškem BTC-ju, kjer vam bomo postregli s kvalitetno žensko in moško konfekcijo.

30% popust za sezonsko konfekcijo!

ROLETARSTVO

MEDLE

Šentjernejska cesta 13, 8000 Novo mesto
tel.: 07/39 30 930, fax: 07/39 30 947
PE Ljubljana, Čargova 4
tel./fax: 01/568 48 33

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDE
- KOMARNIKI
- MONTAŽA IN SERVIS

TENDE - MARKIZE
ZA VAŠ DOM, POSLOVNI OBJEKT

LERAN

Novo mesto, Lebanova 24
http://www.leran.si
e-mail: leran@siol.net
telefon: 07/33 79 940
07/33 79 941
faks: 07/33 22 282
mobitel: 050/633 553
041/633 553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Bojanji vasi, na Bučki, v Črnomlju, Dol. Ponikvah (pri Trebnjem), Jagodniku, Krškem, Metliki, Mokronogu, Novem mestu (in okolici), na Otočcu, v Grobljah, Straži, Šentjerneju, Škocjanu, Žužemberku, Dvoru, Čateških Toplicah, Gabrijelah, Družinski vasi
- **STANOVANJA:** v Krškem, Novem mestu, Straži, Škocjanu, Šentjerneju, Črnomlju, Ljubljani
- **APARTMAJE:** več enot v Šmarjeških Toplicah
- **VIKENDE:** v Brestanici (okolica), Dol. Kotu pri Dvoru, Semiču, Straži, Gorenji vasi pri Šmarjeških Toplicah, Vinjem vrhu
- **GRADBENE PARCELE:** nad Tuševim Dolom, Stopičah, Šentrupertu (okolica), Šentjerneju (Gor. Vrhpolje), Novem mestu
- **POSLOVNE OBJEKTE IN PROSTORE:** v Črnomlju (picerija, diskoteka), Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Germova, Dilančeva, Bršljin - Rialto, Hedera), Straži
- **POSLOVNO-STANOVANJSKE OBJEKTE V OBRATOVANJU:** v Šentjerneju, Dol. Vrhpolju (gostilna in stanovanje), Vavti vasi (pizzerija)
- **KMETIJE:** v Praprečah pri Šentjerneju, Šentrupertu (okolica), na Trebelnem (okolica), v Beli krajini

Oddamo:

- poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu

Oglasite se na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Labod

LABOD KONFEKCIJA Novo mesto d.d.

OBJAVLJA RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV, POKRITIH SKLADIŠČ IN UREJENIH SKLADIŠČNIH POVRŠIN V NAJEM

Oddamo v najem **pisarniške prostore** v izmeri 300 m², **leseno barako** v izmeri 300 m² in **asfaltirano igrišče** v izmeri 1.350 m². Nepremičnine so na lokaciji Novo mesto – Ločna, Seidlova cesta 35. Dostop do vseh nepremičnin je s Seidlove ceste z osebnimi vozili in tudi s kamioni. Baraka in igrišče sta zelo primerna za odprto kot tudi pokrito skladiščenje. Najem je mogoče skleniti za daljše obdobje. Skladiščne prostore nudimo z možnostjo morebitnega kasnejšega odkupa.

Interesenti naj pošljejo ali oddajo ponudbe najkasneje do 8. avgusta na naslov: **Labod konfekcija Novo mesto d.d., Seidlova cesta 35, 8000 Novo mesto.**

Za ostale informacije in ogled kličite po telefonu **07/3321 727** ali na GSM **031/326 104.**

Uprava družbe

ASISTENCA
Nikoli ne veš, kaj se bo zgodilo na poti.

SLOVENICA
zavarovalniška hiša d.d.

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

Foersterjeva 10, Novo mesto

DOLENJSKI LIST

RADIO 94,9 Mhz VESELJAK

PROTEKT P NOVO MESTO

PROTEKT SINTAL d.d.
družba za varovanje
Seidlova 5, 8000 Novo mesto
tel.: **07/3 325 325**
faks: **07/3 917 305**

SINTAL

---

begrad

begrad d.d. Novo mesto

bo jeseni pričel z gradnjo

STANOVANJSKO-POSLOVNEGA OBJEKTA

ob Ulici Slavka Gruma v Novem mestu (Drska)

Prostorna, moderna stanovanja velikosti od 38 do 100 m² so na voljo v štirih oziroma petih etažah, v pritličju so predvideni prostori za mirne poslovne dejavnosti, v kleti pa bo enajst garažnih mest.

Povprečna prodajna cena brez davka na dodano vrednost je za:

- *1 m² stanovanjske površine 2.300 DEM;*
- *1 m² poslovne površine v IV. gradbeni fazi 2.600 DEM;*
- *eno garažno mesto 11.700 DEM.*

Objekt bo vseljiv spomladi 2002.

V kolikor vas zanima nakup, vas vabimo, da se zglasite na sedežu uprave Begrada d.d. Novo mesto, Kočevarjeva 4, ali pokličete na eno od naslednjih telefonskih številk **07/393 43 49, 393 43 00** ali **393 43 47**.

Danfoss

Smo veliko industrijsko podjetje v Črnomlju. Proizvajamo hermetične kompresorje za svetovni trg in uspešno poslujemo.

Naša vizija je biti med tremi vodilnimi podjetji na področju produktivnosti, kvalitete, porabe energije in zmanjševanja hrupa.

www.danfoss-cmpr.si

Vabimo k sodelovanju:

oblikovalce in preoblikovalce kovin

strojne mehanike

za delovna mesta:

- **orodjar**
- **operater na stiskalnicah**

Zaželene so:

predhodne izkušnje
IV. stopnja strokovne izobrazbe

Zaposlitve sklenemo na **nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusno dobo.**

Od kandidatov pričakujemo pripravljenost za dinamično delo in samoiniciativnost.

Kandidatom nudimo stabilna delovna mesta, prijetno delovno okolje v svetovno priznanem podjetju, možnost napredovanja, osebnega razvoja in izobraževanja v tujini.

Kandidate vabimo, da nam pošljejo vlogo v 20 dneh po objavi razpisa na naš naslov v kadrovsko službo z oznako "***za razpis***".

Danfoss Compressors d.o.o.
Heroja Starihe 24, 8340 Črnomelj

PORTRET TEGA TEDNA

Lojze Kastelic

Okoličani radi rečejo, da živi preveč skrito, a mi smo ga našli sredi zelenja nad Medeno pečino, izpod katere se odpira Zijalo, ki Mirnopeški dolini prinaša Temenico izpod skal. To je njegov rojstni kraj, pribežališče in mesto, kjer živi, dela in brska po preteklosti, čeprav ima na severu, tam pod Šmarno goro, tudi pravi dom, hišo, stalno prebivališče in družino.

Včasih je bil Brezarjev Lojz z Malega Vrha in morda je za koga to še vedno, sicer pa ga mnogi doma in tudi po širnih krajih nekdanje Jugoslavije poznajo kot čebelarja. Sodeloval je s čebelarskimi centri in s podjetji po Jugoslaviji, pospeševal čebelarstvo in predaval predvsem o cvetnem prahu in matičnem mlečku. Njegovi Mirnopečani so mu zato, ker je s svojim delom in pisanjem poskrbel, da se je ime Mirne Peči razneslo po domovini, pred kratkim podelili najvišje občinsko priznanje - nagrado občine Mirna Peč.

Lojze Kastelic zdaj na Vrhpeči nima več medu za prodajo, zato mnogi zaman trkajo na njegova vrata. V sedemdesetih letih, ko je tu kupil zemljo in posekal vinograd, je imel s čebelami velike načrte. Samo na Vrhpeči je imel po 150 panjev čebel, skupaj z onimi pod Šmarno goro pa celo do 600.

Njegov življenjski projekt je bila proizvodnja matičnega mlečka. Živel je zanj, trdo delal, se uveljavil in z njim tudi finančno preživel, a je projekt nekje na poti po zaslugi pretirane komercialnosti velikega podjetja, kakršno je bilo Medex, zašel in se spridil. Ko Kastelic govori o svoji poklicni karieri, ki jo je gradil pri Medexu in pozneje v zagrebškem centru za čebelarstvu, ne more zakriti grenkobe. Od matičnega mlečka je veliko pričakoval, po tedanjih dognanjih skoraj čudeže, vendar industrija in uvoz izdelkov slabe kakovosti nista dala rezultatov, temveč sta le podirala prvotno Kastelčevo zamisel. Kolikor je mogel, se je temu upiral, nastopal v javnosti proti gigantu in se slednjič moral umakniti.

Ob začetku vojne je bil dijak 6. gimnazije za Bežigradom in je, kot večina sošolcev, protestno zapustil pouk ter se zaposlil kot gozdar v domačih krajih. V Brezovi Rebri je začel sodelovati s partizani. Pri Klevevžu, pravi, bi ga pokončali lastni ljudje, če ga ne bi rešil poznejši heroj Vinko Paderšič. Ni se pa rešil pred Italijani, ki so ga poslali v ujetništvo v Padovo. Po padcu Italije se ni več odločil ne za ene in ne za druge. Jasno in glasno pove, da se je skrival.

Po vojni pa - saj veste - je bila dovolj beseda preveč, in končal je v zaporu. Tam se je začelo njegovo čebelarstvo, saj je vodil čebelarske krožke, bral literaturo in odkril čudeže matičnega mlečka. Ko je leta 1954 kot oporečnik prišel izza rešetk, ni želel večno ostati nočni čuvaj, zato je ponujal na trgu projekt proizvodnje matičnega mlečka, ki so ga zgrabili pri Medexu.

Njegov kotiček na Vrhpeči ga je vzpodbujal, da je proučeval življenje čebel in preteklost čebelarstva, z njo pa tudi zgodovino. Zaznal je, kako bogata je zgodovina njegovega domačega kraja. Objavil je preko 200 strokovnih člankov o čebelarstvu, pred skoraj 10 leti izdaj knjigo Korenine čebelarstva in pisal še skupaj z drugimi.

Občinska nagrada mu veliko pomeni, ni pa prepričan, če bo, kot je obljubil, izdal še eno knjigo. V kotu na njegovi pisalni mizi je zajeten kup map z idejami in odprtimi vprašanji. Zdaj je že skoraj prepričan, da jih bo moral reševati kdo drug, ker mu popuščajo moči in tudi spomin. Komu pa ne bi, če bi mu udba dvakrat prala možgane!

BREDA DUŠIČ GORNIK

Mišmaš je tekel po mejah

Franc Mišmaš iz Meniške vasi je preteklo soboto pripravil posebno darilo za 3. rojstni dan svoje občine

DOLENJSKE TOPLICE - Mišmaš je mlado občino obtekel po mejah in pri tem pretekel čez 100 kilometrov ter za en Triglav vzponov. Zdaj je prav gotovo edini občan Dolenjskih Toplic, ki do potankosti pozna meje občine v naravi. Kar dobre tri mesece je potreboval, da je prehodil občinsko mejo in spraševal prebivalce, gozdarje in logarje, kod teče. Najtežje je bilo po nenaseljenem Kočevskem Rogu, kjer se je srečal s pragozdom in 270-letno črmošnjiško jelko, z medvedom pa, kot pravi, nikoli.

Tek je začel ob 7. zjutraj v centru Toplic in jo nadaljeval preko Cviblja do Dobindola in nato preko Pleškega hriba do Divjega potoka. Nato je tekel do Kraguljega vrha mimo bolnišnice Hrastnik preko Lesenega kamna do območja med kraljico Roga in črmošnjiško jelko. Od tod je Meniščan nadaljeval svoj tekaški krog od Žage Rog do Štufne, kjer ga je pričakala množica ljudi, ki se je odzvala njegovemu povabilu na golaž in klobase. Tu si je privoščil edine pol urice počitka z masažo, nakar je sledil vzpon na 1099 metrov visoki vrh Roga, kjer ga je spet pričakala večja skupina ljudi, nato na Mali Rog in čez Kunč k Sv. Petru.

Kot nam je povedal po zaključku tekaškega podviga, je bil najtežji spust z 900-metrskega Sv. Petra do Krke, ki jo je preplaval pri domačiji Grmadar. Za spust je potreboval 25 minut, pri čemer so zelo trpela kolena. Pomagal mu je maser Tomi, pred plavanjem v komaj na 15° ogreti Krki pa se je za vsak primer zmočil. "Kriza je nastopila po prehodu iz vode in pri vzponu na 600 metrov visoko Plešivico, kjer bi težko zmogel brez podpore Marka Krušiča, ki je vso pot tekel z mano, le Krke ni preplaval," je povedal Mišmaš.

Pot je nadaljeval preko Prelog na Kulova sela in preko Straške gore do Dolenjega Polja, kjer se je spet kosal z valovi Krke in se nato že v večernih urah preko Cviblja vrnil spet v center Dolenjskih Toplic, kjer ga je pozdravila množica gledalcev.

B. DUŠIČ GORNIK

BREZ SPREMLJEVALNE EKIPE NE BI ŠLO - Tako pravi Franc Mišmaš (na sliki z dvignjeno roko) in je zato hvaležen vsem, še posebej pa športniku Bogdanu Muški, ki zelo dobro pozna Kočevski Rog in ga je usmerjal na pomembnejših križiščih. Ekipa je brezhibno skrbela tudi za okrepčilo. Franc pravi, da je pil le običajne vitaminske napitke in hrano po lastni izbiri, med katero je posebno pozornost zbujala banana z evrokremom. Čeprav se s tekom ukvarja zgolj ljubiteljsko, je že pred dvema letoma presenetil s tekom s Triglava do Dolenjskih Toplic, zdaj pa že snuje nove podvige. (Foto: B. D. G.)

Sekira se je ponudila Janžetu

"Sulica", ki jo je našel prvošolec v Brežicah, se je izkazala za tulasto sekiro - Dragocenost in nekoristna starina

BREŽICE - Janže Lorber z Malenc, ki je letos končal 1. razred osemletke v Brežicah, je med športnim dnevom v bližini vodovodnega stolpa v Brežicah opazil del "sulice", ki je gledal iz zemeljskega nasipa. Danes je jasno, da je šlo za tulasto sekiro, ki je v profilu in napol zasuta res lahko videti kot sulica. Sekira je že konservirana, strokovno zaščitena, in varno shranjena tam, kamor sodi taka najdba: v zbirki brežiške arheologinje Alenke Jovanović.

Janžetov oče je namreč Jože Lorber, konservatorski tehnik v Posavskem muzeju Brežice. Fantič je reden gost v tamkajšnji konservatorski delavnici in se je v njej naučil marsičesa. Previdna učiteljica sicer ni dovolila, da bi otroci brkljali po zarjavelem železu, zato je Janže, ki mu ni dalo miru, nagovoril očeta, da sta šla pogledat. Izplačalo se je. Arheologi bodo seveda dorekli svoje po opravljenih primerjavah, a prva ocena Uroša Bavca iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto je, da gre za predmet, ki nekako zapolnjuje vrzel med ilirskimi (latenska kultura) in keltskimi časi.

Pomembno je predvsem to, da je naključna arheološka najdba končala tam, kamor sodi: na mizah strokovnjakov, muzealcev. Tako Janžetova tulasta sekira kot vsak drugi predmet, najden naključno ali z načrtnim prekopavanjem grobišč z iskalci kovine, predstavlja za arheologe pomemben podatek v večni sestavljanki podobe naše preteklosti. Če ga dobi v roke znanstvenik, raziskovalec, je dragocen. Najditelj - ropar pa s prisvojitvijo takega predmeta naredi škodo stroki in hkrati prekrši zakon. Zato tudi nima kake velike koristi od take starine, pa naj gre za orodje, fibulo (sponko), novec ali karkoli drugega, saj jo lahko celo razkazuje samo zelo omejenemu krogu znancev.

I. KASTELIC

NAJDBA V PRAVIH ROKAH - Janže Lorber z očetom Jožetom in najdeno tulasto sekiro. Arheološki predmeti so praviloma krhki in občutljivi, zato jih je treba prenašati na čvrsti podlagi in jih prijemati le v bombažastih rokavicah. Ob Jožetu je tudi priznanje za inovativno dejavnost na področju restavratorstva, ki mu ga je 28. junija letos podelilo v Ljubljani slovensko arheološko društvo. V obrazložitvi piše: "... za posredovanje pri pomembni muzejski najdbi v celjskem muzeju, restavriranje gradiv iz kovine in keramike s Starega Grada nad Podbočjem in keltskih gradiv iz Brežic, za pogosto sodelovanje na razstavah...." (Foto: I. Kastelic)

Semiška ohcet se je dobro prijela

Doslej si je obljubilo zvestobo že 20 poročnih parov

SEMIČ - Turistično društvo Semič in semiška občina sta preteklo soboto pripravila sedmo Semiško ohcet, največjo etnografsko-turistično prireditev v občini. Na njej so se tokrat po starih običajih poročili trije pari: Suzana Bartolj in Stane Longar iz Dečje vasi pri Trebnjem, Ivan Fišer iz Siteža pri Majšperku in Marija Merslavič iz Primoža pri Šentjurju ter Evelin Lukek in Klemen Krstič iz Ljubljane.

Če kdaj, potem so bili organizatorji prav letos zelo zadovoljni s prireditvijo, prav tako pa tudi okrog tri tisoč obiskovalcev, ki so prišli z vseh koncev Slovenije. Prav to, da starih običajev ne prikazujejo le sebi, temveč številnim gostom ter s tem promovirajo tudi domačo občino, je bila namreč dolgoletna želja prirediteljev Semiške ohceti. Tokrat se jim je uresničila, s tem pa je bil poplačan trud vseh, ki so vztrajali, da bi se prireditev, za katero se jim skoraj ni potrebno bati, da bi jim jo kdo ukradel, dobro prijela. A čeprav je Semiška ohcet značilen folklorni obred semiških folkloristov - po njem so si nadeli tudi ime - so obiskovalci, ki so nehote igrali vlogo svatov, lahko spoznali tudi, kako znajo peti in plesati člani folklorne skupine Društva upokojencev Kamnik, folkloristi iz Tacna, Adlešičev, Dragatuša in avstrijske Žitare vasi.

Ker je poroka potekala tako kot nekdaj, ko ni šlo brez prošnjačenja, prevoza bale, šranganja, svetenja in vsega, kar še sodi zraven, je razumljivo, da so za obred in ohcet potrebovali kar dvanajst ur. Poročni pari so odšli s prireditvenega prostora pri semiškem gasilskem domu šele ob pol štirih zjutraj. S seboj so odnesli tudi bogato balo, vredno po 340 tisočakov. K temu pa je potrebno prišteti še slavnostno kosilo in večerjo ter torto za mladoporočence in njihove priče. Zanimivo je, da so se starih običajev držali tudi pri jedeh, saj so mladoporočenci jedli za semiški konec nekdaj značilne ohcetne jedi. Ne nazadnje so tudi na ta način spoznali delček iz življenja ljudi pod Semiško goro.

M. BEZEK-JAKŠE

POROKA V NARODNIH NOŠAH - Parom, ki so se poročili na letošnji Semiški ohceti, je, preden so mimo vseh ovir uspeli priti na matični urad, kjer jih je poročil župan Janko Bukovec, in v cerkev, kjer so si objubili zvestobo pred župnikom Jankom Štamparjem, predsednica Turističnega društva Semič Sonja Križan izročila poročne prstane, darilo društva. Na fotografiji: Križanova izroča prstana paru iz Dečje vasi pri Trebnjem, ki se je poročil v dolenjski narodni noši. (Foto: M. B.-J.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

V Črnomlju lahko sediš le v lokalih - Kje je Otočec? - Ziljani plačujejo priključek, čeprav ne vedo, kdaj bo voda! - Cestarji barvajo, ko država naroči

Alojz Šikonja iz Tribuč v črnomaljski občini močno pogreša klopi po Črnomlju. "Ne vem, ali smo tako revni ali nemarni, saj so bile še v Kraljevini Jugoslaviji po mestu klopi!" se čudi. Hkrati ga še zanima, kako bi dobil status cigana. Ker ima že čez 80 let in je brez vozniškega izpita, meni, da bi le tako lahko brez kazni še vozil.

Iz občinske uprave v Črnomlju so nam poslali pisni odgovor, kajti pobudo za namestitev več klopi pred kioskom na Trgu svobode so dali že svetniki. V upravi menijo, da bo namestitev smiselna, ko bo v celoti odstranjen stari kiosk in ostanek tlaka prejšnjega kioska. "...Tako bo zagotovljen minimalni estetski kriterij območja. Sedečemu na klopi je potrebno ponuditi tudi kakovosten ambient, ne samo prostor za sedenje, saj je tudi to prispevek k dvigu bivanjske kulture občanov," je v odgovoru zapisala **Marija Prašin Kolbezen**. Tako o klopeh, za zdaj na enem samem mestu, razmišljajo v občinski upravi. Dokler ne bodo odstranili spornega kioska, si morajo torej občani "kakovostni ambient" iskati po bližnjih lokalih!

Ivica iz Novega mesta se zahvaljuje Termotehniki za nagrado, ki jo je prejela pri žrebanju ob sejmu Termotehnike. Zadovoljna je z odnosom te družbe do kupcev in tudi s ponudbo izdelkov. **Rozalija O. iz Novega mesta** pa je opazila, da je Otočec očitno zelo zanimiv za tuje turiste, saj zadnje čase ob koncu tedna skorajda ne mine dan, ko se pri njeni hiši ob Ljubljanski cesti ne bi ustavil kak italijanski turist in obupan iskal pot do Otočca. Kaže, da bi nekdo moral poskrbeti za ustrezno označbo pri prvem izvozu za Novo mesto, ki bi goste usmerjala naprej proti Otočcu.

V Ziljah pri Vinici gradijo vodovod in vaščan Jože nam je sporočil, da je že plačal skoraj 70.000 tolarjev in še dodatnih 24.000 za izkop do hiše, zdaj pa je prejel še položnico s prispevkom za priključek, ki presega 42.000 tolarjev. "Prispevek za priključek mi ne gre v glavo, saj še nismo priključeni in nihče ne ve, kdaj bomo v resnici dobili vodo. Namesto da bi iz Nemčije uvažali travo za igrišče, čeprav bi jo lahko sami posejali, je menda tudi še kaj denarja za bolj potreben vodovod!"

Andrej Koplan, vodja oddelka za vodovod in kanalizacijo pri črnomaljski Komunali, je pojasnil, da so položnice za plačilo priključka prejeli vaščani, ki so na lastno željo oddali vlogo za pridobitev priključka na javno vodovodno omrežje, da bi priključek uredili zdaj, ko se že koplje okoli hiš. "Če želijo soglasje, morajo prispevek plačati po ceni, ki jo predpisuje občinski odlok. V nasprotnem primeru bodo prispevek za priključek plačali pozneje, a po cenah, ki bodo veljale takrat. Res pa je tudi, da plačani prispevki odpirajo pot za dokončanje naložbe," je razložil Koplan.

Leopold Korevec iz Črnomlja se je tokrat spotaknil ob cestarje, ki barvajo sredinske črte po vozišču šele jeseni, tako da so dobro vidne le dva meseca, nakar jih spet načne zima. "Zakaj ne začnejo barvati v začetku leta?" je vpraševal.

Direktor področja Vzdrževanje cest pri CP Novo mesto **Tone Hrastar** se strinja, da bi bilo to res bolj pametno in bi si tudi cestarji želeli barvati prej. "Žal Direkcija RS za ceste razpiše ta dela, ki ne sodijo v redno vzdrževanje, šele poleti. Tako smo šele prejšnji teden dobili pogodbo. Ima pa pozno barvanje tudi pozitivne plati, saj so oznake pred šolami sveže prepleskane tik pred začetkom pouka." Pravi odgovor bi morali iskati pri Direkciji za ceste ali pa v državnem zboru, če ne celo v vladi. Naš stalni gost v tej rubriki Korevec je že vnaprej povedal, da z izgovorom na proračun ne bo zadovoljen. "Zakaj pa lahko ceste posipavajo s peskom pozimi, ko je sneg, in ne poleti?" vztraja.

B. D. G.

Halo, tukaj
DOLENJSKI LIST

*Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki **07/ 39 30 522** vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.*

Festival Brežice

DRŽAVA PARTNERICA: NIZOZEMSKA

OSREDNJI KONCERTI
Četrtek, 26.7. ob 20:30, Brežice, Trio Eroica
Petek, 27.7. ob 20:30, Brežice, La Stagione Frankfurt
Sobota, 28.7. ob 20:30, Brežice, Il Gardelino

ŠTUDENTSKI FESTIVAL
Torek, 31.7. ob 20:30, Grad Bogenšperk
Sreda, 1.8. ob 20:00, Grad Rajhenburg
Četrtek, 2.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 3.8. ob 20:00, Grad Pišece
Sobota, 4.8. ob 20:00, Grad Sevnica
Nedelja, 5.8. ob 20:00, Cerkev sv. Martina Trbovlje
Torek, 7.8. ob 20:30, Grad Bogenšperk
Sreda, 8.8. ob 20:00, Grad Rajhenburg
Četrtek, 9.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 10.8. ob 20:00, Grad Pišece
Sobota, 11.8. ob 20:00, Grad Sevnica
Torek, 14.8. ob 20:30,Grad Bogenšperk
Sreda, 15.8. ob 20:00,Grad Rajhenburg
Četrtek, 16.8. ob 21:00, Kapiteljska cerkev Novo mesto
Petek, 17.8. ob 20:00, Grad Pišece
Sobota, 18.8. ob 20:00, Grad Sevnica

PRODAJNA MESTA VSTOPNIC
Brežice: Lamex, Cesta prvih borcev 7, tel. 07 496 50 56.
Krško: Kavarna Rondo, Cesta 4. julija 44, tel. 07 490 11 11
Novo mesto: Infotočka DNŠ, Prešernov trg 6, tel. 07 337 43 74

Zavod Ars Ramovš, Slovenska 1, 1000 Ljubljana
Telefon: 01 426 06 73, e-pošta: info@k-ramovs.si

Galerija Z Vrhnika

Neodplačna objava